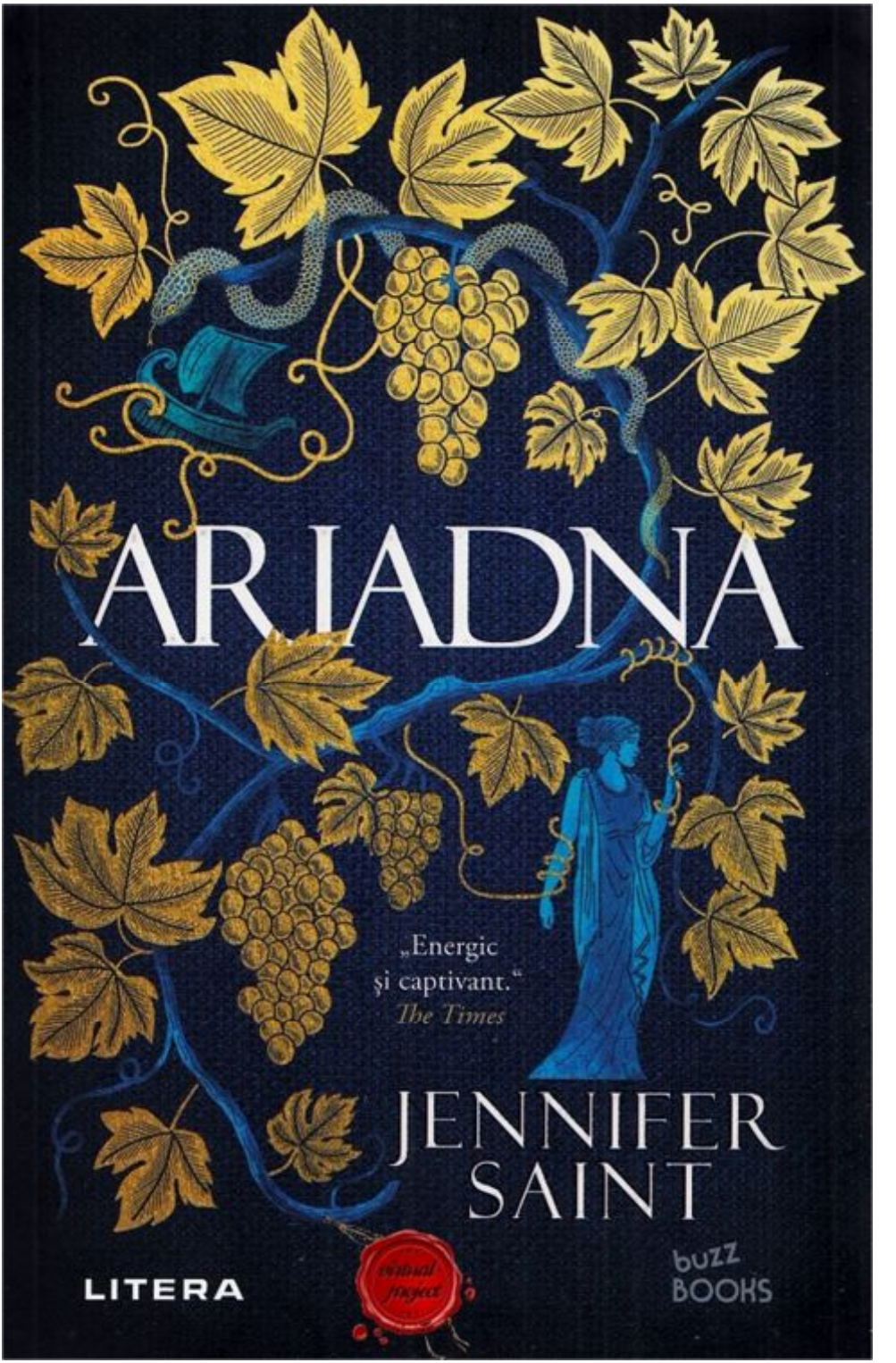
ARIADNA
„Energic
și captivant."
The Times
JENNIFER
SAINT
LITERA
annual project
buzz
BOOKS

Jennifer Saint

ARIADNA

Traducere din limba engleză şi note
Irina-Marina Borțoi

LITERA®

2022

Pentru Ted şi Joseph.
Sper că ştiţi că visurile voastre chiar se pot împlini.

„Tu vei ajunge în portul lui Cecrops. În ţara ta iarăşi,
Şi-n cetăţuie urcat pe-ale oraşului culmi,
Când povesti-vei trufaş cum ai dat minotaurul morţii
În adâncul palat cu-ntortocheatele căi,
Să povesteşti şi de mine lăsată pe-un ţărm singuratic;
Din ale tale isprăvi nu s-ar cădea să lipsesc!”

„Scrisoarea Ariadnei către Tezeu”,
Heroide, Ovidiu[1]

[1] Ovidiu, *Arta iubirii,* Minerva, Bucureşti, 1977, traducere şi note de Maria-Valeria Petrescu

PROLOG

Daţi-mi voie să vă spun povestea unui bărbat virtuos.

Bărbatul virtuos din poveste este regele Minos al Cretei, care a pornit un război cumplit împotriva Atenei. Războiul său a fost pedeapsa abătută asupra cetăţii pentru moartea fiului său, Androgeu. Acest mare atlet a obţinut victoria la Jocurile Panatenaice ce aveau loc în oraş, însă a fost sfâşiat de un taur răzleţ, pe un deal pustiu din Atena. Minos a considerat Atena vinovată de pierderea fiului său triumfător şi s-a arătat însetat de pedepse sângeroase pentru faptul că nu i-au apărat băiatul de fiara sălbatică.

În drum spre a-şi dezlănţui mânia asupra atenienilor, Minos s-a oprit să distrugă regatul Megarei, într-un spectacol al forţei. Regele Megarei, Nisus, era nespus de celebru pentru faptul că era de neînvins, însă legenda sa nu i-a putut ţine piept măreţului Minos, care i-a tuns şuviţa stacojie de păr pe care se bizuia puterea lui Nisus. Lipsit de cârlionţul roşu ca sângele, nefericitul a fost ucis de Minos cuceritorul.

De unde a ştiut să-i tundă părul lui Nisus? Minos îmi povestea bucuros cum fiica regelui, frumoasa prinţesă Scila, s-a îndrăgostit, sălbatic şi orbeşte, de el. În timp ce-i murmura dulcile promisiuni la urechea ascultătoare, povestindu-i cum ar renunţa bucuroasă la casă şi familie în schimbul iubirii sale, a lăsat să-i scape cheia către distrugerea tatălui său.

Firește şi pe bună dreptate, Minos a fost scârbit de lipsa ei de devotament fiesc, iar, odată ce regatul a căzut sub securea lui sângeroasă, a legat-o pe fata trăsnită de dragoste de dosul corăbiei şi a tras-o credincios în mormântul ei de ape, în vreme ce ea urla şi îşi jelea naiva încredere în iubire.

Şi-a trădat tatăl şi regatul, mi-a povestit el, încă aprins de fierbinţeala victoriei, la întoarcerea de la înfrângerea Atenei. Şi la ce i-ar fi fost vreodată de folos tatălui meu, regele Minos al Cretei, o fiică trădătoare?

PARTEA ÎNTÂI

1

Sunt Ariadna, prinţesa Cretei, cu toate că povestea mea ne duce departe de ţărmurile stâncoase ale ţinutului meu părintesc. Tatălui meu, Minos, îi plăcea să-mi spună acea poveste, care arăta cum purtarea sa morală, curată ca lacrima, i-a adus Megara, supunerea Atenei şi prilejul de a da un exemplu strălucit al judecăţii sale impecabile.

Poveştile spuneau că, în clipa în care s-a înecat, Scila s-a transformat într-o pasăre de mare. Departe de a fi eliberată de soarta-i crudă, a fost trimisă de îndată într-o hăituire nesfârşită de către vulturul vârstat cu stacojiu, hotărât să-şi dobândească răzbunarea eternă. Mi-era uşor să cred în adevărul celor spuse, fiindcă zeilor le plăcea, într-adevăr, spectacolul îndelungat al durerii.

Însă când mă gândeam la Scila, mă gândeam la fata naivă şi mult prea umană, chinuindu-se să respire în spuma valurilor stârnite în siajul corăbiei tatălui meu. O vedeam în apele tumultuoase, împovărată nu numai de lanţurile de fier cu care o legase tatăl meu, ci şi de adevărul îngrozitor că a sacrificat tot ce cunoştea pentru o iubire efemeră, trecătoare precum curcubeiele ce scânteiau printre stropii mării.

Truda sângeroasă a tatălui meu nu s-a limitat la Scila sau Nisus, ştiu asta. Atenei i-a pretins un preţ înfiorător pentru pace. Zeus, conducătorul zeilor, atotputernic şi feroce, aprecia forţa muritorilor, aşa că i-a oferit privilegiatului său Minos hatârul unei năpaste cumplite ce a cuprins Atena într-o furtună a bolii, agoniei, morţii şi durerii. Tânguielile trebuie că au umplut aerul în vreme ce mamele îşi priveau copiii cum se îmbolnăvesc şi le mor în faţa ochilor, soldaţii cum se prăvălesc pe câmpurile de luptă, iar cetatea cea măreaţă – care a descoperit că îşi trăgea măreţia, la fel ca toate cetăţile, numai din carnea omenească plăpândă – a început să se scufunde sub trupurile neînsufleţite ce se adunau în urma năpastei aduse de tatăl meu. Nu au avut de ales şi i-au acceptat pretenţiile.

Nu bogăţia sau puterea Atenei şi-o dorea Minos însă. Ci un tribut – şapte fecioare ateniene şi şapte tineri atenieni aduşi în fiecare an, peste valuri, în Creta pentru a potoli apetitul monstruozităţii care ameninţase să-mi zdrobească familia sub povara ruşinii, însă care ne-a înălţat la statutul de legende. Creatura ale cărei mugete făceau podelele palatului să huruie şi să se cutremure când se apropia vremea hrănirii sale anuale, cu toate că era îngropată adânc sub pământ, în centrul unui labirint crepuscular atât de ameţitor, încât nimeni care intra nu şi-ar mai fi putut găsi la loc calea spre lumina zilei.

Un labirint de la care numai eu aveam cheia.

Un labirint care găzduia ceea ce era deopotrivă cea mai mare umilinţă şi cel mai mare avantaj al lui Minos.

Fratele meu, Minotaurul.

Când eram copilă, coridoarele întortocheate ale palatului din Knossos mi se păreau nespus de fascinante. Mă strecuram prin mulţimea de încăperi uluitoare, trecându-mi palma peste pereţii netezi şi roşii, în vreme ce cutreieram culoarele şerpuitoare. Degetele mele trasau conturul motivului *labrys* – securea cu două tăişuri săpată în piatră după piatră. Mai târziu, am aflat că, pentru Minos, *labrys* reprezenta puterea lui Zeus, folosită pentru a chema trăsnetele – un spectacol măreţ al dominaţiei. Mie, care alergam prin labirintul locuinţei mele, mi se părea că arată ca un fluture. Şi pe fluture mi-l închipuiam când ieşeam din coconul întunecat al interiorului palatului în întinderea glorioasă a curţii scăldate de soare. În centru strălucea un cerc uriaş şi lustruit, iar aici mi-am petrecut cele mai fericite ore ale tinereţii. Răsucindu-mă şi ţesând un dans ameţitor, făurind cu tălpile o tapiserie nevăzută pe ringul de dans: un miracol sculptat din lemn, o realizare superbă a celebrului meşteşugar Dedal. Deşi, firește, nu aceasta avea să fie cea mai cunoscută dintre creaţiile sale.

Îl privisem cum construia ringul de dans; o fetiţă înflăcărată, care îi dădea târcoale nerăbdătoare să fie gata, fără să apreciez că urmăream la lucru un inventator a cărui faimă avea să se răspândească în toată Grecia. Poate chiar şi în lumea de dincolo de hotare, cu toate că nu ştiam mare lucru despre ea; de fapt, nu ştiam mai nimic despre ce se afla dincolo de zidurile palatului. Cu toate că au trecut mai bine de zece ani de atunci, când mi-l amintesc pe Dedal, văd un tânăr plin de energie şi văpaia creativităţii. În timp ce îl urmăream cum lucrează, mi-a povestit cum a deprins meşteşugul călătorind dintr-un loc în altul, până când măiestria sa extraordinară i-a atras atenţia tatălui meu, care l-a convins să rămână într-un singur loc. Dedal fusese peste tot, aşa mi se părea, iar eu mă agăţam de fiecare cuvinţel al său când îmi descria deşerturile Egiptului, pline de nisip dogoritor, sau Regatul Iliriei şi Regatul Nubian, meleaguri imposibil de îndepărtate. Puteam să privesc corăbiile cum părăsesc ţărmurile cretane, cu catargele şi pânzele construite sub supravegherea atentă a lui Dedal, însă puteam doar să-mi închipui cum ar fi fost să traversez marea pe una dintre ele şi să simt scândurile pârâind sub tălpi, în vreme ce valurile şuierau şi se izbeau de laturile vasului.

Palatul nostru era plin de creaţiile lui Dedal. Statuile pe care le sculpta el păreau atât de pline de viaţă că erau legate de pereţi cu câte un lanţ, de teamă să nu se îndepărteze din proprie iniţiativă. Lanţurile subţiri din aur, împletite cu măreţie de maestru, străluceau la gâtul şi încheieturile mamei mele. Într-o zi, remarcându-mi privirea plină de jind, mi-a prezentat un pandantiv micuţ din aur care să fie doar al meu: două albine încolăcite laolaltă în jurul unei bucăţi

minuscule de fagure. Sclipea în lumina soarelui, atât de intens şi de frumos lustruit, încât mă gândeam că, în arşiţa aceea, stropii mărunţi de miere se vor topi şi vor începe să curgă.

— Pentru tine, Ariadna.

Mereu îmi vorbea cu seriozitate, ceea ce mie îmi plăcea.

Nu mă simţeam ca o copilă enervantă, o fată care nu avea să comande niciodată o flotă de corăbii şi nici să cucerească vreun regat, aşadar, fără cine ştie ce folos sau interes pentru Minos. Dacă Dedal îmi făcea doar pe plac, nu am ştiut niciodată, fiindcă mereu simţeam că stăm de vorbă ca de la egal la egal.

Am luat pandantivul, uimită, răsucindu-l între degete şi minunându-mă de frumuseţea sa.

— De ce albine? l-am întrebat.

A întors palmele spre cer şi a ridicat din umeri, zâmbind.

— De ce nu albine? a întrebat el. Albinele sunt iubite de toţi zeii. Albinele l-au hrănit cu miere pe micul Zeus, în peştera sa ascunsă, până a crescut suficient de puternic cât să-i răstoarne pe Titani. Albinele produc mierea pe care Dionysos o amestecă în vin, ca să-l îndulcească şi să-l facă irezistibil. De fapt, se spune că până şi monstruosul Cerber, care păzeşte Infernul, poate fi îmblânzit cu o prăjitură cu miere! Dacă porţi la gât acest pandantiv, poţi înmuia voinţa oricui, după bunul tău plac.

Nu era nevoie să întreb cui trebuia să-i înmoi voinţa. Creta întreagă era subjugată de judecata inexorabilă a lui Minos. Ştiam că va fi nevoie de mai mult decât cel mai puternic roi de albine ca să-l înduplece fie şi o fărâmă, dar tot am fost încântată de cadou şi îl purtam mereu. Strălucea mândru la gâtul meu când am participat la nunta lui Dedal, un ospăţ extraordinar găzduit de tatăl meu, care era încântat că Dedal şi-a unit destinul cu o fiică a Cretei. Încă o legătură care îl ţinea aici, care îi îngăduia lui Minos să se laude cu inventatorul său cel slăvit. Cu toate că nevasta i-a murit la naşterea fiului lor, pe când nu erau căsătoriţi nici măcar de un an, Dedal şi-a găsit alinarea în micul Icar şi îmi plăcea să-l văd cum se plimbă cu bebeluşul în braţe, arătându-i copilului neştiutor florile şi păsările şi numeroasele minuni ale palatului. Sora mea mai mică, Fedra, se ţinea după el, fascinată, iar când eram prea obosită s-o mai ţin departe de fiecare primejdie pe care o găsea în cale, îl lăsam pe Dedal cu amândoi şi mă furişam înapoi la cercul cel larg al ringului meu de dans.

În zilele de demult, mama mea, Pasifae, dansa împreună cu mine; de fapt, ea a fost cea care m-a învăţat. Nu tipare formale şi fixe de paşi; mai degrabă, mi-a oferit darul de a crea forme fluide şi sinuoase din mişcări nebuneşti şi haotice. O priveam cum se aruncă în muzică şi o transformă într-o frenezie plină de graţie şi mă luam şi eu după ea. Pentru mine, transforma totul într-un joc, numind constelaţii pe care să le trasez cu tălpile pe podea, formaţiuni de stele din care urzea poveşti, dar şi dansuri.

— Orion! a spus ea, iar eu ţopăiam frenetic din spaţiu în spaţiu, imaginându-mi punctele de lumină care îl desenau pe vânătorul blestemat din cer. Artemis l-a aşezat acolo, ca să-l poată privi în fiecare noapte, mi-a zis mama, ca pe o mărturisire, când ne-am prăbuşit împreună, să ne recăpătăm suflul. Artemis era o zeiţă fecioară, care îşi apăra cu înflăcărare castitatea, mi-a explicat Pasifae. Însă îl prefera pe Orion, un muritor, ca tovarăş de vânătoare care putea, aproape, concura cu priceperea ei.

O poziţie şubredă pentru un muritor. Poate că zeilor le plăcea îndemânarea omenească în ceea ce privea vânătoarea, muzica sau arta ţesătoriei, însă erau mereu vigilenţi la hybris – şi era vai şi amar de omul a cărui pricepere se apropia de cea divină. Un lucru pe care nemuritorii nu îl puteau tolera era să fie inferiori oricui, în orice privinţă.

— Hotărât să ţină pasul cu extraordinara pricepere a lui Artemis, Orion a devenit disperat să o impresioneze, a continuat mama.

A aruncat o privire spre marginea podelei din lemn, acolo unde Fedra şi Icar se jucau împreună. De cele mai multe ori erau nedespărţiţi, iar Fedra părea încântată că e mai mare şi poate în sfârşit să dea ordine cuiva mai mic decât ea. Văzând că erau atenţi la joc şi nu ne ascultau, Pasifae şi-a continuat povestea.

— Poate că Orion a sperat că-i va birui jurământul de castitate dacă va ucide destule făpturi cât să-i câştige admiraţia. Aşadar, cei doi au venit încoace, în Creta, ca să pornească într-o vânătoare de pomină. Zi după zi, au măcelărit animalele insulei şi le-au adunat în mormane cât munţii de înalte, ca dovadă a îndemânării lor. Însă Gaia, mama tuturor lucrurilor, a fost trezită din visele ei liniştite de sângele ce îi îmbiba pământul şi s-a îngrozit de carnagiul pe care Orion era hotărât să-l înfăptuiască alături de zeiţa sa adorată. Gaia s-a temut că vânătorul va distruge tot ce mai trăia pe insulă, aşa cum se lăudase în faţa lui Artemis că va face, îmbătat de frenezia luptei. Prin urmare, Gaia a căutat în odăile sale ascunse sub pământ şi şi-a chemat una dintre creaţii: colosalul scorpion pe care l-a dezlănţuit asupra lui Orion cel lăudăros. Nu se mai văzuse nicicând aşa ceva. Armura creaturii strălucea precum obsidianul lustruit. Cleştii săi cumpliţi măsurau fiecare cât un om în toată firea, iar coada lui teribilă se încovriga în cerurile lipsite de nori, astupând lumina lui Helios şi aruncând o umbră întunecată şi monstruoasă.

M-am cutremurat la auzul descrierii legendarei fiare, strângând din ochi când o vedeam cum se înalţă în faţa mea, neînchipuit de crudă şi de odioasă.

— Orion nu s-a temut, a continuat Pasifae. Sau nu a vrut să-şi arate teama. În orice caz, nu i-a putut face faţă scorpionului, iar Artemis nu a intervenit ca să-l scoată din cleştii cumpliţi ai acestuia...

Aici, mama a tăcut, iar tăcerea ei a zugrăvit o imagine mai vie a chinurilor demne de milă ale lui Orion decât ar fi putut s-o facă vreodată vorbele ei. Şi-a continuat povestea după o clipă în care am văzut cum viaţa îi e stoarsă din trup,

iar slăbiciunea lui omenească, expusă în cele din urmă pe când ceda, istovit de încercarea de a ţine atâta timp pasul cu zeii, în trupul său muritor.

— Iar Artemis l-a plâns pe tovarăşul ei de vânătoare, aşa că i-a adunat rămăşiţele trupului, care erau împrăştiate în toată Creta, şi le-a aşezat pe cer, unde aveau să ardă în întuneric, iar ea putea astfel să-l privească noapte de noapte, când pornea cu arcul ei de argint, singură, fără ca nimeni să-i pună la îndoială nici supremaţia şi nici castitatea.

Erau multe astfel de poveşti. Din câte se părea, cerurile nopţii erau presărate cu muritori care întâlniseră zei, iar acum stăteau pe firmament, ca nişte exemple înflăcărate, în faţa lumii întregi, arătând ce pot face nemuritorii. Pe vremea aceea, mama mea se arunca în aceste poveşti aşa cum se arunca în dans, cu un abandon sălbatic, înainte să afle că plăcerile ei nevinovate vor fi luate drept dovadă a exceselor sale necontrolate. Pe atunci, nimeni nu căuta să spună despre ea că ar fi fost nefeminină sau să o acuze de sentimente perverse şi nefireşti, aşa că dansa cu mine, slobodă, în vreme ce Fedra şi Icar se jucau împreună, mereu absorbiţi de alt şi alt joc, de altă lume făurită chiar de ei doi. Singura judecată de care aveam a ne teme era frigul raţionalităţii lipsite de emoţii a tatălui meu. Împreună, dansam ca mamă şi copilă, risipind groaza.

Ca tânără femeie însă, dansam singură. Bătăile tălpilor mele pe lemnul strălucitor încropeau un ritm în care mă puteam pierde, un dans învolburat care mă putea mistui cu totul. Chiar şi fără muzică, reuşea să astupe mugetul îndepărtat care huruia sub picioarele noastre şi tropăitul copitelor nemaipomenite, gonind departe, sub pământul din centrul construcţiei care consolidase cu adevărat faima lui Dedal. Îmi întindeam braţele, ridicându-le spre cerul paşnic, uitând în timpul dansului de ororile care sălăşluiau sub noi.

Asta ne duce la o altă poveste, una pe care lui Minos nu-i plăcea să o spună. Dintr-o vreme când încă era proaspătul rege al Cretei şi, rivalizând cu ceilalţi doi fraţi ai săi, voia cu disperare să-şi dovedească măreţia. S-a rugat la Poseidon să-i trimită un taur magnific şi a jurat credincios că va sacrifica animalul, ca să-i aducă o mare onoare zeului mării, asigurându-şi astfel graţia lui Poseidon şi regatul Cretei dintr-o singură mişcare.

Poseidon a trimis taurul, sprijinul divin al dreptului lui Minos de a conduce Creta, însă frumuseţea sa era atât de falnică, încât tatăl meu a crezut că-l poate păcăli pe zeu sacrificând altă făptură, inferioară, şi păstrând taurul cretan pentru sine. Jignit şi înfuriat de această sfidare, zeul mării şi-a născocit răzbunarea.

Mama mea, Pasifae, este o fiică a lui Helios, marele zeu al soarelui. Spre deosebire de văpaia dogoritoare a bunicului meu, ea era scăldată într-o lumină scânteietoare şi blândă, de culoare aurie. Îmi amintesc razele catifelate ale ochilor ei stranii, tiviţi cu bronz, căldura verii din îmbrăţişarea ei şi soarele topit din râsul ei. Asta se petrecea în zilele copilăriei mele, pe când se uita la mine, nu prin mine. Mama îşi răsfrângea lumina ei asupra lumii; înainte să devină un ochi

de geam translucid, reflectând lumina, care însă nu mai curgea niciodată în valurile sale preţioase de splendoare. Înainte să plătească preţul înşelătoriei înfăptuite de soţul ei.

Murat şi acoperit de crustacee, Poseidon s-a înălţat din adâncurile mării, într-un val cumplit de sare şi furie. Nu şi-a îndreptat răzbunarea elegantă şi argintie direct către Minos, bărbatul care a căutat să-l trădeze şi să-l dezonoreze, ci s-a întors împotriva mamei mele, regina Cretei, şi a abătut asupra ei nebunia patimii pentru taur. Incitată de o poftă animalică, dorinţa a făcut-o vicleană şi isteaţă şi l-a înduplecat pe Dedal, care nu bănuia nimic, să construiască o vacă din lemn, atât de convingătoare, încât taurul a fost păcălit să le încalece pe amândouă, fiindcă regina cea înnebunită şedea ascunsă înăuntrul ei.

Împreunarea celor doi era subiectul interzis al bârfelor din Creta, însă şuşotelile au ajuns şi la mine, şerpuind în jurul meu în fuioare de răutate şi batjocură. Era un dar pentru nobilii ranchiunoşi, negustorii amuzaţi, sclavii căzuţi în melancolie, fetele sfâşiate de o groază fascinantă şi morbidă, tinerii fermecaţi de bizareria îndrăzneaţă a gestului – bolboroselile, murmurele, şuierele dezaprobatoare şi rânjetele zeflemitoare erau purtate de vânt în toate colţurile palatului. Poseidon, deşi părea să-şi fi ratat ţinta, lovise de fapt cu o precizie mortală. Faptul că pe Minos l-a lăsat neatins, dar i-a făcut nevasta de ocară într-un fel atât de grotesc, l-a umilit pe tatăl meu – încornorat de o jivină necuvântătoare şi însurat cu o femeie înnebunită de dorinţe nefireşti.

Pasifae era frumoasă, iar descendenţa sa divină o făcuse să fie un trofeu magnific pentru Minos când i-a cerut mâna. Delicateţea, rafinamentul şi dulceaţa ei fuseseră motivele lui de fală, aşa că decăderea ei trebuie să fi fost cu atât mai delectabilă pentru Poseidon. Dacă aveai ceva ce te făcea să te simţi mândru, care te înălţa deasupra celorlalţi muritori, îmi părea că zeii găseau încântare în zdrobirea acelui lucru în mii de fărâme, într-o dimineaţă, la scurt timp după decăderea lui Pasifae, am reflectat asupra acestui gând. În timp ce îi pieptănam surorii mele cosiţele mătăsoase, un dar moştenit de amândouă de la mama noastră cea radioasă, am început să plâng; privind cu teamă fiecare cârlionţ auriu ca pe o momeală pentru acei coloşi divini care cutreierau cerurile şi ne puteau smulge măruntele triumfuri, frecându-le între degetele lor nemuritoare, până nu mai rămânea decât praful de ele.

Slujnica mea, Eirene, m-a găsit suspinând în părul Fedrei, care era buimacă din pricina asta.

— Ariadna, mi-a murmurat ea. Ce s-a întâmplat?

Cred că îi era milă de mine şi de felul deosebit de grotesc în care inocenţa copilăriei mele fusese atât de zdruncinată.

Fără îndoială, credea că plâng de ruşinea mamei mele, însă eu aveam un egocentrism de copil, şi mă preocupa acum mai degrabă soarta mea.

— Dacă zeii... am zis eu, suspinând printre lacrimi. Dacă îmi iau cosiţele şi mă

lasă cheală şi urâtă?

Poate că Eirene şi-a înăbuşit un zâmbet, însă nu m-a lăsat să-l văd. În schimb, m-a îndepărtat uşor de Fedra şi a luat ea pieptănul în mână.

— Şi de ce ar face aşa ceva?

— Dacă tata îi supără iar! am strigat eu. Poate că o să-mi ia cosiţele ca să-l facă de ruşine cu o fiică odioasă.

Fedra a strâmbat din nas.

— O prinţesă n-are cum să fie cheală, a spus ea, hotărâtă.

O prinţesă cheală n-ar fi de niciun folos. Minos vorbise întotdeauna despre căsătoria pe care aveam s-o încheie într-o bună zi; o uniune glorioasă care va aduce Cretei nespus de multă onoare. Nu ar fi trebuit să se laude. Înţelegerea perfidă a acestui lucru mi-a îngheţat sângele-n vine. Cum mă puteam apăra de fărădelegile lui? Dacă zeii au fost jigniţi de el şi i-au trăsnit soţia, atunci de ce nu s-ar răzbuna şi pe fiica lui?

Am simţit o schimbare în Eirene când s-a aşezat lângă mine. Cuvintele mele o luaseră prin surprindere. Cu siguranţă se aşteptase să fiu tulburată de un fleac, un fuior pe care să-l poată alunga, aşa cum ceaţa se destramă între degetele trandafirii ale zorilor. Ce nu ştiam eu era că nimerisem peste un adevăr al condiţiei femeii: oricât de nepătată ne-ar fi fost viaţa, patimile şi lăcomia bărbaţilor ne puteau aduce decăderea, iar noi nu aveam ce face în privinţa asta.

Eirene nu putea nega acest adevăr, aşa că ne-a spus o poveste. Era despre un erou vrednic, Perseu, născut din ploaia de aur a lui Zeus, care a vizitat-o pe Danae cea singuratică şi frumoasă, închisă în camera ei de bronz fără acoperiş, de unde nu putea privi decât cerul. Băiatul a crescut ca un fiu destoinic al strălucitului său tată şi, aşa cum trebuie să facă toţi eroii, a învins un monstru înfiorător şi a scăpat lumea de ravagiile sale. Auzisem povestea despre cum i-a tăiat capul unei Gorgone, Meduza, şi ne-a încântat să auzim că şerpii ce creşteau din capul ei cumplit s-au zvârcolit şi au scuipat şi au şuierat, în vreme ce el îşi mânuia sabia cea minunată. Vestea acestei isprăvi ajunsese abia de curând la curtea noastră şi cu toţii ne minunaserăm de curajul lui Perseu şi ne cutremuraserăm la gândul scutului său, care purta acum capul Gorgonei şi îi transforma de îndată în stană de piatră pe toţi cei care îl priveau.

Însă nu despre Perseu ne-a povestit azi Eirene. În schimb, ne-a spus cum şi-a câştigat Meduza cununa de şerpi şi privirea ucigătoare. Era o poveste la care ar fi trebuit să mă aştept de la o vreme. Lumea mea nu mai era una a eroilor curajoşi; aflam mult prea iute de durerea femeilor, care zvâcnea nerostită în poveştile despre isprăvile lor.

— Meduza era frumoasă, ne-a spus Eirene.

De-acum, lăsase jos pieptănul, iar Fedra i se urcase în poală, ca să asculte. Sora mea îşi găsea rareori astâmpărul, însă poveştile o fermecau întotdeauna.

— Mama mea a văzut-o o dată, la un festival măreţ în cinstea Atenei, doar de la

distanţă, însă a recunoscut-o pe Meduza după cosiţele-i magnifice. Străluceau ca apele unui râu şi nimeni n-ar fi putut-o confunda pe fecioară cu nici o alta. Însă crescând, a devenit o femeie tulburător de frumoasă şi a jurat să rămână castă, râzând de pretendenţii care se întreceau pentru mâna ei...

Eirene s-a oprit, de parcă şi-ar fi cântărit cu atenţie cuvintele. Şi bine făcea, fiindcă ştia că nu e o poveste potrivită pentru tinere prinţese. Însă din motive cunoscute numai de ea, ne-a spus-o chiar şi aşa.

— În templul Atenei, a venit în faţa ei un pretendent pe care n-a putut nici să-l dispreţuiască, nici să-l refuze. Măreţul Poseidon şi-o dorea pe fata cea frumoasă pentru el însuşi şi n-a vrut să audă rugăminţile sau plânsetele ei, şi nici nu s-a abţinut de la pângărirea templului sacru în care se aflau.

Eirene a scos un oftat, lent şi precis.

De-acum lacrimile mi se opriseră şi ascultam cu atenţie. O ştiam pe Meduza doar ca pe un monstru. Nu m-am gândit că a fost vreodată şi altceva. Poveştile lui Perseu nu îngăduiau ca Meduza să aibă o poveste doar a ei.

— Atena s-a înfuriat, a continuat Eirene. Zeiţă fecioară cum era, nu a suportat gândul unei fărădelegi atât de neobrăzate chiar în templul său. Trebuia s-o pedepsească pe fata care fusese atât de neruşinată încât să se lase biruită de Poseidon şi să-i jignească privirile Atenei, cu decăderea sa, într-un mod atât de dezgustător.

Aşadar, Meduza a fost nevoită să plătească pentru fapta lui Poseidon. Nu avea absolut niciun sens, dar apoi am înclinat capul şi am gândit lucrurile după logica zeilor. Piesele s-au aranjat la locul lor: un tablou groaznic, privit din perspectiva noastră muritoare, precum frumuseţea pânzei de păianjen care, pentru o muscă, trebuie să fie înfiorătoare.

— Atena a trăsnit cosiţele Meduzei şi a încoronat, în schimb, capul tinerei cu şerpi vii. I-a răpit frumuseţea şi a făcut chipul Meduzei atât de cumplit, încât avea să transforme privitorii în stană de piatră. Şi astfel Meduza s-a dezlănţuit, lăsând în urmă statui oriunde mergea, statui cu chipuri împietrite pe vecie într-o expresie de scârbă şi groază. Pe cât de fierbinte o doriseră bărbaţii, pe atât se îngrozeau de ea şi fugeau din calea ei. S-a răzbunat de sute de ori înainte ca Perseu să-i taie capul.

M-am scuturat din tăcerea consternată.

— De ce ne-ai spus povestea asta, Eirene, în loc să ne spui una din cele obişnuite?

Ea mi-a mângâiat părul, dar privirea îi era aţintită asupra unui punct din depărtare.

— M-am gândit că e timpul să aflaţi şi altceva, a răspuns ea.

Am luat povestea aceea cu mine în zilele următoare şi am întors-o pe toate părţile, ca pe sâmburele dintr-o piersică răscoaptă: şocul brusc, neaşteptat şi dur, din centrul tuturor lucrurilor. Nu puteam să nu observ paralelele dintre Meduza

şi Pasifae. Amândouă au plătit preţul fărădelegii altcuiva. Insă Pasifae s-a făcut mică şi, pe zi ce trecea, devenea tot mai măruntă, chiar şi în vreme ce pântecul i se mărea şi creştea neobişnuit de deformat de pruncul ei cel ciudat. Nu ridica ochii din pământ, nu deschidea gura să vorbească. Nu era la fel ca Meduza, care şi-a purtat agonia sub forma şerpilor urlători, descolăcindu-se furioşi din capul ei. În schimb, mama mea s-a retras într-un colţ de neatins al sufletului ei. Nu mai era decât o cochilie subţire ce zăcea aproape transparentă pe nisip, tocită aproape de tot de valurile puternice.

Dacă va fi vreodată cazul, eu voi fi precum Meduza, am hotărât atunci. Dacă zeii mă vor trage la răspundere într-o bună zi pentru păcatele altcuiva, dacă vor veni după mine ca să pedepsească faptele unui bărbat, eu nu mă voi ascunde la fel ca Pasifae. În schimb, îmi voi purta cununa de şerpi, iar lumea se va feri din calea mea.

2

Asterion, fratele meu cel cumplit, s-a născut pe când aveam zece ani, la scurtă vreme după ce Eirene ne-a spus povestea aceea. Eu o asistasem pe mama după naşterile celorlalţi copii – fratele meu Deucalion şi sora mea Fedra – şi am crezut, aşadar, că ştiu la ce să mă aştept. Cu Asterion însă, lucrurile nu au stat la fel. Agonia a săpat urme adânci în trupul lui Pasifae. Sângele ei divin, moştenit de la Helios, i-a susţinut viaţa în chinurile facerii, însă nu a apărat-o şi de durere – o durere pe care încercam să nu mi-o închipui, deşi în adâncurile nopţii nu reuşeam să-mi împiedic gândurile să cutreiere într-acolo. Gândul la copitele ce o zgâriau, la coarnele înmugurite pe capul lui diform, la panica mădularelor sale smucite... mă cutremuram când îmi imaginam exact cum s-a smuls din pântecul mamei, o rază plăpândă de soare. Cuptorul suferinţei în care a fost făurit a zdrobit-o pe Pasifae cea delicată, iar mama mea, deja pierdută, nu s-a mai întors niciodată la mine din acea călătorie prin flăcări şi cazne.

Mă aşteptasem să-l detest şi să mă tem de el; bestia a cărei existenţă era o aberaţie. Strecurându-mă în încăperea din care moaşele plecau clătinându-se, livide şi cutremurate, inspirând mirosul sărat al cărnii măcelărite, am simţit o groază care aproape că mi-a ancorat picioarele cu totul de podea.

Însă mama mea stătea lângă aceeaşi fereastră de care se sprijinise cu ceilalţi nou-născuţi, scăldată în aceeaşi lumină vlăguită pe care o mai văzusem. Cu toate că ochii ei erau acum foi goale de geam, iar chipul îi era răvăşit, strângea la piept o grămadă de pături şi îşi lipea uşor nasul de capul pruncului ei. Copilul şi-a tras nasul, a sughiţat şi a deschis un ochi negru, cu care m-a privit fix, în timp ce mă apropiam încet de el. Am observat că era tivit cu gene lungi şi negre. O mână grăsuţă flutura la pieptul mamei, cu câte o unghiuţă roz şi desăvârşită, la capătul fiecărui deget. Încă nu vedeam sub pătură, unde picioarele trandafirii de bebeluş se prefăceau la glezne în blană neagră şi copite tari, pietroase.

Bebeluşul era un monstru, iar mama, o cochilie goală, însă eu eram o copilă şi mă simţeam atrasă de scânteia fragilă a tandreţei din cameră. Am încercat să mă apropii şi mai mult şi am cerut voie pe muteşte, cu un deget întins, căutând un strop de recunoaştere pe chipul mamei. Ea a încuviinţat din cap.

Am mai făcut un pas. Mama a oftat, s-a foit şi s-a reaşezat. Îmi simţeam răsuflarea densă şi greoaie şi parcă mi se pusese un nod în gât. Ochiul acela rotund, negru şi implacabil era încă pironit într-ai mei.

Susţinându-i privirea, am făcut ultimul pas şi am şters prăpastia dintre noi. Degetele mele i-au mângâiat blana netedă de pe frunte, sub umflătura coarnelor pietroase, care îi mijeau la tâmple. Mi-am lăsat mâna să treacă uşor peste locul acela moale dintre ochii lui. Cu o mişcare abia perceptibilă, maxilarul i s-a

descleştat şi am simţit pe obraz aburul cald al răsuflării sale. M-am uitat în sus la mama, însă, deşi privirea ei se odihnea asupra noastră, era goală.

M-am uitat la prunc. El s-a uitat neclintit la mine.

Când mama a vorbit, m-a făcut să tresar. Nu era glasul ei, ci al unei străine răguşite.

— Asterion, mi-a spus. Înseamnă stea.

Asterion. O lumină îndepărtată, în bezna nesfârşită. O văpaie sălbatică, dacă te apropii prea mult. Un îndrumător care îmi va conduce familia pe calea nemuririi. O răzbunare divină asupra noastră, a tuturor. Pe atunci nu ştiam ce va deveni. Însă mama l-a ţinut în braţe şi l-a alăptat şi i-a dat un nume, iar el ne-a cunoscut pe amândouă. Încă nu era Minotaurul. Era doar un nou-născut. Era fratele meu.

Fedra nu a vrut să aibă nimic de-a face cu el. Îşi înfigea degetele în urechi atunci când vorbeam despre el: că Asterion creştea atât de repede, că încerca deja să meargă, atât de curând după naştere, cu copitele alunecându-i sub el şi cu capul greoi şi stângaci care îl dezechilibra şi îl trăgea înainte, răsturnându-l iar şi iar, dar că el nu se dădea bătut. Fedra, mai ales, nu voia să ştie cu ce îl hrăneam, nu voia să ştie că a întors capul de la sân şi a refuzat laptele după ce trecuseră doar câteva săptămâni, iar Pasifae, posacă şi tăcută în continuare, îi împrăştia hălci de carne în faţă, alunecoase şi însângerate, iar el le devora, frecându-şi după aceea capul lipicios de amândouă. Pe Fedra o scuteam de detalii.

Deucalion a vrut să-l vadă, însă am observat că, deşi şi-a împins bărbia înainte într-o aproximare a atitudinii bărbăteşti a tatălui nostru şi a încercat să ne ofere câteva vorbe reci şi aparent însemnate, în sinea lui era zdruncinat.

Minos nu s-a apropiat de el.

Aşa că eu singură am avut grijă de el, împreună cu Pasifae. Nu mi-am lăsat niciodată gândurile să cutreiere spre viitor – pentru ce îl pregăteam? Eu speram, şi cred că şi ea spera la fel, să cultivăm omul dinăuntrul lui. Poate că ea nici măcar nu se gândea atât de departe, poate că, la momentul acela, deja era condusă numai de instinctul matern, habar nu am. Dar eu mă concentram cu fermitate asupra prezentului: cum să-l învăţ să meargă în două picioare, cum să-i insuflu o brumă de bune maniere la masă, cum să răspundă la vorbe şi atingeri cu o reciprocitate blândă, în ce scop? Oare mi l-am imaginat pe jumătate civilizat într-o bună zi, târându-şi picioarele prin curtea palatului, cu un aer stingher, dând din capul lui mare de taur, în semn de salut politicos pentru nobilimea strânsă acolo? Un prinţ al Cretei, cinstit şi respectat? Sigur că nu eram atât de obtuză încât să visez la aşa ceva. Poate speram că eforturile noastre îl vor impresiona pe Poseidon, că se va minuna de creaţia sa divină şi îl va revendica într-o bună zi.

Poate că asta s-a întâmplat. Fiindcă nu mă gândisem la ce preţuiesc cu adevărat zeii. Poseidon nu şi-ar fi dorit un bărbat-taur împiedicat, care să se clatine după faţada omeniei şi a demnităţii. Zeilor le plăceau ferocitatea, sălbăticia, mârâitul şi

muşcătura şi frica, întotdeauna, întotdeauna frica, muchia goală a fricii dincolo de fumul ce se înălţa din altare, nota înaltă a fricii din rugăciunile murmurate şi laudele pe care le trimiteam spre ceruri, gustul adânc şi primordial al fricii, când ridicam cuţitul deasupra ofrandei de sacrificiu.

Frica noastră. Prin ea îşi căpătau zeii măreţia. Iar până la finalul primului său an de viaţă, fratele meu devenea iute întruchiparea terorii. Sclavii nu se mai apropiau de odăile lui, cu riscul morţii. Jelania ascuţită a scâncetelor sale când i se aducea hrana îmi înfigea în spinare gheare îngheţate de groază. Nu se mai mulţumea cu hălci de carne crudă, însângerată – acestea erau întâmpinate cu un mârâit grav, care îmi închega măruntaiele în burtă. Neclintită şi lipsită de orice expresie, Pasifae se apropia cu şobolanii, fără să clipească, în timp ce jivinele se răsuceau şi urlau în strânsoarea ei, înainte să-i azvârle fiului său. El se delecta cu fuga lor cuprinsă de panică, înainte şi înapoi şi în jurul grajdurilor în care îl ţineam acum, gata să se năpustească asupra lor şi să le sfâşie în bucăţi trupurile vii.

Crescuse mult mai repede decât un bebeluş normal şi îi remarcam unduirile muşchilor de pe trunchi, în timp ce îşi vâna şobolanii. Coapsele îi sclipeau în strălfulgerări trandafirii sub părul închis la culoare, pieptul îi era sculptat precum statuile de marmură ce împodobeau curtea palatului, avea bicepşii încordaţi şi pumnii strânşi cu putere, şi totul era încununat de greutatea capului încornorat şi a botului pătat de sânge.

Aş fi fost nesăbuită să nu mă tem de el. Sau smintită, ca Pasifae. Insă teroarea nu era singurul lucru pe care-l simţeam pentru el. Repulsie, cu siguranţă, dezgust când îl vedeam cum forăie şi pufneşte şi râcâie pământul în aşteptarea ospăţului său viermuitor – însă dincolo de toate astea, era un filon de milă crudă, atât de dureroasă, încât uneori mă făcea să suspin, cu ochii scăldaţi în lacrimi de durere când îl auzeam urlând după mai mult sânge, mai multă suferinţă. Nu era vina lui, mă gândeam eu sfidătoare, nu el a ales să fie aşa. Era gluma cea crudă a lui Poseidon, o umilinţă menită să degradeze un bărbat care nici măcar nu se sinchisise vreodată să privească fiara. Pasifae şi cu mine eram însărcinate cu bunăstarea lui. Şi oricât de puternică mi-ar fi devenit groaza, era atât de încâlcită în milă – şi într-o furie ce clocotea încet şi fremăta dedesubtul compătimirii încât nu mi-am făcut curaj să-i pun capăt zilelor, cât încă aş fi putut-o face. Să-i zdrobesc ţeasta cu o cărămidă în timp ce mânca, să înfig o lance în carnea vulnerabilă de om de pe coastele lui – chiar şi ca fată, bănuiesc că aş fi reuşit când era încă viţel. Dar nu mi-am luat inima-n dinţi să o fac, iar când am ajuns să înţeleg cu adevărat ce era – şi ce folos avea să tragă Minos de pe urma lui când a priceput şi el –, deja mă depăşea cu mult în forţă.

Asterion creştea şi devenea tot mai greu să-l înfrânăm. Pe măsură ce lunile treceau, numai Pasifae mai reuşea să intre în staul, care era întărit cu zăvoare grele din fier. Cu toate că eu nu mai intram acolo, umblam agitată prin faţa

uşilor, neştiind ce să fac cu mine însămi. Nu mai dansasem din ziua când s-a născut. Stomacul mi-era un ghem încâlcit de neliniște şi, deşi mă fâţâiam neabătut de colo-colo, nu găseam locul din mine care să dea drumul reţinerilor. Aşteptam şi îmi spuneam că nu ştiu ce aştept. Însă ştiam.

Sunt convinsă că Eirene nu s-ar fi apropiat de bunăvoie de staul. Nu voi şti niciodată ce a făcut-o să o ia pe acel traseu înapoi spre odăile ei, în noaptea aceea, noaptea când el a coborât capul şi s-a năpustit asupra uşilor zăvorâte, aşa cum o mai făcuse de atâtea ori înainte, fără să facă măcar o aşchie să sară din loc.

Împunsăturile coarnelor sale de temut i-au făcut să se cutremure şi să se grăbească pe toţi cei care îl auzeau, dar l-am crezut la adăpost. Nu mi-am îngăduit să-mi închipui clipa când a zdrobit poarta, cum o fi fugit Eirene, deşi bineînţeles că n-a avut nicio şansă. Îmi simţeam faţa amorţită, lacrimile înţepenite undeva în gât în timp ce adunam fâşiile rupte de material, împrăştiate prin curte de rafalele neobosite de vânt care foşneau când am ajuns la porţile fărâmate ale staulului, baricadat în grabă de nefericiţii grăjdari care descoperiseră carnagiul, în zorii acelei dimineţi de toamnă.

Fedra şi-a ascuns faţa în fustele mele, iar eu i-am mângâiat părul.

— Nu te uita, am mormăit eu, cu buzele amorţite.

Îmi aduc aminte de fierbinţeala ochilor ranchiunoşi ce ne priveau când ne-am întors şi am văzut adunarea de servitori care fuseseră martori la scenă. Îmi aduc aminte de încremenirea care m-a cuprins în mijlocul acelui semicerc de acuzatori, precum şi bufnetul repetitiv al coarnelor fratelui meu ucigaş izbind în lespezile de fier, care abia ţineau închise uşile din spatele meu.

Cât timp a durat acea eternitate, nu pot spune, însă tăcerea asurzitoare a fost spartă dintr-odată de sosirea lui Minos. Mantia îi foşnea în timp ce înainta prin mulţime, care se împrăştia şi se destrăma în urma lui, ca un banc de peşti în faţa unui rechin.

Lângă mine, mama s-a cutremurat.

Nu s-a abătut nicio lovitură, nu s-au rostit vorbe usturătoare. Când am riscat să privesc în sus, am văzut pe chipul lui o expresie placidă, fără vreun semn de furtună la orizont. O bucată de rochie se învârtejea la picioarele lui, în adierea rece, şi am văzut cum pe chip îi înflorea un zâmbet.

— Nevastă! a exclamat el.

Am simţit-o cum tresare, deşi avea ochii stinşi, ca sticla fumurie.

Minos făcea gesturi expansive, călduroase şi exuberante.

— Zi după zi, aud veşti despre cât de mare şi de puternic creşte fiul nostru. Devine un specimen deosebit, în ciuda tinereţii sale, iar poveştile despre forţa lui aduc uluirea şi respectul în inimile tuturor, a zis el, dând din cap aprobator spre resturile de material pătat de sânge şi bufnetul acela neîncetat.

Fiul nostru? m-am întrebat eu, încă neînţelegând ce voia să spună. Am

perceput încet, în neîncrederea mea, că mândria era cea care-i încălzea chipul colţuros şi sever. Era mândru de monstrul pe care-l crescuserăm în inima palatului, mândru de reputaţia pe care i-o clădise. Departe de a aduce batjocura pe capul lui Minos cel încornorat, Poseidon îi oferise o armă de temut, o fiară divină despre care Minos ajunsese să înţeleagă că nu va face decât să-i întărească statutul.

— Trebuie să aibă un nume, a declarat Minos, iar eu nu am deschis gura să spun *Asterion.*

De ce l-ar interesa cum l-am numit eu şi Pasifae?

Minos s-a apropiat de uşă, iar la sunetul paşilor săi, bufnetul a prins şi mai multă forţă, fiindcă entuziasmul îl copleşea pe fratele meu. Minos şi-a aşezat mâna pe uşile gata să cedeze, iar când acestea l-au împuns în palmă cu o forţă sălbatică, zâmbetul lui Minos s-a lăţit şi mai mult.

— Un nume pe potriva fiarei.

Aşa a devenit Asterion Minotaurul. Nu mai era constelaţia de ruşine, întrepătrunsă cu iubire şi disperare, a mamei mele; în schimb, a devenit felul în care tatăl meu şi-a etalat dominaţia asupra lumii. Am înţeles de ce l-a proclamat Minotaur, însemnând această monstruozitate divină cu propriul nume şi aliniindu-i statutul legendar cu al său, încă de la naştere, înţelegând că niciun staul din lume nu-l va mai ţine în frâu, l-a îndemnat pe Dedal să construiască cea mai măreaţă şi ambiţioasă dintre creaţiile sale de până atunci: un labirint grandios, aşezat în subteranele palatului, un coşmar de coridoare şerpuite, fundături, ramificaţii spiralate, toate ducând implacabil spre centrul său întunecat. Bârlogul Minotaurului.

Odată ce pruncul lui Pasifae a fost închis într-un labirint de tuneluri, întunecat şi împuţit, unde singura tovărăşie îi era ecoul singuratic al mugetelor sale şi scrâşnetul oaselor putrede sub copite, am început să văd din nou în mama mici scântei de emoţie. De unde odinioară strălucise de bucurie, iubire şi râsete, acum era umbrită de amărăciune şi de o mânie lentă, care ardea mocnit.

Am pierdut-o pe mama în ziua în care blestemul lui Poseidon a îndemnat-o să se ducă pe păşunile unde aştepta monstrul său sacru, dar tot mă trezeam că o caut, oricât de zadarnică ştiam că e o asemenea căutare. Mă duceam adesea, fără speranţă şi fără ajutor, în odăile ei şi încercam s-o fac să iasă din nou în lume, indiferent de câte ori eram refuzată. Şi mai des, îi găseam uşile zăvorâte şi, cu toate că ştiam că se află la doar câţiva centimetri de mine, nu dădea niciun semn că m-ar fi auzit vreodată strigând-o. Într-o zi însă, când m-am dus să împing în van uşa baricadată, am fost surprinsă să o găsesc deschizându-se sub mâna mea, cu mişcarea lină şi tăcută care era caracteristică muncii lui Dedal.

Mama îşi lăsase sanctuarul nepăzit şi nu m-a auzit când am intrat. Camera era cufundată în întuneric; lumina caldă şi aurie care ar fi trebuit să se reverse pe

geamuri era astupată de materiale grele atârnate la întâmplare la ferestre. Un miros înţepător de ierburi îmi făcea ochii să lăcrimeze. Am privit în jurul meu, nedumerită, încercând să discern în bezna aceea unde s-ar putea afla mama mea.

Nemişcată şi mută, stătea pe podea, în centrul încăperii mari. Era mai puţină viaţă în ea decât în oricare dintre statuile lui Dedal. Părul îi acoperea faţa, iar printre şuviţe îi distingeam albul ochilor.

— Mamă? am şoptit.

Nu a dat niciun semn că m-ar fi auzit. Zăpuşeala din încăpere mă gâtuia şi am făcut un pas în spate, bâjbâind după uşă. Nu mi-am putut explica oroarea claustrofobică ce-mi tăia răsuflarea, nu ştiam de ce scena asta părea atât de nepotrivită şi de ce îmi îngheţa carnea chiar şi în apropierea aceea copleşitoare a căldurii. Ştiam doar că trebuie să ies, să mă întorc afară, la aer curat, înapoi la parfumul levănţicii şi zbârnâitul albinelor din jurul ringului meu de dans, înapoi la tot ce era natural, curat şi dulce.

În timp ce corpul meu se îndepărta instinctiv, am observat o figurină întinsă pe podea, în faţa mamei. Era făcută din ceară, sau poate din lut, nu-mi dădeam seama prea bine. Nici măcar nu eram convinsă că e o figurină omenească, într-atât de răsucite şi de chinuite îi erau membrele. Mâna mamei mele se odihnea fără vlagă la câţiva centimetri deasupra ei, iar de încheietura palidă îi atârna un ornament necunoscut – o bucăţică de os, m-am gândit, ceva ce n-am mai văzut-o să poarte până atunci.

Cunoscusem destule orori; după naşterea fratelui meu, mă săturasem de monstruozităţi şi nu aveam niciun chef să mai rămân vreo clipă în plus. Poate că era doar o păpuşă, poate că era doar o brăţară, atât şi nimic mai mult. Nu am aşteptat să descopăr. M-am întors şi am fugit şi nu am întrebat-o niciodată nimic despre asta. Am încercat din răsputeri să nu mă mai gândesc la acest lucru, însă nu aveam nicio putere asupra gândurilor – şi vocilor – celorlalţi.

Ca un val enorm, şuşotelile creşteau şi creşteau, până au pătruns pretutindeni în Knossos. Frânturi de speculaţii ajungeau la mine oriunde mă duceam. Era o vrăjitoare divină, căuta să se răzbune pe soţul ei, asta îşi spuneau unii altora – spălătoresele care frecau rufele murdare jos, la râu, negustorii care se înghesuiau prin târguri, slujitoarele care chicoteau în odăile palatului şi râsetele împărţite de nobilii care beau vin din vasele mari de bronz, chiar în sala cea mare a palatului. Râdeau pe înfundate la poveştile despre fetele cu care se culca Minos, cuprinse de agonie în clipa plăcerii sale, într-atât încât le ardeau măruntaiele şi urlau în chinuri până mureau, iar când un tămăduitor pe care l-a consultat Minos a desfăcut-o pe una dintre ele, din trupul ei a ţâşnit un roi de scorpioni. Spuneau că Pasifae a făcut asta, cu unul dintre blestemele ei, şi nimeni nu se îndoia de ce era capabilă, la urma urmei. Auzeam şuşotelile astea pretutindeni, nu puteam scăpa de ele, de şuierul serpentin care plutea în aer: *Ea a vrut-o, ea şi-a dorit taurul, fiara; pun rămăşag că a guiţat de plăcere şi că bastardul ăla pe care l-a fătat, o*

ciudăţenie la fel ca maică-sa...

Cuvintele oribile se prelingeau în jurul nostru, ca un ulei vâscos. O miasmă slinoasă se agăţa de familia noastră, se aşeza pe marmura lustruită şi aurul din casa noastră, păta tapiseriile opulente atârnate pe pereţi şi acrea smântână, oţetea mierea cu izul său acru şi făcea totul putred şi otrăvitor şi distrus. Deucalion, norocos din pricina sexului său, a fost trimis în Licia să stea cu unchiul nostru şi să ajungă bărbat sub îndrumarea blajină a fratelui mai blând al lui Minos. Fedra şi cu mine, blestemate ca fiice, am fost nevoite să rămânem. Dacă Dedal tânjea să fugă de noi toţi, nu mai avea de ales. Minos îl întemniţase de-acum împreună cu Icar, într-un turn, de unde avea voie să iasă numai sub supravegherea gărzilor; nu ar fi riscat ca secretele Labirintului său să ajungă pe alte ţărmuri, să dea putere altui regat.

Toată Creta ne dispreţuia. Deşi ni se gudurau la picioare şi se luau la întrecere pentru favorurile noastre, când vorbeau unii cu alţii, oamenii povesteau despre perversiunile noastre şi despre obiceiurile noastre denaturate. La curte, tremurau de frică în faţa lui Minos, dar în timp ce ţineau capetele plecate în semn de supunere, ochii lor priveau în sus, plini de dispreţ. Eu nu-i învinovăţeam. Ei ştiau unde aveau să fie aruncaţi de-acum prizonierii Cretei, ştiau că fiecare fărădelege putea fi pedepsită în acel labirint al groazei, săpat în stânca pe care strălucea palatul din Knossos. Sunt convinsă că Minos ştia de dispreţul lor, dar se delecta cu spaima care îi ţinea la locul lor. Le purta ura ca pe o armură.

Aşa că eu dansam. Ţeseam un model complicat pe cercul lat din lemn, unduindu-mi panglici lungi şi roşii în jurul corpului. Picioarele mele goale băteau un ritm sălbatic şi cuprins de frenezie pe plăcile lustruite, iar dârele lungi, roşiatice străfulgerau prin aer, împletindu-se, coborând şi legănându-se odată cu mine. Pe măsură ce dansam tot mai iute, bătăile tălpilor mele îmi răsunau tot mai zgomotos în cap, astupând râsetele crude pe care le auzeam clipocind în urma mea oriunde aş fi mers. Nu mai auzeam nici măcar urletele joase, guturale ale fratelui meu sau plânsetele rugătoare ale nefericiţilor care erau duşi cu forţa dincolo de uşile acelea grele, zăvorâte cu lacăte de fier, deasupra cărora era săpat adânc în piatră motivul *labrys*. Dansam, iar furia lentă şi mocnită îmi clocotea în vene, propulsându-mă înainte, până ce mă prăbuşeam chiar în mijlocul ringului, încurcată fără scăpare în fâşii stacojii, gâfâind cu răsuflarea tăiată şi aşteptând să se risipească norii grei care îmi înceţoşau creierul şi privirea.

A trecut timpul. Fratele meu cel mare, Androgeu, care fusese plecat mulţi ani pentru a-şi ascuţi priceperea de atlet, ne-a făcut o vizită scurtă. Îngrozit fără îndoială de ceea ce a găsit acasă, a plecat din nou în grabă la Jocurile Panatenaice, unde a câştigat toate medaliile şi a fost răsplătit cu o moarte singuratică pe un deal din Atena, străpuns de coarnele unui taur sălbatic. Tatăl meu, fără vreo durere reală în suflet, a pornit pe mare să-şi poarte războiul şi să facă ravagii, lăsând în urmă numai disperare şi suferinţă, fără să uite că printre

trupurile neînsufleţite strânse mormane în urma lui zăcea şi fata care îl iubise, fata pe care o înecase.

S-a întors acasă cu veşti bune pentru locuitorii Cretei: păcătoşii din rândul lor nu aveau să mai fie sacrificaţi poftelor Minotaurului, fiindcă Atena fusese îngenuncheată de Minos şi forţată să cedeze paisprezece dintre copiii săi în fiecare an, cu care avea să fie hrănit fratele meu mai mic, ca preţ pentru viaţa celui mai mare.

Nu voiam să mă gândesc la cele şapte tinere şi cei şapte tineri care aveau să fie legaţi şi aduşi încoace peste mări, în corăbii cu pânze negre. Nu voiam să-mi închipui terorile Labirintului: duhoarea umedă, sufocantă a morţii şi a disperării, colţii care sfâşiau carnea. Când a trecut o recoltă şi apoi alta, mi-am întors faţa spre cerul la amurg şi am căutat constelaţiile pe care zeii le-au întipărit pe bolta sa măreaţă; formele muritorilor cu care s-au jucat, conturate de luminiţe frumoase.

Nu voiam să gândesc. În schimb, dansam.

3

Vedeţi voi, eu eram doar o fată de optsprezece ani, care avea norocul să se mai poată numi astfel. Dusesem o viaţă protejată, ferită şi ascunsă după ziduri înalte. Eram norocoasă că tatăl meu mă păstra ca pe un trofeu pe care încă nu avea cui să-l acorde, că nu mă schimbase pe o alianţă străină, făcându-mă pachet pe o corabie ce avea să se îndrepte spre ţărmuri îndepărtate, ca să-i răspândească influenţa în alte zări, că nu mă vânduse ca pe o dobitoacă necuvântătoare la târg. Însă toate astea aveau să se schimbe curând.

Minos era cunoscut pentru judecata sa rece, lipsită de emoţii. Nu l-am auzit niciodată să vorbească aiurea, copleşit de patimă. La fel, nu mă puteam gândi la vreun moment în care să-l fi auzit că râde. Sentimentele erau ceva nedemn pentru el; nu exista pericolul ca vreun strop de iubire sau de bunătate să-i întunece vederea când va veni momentul să aleagă cine să-mi fie bărbat. Numai raţiunea rece avea să hotărască acest lucru.

— Sper să nu fie cineva bătrân, a spus Fedra într-o zi, pe când stăteam în curtea cu vedere la mare, iar în fiecare silabă îi pâlpâia scârba. Cum ar fi Radamant, a adăugat ea şi s-a strâmbat cu toată faţa.

Avea treisprezece ani, se considera o expertă în tot şi toate şi îşi bătea joc de cele mai multe lucruri. Eu am râs fără să vreau. Radamant era unul dintre înţelepţii vârstnici ai Cretei. Minos nu asculta de sfatul nimănui, însă acestui vechi şi venerabil nobil îi permitea să-şi împartă judecata asupra micilor încăierări şi supărări care îi erau aduse zi de zi la curte. Privirea urduroasă a lui Radamant era încă ageră când în faţa lui era adus vreun răufăcător, şi cu toate că mâinile lui zbârcite, cu pielea ca hârtia, îi tremurau când împungea aerul cu degetul, până şi cei mai arţăgoşi şi mâhniţi dintre reclamanţi rămâneau neclintiţi, de frica vorbelor sale.

M-am gândit la părul lui cărunt şi rar, la ochii apoşi şi straturile de piele lăsată, care făceau cute peste cute, însă mi-am amintit când Amaltheia, nevasta ţăranului Iorgos, a venit în faţa curţii să-i ceară lui Radamant să intervină împotriva cruzimii soţului său Iorgos venise mândru, umflându-se în pene şi făcând pe grozavul, insistând asupra drepturilor sale de a face disciplină la el în gospodărie aşa cum crede de cuviinţă, câştigând aprobarea tuturor spectatorilor, care se zbârleau de îndrăzneala Amaltheiei. Dar Radamant a mijit ochii şi s-a uitat îndelung la bărbatul cel înfumurat, care mergea încoace şi încolo, cu muşchii săi grozavi umflaţi la umeri, şi la greutatea pumnilor pe care-i strângea şi legăna în timp ce vorbea. S-a uitat la femeia plăpândă şi ghemuită care plângea şi la vânătăile care îi înfloreau în jurul gâtului, ca umbrele unor flori.

Şi a vorbit.

— Iorgos, dacă baţi un măgar, acesta nu va prinde puteri. Nu va putea căra poveri mai mari; de fapt, nu vei face decât să-l slăbeşti. Se va chirci de teamă în faţa ta când vei veni să-l hrăneşti şi va ajunge slab şi fricos. Când te vei duce să-l încarci cu mărfuri de dus în târg, se va prăbuşi sub povara pe care înainte o purta cu uşurinţă. Nu îţi va mai fi de niciun folos.

Toată lumea vedea că Iorgos ascultă. Niciuna dintre stăruinţele sincere ale nevestei sale, care făcuse apel la înţelegerea şi compasiunea lui, nu-l mişcaseră câtuşi de puţin, însă vorbele lui Radamant i-au atras atenţia.

Radamant s-a lăsat pe spate, pe scaunul său înalt.

— Femeia asta ţi-ar putea naşte fii. La bătrâneţe, ei vor prelua povara şi munca de la fermele tale. Însă un fiu puternic nu-i uşor de purtat în pântec de o femeie, iar dacă te mai şi porţi aşa cu ea, va slăbi precum măgarul şi nu va mai putea să-ţi ofere un asemenea dar.

Poate că nu multe femei s-ar însenina dacă ar fi comparate cu un măgar, dar în ochii Amaltheiei am văzut cum se iveşte un licăr slab de speranţă. Iorgos dădea din colţ în colţ, cântărind vorbele lui Radamant.

— Înţeleg ce spuneţi, nobile lord, a zis el în cele din urmă. Am să cuget la cuvintele Domniei Voastre.

Când s-a întors la nevasta sa, nu a mai smucit-o aspru de umăr, ci i-a întins braţul, într-o încercare neîndemânatică de a se arăta grijuliu.

O undă abia perceptibilă de dezamăgire părea să străbată mulţimea de bărbaţi adunaţi la curte, să vadă un spectacol mai grozav decât acesta. Încă le vedeam ochii lacomi, fixaţi asupra acelei femei disperate.

— Poate că sunt oameni mai răi decât Radamant, aşa moşneag cum e el, i-am sugerat Fedrei.

— Îhh! a răspuns ea, adăugând o varietate de zgomote menite să-i indice repulsia.

— Atunci tu pe cine speri să primeşti? am întrebat eu, râzând.

Ea a oftat, contemplând cu melancolie nobilii care ne frecventau curtea. Şi-a proptit coatele pe zidul jos din faţa noastră şi şi-a lăsat capul în palme, privind în depărtare, peste stânci.

— Pe nimeni din Creta.

M-am întrebat ce corăbii îşi imagina că vor traversa marea pe care o privea acum. Aveam un port aglomerat; negustori din Micene, Egipt, Fenicia şi de dincolo de limitele închipuirilor noastre se revărsau într-un şir nesfârşit pe ţărmuri. Odată cu căpitanii oacheşi şi negustorii cu chipurile asprite de soare, mijind ochii în lumina puternică a amiezii cretane, soseau prinţi cu vorba mieroasă şi nobili linguşitori, în ţesături fine şi cu nestemate scânteietoare. Şi nu numai atât: veşminte somptuoase, munţi de măsline lucioase, amfore pline cu uleiul dens presat din ele, saci cu grâne, gata să dea pe dinafară, şi animale speriate, gata să fugă, mânate afară de pe punţile vaselor. Cine putea spune că

vreunul dintre ei nu căuta să-şi schimbe comorile pe o fiică a regelui Minos – pe întregul prestigiu al descendenţei noastre onorabile, împletit cu fiorul palpitant al scandalurilor familiei noastre? Frica şi fascinaţia îi aduceau la curtea lui Minos; la perspectiva de a aduce acasă o parte din acea glorie amestecată cu groază, de a se asocia cu puterea pe care aceasta o inspira. Însă dacă vreunul ne ceruse mâna mie sau Fedrei, aşa tânără cum era, Minos refuzase până acum. Îşi permitea să nu se grăbească şi să cumpănească atent ce căsătorie i-ar aduce cele mai multe avantaje.

— Închipuie-ţi, Ariadna, a spus ea, întorcându-se cu faţa spre mine. Să urci pe o corabie şi să pleci de aici. Să locuieşti într-un palat de marmură, dincolo de mări, înconjurată de tot soiul de bogăţii.

— Locuim deja într-un astfel de palat, am protestat eu. Ce lux mai vrei, pe care nu-l avem deja?

A lăsat o clipă privirea în pământ. Ştiam ce vrea să spună. Luxul de a locui într-un palat în care sub pardoseli nu sunt decât magazii pentru grâne şi pivniţe cu vinuri. Luxul de a dormi ştiind că nu vei fi trezită niciodată de un muget flămând, frenetic, răsunând departe sub picioarele tale. Un palat în care podeaua nu s-ar cutremura şi zdruncina niciodată de furia bestiei captive, întemniţate în măruntaiele sale.

— Mi-ar plăcea să scap de toţi ochii ăştia iscoditori, a zis ea, cuprinsă de nerăbdare. De toate bârfele stridente şi de toţi nătângii care turuie întruna. Aş fi regină, respectată de supuşii mei, nu aş mai ciuli urechile, de câte ori ies dintr-o odaie, să aud ce tâmpenii mai scornesc.

Când a întors din nou privirea, avea chipul dur şi maxilarele încleştate.

În pruncie, îşi urla iute indignarea la cel mai mărunt disconfort, dând din braţele ei mici până şi le elibera din feşele care o enervau într-atât. Nu voia să stea cuminte, hotărâtă să se ia după mine de îndată ce a fost în stare să înainteze câtuşi de greoi pe podea, clătinându-se stângaci pe picioare. Când a învăţat să vorbească, glasul ei ascuţit şi strident răsuna poruncitor pe coridoare, sâsâindu-i pretenţiile. Pasifae râdea binevoitoare de vigoarea şi vitalitatea mezinei sale, până ce Poseidon şi-a trimis taurul pe când Fedra avea cinci ani, iar copilăria ei a fost curmată de o moarte bruscă.

Am înconjurat-o cu braţul, simţindu-i oasele subţiri ale umerilor, delicate ca ale unei păsări. Era încă atât de mică. Am simţit-o cum se încordează la atingerea mea, apoi cum inspiră prelung şi măsurat, după care s-a înmuiat.

— Sper doar că oriunde ne vom duce, oricât de departe ar fi de locurile astea, să mergem acolo împreună.

Şi-a împletit degetele subţiri cu ale mele, acolo unde se odihneau pe braţul ei.

— Nu-mi închipui cum ar fi să mă laşi aici.

Însă vrerea lui Minos era cea care conta, nu speranţele noastre. Aşa că atunci când m-a chemat la curte într-o după-amiază noroasă, am avut o bănuială că a

ales în sfârşit o alianţă pe care o considera favorabilă. Nu am fost cu totul surprinsă când am intrat în sala cea mare şi am văzut un bărbat necunoscut stând în faţa tronului stacojiu al lui Minos.

Numai o lumină subţire şi cenuşie se strecura în sală printre pilaştrii din curtea alăturată, iar bărbatul stătea în umbră. Am ezitat la intrare, străduindu-mă să văd mai multe prin voalul care îmi flutura peste faţă.

— Fiica mea, Ariadna.

Glasul lui Minos era rece. Eu am privit în podea. Sub tălpile mele, un taur cutremura plăcile de mozaic, smucind din coarne şi pironindu-şi privirea neagră şi dementă asupra bărbatului care sărea şi se răsucea prin aer în faţa sa.

— Prin venele ei curge sângele soarelui, din partea mamei sale, şi sângele lui Zeus, din partea mea.

— Foarte impresionant, a răspuns bărbatul.

Nu vorbea ca unul născut în Creta, dar urechile mele neantrenate nu puteau identifica de unde era accentul său.

— Dar nu sângele ei mă interesează, a zis el, păşind pe mozaic, spre mine. Pot să-ţi văd chipul, prinţesă?

Am ridicat privirea spre Minos, iar el a înclinat din cap. Inima îmi bătea cu putere. Îmi simţeam degetele groase şi stângace când am ridicat mâna să-mi slăbesc voalul, dar m-am mişcat prea încet. Deja bărbatul care voia altceva decât sângele meu îl desfăcuse singur. M-am retras brusc când i-am simţind palma pe tâmplă, aşteptând ca tatăl meu să-l mustre pentru o asemenea impertinenţă, însă Minos s-a mulţumit să zâmbească.

— Ariadna, acesta e Cinyras din Cipru, a spus el.

Cinyras din Cipru era atât de aproape de mine, încât îi simţeam răsuflarea pe faţă. Hotărâtă, am întors privirea, dar el mi-a luat bărbia între degete şi mi-a întors iar faţa spre el. În camera slab luminată, am văzut strălucirea neagră din ochii lui. Pe cap avea o claie de cârlionţi castanii. Buzele îi străluceau umede, la doar câţiva centimetri de ale mele.

— Sunt foarte încântat să te cunosc, a murmurat el.

M-am luptat cu imboldul de a mă îndepărta de răsuflarea-i puturoasă pe care o simţeam în gură, de a-mi ridica fustele şi a o rupe la fugă din cameră. Cât timp Minos zâmbea aprobator, trebuia să rămân pe loc, aşa că mi-am înfipt călcâiele în pământ şi am privit înainte. Spre uşurarea mea, s-a retras câţiva paşi.

— Este la fel de încântătoare pe cât aţi spus, a comentat el.

Cuvintele lui se rostogoleau precum uleiul şi mi se lipeau de piele. Îi simţeam ochii care zăboveau pe fiecare părticică a corpului meu. Îi auzeam sunetul umed al gurii, când înghiţea în sec. Mi s-a întors stomacul pe dos.

— Firește. Poţi pleca acum, Ariadna, a spus Minos, cu glasul sacadat.

Am încercat să nu ies în grabă, ca să nu par nepoliticoasă, dar tânjeam cu tărie după aerul curat şi sărat de afară, iar în nerăbdarea mea de a ajunge acolo, m-am

împiedicat puţin la margine, unde mozaicul se prefăcea în piatră netedă. Când am ieşit în răcoarea binecuvântată a curţii, am auzit râsetele celor doi bărbaţi răsunând în sală.

Orbeşte, năucă, m-am dus în fugă în camera mamei mele, unde nu mă mai aventurasem de la scena aceea înfiorătoare pe care o întrerupsesem. Am şovăit o clipă. Ce aveam să văd? Din fericire, uşa era deschisă şi, de când am traversat în grabă coridoarele şerpuitoare, am văzut lumina care inunda încăperea. Oare ea ştia ceva? Iar dacă ştia, îi păsa măcar?

— Mamă, bărbatul acela care e acum cu tata... Cinyras, un bărbat din Cipru... am izbucnit eu.

— Un rege din Cipru, a răspuns ea, iar vocea i-a rămas plutind în aer, indiferentă. Conduce peste Paphos. Toţi regii lor sunt preoţi ai Afroditei.

Afrodita, zeiţa iubirii, cea care odinioară, în negura vremii, ieşise din apele golfului Paphos, goală, desăvârşită şi strălucitoare, păşind încântător din spuma valurilor până pe stâncile de pe ţărm. În vreme ce fraţii ei puternici domneau peste ceruri şi peste infern, Afrodita era stăpână peste inimile oamenilor şi ale nemuritorilor deopotrivă.

Am strâns-o de braţ pe Pasifae, încercând să o fac să mă vadă.

— Care sunt planurile tatei pentru acest rege, acest preot? am întrebat eu. De ce e aici?

— Minos îşi doreşte bogăţia cuprului din Cipru, a spus ea. Va îmbogăţi Creta şi va asigura loialitatea poporului, dacă atenienii se vor răscula într-o bună zi.

Îmi dădeam seama că repetă cuvinte pe care le-a auzit altundeva. Nu ştiam dacă înţelege măcar ceea ce spune; vocea îi era la fel de goală şi de apatică precum ochii.

— Şi ce vrea Cinyras la schimb? am întrebat. Vrea să se însoare cu mine?

— Da. Iar atunci Minos va primi cuprul.

Putea la fel de bine să vorbească despre cerul cenuşiu sau despre ce mâncare aveau să pregătească diseară servitorii.

M-am aşezat greoi pe canapea lângă ea.

— Dar eu nu vreau să mă mărit cu el.

— Corabia sa pleacă după recoltă. Nunta va avea loc în Cipru, a repetat ca pe o poezie, de parcă nici nu m-ar fi auzit.

— Nu vreau să plec, am spus, însă ea nu a răspuns.

Iar când am ridicat privirea, am văzut-o pe Fedra, încadrată în pragul uşii, cu gura căscată de groază, cu ochii-i chinuiţi aţintiţi asupra mea.

M-am ridicat în picioare, pe care le simţeam tremurânde.

— Îl găsesc respingător, am încercat din nou, dar Pasifae era rătăcită, plutind în derivă pe marea îndepărtată a propriilor gânduri fragmentate.

Fedra m-a privit cu o compasiune mută, neştiind ce să spună.

— Dacă tu nu mă ajuţi, mă duc la Minos, am spus.

La auzul acestor vorbe, Fedra a făcut ochii mari. Până şi Pasifae a ridicat privirea, în care i s-a citit pentru o clipă mirarea. Ştiam că probabil avea să fie zadarnic, dar trebuia să încerc.

Nu mă simţeam curajoasă când am ieşit din cameră. Cum putea fi vorba de curaj, când alternativa – să-mi accept soarta fără a încerca să o evit – era mult mai rea?

Când am plecat, Fedra şi-a strecurat mâna într-a mea.

— Vin cu tine, s-a oferit ea, iar mie mi-a tresăltat inima.

Era nobil din partea ei să rişte să-şi atragă mânia tatălui nostru, doar de dragul meu. Bineînţeles că nu îi puteam permite asta.

— Mă duc singură, i-am spus. Dar mulţumesc.

Şi-a scuturat părul cu o expresie enervată.

— N-am nevoie să mă aperi tu, a spus.

— Nu e nevoie, am răspuns eu. N-o să facem decât să-l înfuriem şi mai tare dacă mergem împreună.

Aşa că m-am dus singură în sala tronului. Minos stătea drept pe taburetul său stacojiu. În spatele său, un cârd de delfini săreau şi se scufundau la nesfârşit într-o frescă, împietriţi în dalele de ceramică. Sfetnicii săi, nobilii, băgătorii de seamă de toate soiurile se învârteau fără rost în jurul său, dar am fost uşurată să remarc că nu era nici urmă de Cinyras.

— Fiică.

Salutul său a fost insipid, deloc prietenos.

Am strâns pumnul în faldurile fustei. Unghiile mi s-au înfipt în carnea palmei.

— Tată, am spus eu, plecând capul.

Niciunul dintre bărbaţi nu se uitase încă în direcţia mea, lucru pentru care eram recunoscătoare.

Ochii lui Minos erau pironiţi asupra mea, de parcă mi-ar fi putut vedea gândurile şi le-ar fi găsit neinteresante. Nu erau pentru el politeţurile discuţiilor de complezenţă; avea să aştepte în tăcere până aş fi fost forţată să vorbesc fără îndemânare.

Am tras adânc aer în piept.

— Mama mi-a spus că urmează să mă mărit cu Cinyras.

Minos a încuviinţat din cap. Am observat că în jurul nostru, bărbaţii de la curte începeau să privească înspre noi, iar conversaţiile lor deveneau puţin mai tăcute.

— Tată, te implor... am început.

Cuvintele sale m-au întrerupt, odată cu palma sa ridicată, care a spintecat aerul într-un gest de dispreţ.

— Cinyras este un aliat folositor. Mariajul va fi în avantajul întregii Crete.

Îmi dădeam seama că doar acum puteam avea parte de atenţia lui.

— Dar eu nu vreau să mă mărit cu el!

În încăpere s-a lăsat liniştea, iar Minos a zâmbit.

— Vei pleca cu el, pe corabia sa, după ziua de mâine, aşa am hotărât.

Am dat să vorbesc din nou. Faţa mi-era înfierbântată. Mă ustura. Mi se formau cuvintele, cuvinte pe care ştiam că nu trebuie să le spun, dar pe care nu le puteam stăvili.

Înainte de a-şi lua irevocabil zborul de pe buzele mele, am simţit cum mă trage cineva de mânecă. Fedra, micuţă şi curajoasă, mă urmărise oricum. Când privirea mea a întâlnit-o pe a ei şi am văzut cum scutură imperceptibil din cap, cuvintele mi s-au topit.

Ce puteam spune ca să-l fac măcar să asculte? Să-i întorc capul şi să-i smulg dintr-odată atenţia de la preocupările sale importante – treburile curţii, stăpânirea ţăranilor, calculele reci care îi zbârnâiau în creier, cântărind fără încetare opţiunile din faţa-i, pentru a găsi ceea ce avea să-i aducă cea mai mare valoare, indiferent că era vorba de aur sau cupru sau de suspinul frumos şi disperat de frică – şi să se uite la mine, să mă vadă cu adevărat, poate pentru prima oară?

Corabia lui Cinyras avea să mă ducă departe de ţărmurile astea, departe de Labirint. Departe de Minos.

Mi-am înghiţit ura clocotindă care începuse să-mi bolborosească fierbinte în gâtlej. Mi-am imaginat chipul meu la fel de lipsit de expresie ca marmura netedă, ochii din sticlă goală ca ai lui Pasifae. I-am întâlnit tatălui meu privirea, cu ochii perfect goi. El a încuviinţat, cu un gest scurt din cap.

Am lăsat-o pe Fedra să mă conducă din sală, neştiind încotro o urmam, până când s-a oprit şi i-am simţit mâna caldă cum alunecă din palma mea. Am privit obosită în jurul meu. Eram din nou în curte, unde avusesem atâtea discuţii într-o doară despre soţi, pe când cel mai rău lucru pe care ni-l puteam închipui era să fie bătrâni sau urâţi. Fedra tăcea. Poate că ştia că nu are ce să spună, dar a înţeles, sau cel puţin aşa sper, că prezenţa ei îmi aducea alinare. De câte ori mai aveam să stăm împreună aici?

Am privit amândouă peste mare. Eu eram atât de cufundată-n gânduri, încât au trecut multe clipe până să recunosc apăsarea insistentă a mâinii Fedrei pe braţul meu şi să-mi dau seama că îmi rostea numele.

— Corabia atenian㠄 Ariadna, uită-te!

Jos, unde marginea stâncii se prăvălea în întinderea lată a portului, am văzut ce îi atrăsese atenţia şi o distrăsese de la deznădejdea noastră comună. Acosta o corabie măreaţă, înveşmântată cu pânze negre. Şi avea dreptate; trebuia să fie sosirea ostaticilor de anul acesta.

— Nu i-am mai privit niciodată până acum, am zis eu.

— Mereu fugi, a răspuns ea.

Era adevărat. Până acum fuseseră două recolte – două corăbii aducând câte paisprezece copii plânşi ai Atenei – şi în ambele rânduri mă ascunsesem în cele mai îndepărtate odăi ale palatului. Surprinsesem doar crâmpeie ale chipurilor trase, pălite de groază. Când auzisem zornăitul îndepărtat al lanţurilor care îi

legau, fugisem cât mai departe. Când tatăl meu mă forţase să ies la vedere, etalându-şi fiicele ca să se laude cu norocul său, eu privisem drept înainte, neabătut. Nu îmi îngăduisem să îi privesc în ochi; nu îmi puteam închipui ce aş fi văzut dacă aş fi făcut-o.

Acum însă... acum am privit. Poate că era faptul că ştiam că va fi ultima recoltă pe care o voi mai vedea în Creta. Sau poate că simţeam cum se ridică în cele din urmă povara de pe disperarea mea fricoasă de a nu vedea adevărul. În ziua următoare, o corabie mă va duce de aici, alături de Cinyras cel respingător. O soartă mai lentă decât cea care îi aştepta pe tinerii atenieni, conduşi acum de pe punte pe ţărmurile noastre, în ultimele raze de soare a căror căldură o vor simţi vreodată pe piele. Am simţit cum îmi tremură buza de jos, dar mi-am schimonosit faţa într-o mască şi i-am privit cum merg.

Se ţineau laolaltă. Unii se împiedicau, şi atunci gărzile cretane îi smuceau brusc în picioare. Am simţit cum îmi creşte în stomac o furie neputincioasă când am văzut gărzile cum râd. Nu era destul că îi duceau pe tineri la pieire? De ce să te mai porţi atât de aspru cu ei, de ce să te delectezi cu puterea cruzimii?

Când o fată din urma grupului a alunecat – ori a căzut, ori a încercat să se întoarcă disperată, de parcă ar fi putut să urce înapoi pe corabie şi să se întoarcă acasă la părinţii ei –, am observat cum un bărbat iese din rând ca s-o prindă. Era mai înalt şi mai lat în umeri decât ceilalţi ostatici, iar la început m-am gândit că trebuie să fie unul dintre marinarii atenieni sau vreun emisar venit să supravegheze sacrificiul. Am remarcat blândeţea tandră cu care a ajutat-o să se ridice, braţul său protector în jurul ei, şi m-am bucurat să văd puţină delicateţe în mijlocul acelei scene brutale. Eram recunoscătoare că îi însoţea – un chip prietenos pe care să-l vadă în ultimele clipe. Dar spre nedumerirea mea, am văzut apoi că şi el era legat cu lanţurile care îi uneau pe toţi.

Iar apoi, preţ de o clipă, a ridicat privirea.

Nu avea cum să ne fi văzut bine, cu soarele orbitor deasupra capului. Însă ochii lui au părut să-i întâlnească pe ai mei, preţ de o secundă. Am surprins imaginea fugară a unui verde rece şi calm – o neclintire bruscă în mijlocul agitaţiei.

Iar apoi atenienii au dispărut dincolo de zidurile portului. I-am aruncat Fedrei o privire ca să văd dacă 1-a remarcat şi ea. Chipul ei era schimonosit de aceeaşi scârbă pe care am simţit-o şi eu la vederea spectacolului.

— Să mergem, am zis eu, conducând-o de acolo.

— Stai! a exclamat ea cu o voce limpede şi ascuţită. Ariadna, nu mai fugi încă o dată! E al treilea an! a zis ea, apucându-se cu mâinile de păr. Cum putem lăsa să se mai întâmple aşa ceva încă o dată?

Soarele puternic mă bătea pe spinare, şi în faţa ochilor începeau să-mi scânteieze pete negre.

— Cum ne putem noi împotrivi? am întrebat eu.

— Trebuie să existe o cale, a zis ea.

Fedra nu putea accepta niciodată ceva ce nu era aşa cum îşi dorea ea. Însă eu ştiam că nici măcar hotărârea ei de oţel nu însemna nimic în faţa voinţei lui Minos.

— Ce cale? am întrebat, iar un suspin mi-a urcat în gâtlej.

Am înghiţit în sec, mi-am recăpătat calmul.

— Cum putem opri voia lui Minos?

— Trebuie să existe o cale, a repetat ea, dar mi-am dat seama că până şi convingerea ei se stingea.

— Vino, Fedra, am zis. E al treilea an, şi până acum nimeni n-a găsit o cale de a împiedica lucrurile astea. Nu avem putere să le schimbăm soarta, aşa cum nu avem putere să ne-o schimbăm nici nouă.

Ea a scuturat din cap, dar nu a răspuns. Mi-a dat drumul la mână şi a pornit singură spre palat. Obosită, m-am adunat să o urmez.

Dar înainte de a mă întoarce să plec, am mai aruncat o privire peste marginea stâncii. Ştiam că au dispărut, dar nu puteam să mă abţin să nu mă uit iar.

Verdele rece al ochilor săi. La fel ca şocul apelor îngheţate, când fundul mării îţi scapă pe neaşteptate de sub tălpi şi îţi dai seama că ai ajuns în ape mult mai adânci decât ar fi trebuit.

4

Într-adevăr, a treia recoltă sosise, iar pe aceasta nu mi se mai dădea voie să o ignor. Tatăl meu voia să se mândrească cu prinţesa lui în faţa viitorului său ginere, în fiecare an, când erau aduşi ostaticii la Creta, se ţineau jocuri funerare în cinstea lui Androgeu, iar anul acesta trebuia să particip şi eu. De-acum, nu mai puteam să mă pitesc prin colţuri. Deşi era cu câţiva ani mai mică decât mine, Fedra îl convinsese să o includă şi pe ea. Slujnica mea mi-a aşezat o coroană pe cap, mi-a legat sandale argintii în picioare şi m-a înveşmântat într-un material de un albastru intens, care îmi curgea printre degete ca apa. Cu toate că hainele erau frumoase, simţeam că nu îmi aparţin şi mă cutremuram la gândul că atâţia ochi vor fi atraşi de veşmintele mele fine. Mă săturasem deja să fiu privită şi bârfită cât pentru o viaţă întreagă. Aşa că mai degrabă m-am târât decât să plutesc până la locul meu de la marginea arenei.

Desigur, Cinyras mă aştepta, tolănit deja pe pernele îngrămădite în jurul lui. Lângă cotul lui se afla o carafă cu vin din care am bănuit că băuse deja suficient, judecând după obrajii lui îmbujoraţi. Am ezitat, am privit spre locul unde stătea Minos, pe podiumul din centru, gata să deschidă ceremoniile. Chipul îi ardea de satisfacţie, precum o monedă strălucitoare, în timp ce privea cât de stânjenită eram. Picioarele mi s-au mişcat împotriva voinţei mele. Nu voiam să-l las pe tatăl meu să mă vadă cum şovăi sau să-i îngădui să se desfete cu reticenţa mea. Cinyras a zâmbit lasciv când m-am aşezat, rigidă, lângă el.

Eram recunoscătoare pentru umbra care mă proteja şi îmi părea rău de concurenţii care aveau să trudească sub razele pârjolitoare ale soarelui. Abia distingeam ce se petrecea în lumina aceea orbitoare, însă zumzetul mulţimii s-a stins şi am auzit fornăitul de panică şi mugetele grave ale taurului, împodobit cu ghirlande, în timp ce era adus în faţa noastră. Deşi la început şi-a rotit ochii mari şi rotunzi şi a dat să fugă, creatura a părut să se lase cuprinsă de o linişte blândă pe măsură ce se apropia de altar. Mai văzusem asta de multe ori; pacea care alina un animal în pragul morţii. Nu vedea lama ascunsă, dar chiar şi aşa, poate că ştia că sângele îi va curge spre gloria zeilor şi poate că o moarte atât de vrednică îi părea un trofeu. A păşit în faţă, docil şi placid, iar ritualurile au fost săvârşite şi cuţitul înfipt în gâtlejul său neted şi alb. Sângele strălucea în lumina soarelui, curgând în valuri de pe altar. Zeii erau cinstiţi şi urmau să ne surâdă în semn de binecuvântare a sărbătorii noastre. Capul nobil al animalului s-a prăvălit pe jos, iar panglicile stacojii care îi decorau coarnele străluceau deasupra râului gros, de culoarea rubinului, care curgea peste dalele de piatră.

Preţ de o clipă, l-am văzut pe Minotaur umblând încoace şi încolo prin temniţa sa întunecată, singur în toate zilele anului, mai puţin în ziua de mâine, şi l-am

văzut pe Androgeu, a cărui siluetă chipeşă mi se ştergea deja în amintire – carne şi sânge din carnea şi sângele meu, însă de fapt un străin pentru mine –, străpuns de coarnele altui taur. Fraţii mei. Tragediile lor asemănătoare ne aduseseră în punctul acesta, în faţa mulţimilor care priveau şi a animalului sacrificat, care murise astăzi neputincios sub ochii noştri. Apoi ceilalţi nefericiţi care îşi vor întâlni moartea a doua zi, în întuneric, sfâşiaţi de animalul sălbatic şi nesăbuit pe care crezusem odinioară că l-aş putea îmblânzi.

Au început jocurile. Bărbaţii se întreceau pe jos şi în care, aruncau cu suliţe, azvârleau discul şi se încăierau în lupte. Sudoarea curgea pe tâmplele concurenţilor. O broboană mi se scurgea şi mie pe spinare. M-am foit stânjenită, dorindu-mi să se termine cât mai repede totul. Lângă mine, Cinyras bea şi aclama, cu o mână umedă şi grea pe coapsa mea. Strângeam din dinţi, îmi înghiţeam umilinţa, încercam să mă dau mai la o parte, cu toate că asta îi încleşta degetele şi mai tare. În cealaltă parte, Fedra era fascinată.

— Cât mai ţine treaba asta? am mormăit eu.

Ei nu-i venea să creadă cât de lipsită de entuziasm eram.

— Ariadna, nu vedem niciodată ceva mai captivant de atât! a exclamat ea, scuturând din capul blond, în semn de dojană.

Tânjeam după solitudinea ringului meu de dans; îmi doream să scap de frustrări călcând ritmic pe suprafaţa sa netedă din lemn. Măcar atât şi mi-ar fi şters imaginea zilei de mâine; felul în care Labirintul pustiu va fi însufleţit vremelnic de vânătoare şi de urlete şi de carnea smulsă de pe oase. Apoi corabia la bordul căreia o să urc; viaţa care mă aşteaptă dincolo de valuri, în Cipru. Am înghiţit în sec şi m-am forţat să privesc arena, să-mi distrag mintea de la închipuirile sale sumbre.

Un nor a trecut iute prin faţa soarelui şi am văzut limpede pentru prima dată.

— Cine e acela? am întrebat.

Până atunci, recunoscusem mulţi dintre tinerii concurenţi; în principal, tinerii importanţi ai Cretei, îmbrâncindu-se cu toţii pentru a dobândi supremaţia, însă tânărul care a păşit acum în faţă, intrând pe terenul de lupte, nu îmi era deloc cunoscut. Asta dacă nu cumva... m-am aplecat în faţă, scrutându-i chipul. Îl mai văzusem undeva, dar nu înţelegeam cum ar fi fost cu putinţă.

Era înalt şi lat în umeri, iar forţa i se vedea limpede din postura lejeră şi muşchii care îmi aminteau de cele mai rafinate statui de marmură din palat. Păşea cu o asemenea încredere şi siguranţă, că am rămas nedumerită, neînţelegând cum de poate să fie străin de aceste locuri şi totuşi să pară că se află acasă.

— Tezeu, prinţul Atenei, mi-a şoptit Fedra.

Nu era doar imposibilitatea cuvintelor ei – Atena ne detesta cu o amărăciune binemeritată; de ce ar fi venit prinţul lor să concureze la jocurile noastre? —, însă ceva din tonul ei m-a făcut să o privesc cu asprime.

— I-a cerut direct lui Minos să participe la jocuri, a continuat fără să-şi dezlipească ochii de la el, aşa că a fost eliberat din lanţuri numai în după-amiaza asta.

Atena. Eliberat din lanţuri.

— Adică e unul din tributuri? am zis eu, cu glas ascuţit, nevenindu-mi a crede. Prinţul însuşi, adus în lanţuri drept sacrificiu? De ce şi-ar trimite Atena prinţul?

— S-a oferit voluntar, a răspuns Fedra, iar de data asta visarea din glasul ei era de netăgăduit. Nu a putut să-i lase pe copiii supuşilor săi să vină singuri, aşa că a luat locul unuia dintre ei.

— Un nătâng! a pufnit Cinyras.

L-am privit amândouă pe Tezeu în tăcere preţ de o clipă, în timp ce eu mă străduiam să pricep cuvintele surorii mele. Unde îţi găseai curajul să faci un asemenea lucru? m-am întrebat. Să renunţi la o viaţă de bogăţie şi putere şi în care aveai parte de tot ce îţi doreai, să-ţi sacrifici viaţa în floarea vârstei, pentru poporul tău. Să cobori, de bunăvoie şi nesilit de nimeni, în coridoarele şerpuite ale temniţei noastre, carne vie pentru monstrul nostru. M-am uitat lung la acest Tezeu, de parcă privindu-l suficient de stăruitor aş fi putut descifra gândurile din spatele chipului liniştit. Trebuie să fie o mască, m-am gândit, o poleială a dezinvolturii întinsă peste mintea-i frenetică, fără stare. Cum puteai să nu înnebuneşti la perspectiva supliciului care îl aştepta peste doar câteva ore?

M-am gândit că am primit răspunsul când în arenă a păşit adversarul său. Taurus, generalul tatălui meu, un colos uriaş şi mătăhălos. Cu chipul său dispreţuitor, cu nasul turtit, ca de broscoi, era pe atât de urât, pe cât era Tezeu de chipeş. Venele i se iţeau ca nişte frânghii peste muşchii umflaţi, unşi cu ulei şi sclipind înfiorător. Toţi cretanii îl ştiau pentru cruzimea lui; era un bărbat arogant, lipsit de compasiune. O brută, doar un strop mai civilizat decât fratele meu cel mic, care mugea sub podelele din piatră. Poate că Tezeu cântărise lucrurile şi prefera să fie sufocat până la moarte în strânsoarea fatală a lui Taurus, aici, la lumina zilei, mai degrabă decât să fie devorat în hăul negru ca smoala.

S-au ciocnit cu o forţă şocantă. Taurus era mult mai vânjos decât Tezeu şi nu părea să existe vreo îndoială că va ieşi biruitor, însă am subestimat valoarea priceperii împotriva forţei brute. Nu mi-am dat seama cât de aplecată stăteam pe scaun şi cât de tare strângeam banca din lemn de sub mine, până nu am văzut-o şi pe Fedra într-o atitudine asemănătoare de concentrare şi mi-am venit încă o dată în fire. Cei doi bărbaţi erau încleştaţi într-o îmbrăţişare înfiorătoare, fiecare răsucindu-se şi luptându-se să-l răstoarne pe celălalt. Vedeam cum le curge sudoarea râuri-râuri pe spinare şi agonia săpată în fiecare muşchi încordat. Aşa mare cum era, lui Taurus începeau să-i iasă ochii din cap, dându-i o expresie de neîncredere dementă pe măsură ce încet, dar sigur, Tezeu se dovedea mai puternic şi îl împingea din ce în ce mai aproape de pământ. În extazul anticipării,

urmăream cu răsuflarea tăiată, atât de tăcute încât eram sigură că o să aud frângerea oaselor.

Când spinarea lui Taurus s-a izbit de pământ, mulţimea a izbucnit în urale asurzitoare. Povestea acestui prinţ curajos le-a câştigat cu siguranţă admiraţia. Ştiam însă că asta nu avea niciun impact asupra dorinţei lor avide de a-l vedea devorat de viu de Minotaurul flămând, în seara următoare. Cât de delicios era acest fior cu care să-şi împodobească entuziasmul sângeros; sângele regal, curajul şi victoria sa alcătuiau un amestec irezistibil.

Jocurile au continuat, iar premiile au fost acordate. Nu mi-au mai atras interesul până când Tezeu nu a fost condus pe podium. Minos era în vervă, expansiv şi generos în timp ce zâmbea larg şi i-a înconjurat cu un braţ umărul lui Tezeu.

— De obicei, premiul cel mare pe care îl oferim la jocuri este cununa din ramuri de măslin, a declamat el.

Însă astăzi, un rezultat extraordinar merită un premiu extraordinar. Tezeu, prinţ al Atenei, în cinstea măreţelor tale isprăvi de astăzi, îţi ofer libertatea. Vei pleca mâine acasă împreună cu comoara pe care ne-ai adus-o drept ofrandă.

Am oftat puternic de uşurare. Lângă mine, Fedra a făcut la fel, cu mâna deasupra inimii, de parcă ar fi vrut să-i liniştească bătăile iuţi.

Tezeu avea o expresie gravă pe chip.

— Îţi mulţumesc pentru bunăvoinţă, rege Minos. Dar nu pot accepta cinstea generoasă pe care mi-o oferi. Am jurat să-i însoţesc mâine pe fraţii şi surorile mele din Atena în călătoria lor către întunericul necunoscut şi nu trebuie să mă retrag acum. Îmi voi ţine jurământul.

Cinyras tocmai lua o înghiţitură mare de vin, iar la auzul acestor vorbe, l-a scuipat pe tot. Stropi roşii i-au împroşcat robele, îmbibându-se în ţesătura extravagantă. Chipul îi era uluit şi nătâng. După discursurile înflorite pe care le ţinuse Minos toată după-amiaza, refuzul succint al lui Tezeu părea tăios şi cu totul neaşteptat. Tatăl meu şi-a şters uluirea de pe faţă, dar eu vedeam cum în ochi îi mocneşte furia.

— Cinstea şi curajul tău sunt cu adevărat atât de măreţe pe cât am auzit, a răspuns el. Creta îţi primeşte sacrificiul.

Apoi s-a întors spre mine.

— Ariadna, a ordonat el.

Am tresărit. Ce făcusem? Oare privirea rece a lui Minos mi-a penetrat gândurile? Oare ştia că inima-mi răzvrătită tresălta de admiraţie faţă de bărbatul care tocmai îl făcuse de râs în public?

— Fiica mea cea mare, a continuat Minos, făcând un gest spre mine să mă ridic.

M-am ridicat, poticnindu-mă, simţind privirea a sute de persoane oprindu-se dintr-odată asupra mea.

— Prinţesa Cretei te va încorona învingător al jocurilor noastre.

Nu mă aşteptasem la asta. Niciodată nu-mi mai ceruse aşa ceva. M-am întrebat dacă nu cumva voia să-l impresioneze pe Cinyras sau dacă pur şi simplu nu avea încredere în el însuşi să-i aşeze cununa pe cap lui Tezeu fără s-o azvârle pe jos, într-un acces de furie lipsită de demnitate.

Cu privirea lui Minos fixată asupra mea, nu am avut de ales şi a trebuit să mă silesc să înaintez spre podium. La început, am tresărit sub povara privirilor tuturor, dar apoi am privit spre Tezeu şi l-am văzut cum se uită la mine. Ochii lui erau calmi şi statornici. Dintr-odată, mulţimea s-a amestecat în fundal, şi eu îl priveam doar pe el.

Iar apoi am ajuns în faţa lui şi nu i-am mai putut susţine privirea. Cununa mi-a fost aşezată în mâini de către Minos sau de un servitor, nu mi-am dat seama; eram mult prea conştientă de prezenţa lui Tezeu la doar câţiva centimetri de mine. A plecat capul, degetele mele tremurânde i-au aşezat cununa în păr şi am făcut un pas în spate, aproape împiedicându-mă în trena lungă a rochiei mele. Cred că s-au auzit câteva aplauze răzleţe. Când m-am întors la locul meu, l-am văzut pe Cinyras, legănând carafa de vin în mână, cu o scânteie acuzatoare aprinsă pe chipul său roşu de băutură.

După acest moment, atmosfera de sărbătoare s-a mai risipit. Demnitatea liniştită a lui Tezeu ne-a nedumerit pe toţi. Cred că erau oameni care l-ar fi privit bucuroşi cum pleacă liber, cu viaţa intactă şi trupul nevătămat, dar mai erau şi cei bănuitori, neînţelegând de ce nu a vrut să accepte un asemenea dar, gândindu-se, poate, că a vrut să-l insulte pe Minos, aşadar, să insulte întreaga Cretă.

Pe măsură ce ziua se apropia de sfârşitul ei uşor deconcertant, Fedra şi cu mine ne-am ridicat să plecăm. Fără vreo plecăciune, Cinyras a trecut în viteză pe lângă noi, în robele lui pătate. Fedra părea zdrobită şi vedeam cum în ochi i se adună lacrimile nevărsate. Avea inima sensibilă surioara mea, şi nu îi purta nici iubire şi nici credinţă Minotaurului. Spectacolul lui Tezeu o emoţionase şi mi-a părut rău că visurile idealiste îi fuseseră fărâmate.

Însă nu aş fi putut pretinde că doar compasiunea faţă de Fedra m-a făcut să arunc o ultimă privire către podiumul unde stătuse Tezeu. Altceva m-a atras spre el, iar picioarele îmi erau grele când le-am forţat să pornească în direcţia opusă.

Peste munţi, flacăra portocalie a soarelui se scufunda. Helios îşi conducea carul cel semeţ dincolo de orizont, lăsând lumea pradă întunericului.

Iar acum porneam spre sala cea mare pentru ospăţ: castroane din bronz bătut, incrustate cu nestemate şi împodobite cu siluete pictate la exterior, toate pline ochi cu carne, peşte, fructe, miere, măsline lucioase şi bucăţi sfărâmicioase de brânză albă, sărată. Vinul curgea şi muzicanţii cântau, fredonând poveşti despre zei, eroi, comori şi monştri.

Era un spectacol grandios de bogăţie şi putere şi am tresărit când am văzut că

Minos le-a ordonat prizonierilor atenieni să urmărească festivităţile.

Am cercetat cu o privire consternată şirul prizonierilor. Şapte băieţi, şapte fete. Toţi atât de tineri. Am văzut cum chipul băiatului din mijloc se schimonoseşte când a încercat să-şi stăpânească tremurul buzelor şi să-şi prefacă gura într-o linie dreaptă. M-am silit să nu întorc privirea, ci să văd cu adevărat chipul fiecăruia dintre copiii Atenei pe care îi aduseserăm aici să-i ucidem. Paisprezece chipuri. Treisprezece erau înspăimântate, cu ochii roşii şi mâinile tremurânde. M-am întrebat cât de greu le-o fi fost să rămână în picioare. Pentru al paisprezecelea chip, nu era nevoie să mă întreb.

Îl vedeam pe Tezeu mult mai de aproape în sala aceasta decât în arenă, iar asta m-a umplut de sentimente amestecate. La ce bun să mă uit la el acum, ştiind că mâine o să moară? Cruzimea lui Minos era însemnată, expunându-şi astfel tributurile. Raţionamentul său era următorul: în cinstea lor, ţineam acest ospăţ. În vreme ce sala răsuna de râsete şi sporovăieli entuziasmate, tributurile legate în lanţuri stăteau şi priveau. Flancaţi de gărzi, cu mâinile legate în faţă, tinerii tremurau şi se rugau, aşteptând să fie devoraţi în ziua următoare, la asfinţit.

Atenienii nu erau singurii pe care îi afişa Minos. În faţa sălii, chiar lângă masa cea mare la care era aşezată familia mea, stătea Dedal. Chipul său purta mai mulţi ani decât trăise, iar părul îi albise, deşi încă nu era bătrân. Pretutindeni în Knossos, creaţiile sale stăteau mărturie a supremaţiei lui Minos: priceperea lui Dedal era fără egal în lume, iar maestrul aparţinea Cretei. Cea mai cunoscută creaţie a sa era una pe care puţini oameni o vedeau vreodată; poate că ostaticii ar fi trebuit să se simtă onoraţi că vor avea privilegiul nu doar de a o vedea, ci şi de a păşi pe coridoarele sale elaborate. Sau poate că nu. Ar fi fost prea întuneric ca să-i aprecieze minunăţiile, iar mugetele frenetice ale fiarei înnebunite, hotărâte să le sfâşie mădular cu mădular, ar diminua din uimirea pe care ar simţi-o altfel. Eu ştiam că Dedal cunoaşte acest lucru şi că povara asta îi zdrobeşte umerii, făcându-l să umble cocârjat. Nu mai era inventatorul prietenos din copilăria mea, care păşea mereu ţinând spatele drept şi care venise la Creta să-şi dezvolte meşteşugul. Era maestru de-acum, şi cu toate că nu purta lanţuri, nu mai putea părăsi Creta atâta timp cât Minos dorea să ascundă secretele Labirintului.

Însă nu pe Dedal îl priveam eu în seara aceea. Am descoperit că nu îmi pot lua ochii de la atenieni; şi mai cu seamă de la unul anume.

Mă întreb dacă eroii despre care cânta bardul în seara aceea ştiuseră înainte de a triumfa ce aveau să devină, în clipele acelea cruciale când erau luate decizii fatidice, oare simţeau că aerul se luminează de vitalitatea destinului? Sau bâjbâiau în continuare, fără să-şi dea seama de momentul fundamental în care a pendulat destinul şi au fost făurite sorţile? Eu nu ştiu ce am simţit când privirea mea a întâlnit-o pe a lui Tezeu. Curiozitate, cu siguranţă. Era înalt şi îşi împingea maxilarul înainte, netrădat de vreun tremur sau de vreun suspin. Mi-a susţinut privirea cu o neruşinare rece, de parcă eu n-aş fi fost o prinţesă şi el n-ar fi fost o

ofrandă de sacrificiu. Nu mi s-a părut un moment fundamental, însă când mi-am dezlipit privirea de a lui, am descoperit că nimic nu mai arăta la fel, de parcă lumea s-ar fi fracturat şi s-ar fi desprins de ea însăşi pentru a se remodela în aproape – dar nu chiar – aceeaşi formă. De parcă aş fi privit o cascadă şi mi-aş fi dat seama cu o uşoară tresărire că apa ce curgea peste stâncă se schimbă în permanenţă, că nu va mai fi niciodată aceeaşi apă.

5

— Crezi că o să încerce să lupte? a rostit Cinyras, leneş şi tărăgănat, cu vocea îngroşată de vin şi anticipare.

I-am aruncat o privire nimicitoare. Oare speram să-l scârbesc, să-l fac să se gândească de două ori la aranjamentul cu Minos de a mă face pachet pe corabia sa în schimbul unui munte de lingouri de cupru? Ar fi fost o prostie din partea mea; un bărbat ca el este îmboldit şi mai tare de indiferenţă şi incitat de reticenţa vădită.

— Cum adică? am spus, pe un ton cât mai glacial cu putinţă.

— Prinţul. Eroul, a zis Cinyras râzând, iar veselia îi era mânjită de o otravă mizerabilă. Nu se smiorcăie precum ceilalţi. Mă întreb dacă e de părere că îl poate înfrânge pe Minotaur cu mâinile goale.

La auzul acestei idei, amuzamentul s-a răspândit în jurul nostru pe băncile lungi.

Adevărul e că stătea singur între bărbaţi acest mare erou atenian, despre care aveau să fie urzite atâtea legende. Era mai înalt, mai lat în umeri, chipeş, bineînţeles – şi vădind nu doar ţinuta unui prinţ, ci şi forţa echilibrată a unei pantere aşteptând să se năpustească asupra prăzii. Un bărbat care avea să inspire cântece şi poeme, al cărui nume avea să fie auzit până la capătul Pământului. Oare chiar am văzut asta atunci? Sau eram doar o fată vrăjită, care nu-şi putea lua ochii de la pieptul său musculos, de la părul lui des, de la ochii lui fulgerători? Oare simţeam zimţii destinului, lunecarea războiului de ţesut al Parcelor, sau erau de fapt doar bătăile puternice ale inimii mele entuziasmate? Cu siguranţă nu eram singura care simţea acest lucru, judecând după privirea captivată de pe chipul surorii mele mai mici. Fedra stătea cu coatele proptite pe masă şi capul înclinat, cu un aer visător, în vreme ce din ochii mari şi albaştri i se revărsau razele moi ale îndrăgostirii.

Însă nu credeam că el se uită la ea. Eram sigură că îi simt căldura privirii pironite asupra spinării mele şi eram sigură că nu din vanitate, şi nici măcar dintr-un optimism idealist, reuşeam să o simt.

Nu doar ochii lui Tezeu mă priveau. Când am ridicat din nou capul, am surprins privirea şireată a lui Dedal şi am simţit cum mi se înroşesc obrajii când mi-am dat seama că a văzut licărul împărţit de mine şi Tezeu. Am început să mă foiesc, brusc stânjenită. Nu ştiam încotro să mă uit. Mi-am găsit refugiul în a şuiera către surioara mea:

— Fedra! Dacă mai căşti gura, o să prinzi o muscă.

Am avut un ton venerabil, mofturos, mult mai autoritar decât îmi propusesem, dar ea n-a făcut decât să-şi dea ochii peste cap şi să scoată limba la mine. Eu am

râs. Dincolo de zâmbetele mele însă, gândurile îmi cutreierau dezlănţuite coridoarele labirintului din mintea mea şi fugeau cuprinse de panică de la un capăt fără ieşire la altul. Oare acei paisprezece tineri, abia trecuţi de vârsta copilăriei, chiar aveau să fie aruncaţi în hăul acela întunecat peste câteva ore? Nu puteam cuprinde cu mintea o asemenea imagine. Valul de groază copleşitoare pe care îl aducea: ţipetele lor la cotiturile sumbre, singuratice şi înguste, duhoarea putreziciunii şi a disperării, tremurul pământului sub copitele îngrozitoare ale monstrului, în timp ce acesta le căuta carnea fragedă şi vulnerabilă... Gândul mi se părea insuportabil, dar cum putea fi altfel?

Pasifae stătea fără să observe mâncarea din faţă şi fără să se atingă de vinul din pocal. Impulsiv, m-am ridicat, am atins-o pe umăr.

— Mamă, o clipă? am întrebat.

A fost uşor s-o conduc departe de ospăţ, şi nimeni nu ne-a aruncat vreo privire. Cinyras era absorbit de o discuţie cu tatăl meu. Izbucnea în hohote de râs la propriile-i vorbe de duh, iar Minos zâmbea fără haz.

Flăcările torţelor aruncau o lumină pâlpâitoare peste trăsăturile sale colţuroase, dând naştere unor umbre adânci în carnea austeră a obrajilor săi. Mi-am închipuit că atunci când se uita la Cinyras, tot ce vedea era cuprul pe care îl va primi în curând în locul meu. Cu siguranţă nu a dat nici cea mai mică atenţie faptului că am plecat din sală împreună cu Pasifae.

Pe coridoarele de afară, respiram mai uşor. Ştiam că până atunci nu reuşisem s-o fac să mă asculte, dar poate că acum aveam să mă fac înţeleasă.

— Mamă, te rog, am implorat-o eu, iar în glas începea să mi se simtă tăişul isteriei. Te rog, spune-mi că există ceva ce putem face ca să oprim atrocitatea asta. Te rog, spune-mi că există o cale!

Cuvintele Fedrei, rugămintea pe care eu însămi o respinsesem cu doar câteva ore în urmă.

Mama tăcea. Dar de data asta nu era muţenia ei obişnuită, absentă.

— Eşti mama mea, mama Fedrei, mama lui Deucalion, am zis, înghiţind în sec. Mama lui Asterion.

Atunci, în ochi i-a apărut o scăpărare, sunt convinsă.

— Gândeşte-te prin ce trec acum mamele din Atena, am spus, pe un ton grav şi neobişnuit de dur. Ştiind ce îi aşteaptă mâine pe fiii şi fiicele lor. Gândeşte-te, mamă. Gândeşte-te ce ai simţi dacă ar fi una dintre noi. Gândeşte-te ce ar fi în sufletul tău dacă eu aş aştepta să fiu azvârlită în labirintul acela. Ştii ce a devenit Asterion, ştii ce o să le facă. Te rog, mamă, te rog, te rog, spune-mi că nu trebuie să mai lăsăm paisprezece mame fără copii ca să-i satisfacem lui Minos lăcomia de putere! am spus eu ridicând glasul, cuprinsă de patimă şi frenezie.

A trecut multă vreme până să vorbească. Când a deschis gura, a avut nevoie de un efort extraordinar, vedeam asta, ca să-şi forţeze mintea fragmentată să se întoarcă în prezent, în locul unde ne aflam acum, aşa fărâmată cum era de ororile

trecutului şi menită să plutească aiurea, pentru totdeauna, pe aripile disperării.

— Ce se poate face? a reuşit ea să îngaime. Nimeni nu-l poate înfrunta.

O legătură. Ceva ce se înfiripa din nou între noi. I-am prins mâna subţire într-a mea.

— Poate că cineva ar putea s-o facă, totuşi, am zis.

— Nimeni nu-l poate înfrunta pe tatăl tău, a răspuns ea.

Vedeam că pierde contactul cu realitatea, iar gândurile începeau să-i rătăcească din nou. Însă ceva din ce a spus şi-a găsit locul în mintea mea.

Nimeni nu-l putea înfrunta pe tatăl meu. Era apărat de armatele lui, de puterea lui, de încrederea de nestrămutat în sine însuşi şi de monstrul care se dezlănţuia în subteranele palatului. Forţa brută şi puterea ar fi zadarnice împotriva tăriei superioare a gărzilor sale.

Dar dacă nu trebuia să fie înfruntat? Pentru asta era nevoie de o minte isteaţă, dar dacă Minos putea fi întrecut la deşteptăciune? Tirania sa clară şi directă se baza pe frică şi atât. Nu era atent la şiretlicuri, căci cine ar fi îndrăznit să încerce să-l înşele?

Am inspirat adânc. Aerul din afara sălii de banchete era răcoros şi mirosea a piatră. Mi-a liniştit gândurile, mi-a stăpânit panica iute şi compătimirea şi le-a înlocuit deodată cu o perspectivă limpede. Mama nu mă putea ajuta. Dar ştiam cine ar putea.

Cu toate că ospăţul a mai durat ore în şir – crema societăţii cretane se desfăta cu generozitatea tatălui meu şi cu fiorul speculaţiilor înăbuşite despre cât ar putea să reziste fiecare dintre ostatici în Labirint în noaptea următoare –, în cele din urmă s-a sfârşit. Când l-am văzut pe Dedal că pleacă, urmat îndeaproape de un gardian, ca întotdeauna, m-am grăbit sa îl prind din urmă.

— Bună seara, l-am salutat, cu răsuflarea întretăiată.

— Asemenea, Ariadna, a spus el, cu un gest politicos din cap.

Simţeam că e în alertă; ştia că se întâmplă ceva, dar era înzestrat cu răbdarea unui meşteşugar şi avea să aştepte până să afle ce voiam.

— Mi s-a desprins o dală din ringul de dans, am zis, cu glas tare, ca să mă audă şi gardianul, vigilent. Mă întrebam dacă aţi putea să vă uitaţi la ea; nu aş avea încredere în nimeni altcineva cu creaţia dumneavoastră.

— Desigur, mi-a răspuns, înclinând respectuos din cap. Mă voi ocupa mâine-dimineaţă la prima oră, prinţesă.

— Nu, trebuie văzută acum, am răspuns eu, cu glas poruncitor. Vă rog să veniţi, nu va dura decât o clipă. Trebuie să pot dansa mâine la răsăritul soarelui; este o zi sacră şi mă voi pregăti cinstind zeii aşa cum ştiu eu mai bine. Şi nu voi mai dansa pe acel ring multă vreme, poate chiar niciodată. În Cipru, cu siguranţă nu există asemenea capodopere.

La asta, privirea lui Dedal s-a înmuiat, dar totul era pentru gardianul care ne

asculta. Dedal nu putea merge nicăieri şi nu putea vorbi cu nimeni neobservat, iar eu nu-mi puteam permite să stârnesc bănuieli, însă a doua zi avea să fie prea târziu. Dedal era singura persoană care mă putea ajuta. Ştiam că poartă, ca pe un cristal luminos, vinovăţia rolului său neintenţionat în crearea Minotaurului, ca pe o greutate fragilă care îi atârna de gât, una pe care o îngrijea şi care nu avea să se spargă niciodată.

Am luat-o înainte, iar sandalele îmi clămpăneau pe pardoselile netede din piatră, pe măsură ce înaintam pe coridoarele întortocheate ale palatului, spre curtea mea. Aşa cum mă aşteptasem, gardianul stătea drept în cadrul uşii, iar Dedal m-a urmat în partea opusă a podelei celei mari. Aerul nopţii mi-a potolit îmbujorarea care ştiam că îmi colora obrajii.

Dedal s-a uitat la dalele desăvârşite de sub tălpile noastre, după care a ridicat privirea spre mine, întrebător. Eu am îngenuncheat şi, după o pauză, a îngenuncheat şi el alături de mine, prefăcându-se că cercetează muchia extraordinară a podelei. Dintr-o fântână curgea apă limpede peste bazinul ei din marmură şi aveam încredere că susurul avea să ne înăbuşe cuvintele, nelăsându-le să ajungă la urechile gardianului.

— Dedal, trebuie să ştiu cum se iese din Labirint, am şoptit eu iute.

Nu părea surprins de spusele mele. Poate că darul lui de a desluşi orice construcţie de pe Pământ se extindea şi la deslușirea sufletului omenesc. Sau poate doar a sufletului meu.

— Vrei să-i salvezi pe ostatici, a murmurat. Vrei să-l salvezi pe Tezeu.

Am încuviinţat din cap; nu era timp pentru dezminţiri modeste sau cochetării.

— Da. Este un lucru monstruos şi nu-l pot lăsa să se mai întâmple din nou.

— S-a întâmplat de multe ori, Ariadna, a răspuns el. Niciodată unui prinţ chipeş al Atenei, ci multor tineri şi tinere. De ce ar preţui mai mult viaţa lui Tezeu?

Răspunsurile se luptau în gâtlejul meu, formând o bilă dură, care bloca ieşirea oricărui cuvânt. Oare doar chipul său frumos mă îmboldea să acţionez? Oare aş fi lăsat ostaticii să-şi împlinească soarta fără să protestez dacă niciunul dintre ei nu ar fi avut ochii verzi ca apa mării şi părul mătăsos, pe care tânjeam să-l ating?

Ştiam că nu am mult timp, aşa că l-am întrebat direct pe Dedal:

— Mă puteţi ajuta? Sau nu e cu putinţă?

— Cred că nu e cu putinţă, mi-a spus el, iar osteneala din răspunsul lui m-a surprins.

Nu credeam să existe ceva cu neputinţă de realizat pentru Dedal, mai puţin să fugă de pe insulă.

— Nici măcar creatorul Labirintului nu poate scăpa din el? am întrebat, fiindcă nu-mi venea să cred aşa ceva.

Dedal a oftat adânc.

— Pot să-ţi dau mijlocul de a-l scoate pe Tezeu din Labirint.

Vorbea grav şi iute, însă, dincolo de cuvinte, părea foarte, foarte obosit. Mi-a tresăltat inima la ceea ce spunea, însă tonul său m-a readus la realitate.

— Dar, Ariadna, crezi că asta îşi doreşte?

Dedal a văzut nedumerirea de pe chipul meu. Aruncându-i o privire gardianului, a început să vorbească mai repede, iar cuvintele lui m-au zdruncinat ca şi când aş fi fost prinsă într-o avalanşă de pietre.

— Crezi că un prinţ al Atenei care se luptă să devină legendar vrea să fie salvat de un monstru de către o fată frumoasă? Crezi că îţi va îngădui să-l iei de mână şi să-l scoţi din Creta sub o pătură, ca pe un sac de boabe?

M-a privit drept în ochi, în timp ce cuvintele lui se sedimentau în mintea mea.

— S-a uitat la mine...

M-am străduit să găsesc cuvintele cu care să explic momentul acela de legătură, cuvintele nerostite care eram convinsă că plutiseră de la el către mine.

— Vrea ajutorul meu; sunt convinsă de asta.

Dedal a scuturat din cap şi a zâmbit trist.

— Nu mă îndoiesc nicio clipă de asta, Ariadna, a spus el cu bunătate. Nu are de gând să moară mâine-noapte în labirint şi ştie că dacă intră acolo, îl aşteaptă o moarte sigură. Chiar şi fără Minotaur, ar putea să-i cutreiere tunelurile ani întregi, fără să mai vadă vreodată lumina zilei. Am avut grijă să fie aşa când 1-am întemniţat pe fratele tău în centru.

Am fost sigură că a subliniat cuvântul „frate”.

— Ştie că are nevoie de ajutorul tău, prinţesă a Cretei, fiindcă numai tu îl poţi ajuta. Zvonurile au ajuns până la Atena; au fost purtate până în cele mai îndepărtate colţuri ale lumii. Dihania pe care ai crescut-o din scutece, sufletul tău bun... sigur ştii tu ceva deosebit, sigur ştii secretele şi poţi fi convinsă să le dezvălui. Crede-mă, Tezeu vrea ajutorul tău, dar nu ca să-l faci nevăzut în faţa luptei. Are de gând să-l învingă mâine pe cumplitul Minotaur. Va părăsi Creta după ce-i va prăda cea mai mare comoară, îi va goli Labirintul şi îi va destrăma mitul. Despre curajul lui Tezeu se va cânta, nu despre puterea tatălui tău.

În spatele nostru, garda s-a mişcat. Dedal era meticulos, dar ne puneam credibilitatea la încercare; cât de mult putea dura să repari o dală stricată? A scos o cârpă din robă şi s-a prefăcut că lustruieşte locul unde stăteam în genunchi, de parcă tocmai şi-ar fi terminat treaba.

— Te voi ajuta, Ariadna, a şoptit el, atât de încet, încât abia l-am auzit.

S-a ridicat şi mi-a oferit curtenitor mâna, să mă ajute să mă ridic. Când i-am luat-o, am simţit cum îmi pune în palmă un ghem de sfoară aspră.

— Îl port cu mine de când am întemniţat monstrul. Am aşteptat şansa asta ca să îndrept ceea ce am făcut când am ajutat la crearea sa. Am aşteptat un tribut cu forţa şi curajul necesare ca să reuşească în această sarcină.

Avea chipul sumbru, iar lumina lunii i se răsfrângea pe ridurile adânci, care îl îmbătrâneau prea devreme.

— Însă, prinţesă, nu vreau să adaug viaţa ta la ruşinea pe care o port. Aminteşte-ţi de Scila, Ariadna. Dacă faci asta, să nu care cumva să rămâi să înfrunţi mânia tatălui tău. Trebuie să părăseşti Creta şi să nu te mai întorci niciodată.

Acestea fiind spuse, a trecut în grabă pe lângă mine şi s-a întors la gardianul său, fără să-mi mai arunce vreo privire.

Eu am rămas, lăsând aerul nopţii să-mi răcorească obrajii. Broaştele orăcăiau şi parfumul greu al florilor care înconjurau coloanele plutea peste curte de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic şi lumea era tot la fel. I-am auzit din nou vorbele, grave şi încărcate cu o seriozitate pe care nu o puteam ignora. Am lăsat paşii gardianului să se stingă de o sută de ori până să deschid degetele şi să văd ce aveam în palmă. Când am făcut-o, în curte s-a revărsat o spărtură de lumină, inundând întunericul, ştergând viitorul de care mi-era groază şi deschizându-mi o cale triumfătoare, despre care nu ştiusem că se putea întinde în faţa mea.

În mâna mea se afla un ghem de sfoară roşie. Iar în centrul său, o cheie grea din fier.

6

Mai târziu, oare aş fi vrut să susţin că am fost posedată de o nebunie, că nu ştiam ce fac? Că umblam prin povestea mea aşa cum mă dirijau Parcele, că eu nu aveam nicio responsabilitate pentru ceea ce făceam?

Nu pot spune decât că ştiam exact încotro mă îndrept când am fugit din curte şi că aveam o claritate a scopului pe care se întâmplă rareori s-o capeţi. Nu am făcut vreo pauză şi nici măcar nu am ezitat până nu m-am oprit, cu răsuflarea tăiată, la marginea curţii celei mari din centrul palatului.

Carul Selenei era sus pe cer, scăldând pietrele într-o lumină de argint. M-am sprijinit de o coloană vopsită într-un ocru intens şi m-am silit să mă uit la mâna mea, palidă pe fundalul firului de un roşu aprins, până ce inima mea şi-a revenit la normal şi răsuflarea mi s-a domolit. Curtea era cufundată în tăcere. Mai adânc în măruntaiele palatului auzeam sunetul slab al benchetuitului: cântece şi râsetele grave ale bărbaţilor, însă aici, chiar în inima cetăţii Knossos, era linişte şi era locul meu.

Celulele erau situate în colţul de nord-vest, la marginea curţii. Erau nepăzite, fiindcă prizonierii noştri nu aveau cum să scape, de vreme ce Dedal însuşi făurise lacătele.

Erau separaţi, băieţii de fete, însă, într-o cameră numai a lui, era prinţul Atenei – nesilit, nici măcar ca biet prizonier şi pradă a Minotaurului, să se umilească împărţind aceeaşi celulă cu fricile şi rugăciunile (şi cu siguranţă, pe măsură ce întunericul se întetea, cu plânsetele) tovarăşilor săi. Celula sa era separată de celelalte, săpată în stâncă în vremurile de demult, înainte ca Dedal să fi ajuns măcar pe ţărmurile noastre. Cheia de la această uşă mi-o strecurase Dedal în ghemul stacojiu pe care mi-l pusese în mână. Aici, în faţa mea, se întindea un vast spaţiu gol; doar uşa închisă şi eu, şi numai stelele presărate pe cerul de miazănoapte, ca să văd ce să fac. Oare luminiţele acelea reci şi îndepărtate priveau păstrându-şi vreo urmă a oamenilor care au fost odată, acei muritori deosebiţi, aleşi, privilegiaţi, care s-au apropiat prea mult de divinitate? Ce ar fi zis de actul meu solitar de sfidare, de trădarea mea, de clipa transformării mele? Oare ar fi strigat împotriva mea? Sau se scăldau impasibile în baia nebuloasă a cerului, şi orice urmă a fiinţelor care au fost odinioară s-a şters din ele de ani şi ani?

Nimic nu se mişca, nimic nu se clintea. Broaştele orăcăiau în continuare, adierea luneca precum apa în jurul meu când am ieşit tiptil din umbre şi am traversat iute curtea – atât de înfricoşată, ca un copil care nu îndrăzneşte să-şi dea picioarele jos din pat de teamă ca, în întuneric, să nu-l apuce dinţi şi gheare. M-am simţit atât de expusă în fuga mea pe lespezile de piatră, aici, în mijlocul

acestei bravuri pentru care mă lăudasem atât de mult, încât m-am făcut mică, precum o lașă.

Însă, sinceră să fiu, trebuie să recunosc că undeva în mine tresălta altceva – ceva asemenea fricii, însă străbătut de o vitalitate electrică. După ușa aceea se afla Tezeu, cu părul lui ciufulit și ochii argintii și mușchii ce-i acopereau tot trupul, iar eu simțeam că-mi ia foc pielea nu doar de frică să nu mă prindă tatăl meu. Nu știam prea multe lucruri despre bărbați; între Minos, Minotaur și acum Cinyras, nu voiesem să învăț. Sau cel puțin așa crezusem, până să surprind privirea unui ostatic chipeș, iar după forța acelei priviri, am îngăduit focului pe care l-a stârnit în mine să nimicească tot ce știam.

Am ajuns la ușa aceea cu pași atât de moi, de parcă aș fi purtat papuci de catifea, însă când am strecurat cheia în lacăt și am răsucit cu toată puterea, lăsând ușa masivă să se dea la o parte până să-mi dau seama măcar că a cedat, Tezeu stătea în prag, calm și stăpân pe sine, și nu trăda nicio urmă de mirare. De parcă m-ar fi așteptat în tot acest timp.

— Prințesă, a murmurat el, lăsându-se iute în genunchi preț de o clipă fulgerătoare, după care s-a ridicat la loc repede și m-a luat de braț.

I-am simțit atingerea pielii ca pe un fier roșu.

— Trebuie să ne îndepărtăm de privirile celorlalți, ca să vorbim fără să fim stânjeniți, mi-a spus el la ureche, cu o voce joasă și mieroasă. Știi fiecare taină a cetății Knossos, fără îndoială. Ne poți conduce într-un asemenea loc?

Atunci am ezitat. Eu avusesem de gând să-i dau firul aici, în celula asta întunecată și umbrită, și să plec după ce... după ce, mai exact, nu știam sigur. Însă nu eram chiar atât de copilă încât să nu cunosc pericolele furișatului pe la colțuri ascunse cu un tânăr hotărât – și unul deja condamnat la moarte, pe deasupra. Însă el mă conducea, cu blândețe, dar ferm, și am auzit din nou cuvintele lui Dedal: *Trebuie să părăsești Creta și să nu te mai întorci niciodată.* Am știut, din clipa în care am ținut cheia aceea în mână, că pe insula asta nu va mai fi nimic pentru mine. Așa că, m-am gândit, ce mai aveam de pierdut?

— Există un loc, un pâlc de stânci cu vedere la mare, am șoptit eu.

Abia conștientă de ce am făcut și de propria-mi îndrăzneală, i-am luat mâna și am încuiat ușa în urma noastră. L-am condus pe un coridor săpat cu atâta pricepere, încât nimeni nu l-ar fi văzut dacă n-ar fi știut deja că se află acolo. La capătul coridorului, am dat de aerul proaspăt și sărat al țărmului.

De atâtea ori am fi putut să fim prinși. Când privesc în urmă, simt și acum groaza vertiginoasă preschimbându-se în entuziasm. Ce pedepse cumplite ar fi putut născoci Minos pentru noi, dacă ne-ar fi surprins din întâmplare vreun gardian în trecere, vreo slujnică sau vreun petrecăreț amețit, nici nu vreau să-mi închipui. Însă nu m-a străbătut nicio îndoială; siguranța năucită a tinereții și pasiunea nebunească mi-au dat aripi să-l fac nevăzut pe proaspătul meu iubit

până la marginea stâncii, învăluit de bolovani şi ascuns vederii. Iar pe vremea aceea, nu ştiam că aripile ţi se pot topi şi desprinde de pe trup, nu ştiam că cineva se poate prăbuşi atât de neaşteptat din ascensiunea-i îndrăzneaţă spre libertate şi că poate fi înghiţit de valurile hulpave de dedesubt.

Când am ajuns la stânci, am râs cuprinşi de încântare, i-am privit chipul la lumina lunii şi nu am roşit de îndrăzneala mea.

— Trebuie să mă întorc până nu îmi descoperă lipsa, a zis el, privind de sus la chipul meu, şi atunci am auzit, de dincolo de cuvintele lui, ceea ce rămăsese nerostit.

Ne agăţaserăm de o fereastră efemeră de timp şi aveam la dispoziţie doar aceste minute preţioase ca să-mi făuresc viitorul.

— Vrei să te întorci? l-am întrebat. Ştii ce te aşteaptă mâine-seară.

El a ridicat din umeri, cu o mişcare sinuoasă şi graţioasă. Am simţit cum în vene mă străfulgeră o poftă insaţiabilă, un instinct puternic de a fi învăluită în strângerea acelor braţe puternice. Atât de departe de senzualitatea scârboasă a lui Cinyras.

— Nu o să fug, a declarat el simplu şi am înţeles că Dedal avusese dreptate, firește.

Un erou nu s-ar da în lături de la destinul său, nu s-ar furişa din temniţă şi nu ar fugi de luptă. Pentru că, atunci, numele său n-ar mai dăinui peste veacuri.

— Dumneata cunoşti Labirintul, domniţă, a continuat el. Şi cunoşti fiara care dă târcoale înăuntru. Dacă mi-ai putea da vreun indiciu, vreo idee cât de mică referitoare la slăbiciunea sa, ţi-aş fi îndatorat pentru totdeauna.

Pentru totdeauna. Tezeu ar fi al meu, pentru totdeauna. Eram sigură că asta a spus. Chiar şi aşa, m-am agăţat de un spectacol al modestiei, de amăgirea că nu m-aş fi hotărât deja în sala cea mare, cu ore în urmă, pe când l-am văzut stând acolo, aparent lipsit de putere, dar scăldat într-un curaj la care Minos, învelit frumos în mantia protectoare a tiraniei sale, nu ar putea nici să viseze vreodată.

— Fiara este fratele meu, l-am dojenit uşor. Şi nu există nicio slăbiciune a Minotaurului sau a Labirintului. Amândouă sunt moarte sigură pentru oricine pătrunde înăuntru.

I-a scăpat un mic pufnet de râs. Ochii îi erau amuzaţi şi acea scânteie stranie, argintie sărea din ei ca undele aruncate de lună pe marea sărată şi cufundată-n beznă. Mi-am amintit poveştile care spuneau că nu va putea fi niciodată sigur cine e tatăl său – fie Egeu, măreţul rege al Atenei, fie Poseidon, regele de argint al mărilor. În orice caz, avea dreptul dobândit prin naştere la propria-i legendă. Dacă Poseidon îi era tată, m-am gândit, poate că Poseidon l-a trimis să îndrepte răul pe care ni l-a făcut când l-a creat pe Asterion. L-am văzut pe zeul mării, cutremurând pământul, gata să trimită sminteala asupra nevinovatei mele mame, şi l-am văzut pe Tezeu, identic în postura sa, înfrângând experimentul depravat al tatălui său. Poate că eram un instrument al zeilor, am reflectat eu, iar dacă i-aş

câştiga lui Tezeu gloria, aş contribui la scopul lui Poseidon şi aş repara greşeala trădării şi lăcomiei tatălui meu.

— Mie nu mi-e frică, m-a asigurat Tezeu. Dar cred că dumneata te temi pentru mine, Ariadna.

Numele meu rostit dintr-o răsuflare de buzele lui. O dulceaţă rafinată, pe care abia o puteam suporta. Avea dreptate; singura frică pe care o mai aveam era că va dispărea tocmai acum, când abia îl găsisem. Mi-am descleştat degetele de pe ghemul de sfoară roşie şi am văzut cum face ochii mari.

A zâmbit, iar în ochi i-am văzut un licăr de mulţumire, în timp ce îmi susţinea privirea.

— Poate, prinţesă, îţi pot explica de ce am venit în Creta în lanţuri şi cum am de gând să-i birui nenorocirea.

Şi aşa am ajuns să aflu povestea lui Tezeu.

Numele său avea să răsune peste secole, alături de eroi precum Heracle, care i-a deschis calea înainte, şi Ahile, care avea să sosească după: legende măreţe, care s-au luptat cu leii şi au ras cetăţi de pe faţa pământului şi au trecut lumea întreagă prin foc şi sabie. Dar în seara aceea, eu am stat cu un bărbat în carne şi oase. Mi-a descris isprăvile sale de parcă ar fi fost simple acţiuni neînsemnate; spintecarea unui ucigaş sau a unui tiran suna din gura lui precum scoaterea cojii de pe o bucată de brânză sau a unui sâmbure dintr-o măslină. Cuvintele lui nu erau pregătite sau bine chibzuite. Nu căuta să mă impresioneze cu poveşti înflorite şi împodobite. Erau de ajuns aşa cum erau.

A fost crescut în Trezena de către mama sa, Aethra, fără să afle vreodată cine ar fi putut fi măreţul său tată, până în ziua când a răsturnat bolovanul cel mare sub care se aflau sabia şi sandalele lui Egeu. Regele Atenei le lăsase îngropate acolo, cu indicaţii pentru Aethra, care era însărcinată, că atunci când fiul pe care îl purta în pântece va putea urni bolovanul, Egeu îl va întâmpina ca pe adevăratul prinţ al Atenei.

Dacă Egeu a fost într-adevăr cel responsabil de pântecul ei umflat este o întrebare care a ridicat multe sprâncene. S-a spus că marea zeiţă olimpiană Atena i-a venit Aethrei într-un vis, după ce aceasta s-a culcat cu Egeu, şi a îndreptat-o pe fata ameţită de somn la ţărmul mării, unde aceasta a închinat o libaţie şi a păşit în valurile în care se zbenguia Poseidon, agil ca un delfin, în aşteptarea ei. De ce a aranjat Atena această legătură pentru unchiul ei, cutremurător al pământului şi tiran al oceanelor, nu ştiu. Este zeiţa înţelepciunii, la urma urmei, iar mecanismele creierului său ager sunt de nepătruns pentru toţi, în afara ei. Poate că a căutat un fel de împăcare cu Poseidon; se certaseră aprig pentru stăpânirea Atenei, iar măslinul ei îmbelşugat i-a câştigat de partea ei pe cetăţeni, în defavoarea darului lui Poseidon, un izvor de sare. Poate că a orchestrat naşterea lui Tezeu pentru a-l uni pe tată cu legenda posibilului său fiu, care avea să fie legat într-o manieră atât de nelămurită de îndrăgita ei cetate Atena. Ar fi

fost o mişcare isteaţă, fiindcă bunăvoinţa olimpienilor era un mare avantaj pentru orice muritor – atât cât dura, în orice caz.

Tezeu avea cu siguranţă înfăţişarea unui rege, iar în el nu am simţit imprevizibilitatea mării, care izbeşte în stânci şi înghite corăbii întregi, aşa că am fost înclinată să văd în el sângele puterii regale mai degrabă decât al celei divine. Însă pe măsură ce îl studiam – şi credeţi-mă, îl sorbeam din priviri ca un animal însetat la malul râului – am început să văd siguranţa rece şi neclintită a adâncimilor verzi, glaciale. Nu un delfin care sărea prin valurile învolburate, scânteind în lumina soarelui, ci mai degrabă un rechin care se strecura prin liniştea tulbure. Concentrat, puternic şi neînduplecat. Iar acea concentrare neclintită era întoarsă asupra mea. Era într-adevăr o senzaţie ameţitoare să atrag atenţia unui astfel de bărbat şi i-am simţit calmul şi siguranţa cum mi se rostogolesc prin vene precum apa aceea rece şi verde, liniştindu-mi pulsul iute cu fiecare val apăsător.

După o vreme, am încetat să mai ciulesc urechile la orice zgomot îndepărtat şi nu am mai fost gata să fug, să îngenunchez, să implor pentru viaţa mea în orice clipă, dacă gărzile lui Minos s-ar fi năpustit asupra noastră din toate părţile. M-am sprijinit cu spatele de zidul de stâncă şi m-am lăsat absorbită de povestea lui.

7

— Mama mi-a spus întotdeauna că m-am născut din măreţie, cu toate că mi-a ascuns identitatea tatălui meu. Pe când eram băiat, visam că e un erou, plecat cu munci istovitoare şi anevoioase, şi mă aşteptam că îşi va găsi alinare în gândul că fiul lui creşte gata să-i calce pe urme şi să cucerească lumea. Îmi doream să lupt cu monştri, să salvez prinţese şi să pedepsesc răufăcători, aşa cum îmi închipuiam că face şi el.

Când aveam cincisprezece ani, Heracle a stat la noi câteva zile. Era genul de bărbat cum mi l-am închipuit mereu pe tata, iar eu eram dornic să-i aud poveştile. Nu m-a dezamăgit. În primul rând, era la fel de masiv şi de puternic pe cât se spunea; îi depăşea pe toţi în înălţime în saloanele noastre, iar blana de leu pe care o purta pe umeri era atât de fioroasă, că multe dintre slujnicele noastre cădeau lovite de leşin când îl vedeau. Într-adevăr, semăna atât de bine cu un leu adevărat, că atunci când am intrat într-o cameră şi am văzut-o întinsă pe o canapea, m-am năpustit asupra ei, încercând să subjug fiara care venise cumva să facă prăpăd în casa noastră, sau cel puţin aşa crezusem eu. Heracle a râs copios de neştiinţa mea, dar mi-a lăudat curajul, fiindcă încercasem să înfrâng cu mâinile goale un leu fioros, aşa că între noi s-a înfiripat un fel de prietenie. Îl admiram nespus de mult, nu putea fi descrisă ca o întâlnire între doi egali, însă tânjeam să învăţ tot ce puteam de la el, înainte să-şi continue călătoriile. Mi-a povestit despre muncile sale: despre leul din Nemeea pe care l-a ucis cu ghioaga, oprindu-l astfel din a mai năpăstui cetatea, şi a cărui blană o purta acum pe umeri, despre subjugarea Hidrei cu multe capete, despre păsările stimfaliene mâncătoare de oameni şi iepele carnivore ale lui Diomede, care devorau oamenii cât aceştia încă erau în viaţă, despre curăţarea anevoioasă a grajdurilor lui Augias. Aceste poveşti şi multe altele mă umpleau de încântare. Însă parcă îmi şi vorbeau; când am auzit cum a ars Heracle capetele monstrului şi cum a prins taurul din Creta pe aceste ţărmuri stâncoase – prea târziu, din păcate, de vreme ce odrasla-i cumplită prinsese deja rădăcini în pântecul mamei tale m-am văzut cum iau în mână ghioaga, torţa înflăcărată şi arcul cu săgeţi, ca să le vin de hac acestor monştri sau ca să-l apuc pe taur de grumaz cu mâinile mele şi să-l las fără suflare. Cuvintele lui au zugrăvit tabloul isprăvilor sale, însă mi-au şi arătat calea de urmat. Mai târziu, după ce a băut din belşug din vinul nostru cel mai bun, mi-a povestit cu lacrimi în ochi cum şi-a ucis nevasta şi copilul, cuprins de sminteala abătută de Hera asupra lui. Am ştiut că o viaţă eroică n-ar fi lipsită de durere şi sacrificiu, dar chiar şi aşa, tot tânjeam după ea...

Glasul lui Tezeu a coborât. Acea frângere răguşită a glasului său, licărul din ochii lui pe când îşi amintea de suferinţa prietenului său, pauza lui plină de

respect – toate astea mi-au atins inima înainte ca el să-şi continue povestea.

— Ziua îmi arăta trucuri de lupte, tehnici pe care m-ai văzut astăzi că le-am folosit împotriva acelui bătăuş necioplit, în arenă. M-a instruit cum să folosesc armele, îngăduindu-mi chiar să mânuiesc ghioaga cu care i-a storcit creierii leului. M-a sfătuit în privinţa multor lucruri practice, dar mi-a spus şi cum trebuie să gândesc. A spus că la începutul muncilor sale, a fost vizitat de două femei în timp ce se îngrijea de turma tatălui său, pe muntele Cithaeron. Una dintre ele l-a invitat să urmeze în viaţă calea Virtuţii. Avea să fie un drum anevoios, peste stânci şi pietre, ca să ajungă la un pisc abrupt, însă odată ajuns acolo, avea să dobândească faima nemuritoare. Cealaltă tânără i-a tors la ureche despre viaţa aţâţătoare pe care ar putea-o duce dacă ar alege să urmeze Plăcerea, îngăduindu-şi tot soiul de plăceri lumeşti pentru tot restul zilelor sale. Aceasta avea să fie o cale uşoară, un drum netezit în faţa lui, lipsit de chin şi suferinţă...

Tezeu s-a oprit o clipă, privind dincolo de mine, şi am ştiut că se vedea pe acea colină, unde i se oferea acea alegere. Am văzut flacăra sacrificiului şi pe cea a gloriei amestecate înlăuntrul lui şi cât de vădit ardea să urce pe calea Virtuţii, presărată cu bolovani.

— Desigur, Heracle a ales calea pietroasă, şi nu după mult timp a pornit să înfăptuiască munci mai obositoare şi mai primejdioase decât şi-ar fi închipuit cineva. Asta i-a adus o faimă negândită, la un preţ teribil, însă unul demn de a fi plătit de o mie de ori. Aşadar, a sosit ziua când am clintit bolovanul cel mare şi am găsit sub el sabia şi sandalele care dovedeau că Egeu îmi era tată. Auzisem de multe ori despre acest conducător nobil şi înţelept şi adevărul e că am fost mulţumit că tatăl meu chiar era un bărbat prin venele căruia curgea măreţia, un bărbat demn să conducă o cetate menită gloriei nemuritoare. Acum trebuie să dovedesc că am fost şi eu vrednic să-i fiu fecior regelui Atenei, aşa că am pornit în călătorie să-mi revendic dreptul dobândit prin naştere. Aveam de ales: să pornesc pe mare, o cale uşoară şi lipsită de necazuri, sau să o iau pe uscat, pe un drum împresurat de bandiţi, răufăcători şi fiare sălbatice. La fel ca Heracle înaintea mea, am ştiut ce cale să aleg.

Tezeu mi-a descris călătoria înşelătoare pe care a făcut-o prin Istmul Corint. Gigantul monstruos cu un singur ochi, Perifete, care mânuia o ghioagă cumplită din fier, dar care nu a fost pe potriva pumnilor lui Tezeu. Scârbavnicul Sciron, care îi implora pe trecători să-i spele picioarele şi apoi îi azvârlea în valurile în care se ascundea o ţestoasă nemiloasă, care se obişnuise să-i devoreze pe aceşti nefericiţi şi care s-a ospătat cu însuşi stăpânul ei, când Tezeu l-a aruncat în apele mării. Hidosul Sinis, care lega călătorii între doi pini încordaţi pe care-i încovoia până la pământ şi pe care-i elibera după aceea ca să sfârtece bietele victime în două, lăsând copacii împodobiţi cu rămăşiţele zdrenţuite ale cărnii lor.

La această ultimă poveste, am exclamat îngrozită şi Tezeu a zâmbit, cuprins de o mulţumire sumbră, după care a continuat.

— Cum a mai zbierat când pinii au ţâşnit la loc spre cer – un zbieret retezat brusc de sunetul umed şi înăbuşit scos de trupul lui când a fost sfâşiat! Soarta sângeroasă pe care le-a pricinuit-o atâtor altora era acum a lui. Şi aşa au continuat lucrurile pe măsură ce mă apropiam de Atena. Am curăţat drumul de toţi ucigaşii şi monştrii care-şi făcuseră sălaşul acolo.

— Toţi cei care călătoreau pe drumul acela trebuie să-ţi fi mulţumit de zeci de ori, am spus eu. Atâtea vieţi salvate, care altfel s-ar fi pierdut.

Ştiam că un erou trebuie să fie curajos şi virtuos şi nobil şi cinstit. Nu m-am gândit niciodată că voi vedea cu ochii mei unul asemenea, oricât aş fi bătut lumea în lung şi-n lat. Când a continuat, Tezeu m-a privit drept în ochi, iar eu nu am întors capul.

— Am sosit în Atena, căminul meu şi cetatea mea, în care nu mai călcasem niciodată, şi am crezut că aici mi se vor sfârşi chinurile, de vreme ce îmi dovedisem, fără doar şi poate, vrednicia şi curajul. Însă fără ştirea mea, Atena tăinuia un şarpe otrăvitor, al cărui venin mânjea pământul cu murdăria mârşăviilor ei din urmă. Nu era o simplă brută pe calea pe care pornisem, care să-i vâneze pe trecătorii singuratici, ci o făptură mult mai intrigantă şi mai periculoasă. Nu avea nevoie să se furişeze pe la marginile stâncilor golaşe sau pe întinderile pustii; ea se fălea în faţa întregii cetăţi. Fiindcă era soţia tatălui meu, regina Atenei: vrăjitoarea Medeea. Şi cea mai chinuitoare parte a muncilor mele abia începuse.

Glasul i s-a schimbat când a pomenit-o pe Medeea; tonul lui de mândrie calmă şi statornică cu care îşi povestea nobilele isprăvi s-a îngroşat acum, pătat de un dispreţ amar şi vâscos, care se scurgea din fiecare silabă.

— Eram de mult pe drumuri, având grijă să stârpesc orice urmă de bandiţi, ucigaşi şi monştri care mişunau înainte la fiecare cotitură, ca un roi de termite. În lipsa mea, tatăl meu, Egeu, începuse să-şi piardă speranţa că va mai avea vreodată un fiu care să-i urmeze la tron. Credinţa lui în pruncul pe care credea că-l lăsase în pântecul mamei mele în Trezena, cu atâţia ani în urmă, se risipise, iar acum era măcinat de o deznădejde sumbră. Se temea că nu va căpăta niciodată un moştenitor şi că, la moartea sa, conducerea Atenei va încăpea pe mâinile fiilor lui Palas, rivalul său de moarte. Descurajat fiind, s-a dovedit slab în faţa artelor întunecate şi malefice pe care Medeea le-a abătut asupra sa.

Tezeu a văzut cum mă schimb la faţă când a pomenit-o pe Medeea.

— O cunoşti? a întrebat.

Eu am tresărit.

— Tatăl ei este unchiul meu, cu toate că nu i-am cunoscut niciodată nici pe el şi nici pe fiica lui. Este fratele mamei mele, fiul lui Helios, însă locuieşte departe, în Colhida, un tărâm al magiei şi vrăjitoriei.

Am privit în jos la mâinile mele, la degetele împreunate. Altă ruşine pe care o purtam asupra noastră, altă pată care ne mânjea numele. Fiindcă toată lumea ştia

că Medeea a fugit cu eroul Iason. Toată lumea a auzit cum ea a furat preţuita Lână de Aur de la tatăl său şi i-a oferit-o iubitului ei. Însă când iason a părăsit-o pentru o altă prinţesă, o femeie cinstită, Medeea a ars-o pe rivala-i lipsită de noroc într-o pelerină otrăvită şi şi-a înfipt singură în ţepuşe pruncii pe care îi dăruise lui iason, de parcă ar fi fost nişte purceluşi, după care a fugit la Atena, în carul lui Helios însuşi.

Tezeu a încuviinţat din cap.

— Eu nu cunoşteam întinderea nelegiuirilor ei când am sosit, sau aş fi trăsnit-o pe loc în sălile palatului lui Egeu, pe care le străbătea de parcă i-ar fi aparţinut. Eu venisem la porţile palatului ca să cer ospitalitate, ascunzându-mi identitatea, fiindcă avusesem de gând să aştept până va sosi clipa când voi putea să declar cu mândrie cine sunt şi să-l văd pe tatăl meu copleşit de bucurie. M-a primit Medeea, a zis el şi a înghiţit în sec. Am văzut-o cum lunecă impunător spre mine. Mă minunasem de dalele cu modele elaborate şi de frizele împodobite, de aurul somptuos, de coloanele din jad, de marmura infuzată cu vinişoare stacojii strălucitoare, de pătratele de onix de sub tălpi, însă pe când o priveam cum merge, bogăţia şi opulenţa orbitoare din juru-i se risipeau ca fumul în calea ei. Se clătina cu o graţie şerpuitoare. Era frumoasă, n-am să tăgăduiesc, însă o miasmă a groazei, care bâzâia ca muştele în jurul unui stârv, o urmă oriunde călca. Sângele scump al propriilor prunci, ucişi de mâinile albe ca osul, care se întindeau acum spre mine, prefăcându-se că mă întâmpină cu drag, mânjea până şi aerul pe care îl respira. Brăţări din bronz îi zornăiau la încheieturi când se mişca; acelaşi bronz care îi înmuia privirea şi îi ascundea răutatea rubinie pe care aveam s-o văd mai târziu licărind în adâncurile ochilor săi. Acelaşi bronz îţi colorează şi ţie ochii, Ariadna, frumoasă nepoată a soarelui. Cum au putut ţâşni două ramuri atât de diferite din acelaşi copac este o taină pentru mine. Bunătatea şi dulceaţa ta nu seamănă deloc cu firea ei.

Am simţit o eliberare a tensiunii care mă înfiorase pe când o descria pe Medeea şi frumuseţea ei. Cu toate că îi simţeam dispreţul în fiecare silabă pe care o rostea despre ea, nu puteam să nu mă întreb dacă dedesubt nu bolborosea admiraţia, ca un pârâu ce se revărsa într-un râu mai grozav. Era scârbit de nelegiuirile ei, ştiam asta, însă farmecele ei cuceritoare erau la fel de legendare.

— L-am cunoscut în seara aceea pe tatăl meu. Era cordial şi primitor; un bărbat zvelt şi vioi, care se purta cu o vigilenţă tăcută şi care îmi spunea, ca de la războinic la războinic, că era pregătit pentru orice. Nu ştiam că o parte din vigilenţa asta precaută pe care o simţeam în el era din cauza ghemului de minciuni pe care vrăjitoarea ucigaşă le urzise pentru el. Îi spusese că sunt un răufăcător, un uzurpator, un ucigaş demn de dispreţ, venit să se infiltreze în palat şi să pună mâna pe putere cu o violenţă grosolană. Îl convinsese să-i îngăduie să aşeze o cupă cu otravă în faţa mea când va veni momentul să închin în cinstea regelui. Eu aveam s-o sorb până la capăt şi să mor înainte să-mi pot înfăptui

planul malefic. Medeea ne-a întreţinut pe toţi, râzând şi sporovăind veselă, cu obrajii uşor îmbujoraţi de plăcere, în braţe, îl legăna pe băiatul pe care i-l dăruise lui Egeu, ca să-l prindă şi mai adânc în mrejele sale. Era un prunc bolnăvicios şi plăpând. Poate că ştia ce se întâmplase cu bieţii lui fraţi nevinovaţi, aşa că se temea de laptele mamei sale, ca nu cumva să curgă sub formă de venin şi scorpioni şi să-l ardă pe dinăuntru. După mult timp, Medeea şi-a întors ochii aceia stranii ca de bronz asupra mea şi a zâmbit. Preţ de o clipă, am fost ca un fluture de noapte, atras spre ea, plonjând ameţit spre propria-mi condamnare. Am întins mâna spre cupă, dar ea mi-a luat-o sprinten din faţă. „Bunule Tezeu", a rostit ea jucăuş, „cupa ţi-este goală! îngăduie-mi să ţi-o umplu pe dată, ca să poţi închina în cinstea regelui!" A ridicat o clipă ochii spre mine în timp ce a turnat.

Eu m-am ridicat drept în picioare. Cu toate că Tezeu stătea în faţa mea, ferit de acest pericol îndepărtat, nu suportam să mă gândesc că fusese atât de aproape de primejdie. Aerul nopţii purta acum o răcoare uşoară şi mi-am frecat braţele, pe care mi se făcuse pielea de găină.

— Pe când m-am ridicat greoi în picioare să închin cupa, dintr-odată un val urcat la cap mi-a răpit darul vorbirii şi obişnuita mea limpezime a gândurilor. Mă simţeam prea înfierbântat, prea neîndemânatic, prea zăpăcit şi m-am întrebat cât de tare era vinul şi cât de mult băusem deja. Deodată, sabia îmi era imposibil de grea, prinsă cum era la şoldul meu, şi am tras de legăturile din piele, ca s-o slăbesc. În clipa aceea, tocmai când Medeea turna ultimele picături scânteietoare în cupa de bronz forjat şi îşi ridica privirea spre mine, sabia mi-a lunecat puţin în faţă, dând la iveală plăseaua de aur, şi tocmai când întindeam mâna după pocal, forţa cumplită a strigătului tatălui meu a fărâmat norii care mi se învârtejeau precum o ceaţă în creier şi lumea mi-a venit din nou în faţa ochilor, limpede şi transparentă ca sticla. Egeu a azvârlit cupa din mâna mea, înainte s-o pot ridica fie şi o fărâmă de pe masă. Lichidul pe care îl turnase Medeea şuiera şi se stropşea furios, bolborosind şi măcinând bucata de lemn închis la culoare. Mă uitam lung la el, fără să înţeleg pe deplin, pe când tunetul vocii sale îmi răsuna în urechi ca un strigăt de luptă: „Fiul meu!" L-am privit pe tatăl meu, însă ochii lui erau pironiţi asupra săbiei care mi se legăna la şold. Sabia pe care o aşezase sub bolovan, în Trezena; sabia pe care numai fiul său o putea mânui.

Medeea s-a dat înapoi din faţa amândurora. „Impostor!", a strigat cuprinsă de sălbăticie. S-a agăţat de braţul soţului ei, implorându-l să o privească, însă acum el se uita numai la mine. „Egeu, acesta nu e fiul tău!" Cuvintele i se revărsau prea iute, prea disperat de pe buzele-i mincinoase. „I-am văzut sufletul; miezul întunecat şi murdar. Acest bărbat nu ne aduce decât răul; trebuie să mă asculţi, Egeu! Ţi-am văzut moartea în clipa când ne-a trecut pragul! Te-am văzut pe tine, cu răsuflarea tăiată în adâncurile îngheţate ale mării, azvârlit de pe o stâncă, iar acest bărbat e cauza distrugerii tale!" Cuvintele ei căpătau tonul unui ţipăt cuprins de panică, însă vedea că nu îi sunt de niciun folos.

— Deci Egeu te-a văzut aşa cum eşti cu adevărat! l-am întrerupt eu, de prea mult entuziasm.

El a încuviinţat din cap cu gravitate.

— Pruncul pe care i-l dăruise tatălui meu nu era vrednic să-i conducă regatul. Am împărţit o clipă de o înţelegere desăvârşită şi am ştiut că acum vede totul limpede. I-a ordonat să fugă. Ea s-a împiedicat în fuste pe când fugea, suspinând şi sughiţând. Nu s-a cabrat într-o furie monstruoasă. Nu şi-a încercat vrăjile asupra noastră. Nu a căutat în suflet violenţa pe care a abătut-o asupra fiilor lui iason, rodul propriului pântec. În schimb, a fugit. Ai fi zis că îi e frică. Măreaţa vrăjitoare fusese răsturnată de la putere, şi am văzut cu toţii cât de măruntă şi de slabă era cu adevărat.

— Unde s-a dus? am întrebat.

Eram curioasă ce cetate ar mai primi-o când lăsa în urmă un tată trădat, un soţ lipsit de fiii săi, un rege aproape înşelat să-şi ucidă propriul moştenitor de drept.

Tezeu a ridicat din umeri nepăsător.

— Cine ştie? însă Atena a fost scăpată de prezenţa ei teribilă, iar eu am început pe dată să învăţ de la Egeu cum să conduc cetatea. M-am pregătit să fiu un rege drept, aşa cum era el, să respect legile şi să asigur domnia păcii şi a dreptăţii.

Mi-am dat seama atunci cât de aproape de el mă înclinam. Pe măsură ce îşi rostise povestea, mă trezisem captivată, atrasă tot mai adânc, fascinată de cât de simplu părea totul povestit de el. Acolo unde se găsea răul, el îl îndepărta în loc să-l cântărească şi să vadă cum îl poate întoarce în avantajul său. Acolo unde era teroare şi întuneric, le biruia şi scălda lumea într-o lumină arzătoare. Avea să-şi servească cetatea ca un conducător virtuos. Nu avea să stea, rece şi implacabil ca Minos, mulţumit să domnească peste frica şi ura clocotitoare, care îi ţineau pe cetăţenii Cretei la respect. Am simţit o certitudine; un sentiment de siguranţă pe care nu-l mai cunoscusem până atunci. Lângă mine, Tezeu îmi părea acum o ancoră, care mă ţinea bine pe pământul neclintit, scăldată într-o lumină limpede.

Tocmai în clipa aceea, o siluetă întunecată a sărit peste stâncile care ne înconjurau. Forma aceea s-a rostogolit şi s-a ridicat în picioare în faţa noastră, ţinând stângace în mâini o ghioagă grea din fier.

8

În clipa următoare, cât inima mi-a stat în loc, am aflat că încă ştiam ce e frica. Am îngheţat, picioarele mi-au încremenit preţ de o secundă chinuitoare, până când limba mi s-a desprins de pe cerul gurii şi m-am silit să rostesc, neîncrezătoare:

— Fedra?

— Ariadna, a răspuns ea, încercând să pară sigură pe sine, însă în glas avea o notă uşor isterică, în care îi citeam entuziasmul.

— Cum ai...? De unde...? Ai văzut...? Vine cineva? încercam eu să-i adresez mulţimea de întrebări care mi se amestecau în gât.

Cât timp eu mă străduiam să-mi găsesc cuvintele, am observat că Tezeu i-a luat ghioaga din mâini, cu un gest lin şi deloc grăbit. Corpul lui era pregătit şi alert, ochii lui scrutau orizontul întunecat, asculta cu atenţie, cu toate că eu nu auzeam decât valurile izbindu-se de stâncile de dedesubt şi răsuflările iuţi ale Fedrei.

— Nu vine nimeni, i-a spus ea semeţ. Palatul doarme. Toată lumea a băut prea mult vin şi acum sforăie ca porcii. Niciun gardian nu e treaz, te asigur. Avem ore întregi până ca zorii să-l trezească pe vreunul dintre ei.

Avem ore întregi. Noi?

Tezeu s-a furişat printre stâncile care ne adăposteau, şiret ca o pisică, abia desprinzându-se din umbre pe când studia împrejurimile, deloc convins că Fedra nu fusese urmărită. În vreme ce el patrula, eu am apucat-o de braţ şi i-am şuierat:

— Ce faci aici, pentru numele lui Zeus? Eşti nebună?

— La fel de nebună ca tine, atâta tot, a răspuns ea, pe un ton ascuţit, de irascibilitate.

— Cum de ai ştiut că suntem aici? am întrebat.

— Te-am urmărit, a zis ea, cu o mândrie vădită, pentru că reuşise să mă ia prin surprindere. Te-am urmărit când ai plecat împreună cu Dedal şi apoi până la temniţă. Ştiam ce vrei să faci, mi-am dat seama din clipa în care l-ai văzut că ai de gând să-l ajuţi să scape.

— M-ai urmărit? Păi, şi unde ai fost în tot acest timp?

— Am ascultat, a zis ea, ridicând din sprâncene.

Eram furioasă şi nespus de stânjenită de cât de uşor fusesem întrecută în înţelepciune de sora mea mai mică. S-a ridicat în lumina lunii, mică şi subţire, dar cu un aer feroce. Am oftat adânc. Aş fi dat orice să o ţin departe de povestea asta. Dacă i s-ar fi întâmplat ceva rău, ar fi fost din vina mea.

— Şi unde ai găsit ghioaga?

M-am întrebat dacă e destul de nebună cât să dea iama în armurărie. Nu eram sigură că m-ar mai fi surprins ceva la ea acum.

— E ghioaga mea, a intervenit Tezeu.

Nu-l observasem când s-a întors, atât de discrete îi fuseseră mişcările.

— Calea e liberă, aşa cum a spus. Deci, palatul doarme într-adevăr? a întrebat-o pe Fedra.

Acum, că Tezeu i s-a adresat chiar ei, glasul îi era fin ca smântână.

— Oh, da, e căzut în cel mai adânc somn, după cheful de aseară, l-a asigurat ea. Ţi-am recuperat ghioaga din încăperea în care au fost duse ofrandele Atenei.

Am simţit un nod în stomac. Dacă îi observa cineva lipsa? însă Tezeu părea în largul său, şi văzând cât de firesc arăta ghioaga în mâna lui, de parcă ar fi fost o prelungire a braţului, m-am simţit mai în siguranţă.

— Ghioaga asta m-a făcut prinţul Atenei, ne-a spus el, iar vocea lui m-a făcut să mă gândesc la apa care curge peste pietre, răcoroasă şi iute, cu o forţă numai a ei. Fără ea, nici n-aş fi aici. Îţi mulţumesc că mi-ai adus-o înapoi, a adăugat, către Fedra, iar eu am văzut, chiar şi în lumina aceea slabă, cum s-a îmbujorat sora mea.

— Ne spui mai departe? l-a întrebat ea, aproape timid.

Îmi dădeam seama că e împărţită între mândria triumfătoare pentru îndrăzneala ei şi o ezitare necaracteristică, de a-i cere să continue cu povestea pe care o auzise fără ca noi să ştim că se află acolo.

— Desigur, a zis el şi a zâmbit. Eram fericit în Atena, cu muncile în urmă şi cu un viitor strălucitor în faţă, însă pe când îmi încercam mâna la îndatoririle de prinţ – aveam grijă de turme, prezidam asupra unor conflicte, îl observam pe Egeu şi mă străduiam să fiu un rege la fel de măreţ ca el –, forfota războiului a început să ajungă pe ţărmurile noastre. Palantizii aveau de gând să intre în Atena, ranchiunoşi că Egeu stătea pe tron şi avea acum un moştenitor atât de puternic ca mine. Ei erau cei cincizeci de fii ai lui Palas, nemulţumiţi de conducerea Aticii şi sperând să stăpânească Atena, după moartea lui Egeu. Acum, speranţele lor se risipeau, aşa că s-au gândit, în schimb, să preia conducerea cu forţa. Palantizii au fost cei care l-au ucis pe Androgeu, fratele vostru. Erau invidioşi şi detestau succesul oricui, iar victoria sa la jocuri i-a mâniat. Ei au fost cei care l-au ademenit în munţii unde se dezlănţuia taurul cel smintit şi unde fratele vostru şi-a găsit moartea singuratică. Vreau să ştiţi că eu am fost cel care i-a sfârtecat apoi pe fiecare dintre ei. După ce i-am ucis pe toţi cei cincizeci de fii în faţa sa, l-am omorât şi pe Palas. Am răzbunat cu mâinile mele moartea fratelui vostru.

Mai devreme, când vorbise despre Medeea, mă luase cu frig. Însă la auzul acestor cuvinte, ardeam de un amestec straniu de mândrie şi ruşine. Mândrie că acest bărbat eroic i-a omorât pe ucigaşii fratelui meu. Ruşine că tatăl meu l-a adus aici în lanţuri, ca să plătească preţul unei morţi pe care o răzbunase deja.

— Aşadar, a continuat Tezeu, am scăpat cetatea de încă o ameninţare şi i-am oferit poporului speranţă şi credinţa că, după Egeu, va fi condus la fel de cinstit de către mine. Dar chiar şi aşa, o tristeţe îngrozitoare acoperea, ca un nor greu,

cetatea. Oriunde priveam, vedeam chipuri mohorâte şi disperate. Oriunde mergeam, auzeam suspinele femeilor. L-am întrebat pe tatăl meu: „Ce îi tulbură pe cetăţenii noştri? Ce îi face să plângă şi să jelească şi să scrâşnească din dinţi? Avem o cetate înfloritoare, legile noastre sunt drepte şi îi ţinem în siguranţă. Ce motiv au să se lase copleşiţi de o asemenea descurajare?" Ridurile adânci, care fuseseră netezite de bucuria lipsită de griji a lui Egeu din ultimele luni, s-au întors atunci, săpate şi mai adânc în chipul lui bătrân. Când a vorbit din nou, nu mi-a putut întâlni privirea. „Tezeu, poate că dacă ai fi fost aici, am fi avut o şansă. Însă cu aproape trei ani în urmă, regele Minos al Cretei şi-a trimis corăbiile împotriva noastră şi noi nu am putut face faţă armatei sale atotputernice. Corăbiile sale au întunecat orizontul, cu pânzele fluturând triumfător, şi soldaţii lui erau pregătiţi cu lănci din frasin, cu scuturi grozave, cu o ploaie de săgeţi şi săbii îngrozitoare, care scânteiau în soare. Aşa un arsenal a abătut asupra noastră; a fost prea mult. Am luptat. Am luptat cu curaj şi poate că am fi putut să-l alungăm, de vreme ce curajul atenienilor e mai puternic decât toată bogăţia Cretei. Însă Zeus i-a ţinut partea fiului său, iar la cererea lui Minos, a trimis o molimă asupra noastră." Egeu a tăcut câteva clipe, sub imperiul amintirii. Când a reluat povestea, vocea îi era joasă şi m-am chinuit să-i înţeleg vorbele înfiorătoare. „Cei mai puternici dintre bărbaţii noştri picau ca muştele. Cadavrele lor se adunau pe plajă înainte să apucăm să le incinerăm, cenuşii şi împuţite ca o încărcătură de peşte adusă pe uscat, prea mare să fie consumată şi care se strică la soare. În întreg ţinutul, oamenii se îmbolnăveau şi cădeau seceraţi în doar câteva ore. Riturile funerare nu puteau ţine pasul cu mulţimea de morţi; spiritele celor neîngropaţi urlau, iar gemetele lor se amestecau cu urletele celor vii, trăsniţi de durere." Egeu mi-a povestit, cu glas tremurând, că Atena nu a mai putut îndura şi că au fost nevoiţi să se supună înainte să fie răpuşi cu toţii, până la unul.

În timp ce Tezeu descria ororile pe care familia mea le abătuse asupra poporului său, am simţit faţă de Minos o ură care mi se învolbura şi se răsucea în pântec ca un prunc monstruos; un bebeluş coşmaresc, cu mult mai cumplit decât creatura căreia îi dăduse viaţă mama mea. Minotaurul devora o mână de bărbaţi şi femei în fiecare an – simţeam că furia mea poate să ardă cetăţi din temelii, dintr-o singură suflare. Însă oricât l-aş fi detestat pe Minos, eram încă fiica lui, iar Tezeu probabil că se aştepta să dau dovadă de credinţă faţă de Creta şi de tatăl meu; probabil credea că suferinţa Atenei mi-ar aduce bucurie. Dacă aş fi plâns, m-ar fi considerat o mincinoasă. Am strâns din dinţi şi am ascultat.

— Pe Egeu îl durea până şi să spună lucrurile astea, însă mi-a explicat capitularea şi condiţia cumplită pe care a pus-o tatăl vostru pentru pace, a zis Tezeu, scuturând din cap. Eu am văzut depravarea unor simpli hoţi şi bandiţi. Nu mi-am închipuit niciodată amploarea cruzimii unui rege de a-şi împlini cele mai nebuneşti şi murdare fantezii de răzbunare şi tortură, atunci când are bogăţii

nesfârşite şi o putere necontestată. Ceea ce mi-a descris Egeu mi s-a părut că depăşeşte orice răutate pe care o întâlnisem până atunci.

Paisprezece copii, tineri şi tinere care abia îşi începeau viaţa, smulşi în fiecare an de lângă părinţii lor. Aduşi la acest palat, etalaţi în faţa lui Minos ca să-i satisfacă setea de putere, şi apoi aruncaţi – în viaţă şi urlând – drept hrană pentru fratele meu.

Am înţeles că Tezeu a ştiut într-o clipă ce e de făcut. Nicio urmă de îndoială sau frică nu l-ar fi reţinut nici măcar pentru o clipă; nu pe acest bărbat, care nimicise până atunci fără ezitare fiecare oroare şi nedreptate din calea sa.

— În zori, s-au tras sorţii. O tăcere sumbră atârna peste sală; îi simţeam povara cum mă apasă, precum cerurile grele pe care le poartă Atlas pe umerii săi puternici. Şi Heracle a purtat acea povară. Ştiam că e datoria unui rege să susţină cerul pentru poporul său, să nu-i lase să fie zdrobiţi sub el, oricât de tare i s-ar încovoia spinarea sau cât de tare i-ar urla muşchii după îndurare.

Însă Minos nu vorbise niciodată aşa despre teribilul privilegiu şi preţ al conducerii unui popor. Până când Tezeu nu a afirmat acest lucru de parcă ar fi fost un adevăr evident, de netăgăduit, eu, una, nu auzisem niciodată că un rege trebuie să-şi dea viaţa pentru regatul său.

— Aşadar, când s-au tras sorţii pentru al treisprezecelea tribut, iar tensiunea vâscoasă din încăpere a început să se risipească uşor – încă unul care să plece, înainte ca sala aceea, cu ruşinea ei împuţită, să fie dată uitării pentru încă un an – , am făcut un pas în faţă. Nu aveam de gând să mai las încă un copil al Atenei să înfrunte oroarea aceea. Aveam să mă duc eu în locul său.

Lângă mine, Fedra era fascinată, vrăjită de eroismul lui curat şi hotărât. Desigur că s-ar sacrifica pentru regatul său; vedeam cum i se întindea înainte, fără şovăire sau nedumerire, fără apatie sau nehotărâre, calea de urmat. Avea să meargă mai departe, fără să se îndoiască măcar o clipă de direcţia pe care un bărbat trebuia s-o urmeze şi fără să se teamă de cotituri şi întorsături sau obstacole. Avea să reteze rugii spinoşi care mă prindeau în cursă – repulsia şi mila faţă de micul monstru, umbrele tulburi ale fricii şi credinţei care mă legau de Minos, ghemele încurcate ale furiei şi iubirii care mă legau de Pasifae – el avea să le reteze pe toate cu o singură lovitură de sabie. Tânjeam după acea cunoaştere facilă, acea credinţă care să-mi arate că e atât de simplu să mergi mai departe.

Cu toate acestea, deşi el poate că mersese înainte cu o convingere îndreptăţită, puteam pune rămăşag că nu toată lumea vedea lucrurile la fel ca el.

— Dar tatăl tău? am întrebat. Cu siguranţă nu ţi-a îngăduit să faci aşa ceva.

M-a măturat cu privirea, aproape dispreţuitor, preţ de o secundă.

— Să-mi îngăduie? Dar cum putea să mă împiedice? Cum ar fi putut oricine? Desigur, m-a sfătuit să nu plec şi a încercat să mă convingă că aş putea face mai mult bine rămânând în Atena şi ajutându-l să clădească o flotă mai puternică, astfel încât să putem porni la război împotriva Cretei. Însă asta ar fi durat ani de

zile şi câte alte zeci de copii de-ai noştri vor fi fost trimişi la moarte în Labirintul lui Minos? Eu nu mai puteam îngădui nici măcar unul în plus, a mai zis el şi şi-a întors privirea de gheaţă asupra mea.

Voiam să păşesc în acea lumină rece. Îmi doream ca el să-mi îngheţe ruşinea arzătoare că tatăl meu, fraţii mei, căminul meu abătuseră atâta durere şi suferinţă asupra alor săi. Am vrut să ispăşesc acea laşitate fricoasă care îmi dădea fiori pe şira spinării la gândul flotei sale venite să ne zdrobească, cu Tezeu mândru la cârma primei corăbii, căutându-şi răsplata. Oare aş fi luat-o la fugă pe plajă ca să mă prosternez la picioarele lui, să-l implor pe acest măreţ comandant să-mi incendieze palatul, să-mi radă cetatea de pe faţa pământului şi să mă ia cu el? Eram înflăcărată la gândul lucrurilor care se petrecuseră deja, la ceea ce putea să fi venit şi la ceea ce ne aştepta înainte. Tânjeam să mă scufund în apele limpezi ale siguranţei lui.

— Dar Egeu avea dreptate!

Glasul Fedrei era sincer, fracturând ceea ce îl lega pe Tezeu de mine în clipa aceea.

— Ar fi trebuit să aduni o armată! Ar fi fost mult mai bine să aştepţi până ce vei putea să câştigi şi să-i salvezi pe toţi, în loc să mori acum, în locul unuia singur!

Ea nu înţelesese. Nu ştia de ce a venit Tezeu; credea că e un gest nobil, dar zadarnic. Mi-a venit să râd. Îi auzise povestea şi tot mai credea că Tezeu va intra în Labirint şi nu se va mai întoarce.

— Fedra, i-a spus el, cu o urmă de căldură şi umor în glas; pentru ea nu avea priviri de gheaţă. Mă uimeşti cu îndrăzneala ta. Deja ai înfăptuit isprăvi măreţe, care îţi depăşesc cu mult vârsta şi sexul, a zis, înclinând din cap spre ghioaga pe care i-o adusese Fedra. Însă ceea ce mă aşteaptă, mică prinţesă, e mult prea primejdios chiar şi pentru tine. Îţi mulţumesc pentru ceea ce ai făcut în seara asta. Îţi datorez mai mult decât pot spune şi îţi dau cuvântul meu că îmi voi plăti datoria de o mie de ori. Însă mai trebuie să-ţi cer o favoare, dragă Fedra, şi anume să te duci acum înapoi în pat şi să nu sufli nimănui nicio vorbă despre toate astea.

Cuvintele şi tonul său cald o încântau, îmi dădeam seama, însă alesese abordarea greşită cu sora mea mai mică.

— Înapoi în pat? a bolborosit ea, nevenindu-i să creadă. Te-am urmărit ca să te ajut să fugi; Ariadna şi cu mine te vom conduce la corabia ta, ca să te poţi întoarce la Atena şi să-ţi aduci armata! Acesta e planul, nu-i aşa? De-asta te-a adus Ariadna aici.

— Prinţesă, cred că nu ştii cu ce se ocupă armatele, a zis Tezeu. Dacă ai şti, nu ţi-ai dori o armată la poarta cetăţii. Eu nu aduc războiul asupra Cretei. Eu am venit să intru cu fraţii şi surorile mele în sălaşul Minotaurului; asta e datoria mea de moştenitor al tronului Atenei.

— Şi cum o să mai stea pe tron oasele tale, zdrobite şi împrăştiate pe podeaua Labirintului? a întrebat ea.

Eu am tresărit la această imagine, dar ea era neînfricată.

— La ce bun tovărăşia ta când o să fiţi devoraţi cu toţii de monstrul acela?

„De Asterion", am vrut s-o corectez. Însă avea dreptate; nu era o stea strălucitoare. Era un monstru înfiorător, iar ea avea dreptate să nu-şi întunece vederea cu amintiri despre mama noastră care îl legăna la piept în timp ce dormea şi cu senzaţia aspră a limbii lui de sugar. Ea era liberă să meargă înainte, hotărâtă.

Tezeu zâmbea în continuare. Sfidarea ei nu părea să-l jignească.

— Te asigur, prinţesă, că nu va fi vorba de aşa ceva. Dar nu pot să-ţi spun mai mult; nu ţi-aş risca soarta. Tu trebuie să rămâi neştiutoare.

— Şi cu Ariadna cum rămâne? a întrebat Fedra pe un ton strident. Ea nu-l poate minţi pe tatăl nostru. Eu pot să păstrez un secret şi dacă m-ar sfâşia caii sălbatici, cum o făceau pinii lui Sinis cu trecătorii. Dar Ariadna o să cedeze din clipa în care e întrebată! Pe ea de ce n-o trimiţi de aici?

— Ariadna nu va mai fi aici să răspundă întrebărilor, a zis Tezeu.

Fedra a încremenit.

— De ce nu?

Tezeu mi-a aruncat o privire. În minte mi-au răsunat, limpezi precum clinchetul unui clopoţel, cuvintele lui Dedal şi am ştiut că şi el se gândea la acelaşi lucru.

— Ariadna va fi cu mine, a spus el pe un ton egal. A riscat deja prea mult ca să mă elibereze în seara asta. Nu poate să rămână.

Fedra a icnit.

— Şi eu pot? Fără Ariadna? Ai... ar...

Se uita de la mine la Tezeu şi înapoi, cuprinsă de panică.

— Eu nu pot să rămân fără ea!

Urgenţa din glasul ei era de netăgăduit.

Tezeu era gata să vorbească, dar i-am aşezat o mână pe braţ şi s-a oprit brusc.

— Are dreptate, i-am spus eu încet. Nici ea nu poate să rămână aici mai mult decât mine.

Am tras adânc aer în piept.

— Mâine, când o să ucizi Minotaurul...

La auzul acestor vorbe, Fedra a rămas cu gura căscată. Eu am continuat, iar cuvintele îmi veneau dintr-un loc dinlăuntrul meu pe care nu-l cunoscusem până în seara asta.

— Când o să vadă că am dispărut, Minos va bănui că ştie ceva. Trebuie s-o luăm cu noi.

Unde propuneam să mergem, nu-mi dădeam seama. Tezeu şi cu mine nu ne rostiserăm planurile cu voce tare. Nici eu nu ştiusem, cu siguranţă, până în clipa asta că vrea să mă ia cu el, cu toate că ştiam că va trebui să plec. Şi în ce rol

plecam cu el? mă întrebam. Ostatică? Complice? Soţie?

Tezeu a oftat.

— Ariadna, ţie nu-ţi voi refuza nicio cerere. Trebuie să nu se apropie de Labirint. Tu vei fi în faţa uşii. După ce voi termina cu fiara, îi voi conduce pe ostatici afară, iar tu şi cu mine vom fugi împreună cu ei la corabia mea. Fedra trebuie să fie deja acolo şi să ne aştepte.

Ea s-a încordat toată, cu pumnul mic strâns a victorie şi ochii luminoşi.

— Voi fi acolo, a zis ea.

— Oamenii mei s-au îndepărtat doar puţin, ne-a spus el. Pânzele negre au dispărut din vederea cretanilor, însă oamenii mei sunt gata să vâslească înapoi, mâine, când se va lăsa iar întunericul. Mă vor aştepta într-un golfuleţ, la răsărit de aici, şi ne vor duce acolo unde stă ascunsă corabia. Vom fi ridicat pânzele înainte să se dea alarma. Când se va trezi palatul în dimineaţa următoare şi Minos va descoperi ce s-a întâmplat, noi vom fi deja departe.

Fedra îl asculta cu atenţie, în timp ce Tezeu îi dădea indicaţii cum să ajungă la golfuleţ, însă mintea mea plutea departe, pe valurile întunecate precum vinul, care a doua zi aveau să mă ducă de aici. M-a surprins mâna Fedrei, strângând-o cu putere pe-a mea.

— Pe mâine-dimineaţă, surioară, a şoptit ea, cu ochii precum stelele, iar apoi a dispărut, cu rochia fluturându-i în adierea vântului, în timp ce fugea înapoi spre palat.

A dispărut, la fel de brusc cum a sosit, iar Tezeu şi cu mine am rămas din nou singuri împreună.

— Îmi pare rău, am spus. Nu ştiam că o să vină după noi, nu mi-am dat seama...

Tezeu a zâmbit din nou, cu acel zâmbet lejer şi lipsit de orice grijă.

— O să-ţi facă bine, a spus, să ai parte de tovărăşia ei.

Am înghiţit în sec, neştiind ce vrea să spună. Altfel voi fi singură odată ce vom ajunge la Atena? El unde avea de gând să fie?

S-a apropiat mai mult de mine şi mi-a luat o şuviţă de păr între degetul mare şi cel arătător. Am simţit că mi se taie răsuflarea; Tezeu umplea tot spaţiul din faţa mea.

— Te vei bucura, a continuat el, s-o vezi pe sora ta dansând la nunta noastră.

Apoi m-a sărutat. A fost un fulger, o zdruncinare a cerurilor, un cutremur al pământului şi al tuturor lucrurilor ce se aflau deasupra. Iar când s-a retras şi mi-a luat faţa în palme şi m-a fixat cu acea privire neclintită şi lumea a încremenit din nou, am ştiut că, în pofida haosului şi dezordinii lăsate în urmă, calea mea e limpede.

Îl voi conduce pe Tezeu prin Labirint. Iar apoi el mă va lua de mână şi mă va conduce spre viitorul meu. Eu îi voi fi soţie acestui prinţ al Atenei, iar viaţa noastră va fi diferită de tot ceea ce am cunoscut între zidurile de marmură ale lui

Minos şi diferită de tot ceea ce putea să-mi ofere Ciprul.

I-am întins ghemul gros de sfoară. În orele cât stătuserăm de vorbă, îl ţinusem atât de strâns, încât îmi săpase urme adânci în palmă.

— Când veţi intra mâine în Labirint, i-am spus, trebuie să legi capătul sforii de uşi, după ce vor fi zăvorâte în urma voastră. Prinde bine ghemul de tine, fiindcă, fără el, nu-ţi vei mai găsi niciodată drumul înapoi. Crede-mă, chiar este imposibil. Va fi întuneric, atât de întuneric, că nu vei vedea nici la un pas în faţa ta. Îţi voi lăsa ghioaga lângă uşă, fiindcă eu mâine pot intra. Niciun gardian nu vă va însoţi înăuntru, niciun cretan nu va călca în locul acela, aşa că nu e niciun risc să o găsească cineva. Dacă vreunul dintre ostatici o va lua la fugă prin labirint, acolo îşi va găsi pieirea. Spune-le să rămână pe loc şi să te lase să o iei tu înainte. Mergi drept. Nu te întoarce, am zis eu, înghiţind în sec.

L-am văzut păşind în întuneric. Duhoarea de carne putredă şi zornăitul oaselor nu aveau să-l descurajeze. Tropăitul copitelor fratelui meu nu avea să-l sperie. Nu avea să îşi închipuie nici măcar o clipă că ar putea să moară. Însă îi vedeam carnea însufleţită, cu pulsul acesta care bătea atât de constant sub degetele mele, sfâşiată şi zdrenţuită şi atârnând fâşii din fălcile fratelui meu. În întunericul Labirintului, de unde avea să ştie din ce direcţie va lovi monstrul? Coarnele cumplite ale lui Asterion l-ar putea străpunge pe Tezeu, dacă s-ar năpusti asupra lui din umbrele de nepătruns, înainte ca el să apuce măcar să ridice ghioaga.

— Ştiu că ai înfruntat multe bătălii, am zis eu. Dar pe Minotaur nu l-ai văzut. Nu îi cunoşti forţa.

Am clipit să-mi şterg lacrimile care îmi înceţoşau vederea, astfel încât să-i pot privi chipul şi să-i pot memora în amănunt fiecare trăsătură, ca să mi-o întipăresc în minte. Nu aveam să uit nici măcar o clipă din seara asta.

— Mă voi întoarce la tine, a zis el, iar tonul blând al vocii sale m-a făcut bucăţi.

Până acum fusese impunător, ager şi puternic. Tandreţea bruscă din vocea lui era ceva pentru care nu mă simţeam pregătită. O furtună de suspine mi s-a înălţat în gâtlej şi am vrut să mă agăţ de el precum scoicile de o stâncă.

— Trebuie să aştepţi în faţa uşilor, a zis Tezeu. Mă voi întoarce, iar când o voi face, trebuie să ne mişcăm repede. Nu putem întârzia. Odată distrus Minotaurul, Creta ne va ataca. Aşa că trebuie să mă întorc la Atena cât mai iute cu putinţă, ca să-mi adun oştirile cât timp Creta e încă vulnerabilă. Dar, mai presus de toate, trebuie să te scot pe tine de aici, până nu te găseşte careva.

Planurile noastre erau gata. Ştiam că ar fi trebuit să fiu sfâşiată de îndoieli, dar ştiam şi că aveam să merg până la capăt. Să îl trădez pe tatăl meu. Să trimit moartea asupra fratelui meu, înfăşurată într-un ghem de sfoară roşie, care îl va aduce pe ucigaşul său înapoi la mine. Să o părăsesc pe mama. Şi, bineînţeles, să las în urmă Creta, o dată pentru totdeauna.

Nu voi spune că a fost o decizie uşoară, însă era singura pe care o puteam lua. Lumea era în flăcări şi Tezeu era un iaz umbrit şi verde.

— Mă închizi la loc acum? a întrebat Tezeu.

Eu am izbucnit în râs.

— Presupun că aşa trebuie.

Nu ştiu cât timp am stat afară, lângă stânci. Prea puţin, dar suficient de mult cât să schimbăm totul. Voiam să rămân acolo cu el, dar să mai prelungesc timpul fie şi cu o clipă însemna să risc să-l pierd cu totul. După noaptea următoare, viitorul avea să ni se întindă în faţă şi să ne bucurăm de ani întregi împreună. De-acum aveam să fac parte din povestea lui: iubirea pe care a câştigat-o în Creta şi care i-a oferit victoria.

Ne-am furişat înapoi la celula lui, iar eu simţeam că prin vene îmi ardea o exaltare mută.

— N-o să scapi firul? am murmurat eu, când a împins uşa grea din fier şi a dat-o de perete.

El m-a tras în încăperea întunecată.

— O să-l ţin bine, mi-a promis. N-o să-i dau drumul, orice s-ar întâmpla.

M-a lipit de perete şi nu mi-a păsat că piatra aspră îmi zgâria pielea. Sărutările lui erau insistente, nu blânde cum fuseseră lângă stânci. Mă simţeam de parcă m-ar fi însemnat cu fierul roşu.

— Mâine, a murmurat el aspru în părul meu. Mâine vom fi liberi şi valurile ne vor purta de aici împreună.

Tânjeam să mă aflu chiar acum pe corabia aceea, împreună cu el. Poate că eu urzisem trădarea propriei familii, însă trupul meu era cel care mă trăda pe mine în clipa aceea. Nu le puteam porunci picioarelor mele să mă poarte afară din celula aceea mizerabilă.

— Du-te, Ariadna, îmi spunea el, cu toate că avea braţele încleştate în juru-mi, ca nişte brăţări de fier.

În mine se înălţa panica, aveam capul plin de sirene ţiuitoare; ştiam că trebuie să plec, dar nu ştiam cum să mă smulg de lângă el. Îmi contrazicea orice instinct, orice nerv din corpul meu care ardea după atingerea lui, însă el mă elibera din strânsoare, şi cumva eu mă îndepărtam şi ieşeam pe uşă, mă întorceam în curte. Uşa s-a închis şi mi-a venit să urlu că era nedrept ca între noi să fie vreo barieră. Însă mâna mea vâra cheia la loc în broască şi, cu toate că palma îmi aluneca pe metal, umedă de sudoare, lacătul s-a închis la loc.

Mi-am odihnit o clipă capul pe uşa din lemn, aşteptând ca petele negre să nu-mi mai danseze în faţa ochilor, aşteptând să se risipească mugetul care-mi răsuna în cap. Mă întrebam dacă şi Tezeu e lipit de uşă, de bucata asta veche de lemn şi fier, care ne separa trupurile.

Nu avea să mai dureze mult de-acum.

9

M-am trezit odată cu primele suliţe ale zorilor care brăzdau cerul. Nu ştiu cât de mult timp trecuse, dar nu mă simţeam obosită. Eram încărcată de o agitaţie nervoasă, care mă făcea să mă simt mai trează ca niciodată.

M-am îmbrăcat iute în lumina slabă şi m-am furişat afară, traversând curtea, pe când cerul începea să se lumineze. Lumea părea pregătită, suspendată într-un echilibru perfect între noapte şi zi, iar eu mă simţeam de parcă aş fi stat la cumpăna unui eveniment memorabil. Ziua pe care o anunţa acest soare avea să marcheze sfârşitul vieţii pe care o dusesem până atunci. Ce avea să pornească, nu îmi puteam imagina. Nu puteam defini exact visurile trepidante care mă învăluiau. Avea să fie incitant, avea să fie diferit, asta ştiam. Dar asta era tot.

Soarele s-a înălţat de la orizont, aruncând spirale de lumină trandafirie şi chihlimbarie pe cerul de deasupra. Bunicul meu trăgea acea minge de foc în urma carului, urcând tot mai sus şi mai sus în întunericul pe care îl nimicea pe când aducea lumea la viaţă, în fiecare dimineaţă. Ştiam că sângele lui zvâcneşte în mine cu un motiv, că m-am născut ca să fac ceva deosebit. Pasifae schimbase lumea, însă din pricina ciudei lui Poseidon, puterea ei răspândise o urâţenie întunecată, care se închegase sub pietrele Cretei şi ne mânjea pe toţi. Acum, eu aveam să o şterg cu o singură rază de lumină, de parcă eu însămi aş fi tras carul lui Helios.

Lumea era scăldată în aur când am ajuns la ringul de dans. Neclintirea zorilor se răscolea la fiorul vieţii, la notele înalte şi melodioase ale păsărilor şi la unda de căldură care promitea dogoarea zilei ce avea să urmeze. Tălpile mele băteau un ritm aprig pe podeaua de lemn. Oricine l-ar fi auzit în palat s-ar fi gândit că semnalează bătaia tobelor ce aveau să marcheze trecerea prizonierilor în Labirint, în seara aceea; s-ar fi gândit că dansez în anticiparea ceremoniei mortuare. Dar întrepătruns cu miezul sumbru al paşilor mei, am exersat un model uşor şi sprinten, făcând piruete pe podeaua mea la fel ca dârele de lumină care colorau cerul. Astăzi îmi voi lua singură destinul în mâini. Eram o soţie potrivită pentru un erou legendar şi aveam s-o dovedesc. Povestea mea nu avea să fie una a morţii, suferinţei şi sacrificiului. Aveam să-mi ocup locul în cântecele ce urmau să fie cântate despre Tezeu: prinţesa care l-a salvat şi a nimicit monstruozitatea care nenorocea Creta.

Am dansat pentru sfârşitul tuturor lucrurilor pe care le ştiam şi începutul tuturor celor pe care nu le ştiam. Dincolo de zidurile palatului, taurii mugeau prelung şi zgomotos, în vreme ce erau conduşi la porţi, gata de sacrificiu. În temple ardea tămâia, trimiţându-şi fumul dulceag spre ceruri, în pregătirea sângelui ce avea să urmeze curând, vărsat în cinstea zeilor. Şi departe, sub mişcările tălpilor mele,

copitele bocăneau nerăbdătoare, iar când soarele a ajuns la zenitul triumfător, pe cerul de deasupra mea, Minotaurul a mugit în întunericul de dedesubt.

*

Ziua a trecut cu o lentoare chinuitoare. Tânjeam să vorbesc cu Fedra, dar intimitatea ne era imposibilă. Când am trecut pe lângă camera ei, sperând s-o găsesc singură ca să putem sta de vorbă, m-a surprins priveliştea neaşteptată a lui Pasifae, care îi pieptăna Fedrei buclele lungi şi aurii şi le răsucea în cozi împletite.

Pe vremuri, ne aranja părul, mi-am amintit. Îi auzeam râsul şi simţeam căldura degetelor ei pe gâtul meu; dibăcia iute cu care mâinile ei îmi modelau părul în forme complicate. Trecuse atât de mult timp de atunci. Dar acum Fedra stătea răbdătoare şi Pasifae împletea tăcută.

Atena va plânge azi şi Creta va exulta de puterea-i întunecată, iar Pasifae era sursa tuturor acestor lucruri. Oare însemna asta ceva pentru ea? Destul cât s-o smulgă din aerul ei absent şi tăcut, să-i dea un sentiment de mândrie care să îi amintească acum de importanţa aparenţelor, care o făcea dornică să-şi prezinte astăzi mezina în faţa lumii? Fedra, întreagă şi inocentă şi pulsând de vitalitate. Copiii lui Pasifae: un martir erou, un monstru de temut, fete frumoase şi un moştenitor al tronului. Poate simţea că azi chiar avea un motiv de mândrie cu odraslele sale, când alţi paisprezece copii vor muri.

Mama m-a văzut şovăind în arcada uşii.

— Intră, m-a invitat.

Vocea ei era gravă, dar a ridicat o clipă privirea, ca să o întâlnească pe a mea. M-am aşezat pe marginea canapelei Fedrei.

— Atât de frumoasă, a zis Pasifae.

Nu ştiu dacă mi s-a adresat mie, Fedrei sau nimănui.

Am urmărit-o cum îi răsucea ultimele cozi pentru a forma o coroană în jurul capului Fedrei. Niciuna dintre noi nu vorbea, însă tăcerea ne părea un prieten bun. Am simţit că dacă Fedra ar fi deschis gura, orice fel de cuvinte şi-ar fi putut lua zborul de pe buzele ei. Entuziasmul care mocnea în ea era palpabil. Nu părea deloc cuviincios ca o tânără prinţesă să pară atât de încântată de perspectiva unui sacrificiu uman care va avea loc în seara aceea.

Fedra s-a ridicat de pe scaun, iar Pasifae s-a întors spre mine. Zâmbetul ei era dulce, cu toate că ochii îi erau stinşi.

— Acum tu, a spus, făcându-mi semn să mă aşez în faţa ei.

Mi-a trecut un pieptăn prin păr, revărsându-mi buclele în palma ei. Am simţit apăsarea blândă a degetelor ei atingându-mi capul în timp ce lucrau. Era ceva atât de familiar şi aproape uitat, încât am simţit imediat cum îmi dau lacrimile. Pasifae părea mulţumită în tăcerea ei, aşa că m-am lăsat să mă pierd în senzaţia împletirii părului de către mama mea, de parcă aş fi fost din nou o copilă, de parcă nu aş fi plănuit să-l ajut pe cel ce avea să-l ucidă pe mezinul ei să-şi ducă

la bun sfârşit crima şi să-i răpească Cretei monstrul şi prinţesa într-o singură noapte.

Încăperea era călduroasă, năucitoare de la căldura care izbea pietrele de afară, iar eu am simţit cum încep să mă las purtată de val. Liniştită de atenţia tăcută a lui Pasifae în timp ce îmi încolăcea şi răsucea şuviţele în ceea ce avea să fie cu siguranţă o coroană de aur, la fel ca aceea care împodobea capul Fedrei, mi-am simţit pleoapele grele şi m-am gândit la braţele lui Tezeu în jurul meu. Am simţit un val de apă rece şi verde care mă ridica şi mă purta departe de aceste locuri. Valurile sale mă legănau pe o mare întinsă, mă purtau ameţită şi uşoară peste crestele albe ale valurilor înspumate. Visul diurn m-a purtat într-o clipită către o întindere nesfârşită a mării goale. Undeva, ştiam, Ariadna stătea într-o cameră împodobită şi aurită, în timp ce Pasifae îi strecura în păr ornamente grele, bătute cu nestemate, însă eu eram la leghe distanţă, învârtindu-mă în curenţi care mă trăgeau în toate direcţiile, mai puţin acasă. Până când, brusc, am simţit sub mine nisipul rugos şi am ştiut că mă aflu pe o plajă. Însă nu era una pe care o cunoşteam, şi eram singură – atât de singură încât în trup mi s-a căscat o rană cu marginile sfâşiate –, iar când priveam în jos, nu vedeam decât nisip.

Am deschis ochii, dintr-odată temătoare. În încăpere, aerul era înăbuşitor, degetele lui Pasifae se opriseră, iar cozile pe care mi le înfăşurase în jurul capului erau grele. Am simţit fiorul terorii, dezolarea acelei plaje, pentru o clipă sufocant de reale. Am ridicat privirea şi am surprins razele de bronz ale ochilor lui Pasifae pironite asupra mea pentru prima dată de la întemniţarea Minotaurului. Preţ de o bătaie de inimă, nu am putut să-mi întorc privirea. Eram încleştate într-o tăcere frenetică; simţeam greutatea atâtor ani de cuvinte nerostite. Voiam să ţip la ea: „în seara asta plec! N-o să te mai văd niciodată”. Însă cuvintele mi s-au ofilit şi mi-au murit pe buze. Privirea ei de sticlă, impasibilă şi de nepătruns, tot nu şovăia.

Mâna Fedrei pe braţul meu.

— Ce păr frumos ai, Ariadna, a murmurat ea, după care m-a ridicat în picioare.

În jurul meu, lumea a alunecat şi pentru o clipă m-a cuprins ameţeala, după care totul a revenit la normal. Am simţit cum Fedra mă strânge de braţ, ca pentru a mă preveni. *Nu strica totul. El se bizuie pe tine.*

Nu vă pot spune cum a trecut restul zilei, doar că a trecut. Eu aveam o singură sarcină de îndeplinit – să aşez ghioaga lui Tezeu, pe care o adusesem înapoi cu mine în noaptea precedentă şi o ascunsesem după canapea, la intrarea în Labirint. Era aproape prostesc de uşor. Nimeni nu păzea uşile, de vreme ce nu putea fi nimeni atât de disperat sau de necugetat, încât să încerce să tulbure bârlogul fiarei. Nimănui nu-i plăcea să se apropie, să-i asculte tropăitul copitelor sau răsuflarea grea. O scară lungă se cufunda în măruntaiele pământului, săpată în stâncile din zidul îndepărtat al palatului, iar la capătul scărilor, uşile măreţe erau zăvorâte precum cele ale unei fortăreţe.

Era seară devreme când m-am dus acolo. Aerul era dens de la tămâia de pe altare. Atenţia tuturor era îndreptată asupra ceremoniilor care aveau loc înaintea sacrificiului de la asfinţit. Ofrandele erau făcute mormane în temple şi la altarele zeilor, căutând gloria nepieritoare a Cretei. În vreme ce tatăl meu îi implora pe nemuritori să-i ofere o putere nesfârşită ca să facă întreaga Grecie să-i tremure la picioare, eu am coborât pe acele trepte de piatră, ca să mă asigur că rugăciunile lui nu vor fi ascultate.

Zăvoarele uşii erau solide, desigur, însă trebuia numai să răsuceşti, să întorci şi să ridici într-un anume fel – o secvenţă care ar fi uimit pe oricine altcineva, dar pe care eu o cunoşteam prea bine. Când Dedal a construit acest colos, mi-a arătat secretul încuietorilor, astfel încât zăvoarele să se retragă cu uşurinţă, şi mi-a arătat cum să le fac să lunece fără un sunet. În pregătirea zilei de azi? Poate. Mintea lui era întotdeauna vizionară, anticipând fiecare întorsătură de situaţie. Cum altfel ar fi putut crea Labirintul? Oare ştia când l-a închis pe fratele meu acolo că într-o bună zi eu voi fi cea care îi va deschide porţile ucigaşului său?

Am glisat rând pe rând fiecare zăvor. Cu toate că erau nespus de grele, când se deschideau în ordinea corectă, fiecare se retrăgea fără niciun sunet, fără niciun efort. S-a fixat şi ultimul, iar uşile s-au descuiat. Înăuntru era linişte. Mi-am lipit fruntea de lemnul vechi. Niciun sunet, nicio mişcare. Tot nu am deschis uşa. Puteam să trag zăvoarele la loc. Puteam să plec. Nimeni nu ar fi ştiut. Dar atunci Tezeu ar fi intrat aici peste doar câteva ore şi când ar fi întins mâna după ghioaga lui imensă, n-ar fi găsit decât pereţii goi. Trupul acela mândru şi puternic ar fi fost azvârlit de pereţii labirintului. Ochii aceia reci şi verzi ar fi rămas să privească fix, orbeşte, prin întuneric, în timp ce carnea îi putrezea de pe oase.

Sudoarea îmi pişcă fruntea. Cu toate că soarele cobora tot mai jos pe cer, aerul fremăta încă de o căldură umedă. Am privit cum mâna mea se lipeşte de uşă, de parcă nu mi-ar fi fost legată de corp. Nicio balama nu a scârţâit. Tot ce trebuia să fac era să ridic ghioaga de la picioare şi să fac doi paşi înainte.

Am tras adânc aer în piept. O greşeală. Aerul greu şi putred dinăuntrul Labirintului s-a revărsat spre mine, întunericul acela scârbos de cald m-a sufocat, iar în timp ce suspinam şi tuşeam şi eram orbită de lacrimi, m-a cuprins groaza. Corpul meu a reacţionat înainte să înţeleg sunetul pe care îl auzeam. Un sunet greoi de paşi târşâiţi. Un mârâit gros. Coarne care zgâriau piatra. Adânc în abis, Minotaurul se mişca.

Se mişca, iar asta însemna că am doar câteva secunde la dispoziţie. Fără să am timp să mă gândesc, am bâjbâit după ghioagă şi m-am avântat în bezna împuţită. Am mers pe pipăite până la marginea deschizăturii uşii şi am lăsat ghioaga pe jos. Zornăitul zgomotos al fierului izbind podeaua de piatră a răsunat în gol şi eu mi-am dus mâinile la urechi, înăbuşindu-mi urletul care îmi urca prin corp când am auzit mişcarea agitată a copitelor şi, de undeva din acel vast labirint, mugetul prelung şi grav al Minotaurului.

Uşa se închisese în urma mea. Am bâjbâit după clanţă. Întunericul era de nepătruns. Pipăiam lemnul neted şi nu-mi vedeam degetele la câţiva centimetri de faţă. Picioarele îmi cedau, mintea mi se umplea de panică şi rugăciuni. Acum bubuiam în uşă, nu-mi păsa dacă mă auzea cineva din afară, băteam în lemnul acela neiertător, aşa cum atâţia alţii trebuie s-o fi făcut înaintea mea.

Oare m-ar fi recunoscut? Fratele meu? Dacă ar fi ajuns la mine înainte să găsesc clanţa, oare şi-ar fi amintit mirosul meu? Oare asta ar fi schimbat ceva? Acum nu-mi dădeam seama cât era mugetul din capul meu şi cât era el. Ştiam că se apropie şi că degetele mele nu reuşesc să se mişte. Am auzit izbitura surdă a coarnelor sale în perete, atât de aproape în urma mea încât m-am gândit că e gata să mă înhaţe, iar atunci mâna mea a găsit pârghia şi uşa s-a deschis şi m-am năpustit afară, în aerul acela proaspăt şi dulce – eliberată din duhoarea Labirintului –, iar mâinile mele au tras la loc zăvoarele în ordinea corectă. Acum, uşile erau încuiate. M-am prăbuşit la podea, lipită de ele. Undeva, la doar câţiva centimetri de piatra solidă, de lemnul masiv şi de fier, Minotaurul gemea de frustrare şi de un jind neîmplinit.

Mi-am silit picioarele tremurânde să se ridice. Gata. Acea impresie trecătoare a fratelui meu care gonea pe coridoarele înguste, ca să-mi guste sângele, avea să fie ultima pe care o voi cunoaşte despre el. Şi în vreme ce, pentru mine, copilăria lui era scăldată într-un amestec straniu de ruşine, frică şi milă, ştiam că lumea va fi un loc mai bun fără un monstru care să facă prăpăd în ea.

10

Valurile nopţii se revărsau peste mine pe când stăteam din nou în faţa Labirintului. Riturile şi ritualurile sacre fuseseră îndeplinite. La asfinţitul soarelui, ostaticii, care plângeau şi tremurau, au fost conduşi în procesiune, coborând în întunericul teribil al Labirintului. Uşile au fost încuiate în urma lor, iar preoţii sacri care fuseseră martori la sacrificiu se răsfiraseră. Dinăuntru se auzea numai tăcere. O tăcere care dura mai mult decât am crezut că pot suporta nervii mei.

Am văzut totul în detalii groteşti. Tezeu agitându-se în noaptea aceea putredă şi eternă pe când Minotaurul îl vâna pe fiecare coridor, după fiecare cotitură, înghesuindu-l neabătut într-una din acele fundături îngrozitoare în care pieriseră atâţia alţii înaintea lui. L-am văzut înfipt în coarnele monstrului. L-am văzut azvârlit de pietrele care îi făceau oasele zob. I-am văzut sângele pe botul Minotaurului şi am auzit cum colţii îi sfâşiau carnea fragedă şi vie.

Am simţit de o mie de ori moartea lui Tezeu. M-am pedepsit fiindcă am crezut că o asemenea ispravă ar fi cu putinţă, chiar şi pentru un mare erou. Să lupţi cu o făptură de zece ori mai puternică decât omul, într-un întuneric deplin? Cum să fie posibil un asemenea lucru? Cum să mă fi amăgit şi să-i fi dat lui Tezeu speranţe false? Mă întrebam dacă mă blestemă în vreme ce zace pe moarte.

M-am lăsat pradă unei furtuni de lacrimi. Eram ancorată de treptele din piatră, împovărată de disperarea mea, ca de o bilă de plumb. Mă desfătasem prosteşte cu dragostea mea faţă de Tezeu, o ţinusem strâns în jurul meu ca pe o robă scumpă, iar bucuria mea trebuie să fi urcat înflăcărată până la ceruri, unde au văzut-o toţi zeii. Pentru acea dragoste, complotasem la uciderea fratelui meu şi trădarea regatului tatei. Şi toate astea pentru ca iubitul meu să fie măcelărit în Labirint şi trupul lui să zacă însângerat şi frânt, până când nu mai rămâneau decât oasele din el, condamnându-l să bântuie pentru totdeauna prin bezna aceea sufocantă, fără îngropăciune, fără odihnă şi fără pace.

Nu ştiu de cât timp se auzeau bătăi de cealaltă parte a uşii Labirintului, când am ridicat capul şi m-am străduit să înţeleg ce era. Nu taurul monstruos şi înnebunit după sânge bătea în lemn. Acela era un sunet făcut de om. Însemna un singur lucru.

Am zburat la uşă, deschizând rând pe rând zăvoarele, în ordinea potrivită, iute ca fulgerele pe care Zeus le aprindea pe cer. Când ultimul zăvor s-a dat la o parte, uşa s-a deschis uşor dinăuntru. Duhoarea a ieşit iar în valuri, însă de data asta nu-mi mai păsa. Fiindcă din acel întuneric ieşea Tezeu, şi nu era nici zdruncinat, nici rănit, nici mort! Nu am avut pic de mândrie; nicio ruşine nu mă putea ţine în frâu. M-am aruncat în braţele sale. M-am desfătat cu senzaţia

braţelor lui încleştate în jurul meu. Firul roşu şi gros, încă legat bine de încheietura mâinii lui, mă înconjura pe când îi sărutam febril obrazul şi îmi lipeam capul de pieptul lui şi mai plângeam puţin. El îmi şoptea numele şi râdea uşor, în timp ce încerca să mă dea la o parte, însă eu eram cuprinsă de o nebunie pe care nu ştiam că o am în mine.

— Ariadna, a protestat el, iubirea mea, trebuie să mergem iute la corabie!

Am devenit conştientă de paşii din urma lui. Atenienii aşteptau, nerăbdători şi cuprinşi de panică. Bineînţeles, Tezeu îşi salvase fraţii şi surorile, celelalte tributuri aduse fiarei. Iar în timp ce eu mă agăţam de gâtul lui şi suspinam, ne puneam din nou în pericol vieţile.

Am făcut un pas în spate, privindu-l din cap până-n picioare. Chipul îi era sumbru şi roba îi era sfâşiată, dar nu avea cine ştie ce alte semne ale luptei, în afară de o tăietură pe antebraţul drept. Am întins mâna spre rană, dar el m-a împins ferm la o parte, luându-mă strâns de mână.

— Pe aici, a ordonat.

Am observat că peste umăr îi atârna un sac îndesat, din pânză aspră, maro. În cealaltă mână îşi legăna ghioaga. Luna îşi revărsa lumina asupra noastră şi, preţ de o clipă, m-am lăsat vrăjită de petele întunecate şi bucăţile însângerate de zgârciuri de pe suprafaţa ghioagei. Am înghiţit în sec. El ne-a condus în grabă pe după zidurile din Knossos, ţâşnind în faţa noastră în noapte, ca să se asigure că nu suntem văzuţi. Formele din sac se mişcau neplăcut.

Tinerii şi fetele care ne urmau nu spuneau nimic. Treisprezece veneau cu noi; Tezeu salvase absolut fiecare tribut. Nimic nu avea să-i ştirbească povestea când o va spune mai târziu; când va fi cântată despre el, generaţii de-a rândul. Eroismul său strălucea limpede şi simplu, ca lumina lunii care ne conducea în zigzag printre stânci, până la un golfuleţ. Luna împrăştia o cărare întreruptă de argint peste valuri. Mi-am închipuit că păşesc pe una dintre acele raze luminoase şi unduitoare şi că o găsesc solidă sub picioarele mele. Puteam să-i urmez calea până la Selene, elegantă şi fantomatică pe cerul nopţii.

Însă nu era nevoie să fugim astfel. Trei bărci cu vâsle ne aşteptau; trei bărbaţi stăteau neliniştiţi lângă ele. Chipurile lor s-au luminat de zâmbete largi când Tezeu s-a strecurat agil peste stânci, întinzând uşor mâna liberă în urma lui, ca să mă ajute să sar la rândul meu. Eu m-am împleticit şi apoi mi-am recăpătat echilibrul, pe nisipul umed. Tezeu îşi îmbrăţişa camarazii, bătându-i pe spate, râzând încetişor.

Tinerii atenieni intrau în apa puţin adâncă, pentru a urca în bărcile mici. M-am întors şi am scrutat cu atenţie stâncile. Unde era Fedra?

Vâslele plesneau apa. Bărbaţii care aşteptaseră vâsleau deja în două dintre bărci, spre corabia cu pânze negre care ştiam că aşteaptă acolo, în marea întinsă şi întunecată. Tezeu şi-a desprins degetele de ale mele şi a aruncat sacul pe pământ.

— Tezeu, unde e Fedra? am întrebat.

S-a uitat la mine, fixându-mă din nou cu acea privire rece şi verde.

— Nu era aici, a răspuns. I-am spus unde să vină, dar oamenii mei aşteaptă aici de la asfinţit, iar ea nu a venit.

Am simţit cum mă lasă genunchii. Oare fusese descoperită? De ce nu a venit? Sigur nu s-ar fi răzgândit, de asta puteam fi sigură. Un suspin zgomotos mi-a sfâşiat gâtlejul.

— Tatăl meu... trebuie să fi... dacă află...

Tezeu a scuturat din cap.

— Dacă ar fi fost descoperită, ne-ar fi aşteptat un contingent al soldaţilor lui Minos – la uşile Labirintului, aici, pe nisip. Doar a fost întârziată, atâta tot.

Am încercat să-mi domolesc răsuflarea.

— Ai dreptate, a fost întârziată. Dar cât mai durează?

El scutura încă din cap, anticipând ceea ce urma să spun.

— Nu putem aştepta, Ariadna, mi-a spus, cu glasul întretăiat. Sora ta nu a venit, nu putem risca vieţile tuturor, aşteptând-o să sosească.

Nu reuşeam să pricep sensul cuvintelor lui.

— Nu putem pleca fără ea! am zis eu, iar glasul meu a căpătat o stridenţă neaşteptată, care l-a făcut să-şi ducă degetul la buze, pentru a mă preveni. Trebuie să aşteptăm, nu putem...

El a ridicat o mână în aer, întrerupând ceea ce urma să spun. Fără să mă privească, hotărât asupra scopului său, a ridicat sacul şi i-a răsturnat conţinutul pe plajă. Formele grele de sub pânză s-au rostogolit pe nisip. Tezeu a ridicat ghioaga cu ambele mâini şi am văzut-o sclipind în razele lunii, luminându-i fiecare frântură de carne însângerată ce o împestriţa. Am simţit cum mi se taie răsuflarea, cum mi se întoarce stomacul pe dos, când a izbit cocoloaşele întunecate, la care nu voiam deloc să mă uit mai îndeaproape. Sunetul înăbuşit al cărnii despărţite de os; trosnetul oaselor făcute ţăndări sub fier. Din nou a ridicat ghioaga şi din nou a coborât-o, cu un bufnet dezgustător. Iar şi iar, până când cocoloaşele perceptibile s-au prefăcut într-o pastă lipicioasă, plină de fărâme.

O flacără înţepătoare şi acidă mi-a urcat în gâtlej, pârjolindu-mă pe dinăuntru, când Tezeu a ridicat pânza şi a împrăştiat pe plajă oasele, sângele şi carnea Minotaurului. Tot ce mai rămânea din fratele meu, Asterion – botezat ca un aducător al luminii, sfidând tot ceea ce era cu adevărat –, era acum împrăştiat pe nisip.

Tezeu m-a apucat şi m-a tras spre barcă. M-am luptat în braţele lui, cu toate că aş fi putut la fel de bine să mă lupt cu un bolovan. Strânsoarea lui era de fier în jurul meu când m-a urcat în barcă. Acum urletele fierbeau în mine, gata să erupă, fără să-mi mai pese de linişte sau de discreţie.

— Ariadna, a zis el, iar expresia chipului său mi-a înăbuşit ţipetele înainte să-mi poată scăpa de pe buze. Mă voi întoarce după Fedra; mă voi întoarce mâine.

A făcut un gest spre marea largă, unde celelalte două bărci se pierdeau deja în depărtare.

— Trebuie să-i duc pe camarazii mei la loc sigur, nu pot să le risc vieţile din nou. Au îndurat cu mult curaj, Ariadna, dar ai inimă şi fie-ţi milă de tinereţea şi de spaima lor.

Vâslea iute în timp ce vorbea, iar plaja dispărea deja din vedere.

Mă uitam tăcută la Creta, cercetând siluetele întunecate ale stâncilor, ca să văd silueta mică şi agilă a Fedrei coborând peste ele. Am văzut-o cu ochii minţii, scrutând marea după bărcile care nu veneau după ea, şi mi s-a rupt sufletul.

— Mă voi întoarce, Ariadna, a repetat el.

Îl priveam lung. În glas avea un ton stăruitor pe care nu-l mai auzisem, o vulnerabilitate care părea atât de îndepărtată de eficienţa brutală cu care tocmai făcuse bucăţi corpul Minotaurului.

— Va fi în siguranţă la palat, e curajoasă şi vicleană. Va fi reţinută, dar nu va spune nimic care să ne dea de gol. Tatăl tău ne va crede pe toţi plecaţi; când vor descoperi dispariţia ta, numai tu vei fi învinuită. Nimeni nu se va gândi să pună la îndoială inocenţa micuţei Fedra. Nimeni nu îşi va închipui că m-aş putea întoarce acolo, din orice motiv. Vor crede că am plecat direct la Atena, însă acum vom porni spre insula Naxos; nu e departe de aici. Ne vom odihni în acel loc, iar de acolo ne vom furişa înapoi în Creta, la adăpostul întunericului, şi vom intra în palat să o luăm pe Fedra. O să ţi-o aduc înapoi pe sora ta, Ariadna, mi-a zis el şi m-a privit cu nişte ochi atât de liberi şi de limpezi şi de plini de o sinceritate simplă, încât am simţit cum tremurul îngrozitor al corpului începe să mi se potolească. O să ţi-o aduc înapoi, a repetat el şi a tras adânc aer în piept, ca să danseze la nunta noastră.

Vorbele lui aveau sens. Nu puteam risca să ne întoarcem acum; uşile deschise ale Labirintului puteau fi descoperite în orice clipă, iar jaful său, expus. De îndată ce se dădea alarma, noi nu aveam să mai fim în siguranţă – şi oricât de puternic ar fi fost Tezeu, nu putea lupta de unul singur împotriva unei întregi armate. Într-adevăr, sora mea era curajoasă şi isteaţă. Ştiam că nu va sufla o vorbă şi speram că va avea încredere că ne vom întoarce după ea.

În spatele lui Tezeu, prindea contur silueta unei corăbii măreţe. El vâslea iute şi curat prin apă, trăgându-ne spre ea. O scară din funie atârna peste bord.

Am simţit cum lumea se despică sub mine. Eram în mijlocul mării; eram alături de bărbatul care ucisese monstruosul motiv de bucurie şi mândrie al tatălui meu. În urma mea, podurile erau arse şi nu mă mai puteam întoarce prin cenuşă, la fel cum nu puteam păşi peste apă, pe brazda săpată de razele lunii.

L-am lăsat pe Tezeu să mă ducă la scară. Am urcat treaptă cu treaptă, iar funia îmi ardea palmele pe când mă avântam în sus. Fustele îmi erau grele de apa prin care călcasem până la bărci; cozile pe care mi le împletise cu grijă mama se desfăceau. Când oamenii lui Tezeu m-au ajutat să urc la bord, m-am simţit ca

într-un vis. Aveam să mă trezesc în palatul din Knossos, atenienii aveau să fie morţi şi urma să trăim sub umbra Minotaurului, aşteptând cu răsuflarea tăiată, pe vecie.

Doar că Minotaurul era mort. Iar eu stăteam acum pe o corabie vrăjmaşă, o femeie singură printre bărbaţi străini, o femeie pierdută pentru totdeauna la ea acasă. Niciun gardian nu avea să mă urmărească pentru a-mi apăra onoarea. Dacă cineva urma să vină după mine, avea să fie doar pentru o răzbunare înfiorătoare. M-am gândit la Scila şi la cum se înecase, sărmana.

Tezeu a sărit uşor pe punte. Pânzele negre se umflau şi se unduiau în adierea brizei. Bărbaţii se mişcau mecanic, prinşi într-o activitate exersată de atâtea ori, fiecare îndeplinindu-şi propria sarcină şi toţi lucrând împreună ca unul. Puntea din lemn s-a clătinat sub picioarele noastre, când corabia a început să alunece pe valuri.

Tezeu a venit spre mine. Mă cuprindea din nou în braţe, de data asta cu tandreţe. M-am lipit de corpul lui solid şi puternic.

— Vino, a zis el blând. Ai rochia udă leoarcă. Nu te-am salvat din Creta ca să te pierd după o răceală.

M-a condus în partea cealaltă a punţii, spre nişte scări care duceau dedesubt.

Eu l-am urmat. Acum, o stare curioasă de calm se aşternea asupra mea. Ce a fost a fost. M-am gândit că de-aici încolo nu mă mai poate surprinde nimic, dar am rămas cu gura căscată când am văzut grămezile de comori care străluceau la capătul scărilor. Comori pe care le recunoşteam. Nestemate, şiraguri de perle, săbii frumos ornamentate şi materiale somptuoase erau aruncate neglijent în mormane. Oriunde priveam, vedeam motivul *labrys* – săpat în oblâncuri, cusut pe ţesături, gravat şi brodat peste tot. În vreme ce Tezeu lupta în Labirint, oamenii săi trebuie să fi prădat palatul.

— Sunt convins că vei găsi nişte veşminte uscate, a zis el şi s-a retras politicos.

M-am zgâit la prada din jurul meu şi m-am gândit la mânia lui Minos faţă de această insultă, peste toate celelalte. Am întins mâna şi am mângâiat ţesătura bogată a unei rochii care îi aparţinuse odinioară lui Pasifae, cu toate că nu o mai purtase de mulţi ani. Ar fi frumos, m-am gândit, să am câteva amintiri de acasă. Pandantivul făurit de Dedal îmi scânteia încă la gât; crezusem că acela va fi singurul crâmpei din Creta pe care îl voi aduce cu mine. Mama mea strălucise întotdeauna radios în rochia aceasta de un roşu-închis, aşa îmi aminteam. M-am întrebat dacă şi eu voi arăta la fel.

De pe puntea corăbiei, Tezeu şi cu mine am privit apele care se întindeau în urma noastră. Abia dacă am schimbat câteva vorbe, dar simţeam alinarea prezenţei sale solide, în timp ce navigam prin noapte. Uneori, pleoapele mi se îngreunau, dar el rămânea vigilent şi aştepta. Abia când zorii au ars o linie subţire, trandafirie, la marginea îndepărtată a cerului, am văzut uscatul. Naxos se

înălţa în faţa noastră, cu munţii săi unduitori şi întunecaţi, profilaţi pe cerul trandafiriu. Eu nu mai părăsisem niciodată Creta până atunci şi m-am aplecat peste bord, nerăbdătoare să întrezăresc lumea de dincolo de casă. Peste tot pe corabie era o activitate frenetică, însă eu eram ca în transă privind cum Naxos prinde formă şi, până să-mi dau seama, eram înapoi în bărcile cu vâsle, iar Tezeu ne ducea spre micul golf.

Când am păşit pe nisipurile aurii din Naxos, stranietatea evenimentelor din ultimele două zile mi-a amorţit mintea în faţa şocului, a grijilor şi a fricii. În schimb, simţeam că plutesc peste plaja aceea, cu capul în nori, abia atingând pământul. Am văzut că insula e frumoasă – apa sclipea în golful puţin adânc şi munţii se întindeau în jurul nostru, parcă să ne ţină de urât. Tufărişul maroniu, pârjolit era punctat ici şi colo de copăcei îndesaţi, care întindeau ramuri prietenoase, oferind umbră călătorilor însetaţi.

M-am întrebat unde vom găsi adăpost şi odihnă. Nu era nici urmă de viaţă pe nicăieri.

— Cunoşti locul acesta? am întrebat. Ai prieteni aici care ne vor oferi adăpost?

Tezeu a râs, m-a apucat strâns de mână şi m-a condus pe plajă.

— Nu trăieşte nimeni aici, a spus el. Ne-am oprit aici în drum spre Creta. Ştiam că vom avea nevoie de un loc unde să ne odihnim după ce vom fugi şi am vrut să cercetăm insula ca să vedem dacă există vreun pericol, să ştim dacă e un loc sigur.

Mergea iute şi hotărât. Eu mă străduiam să ţin pasul cu el, fiindcă tălpile mi se afundau în nisipul moale. Nu îi puteam imita paşii lungi şi uşori.

— Şi este? am întrebat.

— Nu ne-au tulburat nici fiare sălbatice şi nici tâlhari, a răspuns el. Se pare că insula e pustie acum.

— Acum?

Soarele mă bătea în cap şi mă simţeam ameţită.

— Se pare că a fost cineva aici, odinioară, a zis el. Dar a plecat de mult şi acum insula ne aparţine numai nouă.

Mi-a aruncat o privire şi a continuat.

— Nu mai e mult, a zis, iar tonul i s-a îmblânzit. Şi aici vom fi în siguranţă. Voi avea grijă să nu ţi se întâmple nimic rău.

M-am lăsat învăluită de cuvintele lui în timp ce mergeam, găsind alinare în felul său simplu şi direct de a spune lucrurile. Enormitatea a ceea ce făcusem îmi revenea în imagini fulgerătoare. Casă nu mai aveam; nu mă mai puteam întoarce niciodată. Familie nu mai aveam; nu mă vor mai recunoaşte niciodată. Ştiam că aşa este, dar nu simţeam că e adevărat decât în aceste clipe bruşte de înţelegere a faptelor. Lumina acelui adevăr straniu şi de negândit mă orbea o clipă şi apoi dispărea din nou, lăsând în urmă senzaţia fugară a unei pierderi îngrozitoare.

Mă luptam cu gândurile mele haotice, când mi-am dat seama că nu mai

mergeam şi am simţit privirea lui Tezeu asupra mea. Am ridicat ochii, întrebându-mă de ce ne-am oprit. Eram în faţa unei case, nu prea mare şi construită din piatră simplă, însă plăcută la vedere.

— Credeam că ai zis că insula e pustie.

Tezeu zâmbea.

— De multă vreme, a încuviinţat, apoi a împins uşa şi mi-a făcut semn să intru.

Înăuntru, aerul era închis şi umed şi am simţit că mă gâdilă pe gât.

— Cred că a fost o casă construită de un zeu, a spus Tezeu, conducându-mă prin umbre.

Ne aflam într-o bucătărie lungă şi am întins o mână să trasez o dungă cu degetul prin stratul fin de praf aşternut pe masa mare din stejar, aflată în mijlocul odăii. Firele de praf s-au ridicat dansând la atingerea mâinii mele, formând spirale în lumina blândă, cenuşie.

— Un zeu? am întrebat eu. Aici, într-o locuinţă atât de umilă?

Am râs puţin. Zeii locuiau în palate din marmură, beau din pocale de aur şi se întindeau pe canapele somptuoase. Nu locuiau în căsuţe din piatră, pe insule pustii.

— Fără îndoială că singurătatea era binevenită, a spus Tezeu, cu o notă de ghiduşie în glas.

— De ce crezi?

Zeilor nu le plăcea singurătatea, m-am gândit. Lor le mergea bine când erau veneraţi, când altarele fumegânde erau pline vârf cu ofrande şi erau ţinuţi ocupaţi de o mie de rugăciuni.

Un mic culoar ducea la o scară îngustă, pe care Tezeu a început să urce. Piatra era netedă şi tocită sub tălpile mele, când l-am urmat.

— Ca să ţină vreo iubită departe de ochii iscoditori ai lumii, a spus el, când am cotit la capătul scărilor şi am intrat în altă încăpere.

Patul mare stătea în centrul camerei, acoperit cu ţesături bogate din fir de aur şi pături catifelate. Mi-am dat seama că Tezeu avea dreptate. Luxul decadent era în contradicţie cu farmecul modest din restul locuinţei. Acesta era un pat potrivit pentru un zeu: poate că Zeus însuşi se hârjonise aici cu o muritoare pe care se străduia să o tăinuiască faţă de soţia sa geloasă, Hera. Şi în cazul ăsta, mă întrebam ce s-o fi întâmplat cu ea. Fiindcă Zeus avea o mulţime de aventuri amoroase, dar neglijenţa sa era legendară când venea vorba să le ţină secrete, iar răzbunările Herei făceau subiectul a nenumărate poveşti. Femeile, întotdeauna femeile, fie ele slujnice neajutorate sau prinţese, erau cele care plăteau preţul. Blestemate să cutreiere pământul fără să-şi găsească refugiul, transformate într-un urs cu mersul greoi, într-o vacă mugitoare sau făcute cenuşă de zeiţa răzbunătoare, cu braţele albe. M-am întrebat dacă merită să sfidezi orice lege care ne conduce şi să te culci cu un zeu într-un pat de aur.

Aerul din cameră devenise mai greu. Eu încălcasem deja toate legile pe care le

cunoşteam. O fereastră înaltă şi îngustă lăsa să intre în cameră o rază de lumină, iar în depărtare auzeam plescăitul uşor al valurilor care se izbeau de ţărm, dar niciun sunet de la vreunul dintre oamenii lui Tezeu sau de la prizonierii atenieni eliberaţi. Undeva departe, tatăl meu avea să-mi descopere trădarea şi să-şi trimită gărzile în toată Creta ca să mă găsească. Însă aici, Tezeu şi cu mine eram ascunşi.

M-am forţat să ridic privirea ca să-i întâlnesc ochii. Da, încălcasem legile care ne conduceau societatea, însă nu le încălcasem pentru un scop mai măreţ? Şi de vreme ce încălcasem deja atâtea, mai aveam oare acum ceva de pierdut?

Prăpastia din pământ se despicase chiar sub picioarele mele, însă eu eram împreună cu Tezeu, iar el avea să mă protejeze. Nu mai era alt loc pe lume pentru mine, decât alături de el. Şi nici nu mi-am mai dorit să fiu altundeva, din clipa când am dat prima dată cu ochii de el.

În ziua următoare, Tezeu avea s-o răpească pe sora mea din Creta, ca să participe la nunta noastră. Astăzi însă, eram singuri.

Am simţit cum mă străbate aceeaşi strălucire a curajului, sfidării şi dorinţei pe care am simţit-o la Knossos, când m-am îndrăgostit de el. Acum nu mai aveam nicio îndoială. L-am tras pe Tezeu spre mine şi l-am lăsat să mă conducă spre un pat potrivit pentru un zeu.

11

Din clipa în care m-am trezit, am ştiut că e ceva în neregulă. Am deschis ochii şi am dat de întuneric. Era ceva straniu în aerul gol din jurul meu. Ştiam că Tezeu nu e lângă mine şi am simţit cum se aprinde panica înăuntrul meu.

Unde era? Am tras în jurul meu o bucată de pânză ţesută cu fir de aur şi m-am dus la fereastră. Era înaltă şi îngustă şi a trebuit să mă întind în sus ca să pot vedea afară. Stelele care se stingeau mi-au spus că în curând avea să se crape de ziuă.

Căsuţa era cufundată în tăcere. Nu ştiam unde se odihniseră oamenii lui Tezeu ziua trecută, dar avuseserăm casa pentru noi, doar pentru noi doi. La un moment dat, Tezeu adusese din cămară nişte mâncare pe care o lăsaseră acolo în drumul lor spre Creta, să ne aştepte la întoarcere – carne sărată, bucăţi de pâine tare, uscată, şi măsline. Şi un vin dulceag şi lipicios. Mi se păruse un adevărat ospăţ. L-am văzut pe Tezeu întins lângă mine, sprijinit într-un cot, sorbindu-şi cu poftă vinul, în timp ce zâmbea, iar ochii lui îmi cutreierau trupul. Bolovanul certitudinii pe care-l simţeam în stomac mi-a spus că acum nu era în cămară, căutând după micul-dejun. Era mult prea linişte în casă pentru aşa ceva.

Pânza era rece şi alunecoasă pe pielea mea şi tânjeam după strânsoarea caldă a braţelor lui Tezeu. Casa era plină de umbre. „Tezeu?”, l-am chemat şi am tremurat de cât de subţire şi plăpând îmi suna glasul. Ştiam că nu voi primi niciun răspuns, dar tot mă străduiam să-i aud glasul tunător şi liniştitor undeva în casă. Mi-ar fi făcut singurătatea să pară binevenită, şi stranietatea, încântătoare. Era palpitant să ne simţim ca singurii oameni de pe pământ; să mă simt ca singurul om era îngrozitor.

Nu prea aveam multe locuri de cercetat în casă. La etaj, mai era doar o altă încăpere în care se afla un război de ţesut abandonat de mult, cu iţele sufocate de praf. M-am întrebat cine a fost femeia care se aşeza la el şi cu cât timp în urmă se întâmplase asta. Oare ţesuse tapiserii care spuneau poveştile lucrurilor întâmplate în acest loc? Vederea războiului de ţesut mi-a atins o coardă sensibilă. Femeia aceea nu mai era, orice dovadă a trecerii sale dispăruse.

Am coborât în grabă scările. În bucătărie era o lumină slabă şi nicio mişcare, totul fiind neschimbat de ieri. Vedeam dâra pe care o trasasem cu degetul în praful de pe masă. Mai era o cameră cu o canapea, dar Tezeu tot nu se zărea nicăieri. Am împins uşa din capăt, care dădea spre o curticică pătrată. O statuie mică de marmură se înălţa pe un soclu, în mijlocul curţii. Un tânăr, cu capul aureolat de bucle şi colţurile gurii ridicate într-un zâmbet amuzat. Pocalul ţinut într-o mână mi-a spus că e Dionysos, un zeu devotat vinului şi desfătării. Aici, în curtea asta rece şi pustie, veselia lui părea nelalocul ei.

Am ieşit printre cei doi pilaştri centrali care susţineau acoperişul şi m-am oprit sub cerul zorilor. Azi nu era niciun răsărit glorios, în nuanţe trandafirii şi aurii; în schimb, dimineaţa se scurgea prin aer sub forma unor nori ceţoşi. Am cercetat ceaţa cu privirea, chemându-l din nou: „Tezeu? Tezeu?”

Poate coborâse pe ţărm să se întâlnească cu oamenii săi. Poate avea de gând să plece dis-de-dimineaţă şi îşi făcea pregătirile. Cu siguranţă m-a lăsat să dorm cât de mult vreau şi avea să se întoarcă la mine ca să mă trezească, atunci când va fi timpul să plecăm. Acest început singuratic al dimineţii era doar un semn care îmi arăta cât de atent şi de politicos era soţul meu, pentru că mă lăsa să dorm în voie.

Am continuat să merg, îndepărtându-mă de casă. Acum soarele începea să pârjolească ceaţa şi am privit în jur, încercând să mă orientez. La asfinţit, noaptea încă ţinea insula captivă; munţii adormiţi erau goi şi lipsiţi de contur în întuneric. Ferindu-mi ochii, m-am întors către răsărit şi am păşit atentă spre zori, având grijă la pietrele neregulate peste care păşeam, cu picioarele goale. M-am sprijinit de o stâncă şi am privit în jur.

În faţa mea se întindea marea vastă, suflând unduiri de valuri care se umflau şi se avântau spre plaja aflată la o oarecare distanţă sub mine. Ziua trecută, urcaserăm o pantă abruptă până la cabană, iar stânca de care mă sprijineam ieşea în relief, oarecum precar peste marginea unei prăpăstii înalte. Soarele ce abia răsărea revărsa o lumină portocalie peste crestele valurilor şi, pe când îi urmăream traseul, am văzut cu ochi neîncrezători o corabie mare ce mergea neabătută pe calea sa. Pânzele negre umflate de vânt mi-au spus fără urmă de tăgadă că era corabia lui Tezeu.

Oare ne părăsiseră? Oare oamenii lui ne trădaseră? Dar de ce? Tezeu era eroicul prinţ al Atenei şi le câştigase toată gloria de pe lume. De ce să se întoarcă fără el?

Dar dacă oamenii lui nu l-au părăsit... Oare s-au întors la Creta după Fedra? Mi se părea la fel de imposibil să se întoarcă acolo la lumina zilei, fără să-mi spună măcar o vorbă. Plecarea asta pe furiş îmi părea altceva. Nu avea niciun sens, iar frica insidioasă pe care o simţeam de când mă trezisem m-a cuprins şi mai tare pe măsură ce corabia se îndepărta şi mai mult de Naxos – nu în direcţia din care sosiserăm, cea care ar fi dus înapoi la Creta, cu soarele la răsărit în spate, ci îndreptându-se, inexorabil, în sens opus.

Cu gura uscată, m-am lăsat să cad lângă stâncă. Dacă n-ar fi fost atât de solidă, m-aş fi rostogolit în prăpastie, până în marea spumoasă de dedesubt.

— Aşteaptă! Vino înapoi! am strigat, cu o voce gâtuită.

Oare Tezeu credea că l-am urmat? Urma să văd din clipă în clipă corabia cum îşi schimbă cursul, când el avea să-şi dea seama că nu sunt la bord. Aveam să văd cum se desprinde o barcă cu vâsle din corpul uriaş al corăbiei, şi pe Tezeu conducând-o înapoi peste valuri până la mine.

Dar cum să creadă că l-am urmat? Cum să-mi fi găsit drumul înapoi spre ţărm,

singură şi în întuneric, pe insula asta necunoscută?

Nu fusesem în stare să mă mişc în acele secunde lungi şi îngheţate, dar acum am ţâşnit pe lângă stâncă, într-un acces de energie frenetică. La plajă, trebuia să ajung la plajă. Trebuia să-i chem cumva înapoi, sau poate că lăsaseră o barcă şi aş fi putut să-i urmez. Suspinele îmi urcau chinuite din piept, în vreme ce mă căţăram pe marginea stâncii, căutând o cărare până jos, strigând după pânzele negre care fluturau impasibile în vânt şi îl trăgeau pe Tezeu tot mai departe de mine. M-am lăsat să alunec pe pantele abrupte, unde pietrele îmi sfâşiau tălpile, până când am ajuns pe nisip. Cu răsuflarea tăiată, m-am împleticit pe întinderea sa aurie. Corabia devenise de-acum un punct minuscul în zare, pe o mare neînchipuit de întinsă. Soarele se înălţase de tot, aruncând pretutindeni o lumină puternică.

M-am uitat în jurul meu, în toate direcţiile, incapabilă să înţeleg ce vedeam. Deşertăciune. Nisip gol. Rămăşiţele unui foc puţin mai departe pe plajă, prefăcut acum în cenuşă rece. Panica îmi strângea măruntaiele.

Pânzele negre. Corabia ateniană pornise de acasă cu pânze negre, în semn de doliu pentru vieţile condamnate pe care le ducea dincolo de valuri. Egeu îl implorase pe Tezeu să le schimbe cu unele albe dacă s-ar fi întors acasă, în viaţă şi triumfător. Pânzele erau tot negre. Oare Tezeu să fi murit? Oare se rostogolise pe stânci, îşi crăpase capul? Tezeu, pe care îl ţinusem în braţe, cald şi viu, cu doar câteva ore în urmă.

Ce ar fi fost mai rău? Ca Tezeu să fi murit sau ca Tezeu să mă fi părăsit? Mi s-au înmuiat genunchii. Simţeam nisipul aspru pe pielea mea goală, fiindcă pânza pe care o strânsesem în jurul meu se sfâşiase când coborâsem pe panta muntelui. Am strigat cât de tare am putut la punctul negru care se îndepărta, am strigat până ce am simţit gustul sângelui.

De ce nu m-a legat de dosul corăbiei şi nu m-a înecat în urma ei? Ar fi fost o soartă mai blândă decât moartea asta rece, fără sânge vărsat. Aş fi preferat să mă zbat în valurile agitate, să-i văd chipul în timp ce mă condamna. Dar asta... să se furişeze de lângă mine în timp ce dormeam, să se grăbească la corabie şi să pornească la drum fără să aibă timp măcar să schimbe pânzele şi să le înalţe pe cele albe, victorioase, în graba sa de a scăpa de mine... Gândurile mi se zbăteau neajutorate prin minte.

Mi-am încleştat braţele în jurul genunchilor, ca să le potolesc tremurul. Trebuie să existe o explicaţie, o altă explicaţie. Când am să pot să mă ridic în picioare, am să pornesc să explorez. Am să găsesc orice semn or fi lăsat, am să aflu motivul, iar ei se vor întoarce. De îndată ce am să pot, am să mă ridic şi am să aflu. Însă deocamdată, puteam doar să stau pe nisip, ţinându-mi firea în timp ce priveam cum corabia dispare în abisul de un albastru nesfârşit al cerului, lăsându-mă singură cu desăvârşire pe insula Naxos.

12

Nu ştiu câte ore am petrecut zgâindu-mă la mare, de parcă, doar cu puterea minţii, aş fi reuşit să fac să reapară la orizont corabia lui Tezeu. Însă la un moment dat, mi-am recăpătat controlul asupra corpului împietrit şi am reuşit să mă ridic în picioare. Încă mai speram, cu o siguranţă de neclintit, cuibărită adânc în pântec, că voi găsi un fel de mesaj, o asigurare că acest abandon e temporar şi o promisiune că se va sfârşi.

Ceea ce am găsit mi-a stins neliniştea arzătoare cu un torent de apă rece ca gheaţa. Am simţit că mi se taie răsuflarea când am îngenuncheat să mă uit la pachetele aranjate frumos, lângă rămăşiţele focului. Carne sărată. Brânză învelită în frunze. Un butoiaş cu apă, încă nişte vin din cel pe care îl băuserăm împreună, seara trecută. Măsline. Pâine. Provizii suficiente pentru cinci, poate şase, zile.

Eu îi dădusem lui Tezeu soluţia Labirintului: paisprezece vieţi ale Atenei şi moartea fratelui meu. În schimb, el mi-a oferit poate o săptămână de trăit în exil, captivă pe o insulă pustie.

M-am lăsat pe călcâie, iar din gâtlejul parcă jupuit mi-a ieşit un scâncet. Prin bubuitul din cap, mi s-a părut că aud sunetul vechi şi familiar al copitelor ce bubuiau în piatră. O spirală de coridoare se căsca în jurul meu, atrăgându-mă în adâncurile sale fetide. Nu ştiu dacă din pricina arşiţei sau a lipsei de apă şi mâncare de când mă trezisem singură, dar am simţit nisipul aspru pe obraz, iar întunericul s-a năpustit să mă înghită şi uşurarea goală a inconştienţei m-a tras după ea.

M-am trezit când se lăsa seara. Când mă ridicam, nisipul mi-a zgâriat faţa; îmi curgea din păr acolo unde plânsesem şi se strânsese cocoloaşe în buclele-mi umezite de lacrimi. Simţeam o sete teribilă şi am apucat butoiaşul lăsat de oamenii lui Tezeu, vărsând nişte apă în castronul de pământ de lângă el şi bând cu înghiţituri lungi, nesătule. Apoi, dintr-odată, m-am oprit. Apa, aşa călduţă şi fără gust cum era, îmi părea atât de liniştitoare pe gâtul încins, încât voiam să beau şi să tot beau. Dar nu puteam. Nu ştiam cât trebuia să trag de butoiaşul acesta. Disperarea frenetică a zilei mă părăsise de-acum, iar hăul dureros pe care îl lăsase în urmă mă făcea să-mi simt oasele ca de plumb şi sângele ca smoala. Oare s-ar fi schimbat ceva dacă o beam acum până la ultimul strop? Dacă lăsam apa să curgă în nisip şi să dispară? S-ar fi dus destul de repede, iar eu aş fi rămas să mor. Asta dacă nu...

Am privit peste întinderea plajei, în toate direcţiile. Tezeu spusese că nu au găsit fiare sălbatice pe insulă. Dar acum mă întrebam dacă mă mai puteam încrede în vreun cuvânt pe care mi l-a spus.

Am strâns mai bine în jurul meu bucata de pânză pe care o purtam. Care îmi erau alegerile? Să mor de sete? Să fiu sfâşiată de animale înfometate? Mi-am înfipt pumnul în gură ca să-mi înăbuş ţipetele. Dintr-odată, mi se părea că sunt disperat de expusă, şi am simţit pe piele fiori de panică. Dar armata lui Minos? Trebuie să-şi fi adunat deja o flotă; cu siguranţă înfruntau valurile în căutarea noastră. Ştiam ce-i făcuse Scilei pentru că şi-a trădat tatăl; oare ce pedeapsă avea pregătită pentru propria-i fiică necredincioasă?

M-am străduit să mă ridic în picioare, dar mă împiedicam în pânza aurie mânjită şi simţeam că mă lasă picioarele. Am adunat mâncarea pe care mi-o lăsaseră. Nu ştiam de ce mă temeam mai mult – de un urs flămând sau de un lup sălbatic, care s-ar fi năpustit dintre copaci, ori de pânzele stacojii ale armatei cretane, care s-ar fi ivit la orizont. Butoiaşul cu apă se legăna, liniştitor de greu în mâna mea, când m-am întors şi am luat-o înapoi pe unde credeam că am venit. Tezeu mă condusese pe o pantă mai blândă în ziua precedentă, dar nu aveam încredere în mine că mi-o amintesc, aşa că trebuia să încerc să urc panta abruptă pe care coborâsem de dimineaţă.

În pofida hranei şi a apei pe care le căram, îmi strângeam roba improvizată în jurul trupului. Cu toate că nu era nimeni care să mă vadă şi nu era nevoie să-mi apăr castitatea, mă codeam să las pânza să cadă. Insula care îmi păruse, nu mai departe de ieri, atât de ospitalieră, atât de dulce, mă pândea acum, cu ostilitate şi o mie de pericole ascunse. Mi-am mai înghiţit câteva suspine. Dacă mă lăsam din nou pradă plânsului, nu m-aş mai fi oprit niciodată. M-aş fi disipat ca Echo, plângând după Narcis cel rece şi îngâmfat, şi n-aş mai fi fost decât o voce subţire, purtată prin aer. O asemenea moarte ar fi fost poetică. Lipsită de durere. Opusă faţă de orice mă aştepta pe această insulă.

M-am chinuit să urc cărarea povârnită şi pietroasă, respirând din ce în ce mai iute. Temerile mi se aglomerau, rând pe rând, în cap şi abia mai vedeam ce se afla în faţa mea, atât de hotărâtă mi-era mintea să invoce toate grozăviile la care se putea gândi. Am văzut rămăşiţele cărnii şi ale sângelui Minotaurului pe nisipurile Cretei, iar apa pe care o înghiţisem atât de disperată îmi băltea în burtă, pe când în gât simţeam deja gustul acru al bilei. Mi-am lipit palma de fruntea transpirată şi am închis ochii, respirând adânc, câte o răsuflare chinuită după alta. „Mergi mai departe, Ariadna”, mă îndemnam. Iar când am ridicat privirea, aproape că am izbucnit în râs, uşurată, văzând căsuţa deasupra mea, la mică distanţă.

Am ajuns în sanctuarul curţii şi, plină de recunoştinţă, am lăsat butoiaşul cu apă şi celelalte provizii în firidele umbrite. Întunericul se pogorâse aproape cu desăvârşire asupra insulei, la orizont se zărea doar o dâră subţire şi firavă de portocaliu. Am privit pe marea întunecată. Nici urmă de corăbiile lui Minos în depărtare.

Chiar dacă Minos ar fi aflat de întoarcerea lui Tezeu la Atena fără mine, mă

întreb dacă ar fi venit să mă caute.

Ar fi bănuit că eu am fost cea care l-a ajutat pe Tezeu, iar dispariţia mea mi-ar fi confirmat complicitatea, fără putinţă de tăgadă. Însă când ar fi auzit că Tezeu a ajuns în Atena, scăldat în glorie de unul singur, fără să împartă vreun strop din reputaţia sa cu o mireasă, oare ar fi dedus ce s-a întâmplat cu mine?

Şi dacă ar fi ştiut adevărul – că fusesem părăsită de bărbatul nobil şi eroic pentru care îmi trădasem patria – şi chiar dacă ar fi aflat că mă găseam singură pe Naxos, oare ar fi irosit o corabie să vină să mă ia? Ce chinuri ar fi putut născoci, mai rele decât exilul acesta în pustietate? Inima mi s-a zdruncinat în piept. Indiferenţa lui Minos avea să-mi fie pedeapsă. De ce să mă fugărească peste valuri, când putea să mă lase să mă usuc aici singură, neplânsă şi neîngropată? Dacă n-aveam pe nimeni care să-mi îndeplinească riturile funerare, însemna că nu aveam să fiu primită pe tărâmul umbrelor, stăpânit de Hades. Dacă, sau mai degrabă când voi muri aici, în locurile acestea îmi va hălădui pe vecie duhul singuratic. Minos nu avea câtuşi de puţin nevoie să vină după mine.

M-am întors şi am intrat în casă, cu gesturi mecanice. Totul era cufundat în tăcere. Patul era încă răvăşit, aşa cum îl lăsasem de dimineaţă. Am lăsat pânza ruptă şi pătată să-mi cadă pe lângă trup. M-am târât în patul moale, cu mâinile şi picioarele cuprinse de o oboseală dureroasă şi inima arzându-mi de durere. Zadarnic, am trasat forma lui Tezeu lângă mine, unde se întinsese în noaptea dinainte, când cunoscusem o fericire dincolo de orice mi-aş fi putut închipui vreodată. M-am înfăşurat în cearşafuri, strângându-le bine, prefăcându-mă că sunt braţele lui Tezeu. Iar la un moment dat, în acea eternitate sumbră, oboseala a învins disperarea şi am dormit.

Am visat că vedeam corabia cu pânze negre la orizont, crescând din ce în ce mai mult pe măsură ce se apropia de ţărm. Am fugit pe plajă, cu părul despletit, fluturând în urma mea, cu inima săltându-mi dureros în piept. Apoi Tezeu călca prin valuri spre mine, iar eu m-am aruncat în braţele lui şi stropii săraţi ne udau pe amândoi. I-am simţit braţele cum mă cuprind, căldura şi sentimentul de siguranţă pe care mi-l insufla, iar el mă strângea tot mai tare. Valurile se învolburau, dar Tezeu mă ţinea dreaptă şi ne-am scufundat în apa rece şi verde. Marea mi s-a închis deasupra capului şi abia mai vedeam prin verdele neclar, dar Tezeu tot mă ţinea în braţe, şi nu aveam nevoie de aer sau de lumina soarelui; puteam rămâne pe vecie în apele întinse şi reci, atât timp cât eram strânsă în îmbrăţişarea sa. Însă când mi-am strâns şi eu braţele în jurul lui, am înconjurat numai apă sărată, care îmi umplea nasul şi gura, iar eu am urlat bule frenetice, mute, sub greutatea mării extraordinare, în vreme ce mă rostogoleam în abisul întunecat ca noaptea, singură.

M-am trezit în urlete care îmi sfâşiau gâtul. Lumina aurie a soarelui se revărsa pe fereastra îngustă de deasupra patului, dar am simţit strângerea tremurătoare a unei mări reci şi nesfârşite de tristeţe, care îmi spăla orice speranţă.

Tezeu nu mai era, nu mai era, nu mai era.

Nu aveam unde să mă duc, dar nu puteam rămâne în acel pat nicio secundă în plus. Mistuită de o energie neobosită, m-am îmbrăcat frenetic – nu-mi rămânea decât să-mi pun la loc rochia de culoarea bronzului, de vreme ce altceva nu aveam. O alegere stranie pentru o prizonieră, o exilată, orice aş fi fost acum – nu o prinţesă, nu o colaboraţionistă sau o complice, nu o soţie.

Mişcările mele erau smucite, necontrolate, şi degetele, neîndemânatice. Îmi suceam gâtul la cea mai mică mişcare, nesigură dacă să intru în panică sau să mă bucur când mintea mă păcălea să cred că am auzit vreo altă persoană în preajmă. Aceste amăgiri aveau să mă chinuie în zilele şi nopţile pustii care au urmat. Pe măsură ce îmi pierdeam minţile, auzeam paşi pe scări şi inima îmi tresălta de bucurie că Tezeu s-a întors, apoi mă gândeam cu groază că era vreun bandit, vreun pirat ori vreun marinar disperat, naufragiat pe acest ţărm şi care venea după mine. Sau poate un zeu răzbunător – erau atâtea fărădelegi pentru care aş fi putut fi pedepsită, la urma urmei. Oare vreunul dintre ei mi-a văzut disperarea lamentabilă şi a venit să pună capăt tânguielilor, plânsetelor, rugăminţilor mele zadarnice, pe care le trimisesem pe aripa unei adieri, ca să le tulbur minunatele ospeţe din sălile de aur?

În văgăuna nopţii, întunericul care mă cuprindea se întindea până la capătul eternităţii. Auzeam tropăitul copitelor şi fornăitul taurului şi mă agăţam de cearşafuri, încercând cu disperare să mă îngrop în ele şi să-mi ţin răsuflarea până ce îmi explodau stele sub pleoapele strânse şi trebuia să deschid gura după aer, îngrozită de ceea ce aveam să văd când voi ieşi la suprafaţă.

Îmi petreceam zilele cu plimbări sporadice. Nu îndrăzneam să explorez insula mai departe. Mă plimbam pe plajă, mă plimbam pe stânci şi scrutam întinderea netedă a mării, ceas după ceas. Rămânea pustie.

Am încercat să lungesc proviziile pe care mi le lăsase Tezeu. Golul chinuitor din stomac nu părea să semene cu foamea. Orice mâneam era lipsit de gust şi mi se ducea ca o piatră în burtă. Mi-era sete, dar înghiţiturile mici de apă pe care mi le îngăduiam nu făceau nimic ca să-mi stingă bubuitul constant din tâmple. Rochia de culoarea bronzului atârna pe mine, decolorată, murdară şi sfâşiată de marginile ascuţite ale pietrelor pe lângă care treceam zi de zi în plimbările mele zadarnice, între plajă şi casă.

M-am gândit, cu un sentiment neobişnuit de calm, să-mi pun mai repede capăt zilelor. Tezeu nu-mi lăsase niciun cuţit prielnic, nicio lamă pe care să mi-o înfig în pieptul necredincios şi să sfârşesc totul cu un gest milos. M-aş fi putut arunca de pe stânci în valurile flămânde de dedesubt, şi m-am oprit la marginea hăului ca să contemplu ideea. Poate ar fi fost încântător să zbor prin aer, să mă năpustesc în îmbrăţişarea-i imponderabilă, liberă preţ de câteva secunde minunate, blestemate. Eram îngrozită însă de scufundarea de gheaţă de la final, de plămânii care mi-ar fi zbierat după aer în adâncurile sărate şi sufocante. Mi-

era frică şi, mai jalnic, încă mă agăţam de acea fărâmă de speranţă. Speram, împotriva sorţilor, că lui Tezeu i se va face milă de mine, că va ceda, că s-ar putea întoarce şi că eu aş putea fi salvată.

Am observat, într-una din după-amiezile mohorâte pe care le-am petrecut în curte, urmărind călătoria soarelui de la un capăt al cerului la celălalt, cum creşte un mănunchi de viţe chiar în spatele casei. Nu le mai văzusem până atunci, dar acum mă întrebam cum de le ratasem. Vrejurile groase şi lemnoase se curbau şi se răsuceau unele în jurul altora, iar frunzele înverzite formau un baldachin ce flutura în adierea vântului. Printre ele se aflau, cuibăriţi şi grăsuni, ciorchini grei şi lucioşi de struguri mov.

Stăteam întinsă pe pietre, prea obosită de-acum ca să mă mai plimb aiurea prin căldură. Însă la vederea strugurilor, am simţit cum speranţa îmi licăreşte în piept. Ştiam că nu mai era mare lucru în bucătărie acum – un colţ din pâinea grea şi uscată şi poate o mână de măsline. Câtă apă? Nu destulă, asta ştiam sigur. Îmi drămuiam fiecare sorbitură şi mi-era teamă de ce ar fi însemnat când aş fi golit butoiaşul. Dar struguri... le simţeam deja dulceaţa explodându-mi pe limbă, suculenţa lor delicioasă şi delicată în gură. Sentimentul care m-a ridicat imediat în picioare era entuziasm, bucurie... primul licăr de speranţă de când dispăruseră pânzele negre. Nu reuşeam să înţeleg cum de nu îi mai văzusem până atunci; parcă ar fi apărut deja în pârg, tocmai când aveam nevoie de ei. M-am grăbit într-acolo, temându-mă să nu se evapore în neant la fel de brusc pe cât păreau să se fi ivit. Dintr-odată, mi-era o foame de lup. Am smuls strugurii de pe codiţe şi mi i-am îndesat în gură, cu o poftă pe care uitasem că am avut-o vreodată.

Au fost o revelaţie pentru mine acei struguri, o lecţie care mi-a arătat cât de sublimă poate fi hrana atunci când ţi-e cu adevărat foame. După ofrandele seci şi sărate pe care le drămuisem în bucăţi tot mai mici în ultimele zile, aceste fructe coapte şi zemoase erau un miracol. Dacă insula mai avea şi alte asemenea daruri de oferit, dacă puteam scotoci şi găsi destul cât să supravieţuiesc...

Dintr-odată, m-am oprit. Speranţa a pâlpâit şi a murit. La ce bun? Să presupunem că aş fi găsit fructe şi nuci şi frunze care să mă ţină în viaţă, ce viaţă aş duce singură cuc în locul acesta?

Eram o exilată. Eram o trădătoare. Eram părăsită. Nu aveam nimic.

De când plecase Tezeu, disperarea grea atârnase asupra mea, grea ca plumbul. Îmi simţisem rana căscată a suferinţei ca pe o eviscerare, de parcă Tezeu m-ar fi despicat cu sabia. Acum însă, simţeam cum în mine creşte o emoţie nouă. În corpul meu nu era loc destul cât s-o conţină, aşa că am ţipat – prelung, tare şi cu furie. Am lăsat un şuvoi de invective să-mi zboare de pe buze, incoerent şi veninos, ca o ploaie de săgeţi înflăcărate, înmuiate în otravă. Le-am îndreptat spre Tezeu, numindu-l lucruri pentru care nu ştiam că am cuvintele potrivite, însă făceam spume de furie şi împotriva lui Minos, ba chiar şi împotriva lui Poseidon – aceşti bărbaţi, aceşti zei care se jucau cu vieţile noastre şi ne aruncau

deoparte după ce nu le mai eram de folos, care râdeau de durerea noastră sau uitau de-a binelea de existenţa noastră.

— Ai fi fost mort fără mine! i-am strigat lui Tezeu peste stânci, peste marea indiferentă. Ţi-ar putrezi carnea pe oase în Labirint dacă nu te-aş fi salvat! Nu eşti niciun erou, laş necredincios ce eşti!

Apoi m-am încovoiat; nu mai aveam energie să continui prea mult. Lacrimile care îmi curgeau pe faţă erau izvorâte dintr-o frustrare teribilă: îmi oferisem propriul frate în schimbul gloriei lui Tezeu. De-acum se va lăuda cum l-a snopit în bătaie pe monstrul Cretei şi i-a împrăştiat oasele – fără vreun cuvânt care să-mi recunoască rolul, sacrificiul, ceea ce făcusem pentru el. Şi nu va povesti cum s-a furişat afară înainte să se crape de ziuă şi m-a lăsat să dorm, fără să bănuiesc nimic, în vreme ce el a plecat ca un fricos. Retragerea aceea ruşinoasă nu va face parte din lăudăroşeniile lui, nu-i aşa? M-am gândit la poveştile lui de glorie şi eroism, care mă captivaseră într-atât – pe mine şi pe sora mea. M-am întrebat ce nu ne-a povestit. Câte femei a mai lăsat în urmă înaintea mea? Pe câte le-o mai fi fermecat şi sedus şi păcălit să trădeze, înainte să-şi vadă de drum, făcând praf în pumnul strâns viaţa lor şi revendicând singur fiecare victorie? M-am gândit la Fedra; şi ea îl iubise, desigur. Îi văzusem chipul strălucind de iubire, iar el o părăsise – intenţionat, fără îndoială. Probabil că niciodată n-a avut de gând s-o ia cu el, m-am gândit eu, apatic; ea nu a făcut niciodată parte din planul lui. A părăsit-o mai întâi pe ea, înainte să mă părăsească pe mine.

Acum eram în genunchi, suspinând sub şocul furiei mele, de parcă aş fi fost azvârlită în apă rece. Băteam cu palmele în lespezile de piatră de sub mine. Tot ce făcusem de când m-a părăsit era să-mi închipui întoarcerea sa, văzându-mă cum îi alerg în braţe şi îl strâng la piept, implorându-l să rămână. Acum, în faţa ochilor mi se înălţau necontrolat viziuni mânjite cu roşu, imagini ale întoarcerii sale, dar în loc să-l îmbrăţişez, îi smulgeam capul de pe umeri cu mâinile goale.

Alt urlet mi-a sfâşiat gâtlejul. La ce bun strugurii, la ce bun un crâmpei de speranţă? Am smuls restul ciorchinilor şi i-am aruncat pe jos, aruncându-i spre bolovanii care mărgineau buza stâncii. Sucul lor mov mi s-a revărsat printre degete, în timp ce boabele se spărgeau în pumnii-mi strânşi, pătându-mă ca sângele, ca sângele fratelui meu pe care îl ajutasem pe Tezeu să-l verse, ca sângele care îmi spunea că Tezeu nu m-a lăsat grea – nu rămăsese nici urmă de el –, ca sângele care încă îmi curgea în vene, dar care se va opri curând. Aveam să mor aici, singură pe insula asta, şi nimeni nu avea să plângă după mine.

PARTEA A DOUA

13 FEDRA

Am stat în picioare pe stânci, cercetând apele negre şi goale care se întindeau în faţa mea cât vedeai cu ochii. Tezeu vorbise atât de clar şi de răspicat, încât ştiam că nu mi-am amintit greşit indicaţiile sale. Aşa că am rămas, tăcută şi nemişcată, atentă să-l văd când vine. Forma mătăhăloasă a cetăţii Knossos se profila în spatele meu, ştergând luna de pe cer. Era atât de întuneric, dar am aşteptat ore în şir. Nu mă îndoiam de succesul lui Tezeu în Labirint. Văzusem frica şi îndoiala amestecate în ochii Ariadnei, dar surorii mele îi era mereu teamă. Mie nu. Eu am ştiut dintotdeauna că monştrii există. Nu mă puteam teme pentru distrugerea tuturor lucrurilor bune, fiindcă totul fusese distrus încă dinainte să-mi amintesc, iar eu crescusem în rămăşiţele sfâşiate şi mânjite ale zilelor de aur ale surorii mele. Ea ştia cum e să pierzi totul, dar eu nu am avut niciodată nimic.

M-am gândit la poveştile pe care le spusese Tezeu. Era puternic, eroic şi bun. Ştiam că nu va da greş. Aşa că nici eu nu aveam să dau greş. M-am agăţat bine de stânca mea toată noaptea aceea, până ce zorii au început să pătrundă prin cerul întunecat, în faţa privirilor mele neîncrezătoare. Cum de putea fi dimineaţă? Nu puteam porni spre Atena fără mantia protectoare a nopţii.

Am coborât de pe bolovanul pe care stătusem cocoţată, cercetând marea, cu fiecare muşchi din corp încordat şi dureros, ca să găsesc orice semn, cât de mic. M-am furişat înapoi spre palatul adormit, discretă ca o pisică. M-am întrebat dacă era vreo problemă cu corăbiile, dacă Tezeu, Ariadna şi ostaticii se ascundeau pe undeva, neputând să plece. Atunci ar fi fost treaba mea să distrag cumva atenţia de la ei până la căderea nopţii următoare. Trebuia să mă întorc la Knossos şi să mă prefac complet neştiutoare. Era posibil ca vieţile lor să depindă de asta.

Mă ţinusem mereu departe de treptele acelea prelungi ce coborau spre intrarea în Labirint, însă de data asta m-am convins să mă duc pe vârfuri chiar până la margine şi să privesc în jos. Eram sigură, atât de sigură că e mort de-acum. Eram curajoasă. Puteam să privesc.

M-am aplecat peste margine şi mi-a urcat sângele la cap. Am închis ochii o clipă, apoi m-am forţat să-i deschid şi am privit în întuneric. În jurul meu foşnea o adiere, ziua se trezea, iar uşa grea de dedesubt, care era mereu zăvorâtă bine, pârâia prelung şi încet, parcă gemând, în timp ce se deschidea legănându-se. Bufnetul pe care îl făcea la atingerea pietrelor m-a făcut să tresar şi am sărit înapoi, ducându-mi mâinile la inimă.

Deci Labirintul era deschis. Tezeu reuşise. Nu era nici urmă de el, de ceilalţi treisprezece atenieni sau de Ariadna, dar nu aveau cum să fi dispărut în senin.

Am gândit repede. Voi ieşi în goană în faţa palatului, de unde se vedea marea din cealaltă parte. Mulţumită de planul meu, m-am strecurat fără zgomot prin lumina tulbure.

Mă aşteptam să fie o linişte deplină, dar când am cotit şi am ajuns la splendida colonadă frontală a palatului Knossos, dintre ziduri s-a înălţat un strigăt grozav. De-a lungul zidului, ricoşa strigăt după strigăt, iar toţi străjerii au prins dintr-odată viaţă, uluiţi. Mi-am simţit gura uscată. Oare văzuseră corabia lui Tezeu înainte să aibă timp să plece? Oare acum erau în golful unde aşteptasem şi mă căutau? Inima mi s-a strâns agonizant; ar fi trebuit să rămân la locul meu.

Însă când m-am uitat la străjerul din postul cel mai apropiat de mine, am văzut că se uita în sus la cer, nu în jos, spre mare. Oare ce văzuse? M-am furişat mai aproape de margine, sprijinindu-mă cu mâna de o coloană măreaţă, în vreme ce cercetam întinderea goală a mării de dedesubt. Nimic. Am întors capul în sus, unde privea străjerul. O pasăre – mai mare decât orice pasăre pe care o văzusem vreodată – s-a năpustit dintr-odată prin aer în faţa ochilor mei. Una mai mică se înălţa alături, şi amândouă fluturau stângaci din aripile albe uriaşe. Am mijit ochii, nedumerită. Nicio pasăre nu era atât de lipsită de graţie, atât de lipsită de eleganţă, sau cel puţin eu nu văzusem niciodată vreuna, însă în faţa ochilor mei, silueta mai mare s-a prefăcut în ceva ce am recunoscut, însă care era cu totul imposibil.

Un om cu aripi. Zburând pe cerurile ceţoase ale zorilor, către soarele ce urca pe boltă.

— E Dedal! a strigat un gardian, atât de aproape că am tresărit. Dedal şi fiul său!

Am rămas cu gura căscată. În jurul meu, gărzile au făcut la fel. Ar fi trebuit să sară în acţiune, să înceapă un fel de urmărire, deşi nu ştiam cum ar fi putut urmări un om printre nori. Însă tot ce puteam face era să privim fascinaţi miracolul. Aşa neîndemânatic cum le era zborul, era o privelişte incredibilă. Mi-am dat seama că marele meşteşugar şi-o fi construit cumva aceste aripi pentru el şi băiatul său, fermecătorul Icar, cel care îmi zâmbea mereu timid de sub claia de păr negru, care era mereu atât de dornic să-mi asculte ordinele la jocurile pe care le jucam împreună. Îmi părea rău pentru el, de vreme ce crescuse atât de aproape de botul monstrului, însă fără privilegiile mele de prinţesă – privilegiul, aşa cum era el, de a părăsi insula asta blestemată într-o bună zi, chiar dacă la braţul unui bărbat ales pentru mine de către tatăl meu.

Am scuturat din cap, încercând să-mi limpezesc mintea obosită. Dedal şi Icar erau prizonieri; legaţi, poate, cu lanţuri de aur, totuşi în lanţuri. Minos nu avea să lase niciodată mintea rafinată a geniului său să-i scape din strânsoare, şi cu siguranţă că Dedal nu ar fi avut curaj să încerce o fugă îndrăzneaţă, riscând astfel viaţa fiului său, până când creierul său ingenios nu ar fi născocit ceva care nu putea da greş. Cu tot ţopăitul lor încolo şi încoace, străjerii lui Minos nu puteau

face nimic ca să-i prindă, fiindcă cei doi erau purtaţi de vânturile învolburate, tot mai sus.

Am zâmbit privindu-i, cu toate că mintea îmi era cuprinsă încă de frenezie, în timp ce mă întrebam ce s-o fi întâmplat cu complicii din măreţul nostru plan. Era magnific să vezi tatăl şi fiul zburând liberi după atâta vreme în captivitate. Îmi dădeam seama de aici cât de bucuroşi trebuie să fie, deşi de-acum erau doar cât nişte gămălii de ac. Silueta mai mică se înălţa mai sus; micul trup uşor al lui Icar era ameţit pe curenţii de aer care îl purtau departe de Creta. Dedal era, poate, mai precaut. Se ţinea mai jos, deşi îi vedeam capul întors către fiul său şi gesticulările, care îl destabilizau, făcându-l să plonjeze o clipă, să se rostogolească pe o parte şi apoi să urce la loc încă o dată.

Icar însă parcă era surd şi orb. Soarele urca tot mai sus pe cer, iar el a scos un ţipăt grozav de încântare, pe care l-am auzit peste valuri. S-a luat după arcul ameţitor al lui Helios, urmărind carul acela de aur până sus, în văzduhul albastru, tot mai sus. Râdea şi ţipa, cuprins de atâta bucurie, că nu mai auzea strigătele de avertizare ale tatălui său, care zbura mai jos, strigăte ce se prefăceau în rugăminţi disperate. Pene moi şi albe au început să curgă din aripile băiatului; mai întâi una singură, apoi două, apoi o rafală, ca o furtună de zăpadă stranie, în toiul verii.

Am privit cum mica siluetă a lui Icar s-a înălţat într-un ultim arc măreţ, înainte să plonjeze brusc, ca o piatră, în marea rece ce se întindea departe sub el, cu un şuvoi de pene plutind prin aer în urma sa, într-o spirală dezlânată. Valurile s-au închis într-o clipă deasupra capului său, şi băiatul a dispărut.

Am scos un icnet. L-am văzut pe Dedal cum se clatină în zbor şi m-am întrebat dacă şi el se va prăbuşi. Fălcile flămânde ale mării îi înghiţiseră copilul şi îl vedeam cum se răsuceşte chinuit, cu aripile mari şi albe înfăşurate o clipă în jurul corpului, înainte să se mai desfacă o dată, iar vântul să-l poarte mai departe. În doar câteva secunde, a dispărut pe cer.

În jurul meu, străjerii uluiţi începeau să-şi revină în fire. Era o activitate frenetică; o goană să-i dea vestea lui Minos, fiecare tremurând la gândul că el va suferi greul mâniei sale, fiind primul care să-i spună, sau că va fi pedepsit fiindcă l-a anunţat cu întârziere. Pe mine nu mă observa nimeni cum stăteam acolo, uimită. Marea pustie nu l-a mai scos la suprafaţă pe Icar şi mi s-a frânt inima la vederea oglinzii netede a apei. Debordase de entuziasm, iar în clipa următoare se dusese. Nu mai înţelegeam nimic. Planul reuşise: Minotaurul era mort şi până şi Dedal reuşise să fugă din Creta. Eu de ce mai stăteam pe ţărmurile sale stâncoase, pierdută şi nedumerită ca oricare dintre străjerii cuprinşi de panică? Nu vedeam altă alegere decât să-i urmez la palat, ca să aflu dacă nu-i văzuse cineva pe Ariadna, pe Tezeu şi pe ceilalţi atenieni. Apoi trebuia să încerc să-mi silesc mintea istovită să născocească un alt plan.

Scena care mă aştepta în sala tronului lui Minos era de neînchipuit. Tatăl meu

rece, calm, lipsit de emoţii, a cărui demnitate severă îmi condusese viaţa, era acum de nerecunoscut. Se ţinea cu mâinile de cap, urlând şi zbierând ca un nebun. M-am uitat lung la el din pragul uşii, înspăimântată să-l văd cum bate din picioare pe pardoseală, cu sandalele deja rupte şi scâlciate. M-am uitat în jur şi am văzut-o pe mama stând la mică distanţă de mine, cu părul răsfirat în jurul umerilor şi privirea fixată asupra frescei cu delfini de deasupra tronului. Plăcile albastre scânteiau şi m-am întrebat dacă îşi închipuie că e şi ea unul dintre acei delfini, scufundându-se prin apele calde, departe de palat şi de tiranul care zbiera blesteme de neînţeles, dansând de furie în faţa curtenilor îngroziţi. Eram convinsă că i-am văzut pe chip licărul unui zâmbet vag.

M-am strecurat mai aproape de ea.

— Mamă? am îndrăznit.

A întors capul să mă privească, iar în ochi avea o expresie pe care nu o mai văzusem până atunci.

— Mamă, ce s-a întâmplat? am întrebat.

— Tezeu, a spus ea, iar inima mi-a săltat dureros în piept. S-a dus, a dispărut! Labirintul e deschis, ostaticii nu-s pe nicăieri şi nici rămăşiţele lor nu le-am găsit. Şi sora ta, Ariadna, a dispărut. Nimeni nu ştie unde e Asterion – o fi fugit în munţi?

Glasul îi căpătase o notă de speranţă. Cred că niciodată nu-mi mai spusese atât de multe lucruri în acelaşi timp.

— Deci... nu-i nici urmă de ei? am întrebat, fiindcă aveam nevoie s-o mai aud o dată.

A scuturat din cap.

— Comorile palatului au fost jefuite, a şoptit ea. Aur, nestemate, veşminte... au luat totul.

Nu părea să-i pese. Cred că îşi închipuia că monstrul căruia îi dăduse viaţă zburda acum liber pe dealuri, sfâşiind rădăcini de copaci şi devorând nesătul orice făptură care îi apărea în cale.

— De ce să ia...? am început eu, dar m-am oprit, nedumerită.

Nu ştiam ce să cred şi trebuia să am grijă ce spun. Am urmărit, cu vârful sandalei, modelul mozaicului de sub tălpi. Era unul deosebit de grotesc, care reprezenta capul încornorat şi fălcile băloase ale Minotaurului. În mine se umfla o bănuială îngrozitoare şi începeam să-mi doresc să fi luat ghioaga lui Tezeu şi să fi fărâmat eu însămi ţeasta monstrului, în loc să aştept să o facă el pentru noi.

M-am apropiat şi mai mult de Pasifae. Minos oferea, într-adevăr, o privelişte grozavă. Ameninţările pe care le rostea – pedepsele pe care le descria în detaliu – , toată fierea pe care o scuipa, în timp ce ţopăia încolo şi încoace, cuprins de o furie incandescentă. Ştiind ce ştiau toţi aceia care priveau în tăcere. Totul era lipsit de sens fără monstrul său care să cutreiere coridoarele acelea întortocheate. Eram convinsă că are destule arme cât să înfăptuiască o parte din violenţele

oribile cu care ne amenința, dar Labirintul său era la fel de gol ca spectacolul lipsit de substanță pe care-l dădea. Cu toți soldații și securile sale, parcă dintr-odată nu era mai mult decât un copil furios, care țipa și bătea din picioare fiindcă îi luaseși jucăria preferată.

Trăiserăm toată viața cu frică de Minos. Acum așteptam tremurul, așteptam să mă ardă lacrimile în dosul ochilor și vorbele de protest să mi se facă praf în gât. Însă tot ce simțeam era fiorul întunecat al disprețului, care mă străbătea prin tot corpul. La urma urmei, era doar un om obișnuit.

O încăierare la ușă. Bărbați cu răsuflarea tăiată care se călcau în picioare să intre, să dea raportul cu o supunere care te făcea să te înflori, sperând că securea lui Minos nu se va abate asupra lor. I-am disprețuit și pe ei în clipa aceea, cu toate că așteptam nerăbdătoare să văd ce vești aduceau.

— Turnul lui Dedal, sire, a zis primul, gâfâind. L-am răscolit, așa cum ați ordonat.

— Și? a lătrat Minos.

— A avut momeli, sire, resturi de mâncare pe care le-a luat și le-a lăsat afară, la ferestrele înalte, ca să vină pescărușii. Oricând soseau aceștia, avea un fel de capcană pregătită – ceva delicat – nu ca să-i omoare și nici ca să-i rănească, doar ca să ia câteva pene de la fiecare.

Minos se uita urât la bietul bărbat care vorbea.

— De cât timp să fi durat, așa încât să adune destule pene pentru ce ați văzut în dimineața asta?

Bărbatul a lăsat capul în jos.

— Nu-mi dau seama, sire. Poate luni de zile.

Așadar, Dedal se pregătise pentru acest lucru cu mult înainte de sosirea lui Tezeu. M-am întrebat cât de mult prevăzuse, cât de mult trebuie să fi ghicit, și cât de iute. Am simțit că mă cuprinde un dor nespus de înțelepciunea lui tăcută, de cunoașterea blândă din ochii lui și bunătatea glasului său. Mi-aș fi dorit să pot vorbi cu el.

— Luni de zile, a scuipat Minos printre dinți. Luni de zile de trădare, de urzeli împotriva mea, și niciunul dintre voi, nătângi incompetenți, n-a bănuit nimic! Nu era urmărit cu atenție? Nu-i verificați zi de zi odăile, să găsiți orice urmă de răzvrătire împotriva mea?

În aer ardea tăcerea, încărcată de acuzații nerostite, de bănuieli și temeri. Toată lumea știa cât de șiret e Dedal. Minos era nătângul, să creadă că putea întemnița un bărbat cu mult mai isteț decât el și să-i țină geniul în lanțuri pentru totdeauna.

— Și cum a transformat penele astea în aripi destul de rezistente ca să-l țină în aer? a continuat Minos.

Bărbatul care vorbise părea să regrete graba cu care se băgase în față, ca să dea raportul. A continuat, poticnindu-se, ferindu-se la vederea chipului încruntat al lui Minos și a pumnului său strâns în jurul securii cumplite, cu două tăișuri.

— Cred că a făcut cadrele din sârmă, un material care i-a fost oferit pentru munca pe care o făcea aici, destul de legitim, sire. Nimeni nu ştia că ar fi cerut mai multă, ca să făurească forma aripilor. Probabil a lipit penele cu ceară topită de la lumânări. De-asta s-o fi prăbuşit şi Icar – căldura soarelui a topit ceara, a explicat el, apoi s-a cufundat din nou în tăcere, uitându-se lung la podea.

— Afară! a mugit Minos. Afară, idioţilor!

Nu a fost nevoie să le spună de două ori, însă pe când se poticneau să plece, un alt contingent intra deja în grabă, iar primul dintre soldaţi ţinea în mână un sac cu pete întunecate, de pe fundul căruia se scurgea ceva. Am văzut lichidul murdar şi negru, care picura pe la cusături, şi am simţit din nou cum mi se întoarce stomacul pe dos. Mă durea capul şi ştiam că mi-aş fi dorit cu disperare să nu aflu ce conţinea sacul.

— Rege Minos! Au fost descoperite rămăşiţele Minotaurului!

Capul lui Pasifae s-a întors cu un gest smucit. Am întors privirea, neputând să suport abisul gol al pupilelor ei mărite.

— În golfuleţ, la asfinţit de port, ascunse de marginea prelungă şi teşită a stâncilor. Pe acolo trebuie să fi fugit Tezeu!

La asfinţit de port. Dar Tezeu mă trimisese la răsărit, acolo unde altă coamă de stânci îmi bloca vederea golfuleţului ascuns despre care vorbea acum bărbatul. Creierul meu făcut zob, lipsit de somn, se lupta cu această informaţie, încercând să-i găsească o noimă.

Pe când mă străduiam să înţeleg, omul a ridicat sacul, şi dinspre el a venit o adiere dezgustătoare. În sală, toată lumea s-a retras, ducându-şi palmele la faţă când omul a vorbit din nou.

— Aducem capul bestiei, sau ce a mai rămas din el, de fapt.

Pe podeaua din marmură, cu dalele incrustate, splendid meşteşugite, ale mozaicului, pe care nobilii Cretei păşeau zi de zi, s-a rostogolit un bulgăre încâlcit de zgârciuri, oase şi păr. Înainte să pot închide ochii, am văzut coarnele taurului, crăpate şi fărâmate.

Urletul lui Pasifae a răsunat în liniştea cavernoasă. Tot mai sus, zbieretul discordant al dezolării sale răsuna strident din fiecare pilastru care susţinea acoperişul de deasupra noastră, până ce am crezut că se va prăbuşi şi ne va zdrobi pe toţi. Brusc, şi-a pus capăt bocetelor şi s-a aruncat la pământ. Sunetul pe care l-a făcut ţeasta ei când s-a izbit de piatra dură mi-a reverberat prin şira spinării, însă cumva am reuşit să rămân în picioare.

Minos a călcat peste silueta contorsionată a soţiei sale, întinsă pe podea.

— Pregătiţi-mi corabia, a poruncit.

O activitate frenetică s-a pornit în jurul nostru, oamenii fiind recunoscători să aibă cu ce să-şi facă de lucru, orice numai să scape de aici.

Minos nu mai zbiera şi nu mai mugea. Glasul îi era acum de gheaţă, aproape şoptit.

— Pornim imediat.

14 ARIADNA

După frenezia în care am distrus viţa-de-vie şi am zdrobit strugurii de pietre, am înţeles că moartea e aproape şi m-a cuprins din nou o senzaţie de linişte surdă. Nu era stupoarea în care zăcusem înainte, ci un fel de pace limpede şi liniştită. Vărsasem toate lacrimile pe care mă gândeam că le pot produce vreodată; scuipasem şi urlasem şi acum mă simţeam purificată, într-un sens surprinzător. Vedeam, cu ochi imperturbabili şi raţionali, că din provizii nu mai erau decât nişte resturi. Nu văzusem şi nici nu auzisem vreo fiinţă vie de câtă vreme eram pe insulă, cu excepţia câte unei şopârle care ţâşnea din când în când şi îmi tăia calea, a insectelor târâtoare sau a păsărilor care se roteau bucuroase pe întinderea vastă a cerului. Sigur că în apele acelea înotau peşti, şi alte făpturi trebuie să-şi fi avut sălaşul pe undeva, dar nu ştiam cum să le găsesc – sau ce aş face dacă aş prinde vreuna. Dacă aş ţine în palme o viaţă, un trup cu blană sau înotătoare sau solzi, care mi s-ar zvârcoli în mână, aş avea inimă să storc viaţa aceea cu mâinile goale şi să-i sfâşii carnea crudă cu dinţii? Aş putea să devin, la rândul meu, o fiară?

Nu-mi era teamă, sau cel puţin nu aşa de mult. Acceptarea mi s-a furişat prin vene, umplându-mi trupul de greutatea înţelegerii. Plecasem din Creta, liberă şi cu un scop precis, ştiind bine că nu mă voi mai putea întoarce vreodată. Nici un alt copil nu va mai face acea călătorie înfricoşătoare de la Atena, tremurând la gândul că va fi devorat în întuneric. Poate că viaţa mea era un preţ corect pentru asta.

Am dormit în noaptea aceea cu o senzaţie de calm cuibărită-n suflet, iar în dimineaţa următoare am decis că voi coborî pe plajă. Marea îmi fusese mereu prietenă, pe când eram în Creta. Vederea sa îmi alina mereu sufletul. De când mă părăsise Tezeu, fusese o inamică ce mă tachina, rămânând îndârjit de goală, în vreme ce eu îmi doream cu disperare să o fac să-i cheme corabia să se întoarcă şi să mi-l aducă înapoi. Însă astăzi îmi va fi din nou prietenă. Mă voi aşeza pe nisipul cald şi voi privi cum sclipesc valurile, cu crestele lor albe.

În bucătărie, m-am pregătit sufleteşte să beau ultimii stropi de apă care îmi rămăseseră. Am tremurat puţin când am lăsat din mână butoiaşul gol. Poate, dacă aş căuta mai departe pe insulă, aş găsi apă dulce, vreun izvor, cine ştie... M-am oprit, nehotărâtă.

— La ce bun, Ariadna? am spus eu, iar sunetul vocii mele a ricoşat din zidurile de piatră, şocându-mă cu zgomotul pe care l-a făcut în liniştea cu care mă obişnuisem.

Să renunţ părea o tentaţie atât de delicioasă – să merg pe plajă şi să mă întind şi să aştept să mă ia somnul. Oare aşa va fi? Sau ar trebui să cutreier adâncurile

insulei, să risc să dau peste primejdiile care pândeau acolo? Oare voi muri căutând, delirând şi făcând spume la gură? Sau voi găsi salvarea sub forma unui izvor şi îmi voi mai lungi şi mai mult zilele pustii?

Trebuia să ies din casă; dintr-odată, zidurile păreau un mormânt care se închidea în jurul meu. Am trecut în grabă prin curte, până la marginea stâncii. Odihnindu-mi fruntea pe suprafaţa aspră a pietrei pe care mă sprijineam, mi-am îndreptat privirea spre mare. Petrecusem zile întregi scrutând zadarnic orizontul, în căutarea pânzelor fluturânde ale unei corăbii, care ar fi însemnat salvarea mea. Marea rămăsese mereu îndârjit de goală; un abis albastru, care însemna în schimb pieirea mea.

Dar acum, în timp ce priveam linia aceea unde marea se contopea cu cerul, am văzut pentru prima dată un punct care creştea tot mai mare pe măsură ce se apropia de mine şi care a luat forma inconfundabilă a unei corăbii. O corabie care venea spre Naxos.

15 FEDRA

Pasifae nu a fost deloc de ajutor în primele zile stranii, petrecute în stare de şoc. Când s-a desprins de pe podeaua sălii tronului, după plecarea lui Minos, a bâjbâit frenetic după rămăşiţele înfiorătoare ale monstrului. Fără să-i pese de urmele scârboase care îi rămâneau în păr, pe piept, pe faţă, l-a strâns tare la sân, scâncind.

Eu am întors capul, dezgustată. Tânjeam după aerul rece şi curat care să spulbere duhoarea şi suferinţa, însă vedeam freamătul arşiţei, scânteind deasupra pietrelor de afară, dincolo de coloanele vopsite în roşu. Mi-a urcat o acreală în gât.

Nimeni nu întreba de Ariadna. Parcă n-ar fi preţuit cu nimic mai mult decât nestematele sau aurul pe care-l luaseră Tezeu şi oamenii săi. Departe de a mă lua la întrebări, să vadă dacă ştiu ceva, Minos şi oamenii săi mă ignorau, jurând răzbunare, blestemându-i pe Dedal şi pe Tezeu, unul după altul.

Iar oare eu fusesem uitată de două ori? Oare Ariadna plănuise cu Tezeu să mă părăsească? Nu o credeam în stare de aşa ceva pe sora mea cea blândă. Pe de altă parte, nici n-aş fi crezut-o capabilă să-l elibereze pe Tezeu din celulă, ca să comploteze împotriva lui Minos, dacă n-aş fi văzut asta cu ochii mei. Oare putea să fi fost vorba doar de o greşeală? Un fel de neînţelegere? însă în timp ce în mintea mea forfoteau întrebările, imaginea chipului lui Tezeu rămânea fixă. Felul în care o privea pe Ariadna, cu un soi de lăcomie. Felul în care ea îl privea la rândul ei, de parcă ar fi fost singurul om de pe lume.

Poate că le stăteam în cale.

Eu nu aveam răbdarea Ariadnei cu Pasifae, şi pe când o priveam cum se târăşte pe podea, adunând rămăşiţele odraslei sale monstruoase, am simţit mai degrabă furie decât înţelegere. Avea trei copii în viaţă, în afara acelei creaturi, însă ani de-a rândul a privit prin fiecare dintre noi, de parcă am fi fost făcuţi din aer. Când Deucalion a urcat la bordul corăbiei ce l-a dus la Licia, Pasifae abia dacă a remarcat pierderea unui fiu de nădejde, omenesc. Acum, Ariadna plecase, şi ea plângea numai după o aberaţie a naturii, care nici n-ar fi trebuit să existe. Însă nu puteam s-o las acolo. Deşi îmi simţeam fiecare petic al pielii tresărind în faţa imaginii groteşti, am îngenuncheat ca s-o ajut să se ridice în picioare. A mormăit ceva cu înfrigurare, dar s-a ridicat, susţinută de braţul meu.

Eu aş fi dus rămăşiţele monstrului pe ţărm şi le-aş fi lăsat în voia mării, dar am condus-o pe Pasifae la cavoul din palat. Lasă să fie îngropat alături de regii dispăruţi ai Cretei. Dacă aceştia semănau vreun pic cu Minos, nu ar fi fost el cel mai rău care zăcea acolo. Cred că mi-a fost recunoscătoare, dar nu am vrut să rămân împreună cu ea în lăcaşul morţilor. Am lăsat-o să plângă în întuneric.

Toată viaţa mea m-am luptat cu propria fire şi am aşteptat pasiv ca lucrurile să se întâmple. Dar în ziua aceea, nu ştiam ce altceva să fac. M-am dus la golfuleţ, am căutat vreun mesaj ascuns, orice indiciu sau semn de la Ariadna sau Tezeu. Valurile se rostogoleau pe nisip, ca întotdeauna, iar eu n-am aflat nimic nou. După o vreme, soarele a asfinţit şi a trebuit să mă întorc la Knossos cu mâna goală.

Am trecut din nou pe la cavou, bănuind că Pasifae nu se mişcase de acolo. Când m-am apropiat, un sunet delicat plutea dinspre uşa deschisă. Nu era plâns, ci un cântec. Un imn grav şi tânguitor. Nu o mai auzisem pe mama cântând dinainte să se nască Minotaurul. Ecoul îndepărtat, pe jumătate uitat al cântecului îmi unduia prin vene. O străfulgerare a chipului ei, neclar, dar zâmbitor. M-am înconjurat strâns cu braţele şi mi-am târât picioarele mai departe. Nu voiam să mă apropii prea mult. Îi vedeam silueta îngenuncheată lângă catafalc, iar o ţesătură grea acoperea milostiv ceea ce zăcea morman acolo.

Lumina lunii scălda friza împodobită de deasupra intrării în cavou. Cântecul lui Pasifae s-a sfârşit şi am privit-o apoi cum şi-a îngropat chipul în mâini. Profilul îi era turnat în argint şi umbre; frumuseţea răvăşită a chipului ei era aproape insuportabilă. Am fost cât pe ce să plec, când şi-a brăzdat carnea cu unghiile, lăsând sângele să-i curgă în şiroaie subţiri. Am simţit că mă podidesc lacrimile pe care mi le înăbuşisem strângând din dinţi toată ziua.

— Se va termina curând.

M-am întors brusc la auzul vocii unui bărbat, respirând iute, în spatele meu.

— Scuză-mă, Fedra, nu am vrut să te sperii.

Mi-am dus palma la frunte. Era umedă de sudoare. Conştiinţa încărcată, poate.

— Radamant, nu v-am auzit când v-aţi apropiat.

A întins o mână zbârcită şi a aşezat-o cu blândeţe pe umărul meu.

— Eşti foarte obosită, draga mea, a spus amabil.

A făcut un semn cu capul spre cavoul deschis, iar şuviţele cărunte de păr îi fluturau în adierea vântului.

— Voiam doar să spun că priveghiul mamei tale se va termina curând.

— Chiar a iubit arătarea aia? mi-a scăpat.

Nici nu-mi dădusem seama că întrebarea aceea îmi stătuse pe buze.

— Cum poate să plângă aşa după el, ştiind ce era?

Radamant a strâns din buzele-i subţiri. Pliurile pielii sale ca de hârtie s-au strâns şi ele, săpându-i riduri şi mai adânci pe chip.

— Plânge după fiară? a întrebat. Sau odată cu moartea sa, plânge după ce a reprezentat Minotaurul? După ce i s-a întâmplat cu atâţia ani în urmă, lucrul care i-a împrăştiat într-atât minţile, iar acum, că s-a sfârşit, îşi permite să jelească?

L-am privit, surprinsă. Nimeni nu mai vorbise vreodată aşa despre Pasifae. Eram obişnuită cu insinuările alunecoase, cu şuşotelile care o urmau oriunde mergea în Creta. Radamant părea înţelegător, iar, preţ de o clipă, asta m-a lăsat

perplexă. Preţ de o clipă, m-am simţit vinovată pentru felul indiferent în care vorbisem despre el, văzând doar cum îi tremură membrele bătrâne şi vocea. Îl găsisem tocmai pe el drept cel mai rău exemplu de soţ pe care îl avea Creta de oferit. Apoi Minos îl adusese pe Cinyras – întors deja în Cipru, îngrozit de încă o dovadă a depravării familiei noastre. Iar Ariadna îl găsise pe Tezeu. Fanteziile noastre de copile nici că ar fi putut invoca ceva mai magnific. Dar unde era acum sora mea?

— De vreme ce tatăl tău a plecat atât de brusc, i-am preluat eu rolul astăzi, mi-a spus Radamant, văzând că nu eram capabilă să dau un răspuns la ceea ce îmi spusese despre Pasifae. Însă te asigur, prinţesă, că vine numai din necesitate. Am trimis o corabie direct la Licia, să-l cheme pe fratele tău acasă. Tronul este al lui Deucalion – cel puţin până se întoarce Minos.

Părea tulburat. Mă gândeam ce părere avea despre absenţa pripită şi nesăbuită a lui Minos.

— Vă mulţumesc, am zis, încuviinţând din cap.

În cavou, Pasifae s-a mişcat, a dat să se ridice. Radamant mi-a făcut un semn politicos din cap şi s-a îndepărtat cu greu. M-am ridicat în picioare, aşteptând ca picioarele înţepenite ale mamei mele să o aducă înapoi la mine. Când a ajuns în pragul uşii, cu toate că avea chipul mânjit cu propriul sânge, părul răvăşit în jurul feţei şi rochia ruptă, privirea ei a întâlnit-o pe a mea, fără să tresară.

Am înconjurat-o cu braţul şi am condus-o acasă.

Minos ar fi putut să-şi conducă flota împotriva Atenei, însă cred că se temea, de fapt, să o facă. Tezeu îl învinsese atât de uşor, deschizându-i Labirintul şi zdrobind ţeasta temutului său Minotaur ca pe un ou în nisip. Ultimul lucru pe care îl putea risca Minos era să mai piardă şi un război pe deasupra. Însă ardea de dorinţa răzbunării. Aşa că, în schimb, pornise în dimineaţa aceea în căutarea lui Dedal. Dacă să-l ucidă sau să-l captureze, cred că nici el nu ştia.

Însă cum îl vânezi pe cel mai viclean şi mai şiret om în viaţă? Minos avea isteţimea, presupun, să ştie că Dedal nu va duce lipsă de aliaţi puternici, dornici să-l apere în schimbul unui singur strop din cunoaşterea şi priceperea sa. Minos ştia că nu e o idee bună să conducă un asalt împotriva unui om precum Dedal. Aşadar, spre neîncrederea noastră tot mai mare, după doar câteva zile şi-a trimis oamenii înapoi, pe măreaţa sa corabie. Călătorea deghizat, cutreierând pe jos dintr-o cetate în alta, în căutările sale. Când soldaţii s-au întors fără el şi ne-au spus lucrul acesta, am crezut că şi-a pierdut minţile.

Următoarele zile au fost pline de îngrijorare. Nu aveam veşti nici despre Minos, nici despre Ariadna, şi nu se vedea nici urmă de corabia trimisă să-l aducă acasă pe Deucalion. Ştiam ce părere au nobilii agitaţi ai Cretei despre noi, iar în zilele acelea, am simţit cum soarta mea şi a lui Pasifae atârnă precar în balanţă. Cu tot respectul pe care îl impunea Radamant la curte, era doar un bătrân aflat între

nişte tineri rapace, avizi de putere, şi tronul care le stătea atât de ispititor în faţa ochilor. Scrutam tot mai neliniştită orizontul după vreo corabie. Speram că fratele meu, în pragul maturizării ultima dată când îl văzusem, învăţase bine de la unchiul său cum se conduce o cetate. Aşa că am scos un oftat adânc de uşurare când am văzut în cele din urmă pânzele stacojii familiare în port.

M-am dus în grabă la chei, de vreme ce nu mai era nimeni care să mă reţină în numele bunei-cuviinţe. Mi-am făcut loc printre vânzătorii şi negustorii care fojgăiau pe acolo, strigând unii la alţii peste zgomotul valurilor şi al vântului care făcea să bată pânzele uriaşe atârnate pe fiecare dintre numeroasele corăbii adunate ciorchine. Eu aveam privirea pironită asupra siluetei care cobora din corabia regală, mult mai măreaţă şi mai impresionantă decât toate celelalte. Nu-mi păsa de bombăneli şi de proteste pe când îmi făceam loc cu coatele prin mulţime.

Era mai înalt, mult mai înalt decât ultima dată când îl văzusem, însă zâmbetul lui era acelaşi. Bunul şi afectuosul meu Deucalion, întors la mine. L-am îmbrăţişat când a făcut ultimul pas şi a coborât pe dig, făcându-l aproape să-şi piardă echilibrul pentru o clipă.

— Fedra! a exclamat el, râzând.

— Sunt atât de bucuroasă, atât de bucuroasă că te-ai întors, a fost tot ce am putut spune, cuvintele mele răsunând înăbuşite, la pieptul lui.

Am simţit apăsarea caldă a palmei sale pe spinare.

— Îmi pare rău că am fost întârziat. M-am oprit la Atena în drum spre casă.

Am devenit brusc încordată şi m-am retras.

— Atena? Ai... ai văzut-o pe Ariadna?

Abia îndrăzneam să-i pun întrebarea; cuvintele mi s-au revărsat atât de tremurător de pe buze, încât abia dacă mă mai recunoşteam. El s-a întunecat la faţă.

— Am veşti despre Ariadna. O să-ţi explic totul la palat, nu aici.

A făcut un semn cu capul spre gloata adunată pretutindeni în jurul nostru, la soldaţii care îl flancau şi la privirile curioase şi întrebătoare pe care le stârnea. Pe măsură ce mulţimea se lăsa cuprinsă de înţelegerea scenei pe care o urmărea, am văzut cum oamenii încep să lase capetele în jos, iar pălăvrăgeala zgomotoasă înceta.

M-am întrebat cum era să impui respect unor oameni care nu te-au mai văzut de ani de zile şi nu ştiau nimic despre tine, cu excepţia faptului că erai fiul regelui, nu fiica sa. Însă eram nerăbdătoare să aud veştile despre sora mea şi uşurată că, în mod cert, poporul Cretei nu se răscula făţiş, aşa că am mers alături de el, cu gărzile răsfirate în jurul nostru, într-o procesiune maiestuoasă.

— Ce veşti ai despre mama noastră? m-a întrebat încet, în timp ce mergeam. Cum se simte?

M-am gândit puţin.

— Prinde puteri pe zi ce trece.

Mă întrebam dacă Radamant avusese dreptate cu aprecierea pe care i-o făcuse în cavou; că jelea, deasupra rămăşiţelor Minotaurului, după tot ceea ce i se întâmplase.

— Cred că îşi găseşte un fel de linişte.

Era de ajutor, desigur, să nu mai aibă în preajmă prezenţa sufocantă şi tiranică a lui Minos. Îmi dădeam seama că e în stare, în sfârşit, să respire liber.

— Bine, a încuviinţat el.

M-am minunat de forţa nouă a prezenţei sale, de uşurinţa pe care părea să o simtă călcând pe treptele tocite ce duceau la palat – palatul *lui*, cel puţin deocamdată. Când ne-am apropiat de colonada vastă de la intrare, sfetnici, nobili şi servitori s-au adunat buluc în jurul nostru, dar el le-a făcut tuturor semn să se îndepărteze.

— E destulă vreme pentru afaceri de stat, a afirmat el. Mai întâi, vorbesc cu Fedra.

M-au încântat vorbele lui.

M-a condus într-o anticameră, amintindu-şi structura întortocheată a palatului de parcă ar fi plecat abia ieri. În cele din urmă, am rămas singuri, şi nu era decât un lucru pe care voiam să-l aflu.

— Ariadna? am întrebat.

El a oftat încet. Nu-i puteam citi expresia din ochi, dar sângele care îmi pompa prin vene a încetinit şi s-a oprit pe măsură ce secundele se lungeau. Tocmai când credeam că nu mai suport nici măcar o clipă, a vorbit.

— Ariadna a murit.

Ştiam dinainte să o spună. Sora mea, atât de scumpă şi de încrezătoare şi de curajoasă.

— Tezeu mi-a povestit totul. Cum a complotat împreună cu el ca să ucidă monstrul şi l-a aşteptat afară. Au fugit pe corabia lui în noaptea aceea şi s-au oprit pe o insulă numită Naxos, să se odihnească. A spus că el şi oamenii săi şi-au ridicat tabăra şi i-au pregătit Ariadnei un loc separat, ca să-i apere onoarea, însă de dimineaţă, când s-a dus să o trezească, a găsit-o rece, înfăşurată în strânsoarea unui şarpe uriaş, care o ucisese cu veninul său. S-a luptat cu creatura cea imensă – atât de mare, a spus el, încât şi-a dat seama că fusese trimisă de un zeu – şi a învins-o. M-a asigurat că i-au îndeplinit cum se cuvine toate riturile funerare, înainte să ridice pânzele. Când a ajuns la Atena, a consultat un oracol care i-a spus că Artemis a dezlănţuit şarpele drept pedeapsă pentru trădarea Ariadnei faţă de tatăl şi de cetatea sa, a povestit Deucalion, oftând din greu. Lui Tezeu îi părea rău că îmi dă o asemenea veste şi regret că trebuie să te împovărez la rându-mi cu ea, micuţă Fedra.

Am rămas cu gura căscată, sufocată de cuvintele pe care nu le puteam rosti. Pielea îmi era înfiorată, de parcă o armată de furnici îmi fojgăia pe tot corpul. Nu

mă puteam gândi decât la ea, zăcând în îmbrăţişarea unui şarpe veninos, cu pielea întărită şi scursă de viaţa care îi îmbujora obrajii când o văzusem ultima oară.

— De ce doar sora noastră? am reuşit să îngaim în cele din urmă. De ce numai ea a fost pedepsită?

Deucalion şi-a şters gura cu palma.

— Fărădelegea a fost a ei, Fedra. Eu ştiu de ce a făcut-o, însă a fost o nesupunere în faţa lui Minos şi o necredinţă faţă de Creta. Tezeu era duşmanul nostru, iar ea l-a ajutat.

— Duşmanul nostru? am spus eu, cu glasul ascuţit, dezlănţuit, de nerecunoscut chiar şi pentru mine. Ne-a salvat pe toţi!

— Nu pot tăgădui că ne-a făcut un serviciu, scăpându-ne de Minotaur şi de recolta monstruoasă, a spus Deucalion, încuviinţând din cap cu sinceritate. Acum vreau doar să facem pace cu Atena; nu le port pică.

— Dar Ariadna a plătit preţul, am şoptit.

El a tăcut multă vreme.

— Preţul încă nu a fost plătit, Fedra.

— Cum adică? am întrebat, ridicând privirea.

— Minos a plecat şi nimeni nu ştie când se va întoarce. Nu-l mai avem pe Minotaur. Pretutindeni în Knossos se şuşoteşte despre o răscoală. Nu ne permitem duşmănia Atenei acum, dar le-am luat copiii de două ori şi i-am dat de mâncare de vii monstrului nostru. Dacă Tezeu nu l-ar fi ucis, le-am fi luat şi prinţul şi situaţia s-ar fi întins pentru totdeauna; un sacrificiu nesfârşit pe care li-l ceream. Prietenia lor nu va fi uşor de obţinut.

— A reuşit să ucidă Minotaurul doar datorită Ariadnei!

M-am abţinut să spun mai multe. Din motive cunoscute doar de el însuşi, Tezeu nu mă incriminase. Poate că mă ocolise şi privirea nemiloasă a lui Artemis.

— Adevărat.

Privirea lui Deucalion era gânditoare, iar tonul, rezonabil.

— Poporul Atenei vede că urmaşii lui Minos nu sunt Minos. Le putem arăta că tirania sa a luat sfârşit şi cel mai de temut duşman al nostru ne poate deveni, în schimb, cel mai bun aliat. Însă vorbele noastre nu sunt de ajuns. Trebuie să facem reparaţii, să le câştigăm încrederea. Mai presus de toate, trebuie să evităm un război când Creta se află deja pe marginea prăpastiei, gata să se prăbuşească în haos la cel mai mic brânci.

— De ce ar avea vreodată încredere în noi? am întrebat.

Nu-mi puteam închipui ce vrea să spună.

— Le-am luat douăzeci şi opt de copii, care au fost devoraţi în Labirint, a continuat el, atât de calm, atât de măsurat. I-am sugerat lui Tezeu să le dăm, la schimb, doar unul dintre ai noştri.

Am îngheţat.

— Mâna ta, Fedra, să te ia de nevastă când ajungi la vârsta potrivită. O prinţesă a Cretei, măritată cu regele Atenei. Asta ne-ar asigura sprijinul lor, în loc să le abată furia asupra capetelor noastre, sigur îţi dai şi tu seama de asta.

— Regele Atenei? am întrebat, îngrozită. Vrei să mă mărit cu Egeu?

A scuturat repede din cap. A râs, apoi şi-a venit în fire, amintindu-şi că vorbea despre vânzarea mea.

— Nu, nu, Egeu a murit. Tezeu a spus că din pricina durerii şi a nedumeririi pricinuite de moartea surorii noastre, a uitat să schimbe pânzele corăbiei, din negre în albe. Egeu s-a dus pe marginea stâncii zi de zi, scrutând marea, ca să zărească întoarcerea corăbiei ateniene. Când a văzut-o că se apropie, tot cu pânzele negre ale doliului, a crezut că fiul său a murit în Labirint. S-a aruncat în mare, aşa că Tezeu a coborât de pe corabie deja rege.

Aşadar, încă o viaţă de atenian, pe seama noastră. Nu-i de mirare că Deucalion credea că a făcut un târg bun. Un chilipir, Creta să piardă o singură fată, avea să se spună.

— A iubit-o pe Ariadna, mi-a spus Deucalion cu blândeţe. Va ajunge să te iubească pe tine în locul ei. Ne-a slujit bine familia. Avem noroc să primim şansa asta.

— Deci, peste cinci ani, plec la Atena? am întrebat, nesigură.

El a scuturat din cap.

— Nu ne putem aştepta să creadă că ne vom ţine de cuvânt. O să pleci cât mai curând.

L-am privit lung.

— O să aibă grijă de tine. Palatul din Atena e măreţ şi somptuos. O să duci o viaţă frumoasă acolo.

Singură într-o cetate unde toată lumea mă va detesta, ca pe un simbol al tuturor lucrurilor pe care le pierduseră din cauza tatălui meu. Deucalion vorbea de parcă ar fi fost un gest de unitate între Atena şi Creta, însă eu urma să fiu ostatica păcii fragile pe care o căuta. M-am retras de lângă fratele meu, cu mâna la gură. Credeam că a adus cu el salvarea. În schimb, îmi schimbase lanţurile existente pe altele noi.

Fratele meu s-a ţinut de cuvânt. O corabie, plină ochi cu bogăţii care să potolească mânia Atenei şi cu un emisar gata să implore iertarea, stătea în port chiar a doua zi. Aştepta numai ultimul dar. Pe mine.

În timp ce mergeam spre corabie, îmi simţeam faţa amorţită şi de-abia îmi târâm picioarele grele. În Creta nu cunoscusem, de fapt, o copilărie adevărată, dar nu cunoscusem nici un alt loc. Mi-a tresăltat puţin inima când am văzut-o pe Pasifae stând pe chei, aşteptând să-şi ia rămas-bun de la mine. Încă era predispusă la crize de tremurat; îi vedeam uneori lacrimile alunecându-i încet pe obraji, iar ochii i se înnegurau din când în când în timpul unei conversaţii. Însă în

zilele preţioase de când îi pierduserăm pe Ariadna, pe Minotaur şi pe Minos dintr-un foc, simţisem că mama mea adevărată era undeva acolo, înăuntrul ei. Acum mă strângea la piept, iar eu m-am lăsat moale şi am cedat îmbrăţişării sale.

Poate că zeii îşi terminaseră de-acum jocurile cu ea. Speram că va fi lăsată în pace, să îmbătrânească în linişte, fără amestecul lor.

Deucalion stătea drept, neclintit, ultima persoană dintre mine şi corabie. Şi-a aşezat mâna pe umărul meu, m-a fixat cu privirea.

— Fii curajoasă, surioară, mi-a spus. Atena e un oraş magnific. Vei înflori acolo.

Nu i-am răspuns. Cumva, nu mai era nimic de zis. Am urcat pe punte şi am privit cum se rostogolesc valurile, între mine şi casa mea. Am plâns la început, nu pot să spun că nu. Însă pe măsură ce orele lunecau pe lângă mine, n-am mai putut să plâng. Am început să mă întreb cum va fi palatul atenian. Cum va fi să-l văd din nou pe Tezeu. Mărturisesc că, în noaptea aceea pe care o petrecuse cu Ariadna, fusesem geloasă pe timpul pe care îl aveau împreună, doar ei doi. Tânjisem să-mi unesc forţele cu ale lui, să abat focul asupra cetăţii mele şi să-i pedepsesc pe toţi pentru ceea ce înduraserăm, însă, acum, am descoperit că aş fi dat oricâte clipe cu Tezeu în schimbul încă unei discuţii cu sora mea. Mă simţeam de parcă aş fi îmbătrânit cu o mie de ani faţă de copila care se ivise lângă ei, cu ghioaga lui Tezeu, pe care o furase singură. Ce voiam acum de la Tezeu, mai presus de toate, erau răspunsuri.

A fost o călătorie lungă. Mi-am dorit să ne fi putut opri pe Naxos, ca să aşez flori pentru Ariadna, dar Deucalion spusese clar să mergem fără oprire. Mintea îmi fremăta prea tare ca să dorm; corpul mă furnica din cauza anticipării, a neliniştii şi nu numai. Pe măsură ce ne apropiam de Atena, mi-am încleştat mâinile pe balustrada de pe punte, atât de tare încât încheieturile degetelor mi s-au făcut albe. Slujnica mea, o fată tăcută care, mi-a trecut prin minte, îşi lăsase şi ea casa şi familia ca să mă însoţească, m-a tras de mânecă şi a încercat să mă convingă ca, înainte să sosim, să mă las pieptănată şi schimbată de rochia pe care o purtam. Am capitulat doar când am văzut cât de tânără era şi când m-am gândit cât de teamă trebuie să-i fi fost şi ei.

El era acolo, să ne întâmpine. Nu ştiusem dacă ar fi trebuit să mă aştept sau nu la asta. Stătea acolo, sprijinit de zidul portului, ducându-şi mâna streaşină la ochi, ca să se ferească de soare. La fel de chipeş, am remarcat liniştită. Dar întristarea nu mi s-a risipit la vederea chipului său ori la atingerea palmei sale mari, strânse în jurul mâinii mele, când m-a ajutat să cobor de pe corabie.

— Fedra, Atena întreagă te primeşte cu căldură, a spus el.

— O fiică a Cretei, primită cu căldură aici? Mă îndoiesc, am răspuns.

A pufnit, surprins în măreţia sa şi amuzat.

— E adevărat, a spus el. Şi eu de asemenea, mă bucur să te văd din nou. Sper că vei fi fericită aici, a spus, după care a coborât glasul. Să nu crezi că Atena îţi

poartă pică, micuţă Fedra. Toată lumea ştie că eşti nevinovată. Faptele tatălui tău nu sunt ale tale, a zis, înghiţind apoi în sec. Şi la fel stau lucrurile şi în cazul surorii tale, bineînţeles; toată lumea ştie că a părăsit Creta de bunăvoie. Înţeleg cu toţii că nici tu şi nici ea nu aţi fost complice la fărădelegile cetăţii tale.

Speram că are dreptate. Fusesem subiectul unor bârfe necruţătoare toată viaţa mea. Le-aş fi recunoscut repede şi aici. Însă în timp ce mă conducea iute prin portul liniştit în lumina zorilor, lăsând echipajul şi servitorii să descarce corabia, adusese deja vorba de subiectul despre care tânjeam să vorbim.

— Spune-mi ce s-a întâmplat cu ea, am întrebat.

El a pălit la faţă.

— Nu îţi doreşti să auzi aşa ceva, te asigur.

— Ba da, am răspuns. Ai fost cu ea înainte să moară. Spune-mi cum s-a întâmplat.

Şi-a frecat nasul, pe o parte; a tras adânc şi prelung aer în piept.

— Artemis a trimis un şarpe s-o omoare în timp ce dormea.

— De ce dormea singură? am întrebat.

Mi-a aruncat o privire.

— Nu ar fi fost... cuviincios să doarmă în compania mea, a zis şi şi-a dres glasul.

— Dar celelalte fete, ostaticele? Erau şapte. Ele unde dormeau?

I-am urmărit cu atenţie chipul, deşi acum mergea repede şi mi-era greu să ţin pasul cu el.

A smucit din cap, de parcă ar fi alungat o muscă.

— Dormeau pe corabie.

— Şi ea de ce nu dormea tot acolo?

Nu-mi închipuiam că sora mea ar fi vrut să doarmă singură în sălbăticie. Îmi aminteam cum se întindea ca o pisică la soare, pe canapelele care mărgineau curtea din Knossos.

— Nu ştiu! s-a răstit el.

A oftat, apoi a încetinit pasul şi s-a oprit. Mi-a luat palmele într-una din mâinile lui, şi cu cealaltă, mi-a întors faţa spre el.

— Îmi pare rău, Fedra. Ştiu că e firesc să vrei să afli mai multe despre moartea prematură a surorii tale. E o tragedie. Dar a fost voia lui Artemis. Poate că marea zeiţă a trimis o sminteală asupra ei, poate de-asta a vrut să doarmă sub cerul liber.

— Atunci tu de ce n-ai oprit-o? am întrebat eu, neputând să mă abţin.

— Poate că Artemis a trimis o nebunie asupra tuturor, a răspuns el, rigid.

Am încercat să-mi smulg mâinile din strânsoarea sa.

— Artemis a trimis o nebunie şi când mi-ai dat indicaţii către golfuleţul greşit?

Era uluit. Nepregătit. Se aşteptase să fiu supusă, copleşită, atât de fericită să mă aflu aici, cu el, încât să nu mă gândesc să-i pun întrebări?

Mi-a dat drumul la mâini.

— Nu am făcut aşa ceva, a zis.

Vocea îi era grea, împovărată de demnitate şi reproş.

— Cred că ai greşit drumul. Nu te-am putut aştepta – gărzile tatălui tău ar fi putut veni după noi în orice clipă.

Mi-aş fi dorit să-l pot crede, dar eram convinsă că minte. Cât de mult şi în privinţa căror lucruri, nu puteam fi sigură. Acum, că eram pusă în alertă, ştiam şi că trebuie să am grijă. El era regele Atenei, iar eu eram fiica celui mai detestat duşman al cetăţii.

— Cine poate şti voia zeilor? am spus în cele din urmă, străduindu-mă să-mi păstrez un ton neutru. Totul se află în mâinile lor. Nu îndrăznesc să interpretez ce a sădit Artemis în minţile fiecăruia dintre noi, ca să-şi înfăptuiască dreptatea.

Tezeu a scos un oftat uşurat.

— Chiar aşa, a încuviinţat, apoi mi-a făcut semn să merg mai departe.

Cărarea urca şerpuit pe un deal abrupt şi mă bucuram că sunt obişnuită cu urcuşul până la Knossos, altfel aş fi rămas fără suflare. Când am ajuns în vârf şi Cecropia întreagă mi se întindea în faţa ochilor, în toată gloria sa.

M-am oprit, iar întrebările care îmi roiau atât de febril prin minte au fost reduse la tăcere o clipă. Vârful stâncii uriaşe pe care am urcat-o era ca un platou grozav, întins la picioarele noastre. Îi întrezăream dimensiunile prin poarta cu arcadă împodobită, pe lângă care Tezeu a dat să mă conducă. I-am făcut semn să se oprească, să facă o pauză pentru o clipă, cât să cuprind şi eu totul cu privirea. În dreapta noastră, un turn înalt se întindea spre cer, şi am zărit privirea atentă a unui gardian care se uita la noi de sus, cu arcul pregătit să alunge intruşii. La fel, zidurile care înconjurau citadela erau mai groase decât oricare pe care le văzusem vreodată în Creta – metri întregi de piatră construiţi ca să blocheze atacatorii.

Niciuna dintre apărările acestea nu putuse să combată molima pe care Minos îl convinsese pe Zeus să o trimită, m-am gândit eu, lăsând capul în jos fiindcă simţeam un amestec de ruşine şi furie. Suferinţa pe care familia mea o abătuse aici era cu adevărat de neînchipuit, iar acum palatul Atenei se întindea în faţa mea, măreţ, magnific. Va trebui să le arăt că agonia lor nu fusese din vina mea; că nu sunt la fel ca tatăl meu. Am simţit cum mi se adună broboane de sudoare la ceafa, sub părul pe care fata mi-l prinsese sus, în creştetul capului. Acum mă bucuram că am lăsat-o să mă convingă să port o rochie mai de preţ.

— Noul tău cămin, a spus Tezeu.

Aveam încă ani de zile până va veni timpul să mă mărit cu el. Suficient cât să aflu adevărul. Eu nu eram sora mea şi nu aveam încrederea sau naivitatea ei. Am lăsat ochii în jos, cu sfială, în timp ce îl urmam pe podeaua din marmură. Însă nu aveam de gând să mă las până nu voi afla totul.

16 ARIADNA

Am simţit un gol în stomac şi m-am aplecat înainte, prinzându-mă de bolovanul mare şi înconjurându-i cu braţele suprafaţa grea, stabilă şi liniştitoare, în vreme ce lumea luneca în jurul meu. O corabie. Pânzele nu erau negre. Dar sigur că Tezeu ar fi agăţat unele noi – pânzele albe ale victoriei, ca să-şi anunţe tatăl neliniştit, pe bătrânul Egeu, care trebuie să fi scrutat marea din Atena cu la fel de multă ardoare ca şi mine, din Naxos, aşteptându-şi fiul.

Putea să fie Tezeu. Oare i-aş fi cărat pumni în piept şi mi-aş fi urlat veninul în faţa lui? Sau m-aş fi aruncat la picioarele lui şi l-aş fi implorat să mă iubească? Nu mai eram sigură că ştiu.

Dacă nu era Tezeu, atunci cine? Marinari în trecere? Piraţi? Armata cretană?

M-am retras de lângă margine clătinându-mă, întorcându-mă prin curte, iar acolo m-am oprit brusc şi am icnit.

Cu o zi în urmă, smulsesem viţa-de-vie. Azvârlisem vrejurile în toate direcţiile şi smulsesem rădăcinile. Nu mai rămăsese nimic, doar ramuri distruse şi fructe zdrobite şi pătate, pe care le văzusem chiar în dimineaţa asta, când am trecut pe acolo.

Acum, doar câteva clipe mai târziu, mai multe viţe ca înainte se răsuceau mândre unele în jurul altora, întinzându-şi frunzele luxuriante şi lucioase spre soare. Ciorchini grei de struguri graşi şi mov atârnau de pe fiecare ramură, legănaţi uşor de propria greutate.

Îmi dusesem mâna la gură, uluită, şi murmuram, iar şi iar: „Nu se poate, nu e adevărat...” Dar arătau atât de convingător, atât de real. Probabil că mă ajunsese nebunia; probabil că halucinam. Sau poate că murisem deja şi asta îmi era existenţa de spectru condamnat să bântuie pe veci insula asta. Dar de ce ar fi struguri în viaţa de apoi a unui spirit hălăduitor? Absurditatea gândului mi s-a părut amuzantă şi aproape că am pufnit în râs, dar groaza că s-ar putea să fi înnebunit de-a binelea m-a oprit. Nu puteam gândi limpede şi am înţeles brusc că zgomotul care nu mă lăsa să gândesc era acela al unei ape curgătoare. M-am întors atât de repede, că m-am împiedicat. Statuia – mica statuie de piatră a zeului vesel, care trebuie că era Dionysos – stătea acum într-un izvor cu bulbuci, iar din pocalul ridicat în aer de zeitatea surâzătoare, curgea un şuvoi de apă limpede precum cristalul.

Simţeam furnicături pe şira spinării. Nu exista nicio explicaţie pentru ceea ce se petrecea. Era un miracol – doar că miracolele n-ar fi trebuit să fie atât de înfricoşătoare, nu-i aşa? Sau poate că sunt; poate că o apropiere atât de mare de adevărata magie, petrecută chiar în faţa ochilor tăi, ar fi destul cât să sfâşie vălul raţiunii din mintea oricui şi să lase în urmă haosul total şi găunos al nebuniei.

Eram vrăjită la vederea fântânii, dar m-am trezit dintr-odată la realitate, înţelegând într-o clipă că apa aceasta, de oriunde o fi venit ea, putea să înceteze să mai curgă, la fel de brusc cum a început. Am bâjbâit după butoiaşul gol pe care, doar cu câteva momente în urmă, îl lăsasem jos cu o disperare atât de sumbră. Privindu-l cum se umple cu apa glorioasă, dătătoare de viaţă, mai bună decât orice nectar pe care-l beau zeii pe muntele Olimp, am izbucnit în râs, cuprinsă de bucurie. Ceva, cumva, undeva mă binecuvântase.

Sau *cineva*. Poate că exista, la urma urmei, un motiv pentru care să trăiesc. Dacă un zeu, o nimfa, orice fel de zeitate a simţit destulă milă cât să-mi creeze acest izvor, atunci poate că avea să-mi mai arate bunătate şi altă dată. Poate că fărădelegile mele nu îi scârbiseră pe toţi nemuritorii.

Întotdeauna am ştiut că zeii există. Le-am adus ofrande şi mi-am rostit rugăciunile şi am respectat ritualurile necesare pentru a le cinsti gloria. Însă nu m-am aşteptat niciodată ca unul dintre ei să mă binecuvânteze cu vreun semn al prezenţei sale. Conversaţiile cu zeii le erau rezervate celor mai puternici dintre noi. Pentru un erou ca Tezeu, ar fi fost un privilegiu să înainteze în muncile sale sub braţul îndrumător al unui olimpian mândru, unul dintre măreţii zei care domneau asupra tuturor şi îşi alegeau încântaţi favoriţii din acel grup al campionilor de elită. Şi ştiam, desigur, că aceia care atrăgeau atenţia zeilor din motivele nepotrivite urmau să fie pedepsiţi. Însă nu m-am aşteptat niciodată în viaţa mea să întâlnesc un zeu semeţ. Credeam că nu voi vedea niciodată mai de aproape divinitatea în carne şi oase decât în forma înnebunită şi disperată a fratelui meu pe jumătate taur, pe jumătate om.

Acest lucru însă – miracolul apei curgătoare, frumuseţea simplă a strugurilor care luceau în lumina soarelui – era un dar al purităţii; era bunăvoinţă divină. Şi cu toate că nu ştiam de unde vine, ştiam că trebuie să-mi exprim iute recunoştinţa. Înainte să beau cu nesaţ din apa rece şi înviorătoare sau să mă înfrupt din strugurii dulci şi gustoşi, aveam să-mi ofer mulţumirile.

M-am grăbit să mă întorc în bucătărie, la vinul dulce pe care îl lăsase Tezeu. Mai erau doar câţiva stropi în urcior, dar altceva nu aveam. M-am gândit la libaţiile elaborate pe care le văzusem în Creta; vinul pe care îl vărsăm din belşug ca să le facem pe plac zeilor, sângele care se scurgea din grumazul de un alb imaculat al taurilor, grăsimea ce picura din ţepuşele cu carne friptă, stârnind fuioare de fum ce urcau sus în aer, spre încântarea nemuritorilor de aur. Aici nu aveam aşa ceva, dar speram că zeul care mă binecuvântase avea să îmi accepte recunoştinţa. Am luat urciorul şi un castron mic şi m-am întors în curte, trecând pe lângă izvorul miraculos şi ajungând la peticul de pământ mărăcinos de dincolo de acesta. Ridicând urciorul cu mâna tremurândă, am strigat: „în cinstea zeului binevoitor care mi-a zâmbit astăzi, Ariadna din Creta îşi exprimă recunoştinţa”, şi am vărsat cele câteva picături rămase în bol, unde au sclipit roşii în lumină.

Speram că va fi destul cât să-mi împac binefăcătorul divin, astfel încât să nu se simtă ofensat de vreo nerecunoştinţă percepută şi să considere potrivit să mă facă să plătesc. Acum, că îi mulţumisem, îmi făceam griji că apa ar fi putut să sece la fel de iute cum izvorâse, aşa că m-am dus în grabă la butoiaşul plin ochi. Mi-am umplut căuşele palmelor şi mi-am aruncat apă în gură. Era sublim să beau pe săturate, fără nicio temere.

M-am întors la stâncă şi am urmărit corabia care se apropia tot mai mult. Eram cuprinsă de o frenezie a nervilor. Nu puteam sta locului. Îmi frângeam mâinile, umblam de colo-colo, între stâncă şi curte, înainte şi înapoi. Până la urmă, m-am oprit în curte. Mă holbam şi nu-mi venea să-mi cred ochilor.

Apa nu mai curgea. În locul ei, curgea vin – lichid de un rubiniu aprins, care şiroia din pocalul statuii, în şuvoaie dulci şi ameţitoare, cu un parfum îmbătător, care a ajuns la mine înainte să văd ce era. Mai mulţi struguri ca oricând atârnau din viţa-de-vie din spate.

Am rămas uluită, cu gura căscată. Am făcut un pas mai aproape, apoi încă unul, după care am atins cu mâna lichidul ce sclipea ca nestematele. Am simţit căldura vinului pe degetele mele şi gustul lui dulceag, când mi-am lins stropii de pe piele. Mi-am dat părul de pe frunte, am mijit ochii, m-am uitat de jur-împrejur şi, în cele din urmă, am izbucnit într-un râs zgomotos, fiindcă nu-mi venea să cred.

Încă un dar miraculos; încă o transformare uluitoare. Insula nu mai era un loc mohorât şi sterp, un loc al fricii, unde fiecare adiere era impregnată de izul persistent al morţii. Acum, fiecare moleculă a aerului fremăta de o promisiune nevăzută, iar lumea prinsese viaţă, plină din nou de posibilităţi. Acum ştiam că mă aflu, probabil, în prezenţa unei făpturi mult mai măreţe decât cunoscusem vreodată. O teamă uşor ameţitoare se amesteca cu entuziasmul şi bucuria pe care le simţeam.

Cine ştia ce va urma? Curtea mi se părea îngustă şi înăbuşitoare, iar aburii ameţitori ai vinului şerpuiau prin aerul cald. Am simţit cum mi se ridică părul la ceafa. Apucându-mă de braţe, tremurând toată, m-am dus din nou la stânci, ca să mă uit după corabie. Tânjeam ca briza mării să-mi alunge confuzia şi să-mi potolească panica muşcătoare. Fusesem salvată, sau cel puţin aşa părea. Însă cu ce scop?

La bordul acelei corăbii se afla, probabil, făptură care făcuse vinul să curgă şi strugurii să ţâşnească, suculenţi şi copţi, din pământul sterp. M-am străduit să disting mai bine în zare, simţind cum fiecare nerv din trupul meu freamătă de nerăbdare. Mai mult decât orice, mă temeam ca acea corabie să nu-şi schimbe cursul. Să nu vină, de fapt, înspre Naxos, ci să-şi schimbe direcţia, să se întoarcă şi să dispară din nou în neant. Însă nu s-a întâmplat aşa. Înainta tot mai aproape, creştea tot mai mare, pe măsură ce se apropia de ţărm.

Din punctul meu de observaţie de pe stânci, am început să văd cât de stranie era. Catargul era înalt şi pânze mari şi albe fluturau în jurul său. Dar pe când

priveam, am văzut cum lujeri de verdeaţă încep să urce pe stâlpul înalt din lemn. Am văzut cum vrejurile se întind şi se curbează, iar frunzele se îngroaşă şi se umflă. În faţa ochilor mei uimiţi, am văzut ramuri mari ţâşnind peste vârful corăbiei, iar din aceste crengi agăţătoare, ce acopereau puntea, se iveau, unii după alţii, o mulţime de struguri. Atârnau peste corabie în ciorchini grei, mult mai mari decât cei care creşteau în spatele meu, însă cu acelaşi luciu violet.

Am auzit strigăte de pe punte. Bărbaţii fugeau de colo-colo, dedesubtul acestei privelişti absurde, de negândit. Îi vedeam cum arată cu degetul, cu chipurile întoarse în sus, cu gurile deschise într-o expresie şocată. Iar în timp ce ei ţâşneau în toate direcţiile, cuprinşi de panică şi stupoare, am văzut ghirlande de iederă care se răsuceau şi se încolăceau de-a lungul marginilor corăbiei, ca nişte şerpi vii, ce strângeau vasul în unduirile lor fără scăpare.

Corabia a venit plutind mai aproape, chiar sub stânci de-acum, aşa că am văzut râul stacojiu care a început să curgă la prova corăbiei, revărsându-se peste scândurile de lemn. Bărbaţii au ridicat picioarele şi şi-au scuturat poalele robelor, care, din câte vedeam, erau pătate cu roşu aprins. Ai fi zis că un val grozav de sânge a cuprins corabia, însă eu ştiam că trebuie să fie vin – un vin roşu, bogat, care pătrundea în lemn şi se întindea pe punte, într-un şuvoi de neoprit.

O siluetă stătea nemişcată în tot acest haos. Am zărit o coroniţă de bucle aurii scânteind în lumina soarelui. Bărbaţii fojgăiau cuprinşi de panică, însă această siluetă – nu-mi dădeam seama dacă e băiat, bărbat sau, poate, femeie – era perfect nemişcată, cocoţată lângă catarg. Mi s-a părut că aud ritmul melodios al unui râset, înălţându-se deasupra strigătelor echipajului.

Iedera şi viţa-de-vie se întindeau mai iute de-a lungul corăbiei, revărsându-se peste margini, şi tot mai mulţi struguri atârnau din ramurile răspândite sus, deasupra pânzelor. Siluetele grăbite şi-au încetinit treptat goana şi le-am văzut cum îngenunchează, una câte una, în faţa celei cu părul de aur, care stătea în mijlocul lor. Strigătele de frică s-au topit şi totul s-a cufundat într-o tăcere străbătută doar de lipăitul valurilor şi de foşnetul verdeţii care împodobea acum corabia.

M-am întins să văd mai bine peste marginea stâncii; corabia, plutind sub mine acum, era atât de aproape, încât vedeam cum părul negru al marinarilor îngenuncheaţi se ridică şi flutură în adierea brizei. Silueta cu părul de aur s-a ridicat şi am văzut că e un bărbat tânăr. Era zvelt la trup, dar stătea în centrul acelui cerc de ploconiţi într-o postură relaxată, cu braţele şi picioarele întinse dezinvolt. Am văzut că a deschis gura să vorbească, dar răsuflarea blândă a lui Eol i-a purtat cuvintele mai departe, pe aripile vântului. În mână ţinea un toiag subţire de lemn, înfăşurat într-o viţă groasă, înfrunzită în partea de sus; încă un ciorchine de struguri tremura în vârful toiagului, când tânărul l-a clătinat cu o mişcare neglijentă.

Efectul a fost instantaneu. Trupurile tuturor bărbaţilor îngenuncheaţi cu faţa la

pământ înaintea lui au fost deodată cuprinse de convulsii. Se zvârcoleau cumplit, bătând cu pumnii în punte şi gemând îngrozitor. Am simţit cum teroarea mi-a îngheţat şira spinării în strânsoarea sa, dar nu puteam să întorc privirea, fiindcă, una câte una, spinările lor s-au umflat şi s-au prefăcut în cocoaşe mari şi rotunjite. O piele netedă şi cenuşie le-a străpuns robele, iar trupurile le-au explodat în nişte siluete argintii, lunguieţe, pe care nu le-am putut desluşi de la început. Creaturile acelea, care fuseseră oameni cu doar o clipă în urmă, se rostogoleau acum pe punte, plesnind cu cozile uriaşe în lemnul în care pumnii omeneşti bătuseră cu disperare. Ţipete şi scâncete ciudate s-au înălţat până la mine – un cântec melancolic şi distorsionat. În timp ce-i priveam, confuzia mi s-a risipit brusc atunci când am reuşit să le disting formele. În jurul tânărului de aur care râdea în hohote, acolo unde fuseseră doisprezece bărbaţi erau acum doisprezece delfini, care îşi arcuiau corpurile rigide şi nefamiliare în aerul dintr-odată străin. Nu; nu doisprezece, ci unsprezece. Un singur bărbat se ridicase în genunchi şi privea scena uluit, cu mâinile agăţate de faţă şi gura căscată.

Unul dintre delfini a reuşit să se arunce greoi peste bord şi să plonjeze în apa albastră şi adâncă. L-am văzut cuprins de uşurare, în timp ce sărea cu mişcări sinuoase prin valuri, departe de frica sufocantă care domnise pe vas. Ceilalţi l-au urmat iute, azvârlind frenetic din trupurile lor mari şi gri şi izbindu-se de laturile corăbiei până reuşeau să-şi găsească libertatea. În timp ce ultimul se chinuia şi el să sară orbeşte, valurile erau străpunse de siluetele unduitoare ale delfinilor, ţopăind prin apa din jurul corăbiei.

Zeul – fiindcă nu încăpea îndoială că era, într-adevăr, o zeitate puternică – şi-a dat capul pe spate, hohotind din gâtlej, cuprins de o veselie incredibilă. Singurul bărbat care stătea încă în genunchi la bord scutura din cap, nevenindu-i să creadă, trăgându-se şi acum de păr, de parcă ar fi încercat să-şi smulgă din ţeastă amintirile lucrurilor la care tocmai fusese martor. Zeul s-a apropiat de el; omul s-a ferit, dar nemuritorul de aur l-a plesnit vesel peste umeri. Evident, el era cel preferat, salvat de la soarta celorlalţi marinari. Zeul arăta spre plajă, vorbind repede; deşi tot nu-i auzeam cuvintele, era limpede că avea de gând să ajungă pe ţărmul insulei Naxos. Fără îndoială că strugurii apăruseră pe vrejuri şi vinul curgea aici în aşteptarea sosirii sale.

M-am retras în spatele stâncii, iar inima îmi bătea nebuneşte şi gândurile mi se învârtejeau în cap. Insula asta, despre care crezusem că avea să fie mormântul meu singuratic, era acum destinaţia unui zeu olimpian imprevizibil şi inimaginabil de puternic. Dacă aşa îi trăsnea, mă putea ucide într-o clipită. Sau mai rău. Nu aveam nicio apărare, niciun mijloc de protecţie. Îl urmărisem cum îi transformase pe oamenii aceia în necuvântătoare ale mării. Deşi strângeam tare din ochi, am revăzut în minte schimbarea aceea. Auzeam cum carnea marinarilor plesnea, iar oasele le pârâiau, în metamorfoza aceea hidoasă. Lacrimi de panică au început să-mi alunece pe obraji.

Mie ce mi-ar face? întrebarea îmi bubuia în tâmple. Să mă ascund? Aş putea să alerg în hăţişurile pădurilor de pe insulă, dar ce erau copacii în faţa unui zeu? Nicio ascunzătoare pe care o puteam găsi nu m-ar fi pitit de ochii săi divini.

Casa, bineînţeles, era a sa. Al lui trebuie că era patul de aur în care m-a condus Tezeu, în care ne-am desfătat cu împreunarea noastră ilicită. M-am gândit la furia Atenei faţă de Meduza, fiindcă fusese siluită de Poseidon în templul zeiţei, şi m-am cutremurat. Eu m-am dus de bunăvoie. Acum, undeva dincolo de marea aceea întinsă şi albastră, Tezeu se lăfăia cu impunitate pe canapele regale, admirat de toată lumea pentru curajul său, pentru isprăvile sale nobile şi eroice – şi la fel ca o mie de femei înaintea mea, eu aveam să plătesc preţul pentru ceea ce am făcut împreună.

Cu toate că mă simţeam gata să mă descompun de groază, tăciunii furiei – pe care îi crezusem mistuiţi atunci când am distrus strugurii – au prins din nou viaţă, pâlpâindu-mi în piept. Dacă Dionysos venea să mă pedepsească, nu aveam ce să fac. Puteam să mor scâncind sau puteam să-mi înfrunt soarta cu curajul tuturor acelor femei dinaintea mea. Aveam în minte imaginea Meduzei, care îmi liniştea răsuflarea adâncă şi chinuită. Şerpii şuierau, scuipau şi se contorsionau în jurul capului ei, băgând frica în inimile aşa-zişilor eroi, care se retrăgeau din faţa ei. Şi eu puteam fi aşa. Furia avea să-mi ţină loc de scut. Deşi Dionysos îmi putea face carnea să sfârâie şi să se prefacă în neant cu o singură străfulgerare a ochilor săi de aur, nu aveam de gând să mă ascund de frică.

M-am întors prin căsuţă, alegând calea cea domoală ce ducea până la plajă. Mi-am netezit rochia, aceeaşi în care sosisem. Rochia mamei mele, furată de oamenii lui Tezeu şi pătată şi zdrenţuită de-acum, era tot ce mai aveam. Mi-am trecut degetele prin păr şi mi s-au prins în buclele înnodate. Colierul cu albine încă strălucea nepotrivit la gâtul meu.

Mă simţeam calmă în vreme ce mergeam. Undeva înlăuntrul meu, neliniştea mă răscolea, dar o simţeam departe, înăbuşită de o pătură a certitudinii liniştite. Orice s-ar fi întâmplat acum, nu avea să fie condamnarea de care mă temeam când m-am trezit în patul gol, cu piatra rece a înţelegerii în stomac. Acum nu voi muri singură pe Naxos. Poate că lui Dionysos – fiindcă ştiam că el trebuie să fie – i se va face milă de mine. Acolo unde înainte fusese disperare, simţeam acum o scânteie de speranţă.

Am ajuns la nisipurile de aur şi am privit cum corabia uriaşă de lemn lunecă prin apă spre ţărm. Vedeam cum zeul şi bărbatul îşi vedeau de treabă pe punte, cârmuind vasul, ţinându-l stabil şi aruncând ancora şi fixând-o, iar corabia se înălţa uşor din valuri. Stăteam cât mai dreaptă, cu capul sus şi pumnii strânşi pe lângă corp.

Au coborât pe partea înaltă a corăbiei, folosindu-se agil de frânghii. Bărbatul îl urma pe zeu cu înflăcărare, cu recunoştinţă. Plescăiau prin apă şi mi-am dat seama că mă văd cum stau acolo, însă nu le puteam distinge expresia.

Soarele fierbinte ne bătea în cap, reflectându-se din valuri sub forma unor lame ascuţite şi albe, care îmi lăsau o senzaţie arzătoare în dosul pleoapelor, atunci când clipeam. Am mijit ochii şi am făcut un pas în spate, dezechilibrată. Hohotele de râs ale lui Dionysos au ajuns la mine înaintea sa – un sunet voios şi melodios, răspândit peste apă, în faţa lui. Când cei doi s-au apropiat mai mult, silueta bărbatului a străpuns lumina orbitoare a soarelui şi, în cele din urmă, i-am văzut limpede pe amândoi.

Bărbatul arăta stupefiat. Avea gura căscată şi se zgâia la mine, cu ochii săi mari. Probabil că mintea lui se străduia să ţină pasul cu evenimentele bizare care i se întâmplaseră: corabia înţesată de iederă şi scăldată în râuri de vin roşu, echipajul transformat şi dispărut în câteva secunde, iar acum o femeie răvăşită, pe o insulă pustie? Zeul însă...

Trupul său era zvelt şi graţios, în timp ce păşea prin valurile mici. În urma lui, bărbatul avea un aer banal şi necioplit, cu braţele musculoase atârnându-i stângaci şi cu pielea aspră şi înroşită. Dionysos arăta de parcă abia ar fi ajuns la maturitate; avea un chip de flăcăiandru, licărind de un neastâmpăr şi o veselie abia înăbuşite. Nu s-a arătat deloc surprins să mă găsească aici, în schimb m-a privit cu căldură, de parcă se apropia de un prieten vechi.

Era, inutil să spun, chipeş de îţi tăia răsuflarea – o viziune scânteietoare, pe lângă care orice muritor ar fi suferit prin comparaţie. Însă zâmbetul lui avea ceva atât de neglijent, atât de lejer, încât îl făcea să pară mai puţin intimidant, mai puţin impunător, decât visasem vreodată că poate fi un olimpian.

Au ieşit din valurile ce se spărgeau de ţărm şi au păşit pe nisip. Bărbatul încă se holba, uluit de tovarăşul său divin, revenindu-şi din confuzie sau temându-se de ceea ce putea încă să urmeze.

Zeul a zâmbit şi a întins mâna spre mine.

— Salutări! a spus, cu voce fină şi densă ca mierea.

Stăteam acolo, neştiind ce să fac, dintr-odată dureros de conştientă de fiecare bucăţică din corp care îmi tremura. Am împins bărbia şi mai sus şi nu mi-am lăsat trupul să-mi trădeze spaima ce mă cuprinsese brusc.

— Nu mă aşteptam să găsesc pe nimeni aici, a spus el, dezarmant. Cine eşti şi cum ai ajuns să fii singură aici?

Cuvintele lui m-au trezit la realitate. De unde ştia că sunt singură? Ce întrebare ridicolă! Era un zeu din Olimp; ştia tot ce voia să ştie.

— Mă numesc Ariadna, am răspuns eu, şovăielnic. Sunt o prinţesă a Cretei.

Chiar în clipa în care spuneam asta, am tresărit puţin. Oare Dionysos îmi aflase povestea, în treacăt – poate de la vreun marinar? Oare ştia ce am făcut? Sau oare bârfele despre treburile muritorilor doar îi treceau pe la urechi? Dacă prezenţa mea pe Naxos nu îl ofensa, ce motiv ar fi avut să-mi acorde vreun pic de atenţie?

Ne-am uitat unul la altul o lungă bucată de timp. Acum vedeam că are ochii albaştri.

Bărbatul s-a aruncat la pământ, cu un bufnet grozav, care m-a speriat.

— Zeul meu, a mormăit el în nisip. Zeu divin al strugurilor, al vinului şi al muzicii, care ne aduci bucurie şi plăcere, ai milă de mine, rogu-te, căci nu ştiam, nu...

Corpul i se zguduia de suspine şi m-am uitat la silueta lui întinsă cu faţa în jos. Oare să mă alătur şi eu pe nisip acestui om? Să mă umilesc în faţa acestei fiinţe divine şi să o implor să aibă milă de mine? Fiindcă aveam cu siguranţă nevoie de ea. Însă ceva m-a reţinut – amuzamentul din privirea lui Dionysos m-a făcut să înţeleg că ar fi un gest cumva ridicol.

— Vino, Acoetes, a spus Dionysos, bătându-l pe spate şi ridicându-l în picioare.

Deşi marinarul era mult mai înalt şi mai voinic decât zeul, acesta l-a ridicat pe omul disperat din nisip fără niciun efort, de parcă n-ar fi fost mai mare decât un copil.

— Nu îngenunchea în faţa mea; suntem prieteni.

Acoetes a început să-şi exprime recunoştinţa bâlbâindu-se, dar Dionysos a vorbit din nou.

— Eu îţi sunt recunoscător, prietene, a spus el. Echipajul tău a încercat să mă înşele şi avea de gând să mă vândă, să duc o viaţă de robie crudă, însă tu te-ai arătat de neclintit în faţa lor încă dinainte să dezvălui cine sunt cu adevărat. Eşti un om bun, Acoetes, şi îmi eşti prieten. Ridică-te şi vino alături de mine!

Vorbea jovial, cu glasul plin de încântare.

— Acum, a zis şi s-a întors spre mine. Ne aflăm în prezenţa unei prinţese: Ariadna din Creta.

Bietului Acoetes aproape că i-au ieşit ochii din orbite. Cred că s-a întrebat o clipă dacă ar trebui să se arunce la loc în genunchi, în faţa mea de data asta, însă braţul lui Dionysos încă îi înconjura umărul, şi cu toate că părea că se odihneşte acolo fără greutate, am bănuit că de fapt asta îl ţinea pe bărbat în picioare.

— Sunt convins că are ce poveşti să ne spună, a continuat Dionysos, cu privirea călduroasă şi glasul care trăda o mie de glume nerostite. Mă aştept ca şi ea să ne asculte politicos istorisirile plictisitoare. Haideţi să mergem spre casă, aşadar, o mică locuinţă pe care o ţin aici, pe Naxos, şi de care cred că Ariadna s-a îngrijit în locul meu.

Am tresărit. Oare era ceva ce nu ştia?

— Te vom ajuta să-ţi revii cu o cupă de vin, prietene, şi vom afla totul unii despre alţii.

Şi aşa am ajuns să fac cunoştinţă cu un zeu.

17

Când am ajuns la casă, am rămas uimită. Nu mai era o căsuţă din piatră; în locul ei se înălţa acum un palat alb, strălucitor. O locuinţă demnă de un zeu. Coloanele impunătoare din faţă erau frumos ornamentate, cu filigran de aur ce se răsucea în viţe din care ieşeau struguri aurii, reliefaţi scânteietor. Marmura lustruită lucea acolo unde înainte nu fusese decât piatră rugoasă.

Dionysos ne-a condus înăuntru. O scară magnifică urca în spirală din centrul holului, în locul celei înguste şi prăfuite pe care urcasem înainte în dormitor. Curticica îngustă era acum un spaţiu vast, cu statuia tronând în mijloc, iar pe suprafaţa sa aurie curgeau valuri de vin roşu, bogat. Canapele de culoarea bronzului, acoperite cu perne violete, se găseau peste tot în jur. Către una din acestea l-a îndrumat acum Dionysos pe Acoetes, preocupat, cu o bunătate de care nu mai auzisem că poate da dovadă vreun zeu măreţ. Mie mi-a făcut semn cu capul spre o altă canapea şi a dispărut într-o clipă, cotind după un pilastru şi dispărând în altă încăpere.

Eu m-am aşezat pe canapea. Chipul lui Acoetes era, fără îndoială, oglinda chipului meu. Însă înainte să ne putem exprima uimirea, Dionysos s-a întors cu platouri încărcate cu mâncare, cu cărnuri aburinde în mijloc, din care se înălţa o aromă după care îţi lăsa gura apă, cu bucăţi sfărâmicioase de brânză, chifle, măsline grase... Stomacul mi-a tresăltat, cuprins de o poftă înflăcărată. Mâncare adevărată şi delicioasă, care făcea ca strugurii pentru care fusesem atât de abject de recunoscătoare mai adineauri să pară o nimica toată.

— Mâncaţi, ne-a îndemnat el, iar eu n-am avut nevoie de altă invitaţie.

Să fie oare un vis? m-am întrebat. Un vis adus de delirul înfometării, un vis cu bucate alese şi vin dulce, servite într-un palat, de către un zeu puternic? Poate că asta născocise mintea mea ca să mă aline în clipele dinaintea morţii.

Însă ce alinare nemaipomenită era! Senzaţia mâncării îmbelşugate în stomac a fost ceva ce nu pot descrie în cuvinte. Vinul mi-a domolit neliniştea minţii; conversaţia lejeră a gazdei noastre divine a potolit-o şi mai mult. Am aflat că Dionysos ceruse echipajului blestemat să-l aducă pe Naxos şi că mateloţii complotaseră în taină să-l vândă pe acest tânăr chipeş pe un preţ frumuşel, în Teba. Numai Acoetes se împotrivise şi îi implorase pe bărbaţi să se comporte cu cinste şi să se ţină de cuvânt, lăsându-l pe insula Naxos, aşa cum îi făgăduiseră. M-am întrebat de ce le-a cerut Dionysos să călătorească, de fapt, cu ei. Auzisem poveşti cum că putea să facă salturi peste valuri, fără să aibă nevoie de bărci, corăbii cu pânze sau măcar de o plută modestă care să-l ţină la suprafaţă. Sau că îşi punea o pereche de aripi şi că putea zbura, după cum îl tăia capul. Nu l-am întrebat aceste lucruri; un licăr năstruşnic din ochiul său mi-a spus că a văzut

prilejul să se amuze şi să facă ştrengării, iar acesta era un motiv suficient de bun. Era greu, totuşi, să mă tem de el atât de mult. Ştiam că orice ofensă întâmplătoare pe care i-aş fi putut-o aduce, intenţionat sau nu, poate să mă lase fără glas şi să mă închidă într-o piele groasă şi cenuşie sub valuri, însă era atât de fermecător şi de blând, că puteam uita de la o clipă la alta cu cine stăteam de vorbă.

Nu mai discutasem niciodată atât de liber cu vreun bărbat, deşi ştiam că Dionysos e mai mult decât un bărbat, sau altceva decât un bărbat. Nu era însă nimic aici din caracterul profetic al discuţiei mele cu Tezeu, din orele acelea intense, în miez de noapte, care acum îmi păreau ca desprinse dintr-o altă viaţă. Mă simţeam aşa cum mă simţisem în orele pierdute, fără griji, pe care le petreceam cu Fedra, sporovăind fără griji despre tot şi nimic. Numai în străfulgerări mă lovea înţelegerea locului unde mă aflu şi a ceea ce se petrece.

Însă pe măsură ce după-amiaza se lungea, atmosfera devenea din ce în ce mai relaxată. Dionysos ne-a povestit despre călătoriile sale în locuri îndepărtate, nu istorii despre propriul său eroism, aşa cum ne spusese Tezeu – aici nu erau monştri de ucis sau răufăcători de pedepsit –, ci descrieri ale unor meleaguri exotice şi străine, cu obiceiuri şi oameni şi făpturi care nu figuraseră niciodată în poveştile care mi se spuseseră mie. După o vreme, soarele a început să scapete, scăldând curtea într-o baie de lumină bogată, iar atunci am văzut că ochii lui Acoetes erau grei de somn.

Dionysos a remarcat odată cu mine. A zâmbit şi mi-a întins mâna.

— Vino, prinţesă, m-a îndemnat. Să ne plimbăm o vreme şi să-l lăsăm pe acest tânăr să doarmă. M-a slujit extraordinar astăzi şi îşi merită din plin odihna. Nu îl vom deranja cu discuţiile noastre.

L-am lăsat să mă ridice în picioare, din mormanul moale de perne: un zeu voia să se plimbe cu mine. O clipă mi-am dorit să fiu înveşmântată într-una din rochiile mele splendide din Creta. Însă la ce bun? Pe lângă înfăţişarea magnifică a lui Dionysos, orice veşminte fine sau nestemate ar fi fost neînsemnate, nimic altceva decât cârpe şi pietre fără strălucire.

Şi-a potrivit pasul după al meu. Nu ne-a însoţit niciun car tras de leoparzi, nu ne-au purtat nici aripi acoperite cu pene. Păşea lângă mine ca un muritor, cu o graţie uşoară, de felină, iar când am ajuns la plajă, a lăsat valurile să i se spargă peste sandale şi să-i înmoaie poalele robei, de parcă n-ar fi putut ţine valurile la distanţă, dacă ar fi vrut.

I-am spus povestea mea. Cuvintele curgeau cu uşurinţă. Amestecul de oroare şi tandreţe pe care l-am simţit la naşterea fratelui meu diform. Zădărnicia chinuită a încercărilor lui Pasifae – şi ale mele – de a umaniza fiara. Scârba pe care am simţit-o la vederea atenienilor sacrificaţi, legaţi în faţa noastră la jocuri şi la ospeţele date în cinstea lor. Chiar şi fiorul ameţitor şi nesăbuit pe care l-am simţit când l-am privit pe Tezeu în ochi; când mi-am legat soarta de a lui. Şi disperarea

zdrobitoare de când m-am trezit, singură pe Naxos, şi am ştiut că voi muri fără să mai văd vreodată alt chip de om.

M-a ascultat cu un aer grav. Toată ziua, zâmbetele lui mă fermecaseră; râsetele de nestăpânit care îi punctau vorbele mă aduseseră într-o stare de relaxare plină de încredere. Părea să găsească în orice lucru un dram de umor, însă pe seama poveştii mele, nu a glumit nicio clipă. Abia când s-a terminat, a zâmbit din nou.

— Atunci a fost o întâmplare fericită că am sosit când am sosit, a zis el. Mă bucur că nu am ajuns cu o zi mai târziu.

— Şi eu, am spus, iar colţurile gurii mi s-au înălţat într-un surâs; nu mă puteam preface solemnă nici măcar ca să-i arăt respectul datorat divinităţii sale.

La fel cum apăruse, putea să şi dispară, după o zi sau o săptămână sau o lună, şi să mă lase aici, singură din nou. Însă îmi oferise acest răgaz de la o moarte chinuitoare, iar în clipa aceea nu puteam decât să mă bucur pentru acest lucru.

— Avem în comun poveştile mamelor noastre, a spus el, arătând spre un bolovan neted pe care să mă aşez.

Nu îmi puteam închipui că el ar fi obosit, însă eu mă simţeam încă epuizată după zilele de înfometare, aşa că am fost recunoscătoare pentru acel popas.

— Nu în detaliu, însă măcar în spirit. Amândouă au fost victimele unor zei plini de ciudă şi răniţi în orgoliu.

O umbră i-a traversat din nou chipul, aceeaşi de când mă ascultase cum povesteam despre suferinţa lui Pasifae.

— Mama mea a fost Semele, mi-a zis. O muritoare. Deşi ea m-a purtat în pântec, nu mi-a dat naştere şi nu m-a privit niciodată. Nu rămăsese decât cenuşa de ea, când am deschis ochii prima dată...

A făcut o pauză. Cum de putea un zeu puternic să arate atât de vulnerabil, atât de rănit?

— Aş vrea să-ţi povestesc despre ea, Ariadna. Aş vrea să-ţi povestesc mai multe, nu doar despre călătoriile mele.

M-a privit de parcă aştepta ceva. Oare credea că aş refuza să ascult? Preţ de o bătaie de inimă, ne-am privit faţă în faţă. Intimitatea momentului era copleşitoare; stranietatea acelei zile şi această intensitate neaşteptată mi-au făcut capul să îmi vâjâie de ameţeală. Îmi ţiuiau urechile, iar aerul din jurul nostru părea să prindă viaţă.

— Dar cred că amicul nostru Acoetes se trezeşte, a spus el, întorcând capul de parcă l-ar fi auzit pe Acoetes bătând din pleoape şi deschizând ochii, de dincolo de întinderea de nisip, după stânci, în vila acum magnifică, ce fusese înainte căsuţa mea modestă. Îşi va pune la îndoială amintirea lucrurilor care s-au petrecut azi, şi probabil şi sănătatea minţii, a spus Dionysos, zâmbind. Ne vom întoarce şi îl vom convinge că nu e nebun – sau cel puţin nu mai nebun decât restul lumii – şi apoi vă voi conduce pe amândoi în camerele voastre.

Am simţit o mare uşurare la auzul cuvintelor lui. Cu tot farmecul şi toată

curtenia sa, eu nu uitasem ce e el, şi nici fragilitatea poziţiei mele în această împrejurare. Venisem pe Naxos ca nevastă răzvrătită şi devenisem o condamnată în exil. Acum eram oaspetele unui zeu din Olimp, şi ştiam ce fel de gazde pot fi aceştia pentru tinerele pe care le întâlnesc în călătoriile lor.

— Am însă un lucru să-ţi cer, a continuat el. La care să te gândeşti.

M-am oprit şi am aşteptat să spună mai departe.

— Ţi-ai părăsit căminul şi nu pare că ai mai fi binevenită în Creta, şi nici că ai vrea să te întorci, a spus el. Eu îţi pot oferi o alternativă, cel puţin pentru moment.

— Ce fel de alternativă? am întrebat, cu buze tremurătoare.

A făcut un gest neglijent spre insula din spatele nostru.

— Să fii păzitoarea casei mele de pe Naxos. Să spunem că îmi vei îngriji altarul, că îmi vei fi preoteasă, dacă vrei. Eu călătoresc frecvent; aş vrea să fie cineva aici, să stea de pază cât timp sunt plecat.

Mi-a tresărit inima. Cine ştia cât avea să rămână în picioare o asemenea invitaţie din partea unui zeu? Cine putea spune ce avea să-mi ceară data viitoare? Asta dacă într-adevăr avea de gând să se întoarcă. Nu puteam să mă duc acasă, dar dacă puteam supravieţui aici – fie şi numai la cheremul unui zeu, fie şi dacă m-ar fi uitat în clipa în care pleca –, aveam totuşi o şansă.

— Aş vrea, foarte mult, am răspuns. Dar pot îndrăzni să-ţi cer şi eu ceva?

A râs şi aş fi zis că părea mulţumit.

— Desigur!

— În călătoriile tale, ai putea, rogu-te, să afli veşti despre sora mea Fedra? Ce s-a întâmplat cu ea... de când am plecat.

Chipul i s-a îmblânzit pe dată.

— Desigur. O să-ţi aduc veşti despre ea data viitoare, când mă întorc.

Nu putea să mi se schimbe norocul mai dramatic decât atât, iar tocmai faptul că schimbarea era atât de neaşteptată mă făcea să mă simt neliniştită. În noaptea aceea, am dormit într-o cameră aerisită, cu găteli din belşug. M-am trezit în zorii trandafirii şi, în timp ce priveam spre lumina chihlimbarie, în piept speranţa mi se lupta cu îndoiala. Ştiam de zei şi de cerinţele lor, de jocurile pe care le jucau cu muritorii şi cum se descotoroseau de oamenii distruşi care îi adorau. Cumva, părea că întâlnisem un zeu care nu îmi cerea nimic şi care oferea cu generozitate; un zeu care zâmbea şi râdea ca un flăcăiandru, plin de veselie şi un farmec poznaş. Un zeu care îmi vorbea ca un prieten, pe această insulă stranie, unde regulile obişnuite nu se aplicau. Îmi doream atât de mult să cred că poate fi adevărat. Însă îl crezusem şi pe Tezeu, iar el mă lăsase să mor pe plaja aceea pustie, cu căminul în ruine în urma mea, pe vecie de neatins. Privisem în ochii lui limpezi şi verzi şi văzusem sinceritatea. Aşadar, cum puteam să ştiu ce se afla cu adevărat dincolo de zâmbetele lui Dionysos?

În dimineaţa aceea, a urcat din nou la bordul corăbiei sale, împreună cu

Acoetes.

— Te vei întoarce acasă în compania mea, l-a liniştit, bătându-l voios pe spate. Îţi voi oferi multe comori drept mulţumire pentru pietatea ta şi poţi spune tuturor că eşti un demn prieten al lui Dionysos. S-a întors apoi spre mine. Vei fi la adăpost aici, Ariadna, m-a asigurat el. Mâncarea va umple mereu cămara, iar vinul şi apa vor curge în voie. Şi mă voi întoarce curând.

Aşa am rămas iar singură pe Naxos, însă acum trăiam într-un confort luxos, ce depăşea tot ce cunoscusem vreodată până şi în Knossos. Zeii trăiesc mai bine decât regii.

Aş fi crezut că a fost totul doar un vis, dar întocmai cum a spus Dionysos, cămara era plină cu mâncare şi apa curgea din belşug, limpede şi rece. Am umplut toate castroanele pe care le-am găsit. Nu aveam încredere că nu se va opri; cutreierând lumea, oriunde ar fi fost, sigur avea să-şi uite promisiunea, iar fântâna avea să sece din nou. Fără astâmpăr, mă învârteam încoace şi încolo prin curte. Iar şi iar, mă trezeam scrutând orizontul, să văd dacă nu cumva se apropia vreo corabie. În mine creştea spaima când mă întrebam ce contează până la urmă dacă mor într-un palat pustiu, şi nu într-o căsuţă singuratică? Dacă foamea şi setea mă doborau ca pe prinţesa trădătoare a Cretei sau ca pe preoteasa uitată de pe Naxos?

Că o fi fost vorba de nesăbuinţa creată de perspectiva unei morţi iminente sau de alinarea stranie pe care o găseam în faptul că aceasta era insula lui Dionysos, m-am îmboldit să mă aventurez mai departe pe insulă, încă mă cutremuram la gândul unor fiare sălbatice sau al unor stânci înşelătoare ori al adâncurilor întunecate ale pădurilor, dar curiozitatea devenise mai puternică decât frica. Nu mai fusesem nicăieri altundeva decât în Creta şi îmi petrecusem cea mai mare parte din viaţă în spatele zidurilor palatului. Cu ochii minţii, mă revedeam în copilărie, ţinându-mă după Dedal, care îmi povestea despre meleaguri îndepărtate. În mine s-a trezit din nou foamea de cunoaştere. Am pornit la drum.

Am simţit că ştiu fiecare petic al întinderii late şi aurii din jurul golfului şi mormanul uriaş de stânci care se înălţau deasupra sa, în spatele palatului recent construit. În doar câteva zile, devenise pentru mine mai real decât Creta. Căminul copilăriei mele îmi părea acum o amintire prăfuită, o cu totul altă lume faţă de cea în care mă aflam. Mai departe pe uscat însă, pădurile se adunau ciorchine la poalele unui vârf măreţ – un munte care se înălţa spre văzduh, de parcă ar fi tânjit să ajungă la olimpienii din ceruri. Pădurea se întindea la baza sa, dar mai sus, copacii începeau să se răărească, iar peticele lor mărăcinoase de verde deveneau tot mai răsfirate pe pământul maroniu şi printre bolovanii ce se iţeau din ţărână. Nu mă aventurasem niciodată încolo.

La început, dădeam târcoale pădurii, cu prudenţă, nesigură de tufişurile întunecate şi încâlcite, care se încolăceau laolaltă, însă pe măsură ce prindeam curaj, înaintam cu tot mai multă îndrăzneală înspre centrul ei. Eram mereu

pregătită să aud un mistreţ cum vine trosnind totul în cale sau un şarpe cum lunecă delicat pe o ramură, însă tot ce auzeam era zbârnâitul cicadelor şi ţipătul ocazional al vreunei păsări care se rotea printre vârfurile copacilor. Tânjeam să ajung la munte, să îl urc, în speranţa de a vedea întinderea insulei de cealaltă parte, dar precauţia m-a împiedicat să mă duc prea departe, ca să nu mă rătăcesc printre arbori. Aşa că făceam mereu cale-ntoarsă.

Pe măsură ce zilele treceau, neliniştea, tot mai puternică, îmi rodea măruntaiele. Fusesem necugetată să cred că mă pot încrede într-un zeu, dintre toate făpturile lumii! Fusesem pentru el doar o distracţie trecătoare, un amuzament, o martoră la trucul său de a-i preface pe piraţi în delfini, o muritoare în admiraţia căreia s-a putut scălda, înainte să plece din nou. Mă apăsau singurătatea şi liniştea din jurul meu.

— Blestemat să fii, Dionysos! am rostit cu voce tare.

Glasul meu fusese prea zgomotos, prea straniu, reverberând din coloanele reci de marmură în aerul pustiu.

— Aşa se vorbeşte cu o zeitate? a venit răspunsul.

M-am întors imediat, iar sângele mi-a îngheţat în vine.

În dimineaţa aceea nu mă uitasem după corabia lui, atât de convinsă eram deja că nu se va mai întoarce. Şi iată-l acum, mai strălucitor decât îmi aminteam, cu un zâmbet mai sarcastic, cu ochii înflăcăraţi de o anume viclenie. În sinea mea, m-am cutremurat de prostia mea, de a vorbi atât de nechibzuit, dar m-am ţinut pe poziţii.

— Iartă-mă, am spus. Nu credeam...

A venit mai aproape. Mi-a studiat chipul, obrajii care îmi ardeau de ruşine.

— Nu credeai că o să mă întorc, a spus. De ce nu?

— Credeam că o să uiţi, am răspuns. Credeam... am îngăimat, dar glasul mi s-a frânt.

— Ce? a întrebat el. Că sunt la fel ca Tezeu? a zis el, pufnind pe nas, amuzat. Eu nu pozez, Ariadna, şi nu fac promisiuni pe care le arunc apoi la gunoi. M-ai rugat să-ţi aduc veşti despre sora ta, nu-i aşa?

Am ridicat privirea. Ştia oare ce s-a întâmplat în Creta după plecarea mea? Eram atât de disperată să aflu veşti despre Fedra.

Dionysos probabil că mi-a citit pe chip ce voiam să ştiu, fiindcă a vorbit înainte să pot spune ceva.

— Îţi voi spune ce ştiu, a zis. Nu e totul, fiindcă am primit informaţiile de la un oracol şi ştii că oracolele vorbesc în cimilituri. Dar atâta lucru ştiu: nu are de suferit în Creta. Tezeu a avut dreptate într-o privinţă; nimeni nu i-a bănuit rolul în eliberarea ostaticilor atenieni şi moartea Minotaurului. Numai una dintre fiice a fost învinovăţită pentru asta. Fedra a fost ferită de furia usturătoare pe care a dezlănţuit-o Minos – a strigat mare parte din ea spre ceruri şi spre mare, invocând toţi zeii care i-au trecut prin minte, ca să-l blesteme pe Tezeu. Minos

era atât de obişnuit să fie un favorit al zeilor, încât uitase cât de capricioşi pot fi aceştia.

La asta, Dionysos a zâmbit.

— Tânărul erou fermecător le e mult mai pe plac acum. Altarele încărcate până la ceruri cu mulţumiri pentru înfrângerea Minotaurului îi satisfac pe nemuritori mult mai mult decât aberaţiile lui Minos. Un rege umilit şi căzut în dizgraţie nu poate să le ofere decât puţin amuzament. Îşi întorseseră deja privirea către isprăvi mai captivante. Aşa că rugile lui Minos au rămas neascultate. De frustrare, a pornit după inventatorul evadat, Dedal...

— Dedal a evadat? l-am întrerupt eu, surprinsă.

— Aşa se pare, deşi nu ştiu cum. Fratele tău, Deucalion, conduce Creta cât timp Minos îl caută. Deucalion e un rege înţelept – prima lui sarcină a fost să potolească rebeliunea mocnită care a cuprins Creta în haosul iniţial. Cu Minos plecat departe peste mări, Labirintul spart şi Minotaurul prefăcut în pastă şi zgârciuri, nu putea risca o revoltă. Deucalion are nevoie de aliaţi. I-a găsit un soţ Fedrei – un prinţ grozav dintr-o cetate măreaţă –, iar sora ta a plecat cu el chiar în ziua următoare. Acum trăieşte în alt palat, slujită de o armată de cameriste, şi îi sunt făcute toate poftele, cât timp trec anii, până va ajunge la vârsta măritişului. Te rog să nu mă mai întrebi alte lucruri despre situaţia ei în momentul de faţă, fiindcă nu pot să-ţi spun mai mult. Parcele au planuri pentru sora ta şi nu e locul meu să-i schimb destinul şi să ţi-o aduc. Iar dacă eşti sinceră cu tine, deşi ştiu că ţi-e dor să o vezi, ştii că insula asta liniştită nu e locul potrivit pentru ea.

Asta nu puteam tăgădui: un palat luxos, într-o cetate străină, i-ar fi mult mai pe plac surorii mele decât o viaţă de exil şi singurătate. Nu ştiam cât de precară îmi era poziţia aici; nu aş fi avut nicio justificare în a o târî şi pe Fedra în haosul meu tulbure. Mi-era dor de chipul ei rotund şi sincer şi de sporovăială ei curioasă, mai mult decât puteam spune. Dar, mai presus de orice, îi doream binele surorii mele, iar prinţul ei, oricine ar fi fost el, nu ar privi cu ochi buni o alianţă cu o prinţesă care îşi trădase întregul regat şi permisese ca cele mai mari comori ale cetăţii să fie jefuite sau distruse într-o singură noapte. Dionysos mi-a promis că o voi vedea din nou pe Fedra, odată ce noul ei statut va fi asigurat, fiindcă el o văzuse sosind aici într-o bună zi, pe o corabie măreaţă şi înveşmântată în haine scumpe.

M-am gândit să mă întorc în Creta, acum, că Minos nu mai era. Însă faptul că s-ar fi putut întoarce în orice moment însemna că nu voi avea nicio secundă de linişte acolo. În plus, săvârşisem o teribilă fărădelege. Oare Deucalion, un rege novice, chiar ar fi primit-o înapoi pe femeia care trădase întreaga cetate, chiar dacă locuitorii săi se bucurau în taină că au scăpat de Minotaur? Nu cred. Naxos era deocamdată un loc mai sigur pentru mine, iar adevărul e că, atâta vreme cât Dionysos era acolo, nu puteam nega că o parte din mine voia să rămână.

18 FEDRA

Existau câteva lucruri, cel puţin, despre care Tezeu nu a minţit. În anii următori, aveam să le număr – aceste rămăşiţe de sinceritate, presărate ici şi colo, amestecate în marea de înşelăciuni în care înota fără niciun efort.

În primul rând, era adevărat că Atena m-a întâmpinat cu bucurie, mult mai mult decât m-am aşteptat. Treptat, am încetat să mai fiu atentă să surprind şuşoteli pe la colţuri întunecate. La Knossos, ruşinea familiei noastre ne urmărea ca un lanţ pe care eram obligaţi să-l târâm după noi, trăgându-ne în jos, făcându-ne să ne împiedicăm. În Atena, am fost uimită să descopăr că mă pot mişca liber, fără greutatea sa. În locul condamnării, am găsit compasiune.

Citadela era mică, mai mică decât mă aşteptasem, obişnuită fiind cu splendoarea întinsă a cetăţii Knossos. L-am rugat pe Tezeu să mi-o arate pe toată, sperând că pe măsură ce ne plimbam, voi putea scoate mai multe de la el, ca să pun cap la cap ultimele clipe ale surorii mele pe Naxos. Însă, în pofida eforturilor mele, nu vorbea niciodată despre asta. Eu nu aveam darul manipulării, al înduplecării şi al convingerii; eram obişnuită cu o abordare mai directă. Dacă îl întrebam despre noaptea aceea, se încrunta şi găsea iute un motiv să pună capăt discuţiei.

Era, bineînţeles, bucuros să vorbească despre isprăvile sale. Am auzit de multe ori cum l-a învins pe Minotaurul nostru, zdrobindu-l până ce n-a mai rămas din el decât o baltă de sânge, păr şi coarne, în noaptea Labirintului. Îşi înflorea eroismele, repetându-mi-le iar şi iar. Am încetat să mai ascult şi, în schimb, am început să privesc cu atenţie detaliile noului meu cămin.

Citadela era bine apărată de fortificaţiile de pe platoul muntelui pe care-l urcaserăm în prima zi. Treptele de piatră săpate în versant conduceau spre port şi spre râul şerpuitor ce curgea din văile rodnice, care se întindeau verzi şi luxuriante dedesubt, atât de diferite de stâncile uscate şi prăfuite din Creta.

Împreună, ne plimbam prin aglomeraţia pieţei, unde negustorii se întreceau, care mai de care, să vândă munţi de măsline lucioase, miere aurie şi densă, amfore cu vin roşu-închis, mormane de bijuterii şi obiecte de ceramică. Ştiam de ce îi plăcea lui Tezeu să umble printre supuşii săi. Aceştia îl venerau aproape ca pe un zeu; omul care îi salvase de brutalitatea inumană a cretanilor. Însă îmi ofereau şi mie din mărfurile lor, îmi zâmbeau şi mă strigau pe nume. Nu pot să neg că simţeam un uşor frison când umblam alături de un bărbat atât de adorat de publicul său, iar gloria lui se reflecta asupra mea, consoarta lui aleasă.

Prin centrul plin de viaţă, ne îndreptam spre marginea de la apus a cetăţii, unde domnea o tăcere reverenţioasă. Măslinii măreţi, cu trunchiurile noduroase, cu ramurile atât de încărcate, ţâşneau răsucindu-se din pământul pe care îl trăsnise

Atena, ca să dea rod, când se întrecuse cu Poseidon pentru cetatea în care ne aflam acum. Alături, era un altar unde un şir constant de preotese îşi vedeau de cinstire, conducând riturile zeiţei.

Îmi plăcea să explorez Atena mai mult decât m-am aşteptat, cu toate că nu-mi oferea adevărul pe care îl voiam de la însoţitorul meu. Tezeu s-a apropiat cel mai mult de o discuţie cu mine pe acest subiect atunci când m-a avertizat să păstrez tăcerea.

— Să nu le spui oamenilor de aici despre rolul tău în poveste, mi-a spus de la început.

L-am privit atunci. Chipul său, atât de frumos, dar atât de neinteresant acum, era fixat într-o expresie severă şi nu mă privea în ochi, ci se uita hotărât drept înainte.

— Ce poveste? am întrebat.

Am vrut să-l fac să o spună: uciderea Minotaurului, salvarea ostaticilor în care jucaserăm un rol vital, şi eu, şi Ariadna. Cine îi adusese înapoi ghioaga cea preţuită?

Iar acum voia să mă prefac că totul a fost doar opera lui; altă poveste care să-i întărească legenda.

Chipul i s-au întunecat pe dată.

— Povestea din Creta, a spus scurt. Oamenii de aici te compătimesc. Ştiu că ai fost o prizonieră a tatălui tău, la fel cum au fost şi copiii noştri atenieni. Sigur că îl detestai şi te temeai de monstru, sigur că te bucuri că ai scăpat de el acum. Dar dacă ar şti că tu şi sora ta eraţi pregătite să vă trădaţi propria cetate, propria familie...

Ameninţarea a rămas nerostită, dar am auzit-o destul de limpede.

Şi, cu toate că nu îmi plăcea s-o recunosc, avea dreptate. M-a sfătuit că e mai bine să mă prefac nevinovată, să spun că ne-a cucerit singur Labirintul şi că a salvat-o pe Ariadna de sub domnia tiranică a lui Minos, din milă faţă de inima ei bună – care tremurase de dragul ostaticilor înfricoşaţi –, astfel încât nimeni să nu bănuiască ce inimă rebelă am în piept.

Era cetatea lui Tezeu. Am făcut aşa cum mi-a spus. Şi o vreme, deşi mă temusem că voi ceda cu totul, până la urmă am reuşit să nu mă pierd cu firea. În toată cetatea, au avut loc festivităţi extraordinare în cinstea morţii Minotaurului şi a fiecărei recolte de-atunci încolo, când nu aveau să mai fie trimise alte tributuri peste mare, unde le-ar fi aşteptat o soartă îngrozitoare. Tezeu se desfăta cu gloria pe care i-o aducea acest lucru în fiecare an. Uneori însă, observam o apatie în comportamentul său şi m-am gândit că ştiu cum pot să o întorc în avantajul meu.

— Oamenii îţi sunt încă atât de recunoscători, i-am comentat într-o zi, în curtea palatului.

Era întins pe o canapea, iar întreaga sa postură emana un aer oarecum ursuz, o

langoare care, îmi dădeam bine seama, nu se potrivea deloc cu firea sa.

— Isprăvile tale din Labirint ţi-au adus, şi pe bună dreptate, o faimă dincolo de orice închipuire.

Îl urmăream cu atenţie. Măgulirea era cheia către voinţa lui Tezeu; fusese nevoie să învăţ subtilitatea de care dusesem lipsă până atunci şi mi-o rafinasem tocmai pentru acest moment. M-am silit să adopt un ton neglijent, să privesc sus pe cer, de parcă aş fi vorbit de gânduri fără nicio importanţă.

— Mă întreb cât va dura recunoştinţa lor, am comentat. Până când îşi vor mai aminti.

Asta l-a iritat. Era atât de uşor de scos din sărite. S-a ridicat, zburlindu-se la mine.

— Le-am salvat viaţa copiilor lor, iar şi iar, s-a răstit el. Ar trebui să-şi amintească zi de zi, când se uită la chipurile lor zâmbitoare, şi să fie recunoscători că oasele lor nu zac împrăştiate într-o pivniţă cretană.

— Oh, sigur că aşa ar trebui, m-am grăbit eu să-l aprob. Dar ştii cum sunt oamenii...

S-a încruntat, nedumerit.

— Ce vrei să spui?

— Păi, uită de ce s-ar fi putut întâmpla şi se concentrează doar pe problemele de zi cu zi. „Ce dacă ne-a salvat copiii de la a fi înfulecaţi de vii, de ce nu opreşte hoţii din cetate şi nu repară zidurile?” Am văzut cum i se înnegurează chipul şi am adăugat iute: E doar un exemplu.

Am înghiţit în sec, i-am aşezat o mână liniştitoare pe braţ şi l-am privit în ochi.

— Dar oamenii sunt nesăbuiţi, am zis cu blândeţe. De ce s-ar înjosi măreţul Tezeu să-i stârpească pe hoţii de rând? Aşa ceva este sub demnitatea ta, cel mai mare erou după Heracle.

Am aşteptat până când cuvintele mele şi-au făcut efectul. Ştiam că pentru el nu-i destul să-i urmeze paşii marelui său mentor. Tânjea să depăşească izbânzile lui Heracle. Însă Heracle ucisese mult mai mulţi monştri, nu doar un singur Minotaur.

— Cui îi pasă ce gândesc ei? am zis, după o pauză. Părerile lor nu contează. Acum trebuie să plec, să mă pregătesc pentru ospăţul de mai târziu.

Tezeu adora ospeţele, iar slujnicele petreceau mereu o grămadă de timp să-mi aranjeze părul, rochia şi bijuteriile, în aşa fel încât să-l mulţumească. Era momentul oportun să-l las singur, cu vorbele mele de rămas-bun fermentându-i în suflet. Pe Tezeu nu-l interesa decât părerea celorlalţi, iar eu ştiam asta.

Strategia a funcţionat, mult mai repede decât mi-am imaginat. În doar câteva zile, Tezeu a traversat sala tronului cuprins de încântare, să-mi spună că urmează să pornească la drum curând; apăruse ocazia unei alte expediţii, iar el avea să răspundă chemării. Treaba de zi cu zi de a conduce o cetate nu-l încânta, ştiam asta, deşi nu voia să recunoască. Era mai mult decât bucuros să lase detaliile

acestei răspunderi în seama sfetnicilor săi. Existau tirani ce trebuiau supuşi în lumea întreagă, monştri ce trebuiau învinşi, şi numai el putea face asta.

Desigur, aceasta a fost doar prima expediţie dintre multe altele, iar curând, Tezeu a început să fie plecat perioade lungi. Ori de câte ori îi făceam cu mâna din port, simţeam cum o imensă uşurare îmi inundă corpul şi mă face să mă încovoi. Oricine ar fi privit ar fi crezut că mai aveam puţin şi mă prăbuşeam la pământ de groaza dorului de el sau de îngrijorarea că va fi ucis. Nu era aşa.

Uşurarea mea era marcată de vinovăţie, întotdeauna. Oare zeii văzuseră în sufletul meu mic şi superficial în noaptea aceea, când stătusem cu Tezeu şi Ariadna? Dacă m-ai fi strivit ca pe o nucă de stâncile acelea şi mi-ai fi dat sufletul la iveală, nu aş fi putut tăgădui că undeva, într-un colţişor ascuns, tânjeam ca sora mea să dispară, ca eu să pot rămâne singură cu Tezeu. Nu aşa, firește, nu i-am dorit niciodată răul. Însă existenţa mea în Atena – eliberată de coşmarul Labirintului, promisă eroului care ne salvase pe toţi – era lucrul la care visam pe când priveam marea, de la Knossos.

Oare asta era pedeapsa mea? Să trăiesc realitatea visului meu şi să descopăr că din frumuseţea sa scânteietoare nu mai rămâne nimic când mă apropii de ea? Pe măsură ce timpul m-a dus mai departe de noaptea aceea, am început să mă întreb – oare în fiorii clipei, e posibil să-l fi înţeles totuşi greşit pe Tezeu? Dacă aş fi ascultat cu mai multă atenţie, oare aş fi putut fi acolo, la golfuleţul potrivit, când au plecat? Dacă da, aş fi putut-o convinge pe Ariadna să rămână pe corabie, în siguranţă. Ar fi dormit lângă mine, la căldură şi adăpost, iar acum am fi fost în Atena împreună. Oricât de mult încercam, nu puteam să-mi închipui aşa ceva. Poate că Artemis ne-ar fi trăsnit pe amândouă.

Încă o plângeam pe sora mea, dar viaţa la curtea din Atena era plină de lucruri care să-mi distragă atenţia, iar pe durata absenţelor îndelungate ale lui Tezeu, am înflorit cum n-am făcut-o niciodată în Creta. Simţeam uneori ghimpele dorului de mama – ori de câte ori venea la ţărmurile noastre cineva care ar fi putut avea veşti despre căminul meu pierdut, mă năpusteam asupra sa, şi aşa am aflat că Minos era în continuare dispărut, că domnia lui Deucalion rămânea moderată şi că Pasifae era mereu în grădina cu ierburi aromatice, aparent împăcată cu situaţia. Odată cu vârsta, am început să-i studiez pe bătrâni şi să fiu foarte atentă la cum se conduce o cetate când nu e guvernată de frică şi colţi şi sânge. Când se întorcea Tezeu, îi dădeam impresia că sunt de-a dreptul captivată de poveştile sale grandioase. Oh, erau naraţiuni zburdalnice, pline de aventuri şi entuziasm, dar într-un final m-am săturat să aud cât de desăvârşit era Tezeu – mereu cu un pas înaintea duşmanului, mai puternic decât toţi şi triumfător până la capăt. Chiar şi aşa, ştiam că nu va dura mult până ce cântecul de sirenă al gloriei avea să-l momească din nou pe mare, iar Atena avea să fie din nou a mea.

Ce să fac cu ea, nu ştiam. O prinţesă era o prinţesă, oriunde ar fi fost ea, iar în Atena, la fel ca şi în Creta, distracţiile disponibile păreau limitate la războiul de

ţesut, la dănţuiri şi zâmbete adresate bărbaţilor. Ariadna era cea care dansa, nu eu. O privisem cum se abandona în paşii de dans, rătăcindu-se în vraja lor, şi mă declarasem neinteresată să învăţ. Ştiam că nu mă voi mişca niciodată ca sora mea, că nu voi avea niciodată graţia ei. Ţesutul însă era ceva ce obişnuiam să facem împreună. Mă durea sufletul să stau în faţa războiului, în odaia goală din Atena, şi să-mi petrec ceasuri posomorâte urzind din fire o poveste, fără ca ea să-mi fie alături.

Aşa că nu-mi rămâneau decât zâmbetele.

Nu după mult timp, paşii mi s-au întors irezistibil către sala aglomerată, ispititoare, în care se administrau treburile palatului. Prima dată când am intrat, s-au ridicat câteva sprâncene şi am simţit cum privirile bărbaţilor de elită ai Atenei au poposit întrebătoare asupra mea. Am făcut apel la acel zâmbet regal, cel mai luminos de care eram în stare, şi am făcut un pas înainte.

— Speram să stau cu dumneavoastră în dimineaţa asta, am zis.

Mi-am îndreptat cuvintele către Pandion, un bărbat blând, între două vârste, în care ştiam că Tezeu are încredere.

— Nu se prea obişnuieşte în Atena, a spus el, moderat.

Gândul le-a traversat şi celorlalţi chipurile, limpede ca fulgerul. *Suntem în Atena, un loc civilizat. Oricare ar fi fost obiceiul în Creta, aici e altfel.* Mi-am îndreptat umerii.

— Dacă Tezeu ar fi aici, şi-ar ocupa locul printre Domniile Voastre, am spus cu glas dulce, însă el poartă bătălii grozave peste mări, ca să ducă lumii pacea şi dreptatea, în numele Atenei. Iar cât timp el luptă acolo, pe mine mă lasă aici, fără vreun îndrumător în această cetate nouă. Ştiu că vrea să învăţ cum se conduce un regat drept şi echitabil. În plus...

Am ezitat, prinzând curaj fiindcă vedeam că mă ascultă, că nu m-au scos deja afară din sală cu râsetele lor, sau mai rău.

— În plus, eu n-am cunoscut decât modul de guvernare al tatălui meu; vreau să cunosc şi unul mai bun.

Mi-am ţinut răsuflarea. Puteau să o ia drept o insolenţă monstruoasă, dar m-am bazat pe faptul că s-ar simţi flataţi şi mi-ar ierta purtarea atât de necivilizată, având în vedere locul de unde veneam.

Pe chipul lui Pandion s-a întins aproape fără voie un zâmbet, iar după exemplul său, în sală s-a răspândit un murmur grav de aprobare.

— Prinţesă, sper că nu vei găsi plicticoase sarcinile noastre, a spus.

Aproape am izbucnit în râs. Mi-a plăcut că am putut să-i manipulez pe aceşti oameni importanţi şi plini de demnitate, iar în pliurile rochiei am strâns pumnul, în semn de triumf, când Pandion mi-a făcut semn să iau loc pe tronul mai mic, cel care stătea gol, lângă tronul impunător al lui Tezeu.

— Vorbeam despre veştile pe care le-am primit din Laurion, dealurile de la miazăzi, a continuat Pandion. S-a descoperit argint acolo, şi e posibil să poată fi

extras mai mult.

M-am aplecat înainte, dornică să aud totul. Sigur, nu aveam nicio putere, asta era adevărat. Însă ascultam; acolo unde Tezeu se afunda în scaun, se uita lung şi îşi găsea scuze ca să plece, eu stăteam dreaptă şi eram atentă. Nu am rostit niciun cuvânt cu voce tare; nu voiam să mă creadă prea îndrăzneaţă. Însă treptat am devenit tot mai pricepută în a şopti la urechile potrivite, în momentele potrivite, şi am descoperit că îi puteam face să creadă că vorbesc în numele soţului meu hărăzit, cât timp el era plecat. Mă sâcâia că le păsa de cuvintele mele doar fiindcă îşi închipuiau că vin de la soţul meu. Uneori, vedeam cum ochii le treceau peste corpul meu şi cât de nesemnificativă credeau că e mintea mea. Însă chiar dacă îşi imaginau că sunt doar un canal decorativ pentru cuvintele lui Tezeu, pentru prima dată în viaţa mea, bărbaţii care aveau puterea în mâinile lor se opreau politicos, ca să îmi îngăduie şi mie să vorbesc. Mi-am înghiţit frustrarea şi am folosit-o în avantajul meu.

În faţa mea se întrevedea, înspăimântător, cel de-al optsprezecelea an al vieţii mele. Mă întrebam cât de mult o s-o mai pot ţine cu viaţa asta. Tezeu nu avea nevoie de o nevastă; avea nevoie de un public recunoscător şi de cineva care să conducă cetatea, cât timp el îşi scria numele în analele istoriei. Însă căsătoria noastră făcea parte din armistiţiul cu Creta şi ştiam că e inevitabilă. În cele din urmă, a venit şi ziua în care a trimis vorbă din călătoriile sale, anunţând când crede că se va întoarce, şi a poruncit să înceapă pregătirile pentru nunta noastră.

Ziua nunţii noastre, la fel ca naşterea Minotaurului, era o amintire pe care nu mi-o îngăduiam. Ori de câte ori îmi apărea pâlpâind în minte, senzaţia dominantă era aceea de pierdere dureroasă, pe care o simţeam fără Ariadna alături. Mâini de ateniene, suficient de blânde, dar necunoscute şi distante, mi-au răsucit părul în cozi împletite şi m-au înveşmântat în ţesături unduitoare. Nu sora mea; sora mea, care visase la ziua asta pentru ea însăşi.

Dacă sperasem că măritişul cu Tezeu avea să-mi stingă o parte din bănuielile care îmi mocneau încă în minte, mă înşelasem amarnic. După ce ne-am căsătorit, m-am întrebat şi mai mult dacă a spus adevărul, cum că o lăsase singură pe Ariadna din respect faţă de onoarea ei. Din câte îmi dădeam seama, Artemis, zeiţa sumbru măritată cu propria-i castitate, nu ar fi avut cine ştie ce motiv să-şi trimită şarpele împotriva Ariadnei fiindcă îl ajutase pe Tezeu să iasă din Labirint. Puteam doar să bănuiesc că sora mea plătise preţul pentru altceva, ceva cu mult mai ofensator la adresa nemuritoarei fecioare.

Însă Tezeu, care dormea adânc lângă mine, nu avea să-mi spună niciodată.

19 ARIADNA

Am aşteptat ca Dionysos să spună că va pleca din nou; că îl cheamă lumea şi că va pleca pe valuri şi va dispărea. Însă a rămas. La început nu a mai vorbit despre mama lui, însă pe măsură ce am intrat într-o rutină a plimbărilor împreună pe plajă, în fiecare seară, a mai abordat o dată subiectul.

— Mama mea, Semele, era o femeie muritoare, într-adevăr, dar tatăl meu era Zeus, stăpân al fulgerelor şi conducător al muntelui Olimp. În pofida geloziei usturătoare a soţiei sale, Hera, tatăl meu nu rezista tentaţiilor femeilor frumoase pe care le vedea pe Pământ. Deşi o avea pe Hera, cea cu braţele albe, în toată gloria ei, nu se mulţumea niciodată cu o singură femeie – fie ea şi regina tuturor zeiţelor. Aşadar, când a văzut-o pe Semele, nu a ezitat să o necinstească.

Desigur. O poveste cunoscută. Însă pe buzele lui Dionysos, cuvintele zumzăiau ca străbătute de un curent ascuns. Zeii luau ce voiau, oricând voiau. Dar Dionysos ce voia? Chipul său era sincer şi nevinovat, şi cu toate că eram pregătită din clipă în clipă pentru ce avea să urmeze, el s-a mulţumit să-şi continue povestea.

— Semele a fost încântată să primească atenţia tânărului chipeş. Nu s-a îndoit de vorbele lui, când i-a spus că e cel mai puternic dintre nemuritori. Şi nu a rezistat când a condus-o într-un golfuleţ izolat, departe de privirile iscoditoare ale nevestei sale mereu atente. Cu timpul, pântecul i s-a rotunjit şi a început să se laude cu asta tuturor celor care o ascultau. Când Hera a auzit de muritoarea cea nesăbuită care se lăuda cu copilul divin pe care avea să-l nască, şi-a plănuit răzbunarea. A vizitat-o pe mama, deghizată într-o băbuţă, care i-a pus la îndoială povestea. „De ce nu vine Zeus la tine scăldat în gloria sa aurie, în care îşi vizitează nevasta nemuritoare?”, a întrebat-o pe Semele. „Roagă-l să-ţi arate care-i este adevărata-i înfăţişare şi atunci vei şti, mai presus de orice îndoială, că în pântec îi porţi fiul...”

Dionysos s-a oprit.

Ascultând acea întâmplare repovestită, am simţit că stomacul mi se face ghem. Ştiam de ranchiuna Herei şi de pedepsele pe care le-a abătut asupra nefericitelor iubite muritoare ale lui Zeus. Ştiam că trebuie să fie o păcăleală şi am simţit durerea lui Dionysos pricinuită de faptul că îmi povestea ce îi făcuse Hera mamei sale.

— Astfel, Semele s-a dus la Zeus şi l-a pus să jure că îi va îndeplini orice dorinţă ar fi avut. Râzând, el a jurat, făcându-şi legământul pe Styx, râul cel cumplit, care duce fiecare spirit în umbrele întunecate ale lui Hades. Aşa grozav şi atotputernic cum e, Zeus era legat de jurământ cu lanţuri indestructibile. Aşadar, când Semele şi-a rostit dorinţa cu voce tare – ca el să-şi dezvăluie

înaintea ei adevărata înfăţişare de nemuritor –, şi-a dat seama de îndată că Hera l-a descoperit şi că asta avea să-i fie răzbunarea. Cu inima grea, şi-a dat la o parte învelişul muritor, iar divinitatea-i grozavă a strălucit ca flacăra soarelui. Niciun ochi omenesc nu poate rezista la o asemenea privelişte. Mama mea, cu mine în pântec, a fost prefăcută într-o clipită în cenuşă.

Am înghiţit în sec. Pedeapsa Herei fusese atât de isteaţă; încă o dată, se dovedise mai deşteaptă decât soţul ei, care călca strâmb. Şi, încă o dată, altă femeie plătea preţul.

— Atunci, cum...? am dat să întreb.

— Cum de nu m-am fărâmiţat în pântecul ei? a întrebat Dionysos, schiţând o grimasă. Tatăl meu m-a scos din pântecul ei, în timp ce mama ardea. Nu eram gata să mă nasc, aşa că m-a cusut la loc sigur, în coapsa lui, până la momentul potrivit. Astfel, m-am născut de două ori şi mi-am putut revendica dreptul dobândit prin naştere, de olimpian adevărat, fiindcă am fost hrănit de sângele de aur al tatălui meu.

Am simţit un ghimpe al tristeţii pentru soarta lui; un prunc smuls din pântecul mamei sale, fără vreun alt motiv în afară de ciudă şi orgoliu rănit. Măcar Minotaurul cunoscuse atingerea blândă a mângâierilor mamei sale, chiar dacă mintea-i smintită nu putea înţelege iubirea.

— Hera, desigur, nu ar fi acceptat să-mi ocup locul în sălile de pe muntele Olimp, aşa că tatăl meu m-a încredinţat nimfelor de pe muntele Nysa. Era suficient de departe de locurile preferate de Hera, încât să fiu ascuns în siguranţă, câtă vreme eram atât de mic.

Vasăzică, aşa se explica de ce purtarea lui era atât de neobişnuită faţă de toate lucrurile la care mă aşteptam de la un zeu. Nu fusese crescut în sălile de aur de pe muntele Olimp, în mulţimea de nemuritori eleganţi şi cruzi care se luptau acolo pentru supremaţie. Nu învăţase pe genunchiul lui Zeus că lumea îi stă întinsă la picioare, ca un ospăţ din care poate alege ce să culeagă şi ce să arunce.

— Aşa că am crescut pe coastele muntelui, iubit şi îngrijit de nimfe. Erau un grup de surori, care trăiau împreună cu tatăl lor, Silenus. De la el am învăţat să fac vin din struguri. Era un bătrân jovial, care râdea mereu de ridicolul vieţii, şi un mare iubitor de vin. El m-a învăţat, încă de la o vârstă fragedă, secretele licorii.

Dionysos se înveselise cu totul pe când vorbea despre zilele petrecute pe muntele Nysa. Ne-am oprit la un pâlc de bolovani unde eu puteam să mă aşez, iar el tocmai se întindea pe unul dintre ei. Soarele îi lumina chipul, scăldându-l într-o strălucire care îmi tăia răsuflarea. Umbre ale gloriei lui Zeus; o şoaptă a felului cum trebuie să-i fi apărut lui Semele în ultima clipă a vieţii ei. Dionysos îşi umbrea ochii cu braţul, în timp ce îmi surâdea, languros şi graţios.

— Bătrânul Silenus s-a dus să cutreiere într-o zi, aşa cum îi stătea în obicei, şi s-a trezit la poalele muntelui din regatul frigian condus de Midas. Silenus era de

obicei mai mult beat decât treaz, iar când s-a oprit la o fântână să bea apă, a adormit fără să vrea în soarele amiezii. Regele Midas l-a primit cu multă ospitalitate când s-a trezit, aşa că i-am promis regelui Midas că, în schimbul bunătăţii sale, îi voi oferi în dar tot ce îşi va dori.

L-am privit brusc pe Dionysos, nesigură încotro avea s-o ia povestea. El încă zâmbea, cu toate că nu-i vedeam ochii sub pavăza braţului, aşa că am zâmbit şi eu, atrasă de buna lui dispoziţie.

— Regele Midas a fost încântat de propunere şi a cântărit-o cu atenţie în gând. Frigia nu era un regat bogat. Midas tânjea să-şi depăşească vecinii rivali, care aveau aur dincolo de orice închipuire.

Aici, Dionysos nu şi-a putut abţine un hohot de râs.

— Aşa că exact asta mi-a cerut, aur – mai precis, abilitatea de a transforma în aur tot ce atingea. Îţi poţi închipui bucuria când i-am împlinit dorinţa, iar masa pe care îşi odihnea palma a început să strălucească dintr-odată. S-a răsucit pe călcâie, beat de fericire, a atins pilaştrii de piatră de lângă el şi i-a văzut cum se transformă. Fântâna din care băuse Silenus a prins a străluci când a pus o mână pe ea, iar fiecare undă de apă a îngheţat în valuri aurii, scânteietoare. Lespezile de piatră de sub tălpile sale, măslinii răsuciţi de care se apropia în paşi de dans, până şi firele de iarbă care fluturau în adierea vântului, când s-a lăsat în genunchi să-şi treacă degetele printre ele – totul era acum de aur. Suprafeţele strălucitoare reflectau razele soarelui în fâşii aspre, orbitoare, făcându-i pe curteni să se cutremure şi să-şi apere ochii. Midas a râs din nou şi a început să ţopăie prin curte – ca şi cum ar fi fost iar un băieţandru –, după care s-a împiedicat brusc şi a căzut. Robele nu-i mai erau din pânze ţesute, ci din aur solid şi rezistent. Îndoiala i-a licărit în ochi pe când încerca să se ridice cu greu în picioare, ca o ţestoasă răsturnată pe spate.

Auzind acestea, am râs. Imaginea regelui lipsit de demnitate, chinuindu-se pe podea să se smulgă din aurul la care tânjea, era amuzantă. Însă în ochii lui Dionysos sclipea un licăr maliţios, iar dincolo de râsete am simţit cum încep să mă agit, neliniştită.

— Regele era un bărbat încăpăţânat şi hotărât să se ridice singur de la pământ. Când slujitorii lui au dat să-i sară în ajutor, le-a făcut semn poruncitor să stea departe. Dar câtă vreme atenţia le era distrasă, nimeni nu a văzut-o pe fiica cea mică a lui Midas cum fuge prin curte spre tatăl ei căzut pe spate, dornică să i se alăture la joacă.

Am rămas cu gura căscată. Sigur că Dionysos n-ar fi...

— Nu putea să aibă mai mult de trei ani şi îi era foarte devotată tatălui ei. S-a dus în fugă în locul unde acesta se zbătea pe jos, întemniţat în robele-i rigide şi zornăitoare, şi a sărit la gâtul lui, cu braţele ei mici şi grăsuţe, lipindu-şi faţa de obrazul lui, într-o sărutare încântată. Statuia de aur a copilului a căzut pe spate, în ţărâna de aur, iar zăngănitul metalic a răsunat în aerul dintr-odată cuprins de

liniște.

Dionysos s-a oprit, măsurându-mi cu privirea expresia îngrozită.

— Iar pe când tatăl ei plângea, lacrimile sărate i se întăreau pe obraji, ca niște nestemate sclipitoare.

Nu puteam să vorbesc. Eram îngrozită. M-am gândit la fetița aceea, cu încrederea și exuberanța ei, redusă la tăcere și prefăcută într-o replică rece și frumoasă a ei înseși. Nu mă gândisem că Dionysos ar fi precum ceilalți zei: rece, crud și meschin.

Nu știu ce expresie de groază trebuie să-mi fi schimonosit chipul, dar l-a făcut pe Dionysos să-și lase capul pe spate și să râdă în hohote.

— Ariadna! Doar nu crezi că aș fi lăsat-o pe copilă așa, nu? Sigur că nu aș pedepsi o ființă nevinovată, a zis el, înghițindu-și veselia. Și chiar îi eram recunoscător lui Midas, care era un om bun și amabil, fiindcă a avut grijă de Silenus. Și-a dat seama într-o clipită de nebunia dorinței lui. L-am lăsat să și-o retragă de îndată, ajutându-l să se ducă la cel mai apropiat râu și să se spele de putere. Să știi că nisipul din acel râu e plin și în ziua de azi de fire de aur. I-am redat viața fetiței, care nu și-a amintit nicio clipă din ce s-a întâmplat, și totul a revenit la normal. Regele Midas a învățat o lecție despre ceea ce e cu adevărat valoros și a devenit, fără urmă de tăgadă, o anecdotă amuzantă.

Am răsuflat ușurată, dar mă simțeam cumva și descumpănită de toate astea. Numai bunăvoința lui Dionysos făcuse ca întâmplarea asta să nu fie altceva decât o poveste amuzantă, și nu o tragedie îngrozitoare. Tot ce trebuia să facă era să aleagă un deznodământ sau altul.

Mi-a întins mâna, ca să mă ridice în picioare, și m-a privit drept în față. Forța colosală a frumuseții sale mi-a tăiat răsuflarea. Arăta de parcă el însuși ar fi fost poleit cu aur, de parcă degetele nesăbuite ale lui Midas i-ar fi atins pielea și l-ar fi infuzat cu aur. Mărețul Helios era bunicul meu și știam că o reverberație a strălucirii sale ne-a atins pe mine și pe frații mei, oferindu-ne o lumină blândă, dar întreaga prezență a lui Dionysos ardea într-o splendoare și o vitalitate spectaculoase, care făceau ca sângele soarelui ce îmi curgea prin vene să pară, prin comparație, plăpând și slab. Mi-a atins obrazul cu degetele și m-am simțit de parcă un fier roșu îmi sfâșie carnea, pătrunzându-mi până-n suflet. În spatele lui, cerul se aprindea într-un asfințit glorios. Simțeam că această clipă e ceva tangibil, ceva de care mă puteam agăța; îmi găsisem cumva un adăpost aici, în locul care credeam că îmi va topi carnea și îmi va albi oasele. Însă tot nu știam dacă povestea lui Midas era menită să mă avertizeze sau să mă liniștească.

Și-a luat mâna de pe obrazul meu.

— Nu te încrezi în mine.

Era adevărat, deși cumva nu puteam numi motivul șovăirii mele. Oare credeam că se joacă cu mine, că asta era o prefăcătorie elaborată, doar pentru propriul amuzament, pe când în sinea sa era la fel de sălbatic ca restul zeilor? Nu puteam

şti cu siguranţă.

— Când eram doar o copilă, mă încredeam în zei, m-am auzit spunând. Dar Poseidon ne-a trimis Minotaurul, iar tatăl meu a stat deoparte. Când a venit Tezeu, am crezut că nu e ca ei. Dar a fost mai rău; fiindcă zeii cel puţin nu s-au prefăcut niciodată a fi ceea ce nu sunt.

Expresia i s-a întunecat atunci, doar puţin. Când nu zâmbea, arăta de parcă ar fi fost sculptat în marmură, deşi trăsăturile nepământene ale chipului său depăşeau arta oricărui sculptor care trăise vreodată.

— Eu nu mă prefac, mi-a spus.

Dar cum puteam să ştiu? Tot ce ştiam era că va exista o zi de mâine, iar el poate că avea să fie aici. Sau poate că avea să plece.

Spre surprinderea mea, nu m-am trezit în zorii unei zile pustii şi singuratice. În fiecare dimineaţă care a urmat, sfidându-mi aşteptările, Dionysos era acolo, iar insula prindea viaţă datorită sporovăielii, cântecelor şi râsetelor sale. Viţa-de-vie creştea sălbatică şi mi-a arătat cum să scurtez tijele lemnoase şi groase, pentru a nu le lăsa să înghită casa cu totul. Alături de ele, a plantat mici straturi de legume şi pomi fructiferi şi am găsit o satisfacţie profundă când îmi adânceam palmele în pământul prăfos, împreună cu el, şi priveam, zi de zi, cum mlădiţe verzi ies din pământ, şi pe ramuri se coc încet rodii, lămâi şi smochine.

Şi în fiecare zi mă plimbam cu un zeu de aur. L-am convins să-mi arate mai mult din insulă, iar în compania sa am pătruns în cele mai îndepărtate cotloane ale pădurii. Am constatat cu surprindere că, în tot acest timp, picioarele mele căpătau forţă, chiar şi pe când îmi arăta cărarea dintre copaci, ce ducea până la poalele muntelui înalt, şi, împreună, ne aventuram pe pantele mai uşoare. M-am simţit mândră când am ajuns la un luminiş între copaci, puţin mai sus, şi am dat de un platou de stâncă, de unde vedeam ceea ce se găsea dincolo de munte.

— Ce părere ai de sălaşul meu? m-a întrebat Dionysos, cu un aer poznaş.

Abia mai puteam vorbi.

— E atât de frumos, am îngăimat.

Şi chiar era. Insula Naxos se întindea mai departe decât îmi închipuisem. Era bogată în vegetaţie, cu întinderi grozave de pădure ce coborau spre unduirile dramatice ale golfurilor, unde nisipul auriu lăsa loc apelor de smarald. Alţi munţi, mai mici decât cel pe versanţii căruia eram cocoţaţi acum, se înălţau în centrul insulei cu piscuri line, iar lumina lui Helios scălda totul într-o strălucire splendidă.

— Mă bucur că îţi place, a spus Dionysos.

Treptat, mi-a spus mai multe poveşti despre viaţa sa. A zugrăvit tabloul unei tinereţi idilice. Dulceaţa şi iubirea nimfelor – şi glumele şi aiureala lui Silenus – îi făcuseră copilăria atât de diferită de cea a celorlalţi zei, care fie se năşteau gata formaţi, pregătiţi pentru o existenţă nărăvaşă, fie se luptau şi îşi croiau drumul spre maturitate prin foc şi sabie.

Într-o seară, la amurg, a arătat spre un inel de stele, care scânteiau slab pe cerul indigo, şi mi-a spus:

— Ele sunt mătuşile mele, nimfele care m-au crescut cu atâta blândeţe. După ce au murit, Zeus le-a urcat pe cer în semn de recunoştinţă pentru că m-au crescut şi m-au ascuns de Hera. Însă ea nu-şi încheiase socotelile cu mine, a continuat el. Când m-am făcut mare şi tatăl meu a considerat că sunt în siguranţă, m-a adus în sălile din Olimp. Acolo, ea nu mă putea trăsni, în schimb a abătut asupra mea o sminteală care m-a condus de pe muntele învăluit în nori înapoi pe Pământ. Am simţit cum o mie de scorpioni îmi zgârie ţeasta pe dinăuntru; un chin frenetic care mă tortura stăruitor, aşa încât să nu mai înţeleg nimic. Am umblat în disperare luni de zile, ani, fără să văd şi să simt nimic altceva decât acea agonie. Pe măsură ce m-am îndepărtat tot mai mult de influenţa ei răuvoitoare, şi pe măsură ce s-a scurs timpul, iar ea a trecut la alte supărări şi alte sentimente de ură, nebunia mi s-a risipit încet-încet. Am deschis ochii într-o dimineaţă şi vedeam limpede; nu mai aveam privirea chinuită şi tivită cu roşu, iar gândurile îmi curgeau din nou. Nu mă grăbeam deloc să mă întorc pe muntele Olimp. În schimb, am umblat printre oameni. Le-am împărtăşit mijloacele de a zdrobi strugurii pentru a-i preface în vin şi le-am adus extazul dulce şi binevenit pe care îl putea oferi acesta. Mi-au mulţumit mult şi mi-au ridicat altare în toate locurile pe unde am fost. Femeile îşi părăseau vieţile de corvoadă şi ascultare; îşi aruncau voalurile şi îşi despleteau părul pentru a fugi în munţi, unde ţineau ritualuri secrete, departe de ochii bărbaţilor. Aceştia le tolerau purtarea, fiindcă nevestele lor asuprite se întorceau revigorate şi proaspete, vesele şi cu inima uşoară din nou. Unele au ales să mă urmeze, iar menadele mele devin tot mai numeroase. Vor veni la Naxos când... când va fi timpul potrivit... şi vei vedea.

Deloc caracteristic, s-a încurcat în cuvinte aici, iar eu l-am privit întrebător, curioasă când putea fi acel „timp potrivit” despre care vorbea.

— Într-o zi am întâlnit un tânăr pe nume Ampelos, a cărui frumuseţe putea concura cu cea a oricărui zeu pe care l-am văzut tronând pe muntele Olimp. Cu membrele uşoare, cu pielea netedă şi râzând mereu, părea să fie jumătatea mea muritoare, pe care o crezusem distrusă odată cu mama mea. I-am ajutat poporul să înveţe cum să lucreze câmpurile cu boi, nu cu mâna. Împreună, am cultivat întinderi mari de viţă-de-vie, care a crescut atât de înaltă şi de deasă încât a devenit o pădure încărcată cu struguri frumoşi şi graşi. Valuri nesfârşite de vin roşu, bogat ţâşneau din prese, iar acolo am crezut că am găsit pacea şi fericirea pe care nu le mai cunoscusem din vremea cât am stat pe muntele Nysa.

Privirea i s-a întunecat în timp ce vorbea. M-am încordat, înfigându-mi unghiile în palmă, stând la fel de nemişcată şi tăcută ca o pisică, atentă la ce avea să urmeze.

— Însă Ampelos era muritor şi predispus la fragilitatea tuturor oamenilor. Nu vreun blestem răzbunător al zeilor sau vreo pedeapsă divină mi l-a luat pe

Ampelos de lângă mine; doar simpla insultă a iţelor răsucite pe care Parcele le-au născocit pentru întreaga omenire. Într-o zi, a urcat prea sus în căutarea unui ciorchine ispititor de struguri şi şi-a pierdut echilibrul. Tânărul meu iubit s-a prăbuşit la pământ şi şi-a frânt gâtul pe stânci...

— Dar n-ai fi putut să-l salvezi? am izbucnit eu.

A scuturat din cap, scurt, de parcă ar fi izgonit o muscă enervantă.

— În ceea ce au hotărât Parcele, zeii nu au voie să intervină. Toţi muritorii trăiesc şi mor după iţele urzite de acestea, iar fiecare muritor va muri atunci când ele îi taie firul vieţii. L-am plâns pe frumosul meu Ampelos, dar s-a stins după legile care conduc omenirea şi nu puteam răsturna cursul lumii ca să-l salvez pe iubitul meu. Tot ce-am putut face a fost să-i smulg lumina sufletului în clipa când a murit, astfel încât s-o salvez de la veşnicia rece a Infernului. În schimb, pe Ampelos 1-am aşezat printre stele, unde frumuseţea sa avea să lumineze cerul nopţii şi să-i minuneze pe toţi oamenii.

M-am cutremurat, cu toate că seara era călduroasă. Curând, stelele aveau să licărească şi să prindă viaţă, rămăşiţe ale dorinţelor zeilor, arzând încă în întunericul gol. Mi-au amintit de poveştile lui Eirene şi am simţit cum în mine se înfioară o parte din acea veche furie.

— Să-i minuneze? am întrebat eu, încordată. Sau să ne aducă aminte care ne e locul? Toată viaţa mea, am auzit ce se întâmplă când zeii pun ochii pe vreun muritor. Niciodată nu pare să se sfârşească bine pentru noi. Am văzut asta cu ochii mei, să nu uităm.

Privirea lui Dionysos s-a înăsprit.

— Ampelos a avut parte de o moarte omenească. Se întâmplă de o mie de ori în fiecare zi.

— Nouă ni se întâmplă. Poate că mâine o să alunec de pe pietrele de la marginea stâncii sau un urs flămând o să vină după mine din pădure. Şi atunci?

— Atunci o să mori, aşa cum ai fi murit şi dacă n-aş mai fi venit aici!

Tonul îi era aspru, iar când l-am privit acum, postura dezinvoltă a braţelor sale, care îl făcea să pară atât de uman, se crispase într-o demnitate ce-i vădea divinitatea ofensată.

— N-ar fi vina mea mai mult decât dacă te-ai fi stins aici de dor, aşa cum a vrut Tezeu când te-a părăsit aici.

Undeva în sinea mea, ştiam că nu ar fi vina lui. Nu eram furioasă pe el; mă măcina însă gândul că nu ştiam dacă şi-ar vedea mai departe de drum fără să se sinchisească. Toată puterea era a lui. Eu aşteptam aici, pe insulă, fiindcă nu aveam unde altundeva să mă duc, întrebându-mă cât avea să mai ţină interesul lui faţă de mine, fiindcă sigur asta era tot ceea ce mă ţinea în viaţă.

— Dar bineînţeles, dacă asta ai prefera... Aşa să fie! s-a răstit.

Înainte să pot rosti vreun cuvânt, a dispărut. Tăcerea fremăta în jurul meu.

Ştiam că nu se mai află pe insulă. Povara pustietăţii acesteia mă apăsa din toate

părţile. Eu îl alungasem, cu furia care se aprinsese atât de brusc în mine. Prezenţa lui aici, deşi atât de plină de bucurie, purta cu ea ameninţarea faptului că ar putea dispărea dintr-o clipă în alta. Iar acum eu am făcut ca acest lucru să se întâmple, doar ca să nu mai fiu nevoită să mă tem de el.

Părăsirea pe Naxos însă nu mai era condamnarea la moarte care fusese înainte. Chiar dacă magia lui Dionysos m-ar fi părăsit, mi-am dat seama că nu s-ar fi risipit odată cu toate cunoştinţele pe care mi le-a oferit.

Fără el aici, tot cultivam legumele. Tot zdrobeam orzul între pietre, ca să coc pâine. Tot măturam podelele de marmură până sclipeau de curăţenie. Nu mai eram fata captivă a lui Minos; nu mai eram fata schimbată pe cuprul lui Cinyras; nu mai eram nici distracţia lui Tezeu, între două isprăvi eroice şi glorioase. Cumva, le supravieţuisem tuturor şi iată-mă aici, unde eram în sfârşit liberă. Aveam toată viaţa înainte; ca una dintre seminţele ce mi se chirceau în palmă, gata să fie sădite. Destinul meu nu îmi aparţinuse niciodată, înainte să părăsesc Creta şi să mi-l iau în mâini. Aşadar, ce aveam să fac acum cu el?

Am dansat paşii vechi pe care îi învăţasem de la mama, afară în curte, fără privirile iscoditoare şi şoaptele răutăcioase care şerpuiau pretutindeni în Knossos; paşii pe care mi-i aminteam dintr-o vreme dinaintea monştrilor şi a bărbaţilor care se foloseau de ei pentru putere şi glorie. Războiul de ţesut care adunase praf înainte ca Dionysos să transforme vechea colibă în palatul său strălucea acum cu putere, şi m-am aşezat să ţes. În timp ce răsuceam lâna moale şi o trăgeam în fire, mişcările îndemânatice ale degetelor mele îmi aduceau amintirea miilor de dăţi când am făcut asta cu Fedra. Am ţesut tapiserii cu subiectul considerat cel mai potrivit pentru prinţese; scene după scene cu nunţi splendide, în timp ce aşteptam să vină şi ale noastre. Complexitatea ţesăturii m-a fascinat dintotdeauna – deşi lentoarea ei o frustra pe Fedra – şi mi-am amintit cu câtă grijă am ţesut fiecare păun, fiecare rodie la marginile tapiseriei, drept simbol al Herei. Ea fiind zeiţa căsătoriei, scenele noastre nupţiale, făurite cu fire lucioase, îi erau dedicate şi ilustrau devotamentul nostru faţă de datorie.

Nu voiam să recreez acele tapiserii aici, pe Naxos. Fiindcă acum nu mai trăgea nimeni cu ochiul peste umărul meu, eram liberă să spun, în schimb, poveştile pe care le voiam. Ostenita Leto, blestemată de Hera să cutreiere pământul la nesfârşit, în vreme ce pântecul i se umfla cu gemenii concepuţi de Zeus. Io, uluită de metamorfoza sa din femeie în vacă, atunci când Zeus a încercat să-şi ascundă din nou infidelitatea. Şi, bineînţeles, Semele, încercând în zadar să-şi apere ochii de explozia de aur care avea s-o prefacă în cenuşă.

M-am cufundat în frenezia creaţiei, iar orele au trecut ca o singură clipă, pe când suveica zbura încolo şi încoace sub degetele mele. Când tapiseria a fost gata, am privit-o cu un fel de mândrie înverşunată. Nu era plină de scene cuminţi de slavă adusă zeilor. Era cu totul altceva.

În noaptea aceea, am visat scenele pe care le ţesusem – un amalgam de femei

transformate şi chinuite. Iar apoi visul s-a prefăcut în Naxos, unde eu stăteam pe nisip, cu stejarii uriaşi şi răsuciţi şi chiparoşii din pădure în spate, şi priveam feţele stâncoase ale munţilor. O neliniştite usturătoare mă furnica pe şira spinării, în timp ce mijeam ochii la vârful cel mai înalt, unde vedeam o siluetă. Când un nor a trecut prin faţa soarelui, am văzut-o limpede. Braţele ei albe străluceau ca marmura. Ochii îi erau mari şi rotunzi, tiviţi cu gene dese, ca o parodie a inocenţei. Privirea neagră din centrul lor era fixată implacabil asupra mea şi am simţit ura ei rece ca oţelul, aidoma unei lame la gâtul meu. Hera.

M-am foit şi m-am răsucit, m-am simţit prinsă într-o plasă alunecoasă şi m-am izbit de marginile ei într-o încercare disperată să scap. Răsuflarea mea era un suspin cuprins de panică şi îmi zgâria gâtul în căutarea aerului, iar atunci m-am ridicat în capul oaselor, cu păturile încurcate în jurul meu. Lumina zorilor inunda încăperea şi eram singură. Am tras aer în piept, adânc şi rar, şi am scuturat din cap, încercând să mă desprind de visul care încă mă ţinea în ghearele sale, lăsând frica să mi se risipească în singurătatea tăcută a dimineţii.

20 FEDRA

— Unde ai fost toată ziua?

Tezeu era ursuz, tolănit pe canapeaua joasă care se întindea pe toată lungimea unui perete din camera noastră spaţioasă. Deasupra capului său, soarele pătrundea înăuntru pe fereastra săpată în piatră, aruncându-i umbre pe chip.

Am fost luată prin surprindere de apariţia sa neaşteptată. Bănuisem că era călare pe dealuri, vânând vreo biată creatură, mult mai măruntă decât monştrii cu care prefera să se lupte; vărsându-şi frustrările ce îi însoţeau mereu sejururile acasă pe cerbii şi mistreţii nevinovaţi, care ne cutreierau munţii. În schimb, părea că pe mine mă luase ţintă. M-am îndreptat mai bine de spate, scuturându-mi părul de pe faţă şi privindu-l drept în ochi.

— Am fost la curte, am zis rece.

Cuvintele pe care nu le-am spus pluteau nerostite în aer: *Poporul se aşteaptă ca regele său să fie prezent acolo. Ce fel de rege îi îngăduie nevestei sale să-i preia îndatoririle?*

— Ce probleme fascinante ai mai auzit şi azi? a întrebat el batjocoritor. Vreun ţăran îşi acuză rivalul că i-a furat oile păduchioase, poate? Vreun stup e aşezat prea aproape de casa unui vecin? Câinele cuiva a muşcat un trecător? Chiar îmi pare rău că am ratat aşa ceva.

— E poporul tău, i-am reamintit. Vieţile lor contează pentru ei, aşa că ar trebui să conteze şi pentru tine.

A pufnit dispreţuitor. Peste încăpere s-a aşternut o tăcere grea.

— S-a discutat azi ceva ce te-ar fi putut interesa.

Am luat un pieptăn de pe măsuţa de toaletă şi am început să mi-l trec prin cârlionţi. Preumblarea atâtor oameni în şi din marea sală stârnea atâta praf, încât simţeam cum mi se agaţă de piele şi de păr. Luându-i tăcerea drept o invitaţie de a continua, am vorbit mai departe.

— Dealurile Laurion de la miazăzi dau tot mai mult argint pe zi ce trece. S-a sugerat că unele dintre aceste bogăţii ar putea fi folosite pentru a construi mai multe corăbii.

Tezeu a ridicat din umeri.

— Atena îşi doreşte o flotă mai mare? am întrebat.

Nu m-am obosit să aştept un răspuns.

— Corăbiile lui Minos erau odinioară năpasta Greciei, însă acum nimeni nu mai pare să se teamă de puterea Cretei.

— Fratele tău nu e Minos, a zis Tezeu.

Era adevărat. În vreme ce fratele meu stăpânea în linişte şi pace Creta, confuzia şi frica pe care o simţiseră insulele din împrejurimi imediat după moartea

Minotaurului lăsau loc acum unei lipse de respect îndrăzneţe – ba chiar şi unui dispreţ făţiş – faţă de tronul din Knossos. Atena părea să capete mai multă importanţă, pe măsură ce Creta cădea tot mai mult în umbre. Începusem să observ că mica noastră citadelă era acum inundată zi de zi de negustori veniţi de pretutindeni.

— Crezi că acum suntem la fel de puternici precum Creta? Putem ridica o flotă egală cu a lor?

— Mai bună, a zis Tezeu.

— Însă Atena e mică, am protestat eu. Zăcămintele de argint ne oferă bogăţii, dar avem puterea pe care o avea Minos? Putem aduna destui bărbaţi numai din cetatea asta ca să luptăm şi să cucerim cum a făcut-o el?

— Cauţi să conduci o invazie? a întrebat Tezeu.

Tăişul batjocurii din tonul lui m-a făcut să mă aprind şi am aruncat pieptănul cu mai multă forţă decât aveam de gând. A alunecat de pe marginea mesei din lemn sculptat şi a ricoşat în lespezile de marmură ale podelei.

— Tatăl meu a ţinut cetatea asta ostatică vreme de trei ani, m-am răstit eu. Cu siguranţă vrei să ne aperi de oricine ar căuta să-i imite domnia, nu-i aşa? Cum să reuşeşti asta mai bine decât prin creşterea puterii noastre?

S-a ridicat, privindu-mă în ochi, cu destul de multă suspiciune.

— Continuă, micuţă Fedra.

Micuţă Fedra. Încă se gândea la mine ca la fata de treisprezece ani captivată de lăudăroşeniile sale. Aveam să-i arăt că mi-am petrecut anii învăţând; pe când el cutreiera lumea în căutarea aventurii, eu rămăsesem aici, urmărind şi aşteptând.

— Munţii ne oferă o apărare naturală împotriva oricui caută să ne cucerească pe uscat; nicio armată care a existat vreodată n-ar putea să-i traverseze, am spus. Scoatem apă din râu, care ajunge direct la citadelă; niciun asediu nu ne poate izola proviziile proaspete. Linia de coastă însă e lungă; e slăbiciunea noastră, dar ar putea deveni punctul nostru forte.

Acum avea ochii reci, în timp ce mă privea cu atenţie.

— Suntem vulnerabili la atacurile pe mare; aşa a cucerit Minos Atena întâia oară. Cred că e înţelept să construieşti o forţă navală mai puternică; fundaţia unei flote puternice care ne va asigura puterea secole de-a rândul. Dar dacă vom avea mai multe corăbii, vom avea nevoie de mai mulţi oameni.

— Şi unde propui să-i găsim?

Am desfăcut larg braţele, purtată de-acum de valul ideilor proprii.

— Uită-te la Attica. Pretutindeni în jurul nostru sunt cătune şi orăşele. Fiecare e micuţ în sine, dar dacă s-ar uni cu noi, am putea avea de zeci de ori mai mulţi oameni decât avem acum.

— Îţi doreşti să-i atacăm?

Tezeu s-a ridicat în picioare, cu chipul luminat.

— Nu să-i luăm cu forţa, am zis eu încet.

Observându-i dezamăgirea, i-am pus o mână pe braţ, făcându-l să mă privească în faţă.

— Am văzut cum a condus Minos ca un tiran, i-am reamintit. Ţinea Atena în strânsoarea fricii şi a groazei, şi uită-te câtă credinţă i-aţi purtat. Nu vor fi ai noştri dacă le rădem oraşele de pe faţa pământului.

— Atunci cum vor fi ai noştri? a întrebat posac.

Eu am zâmbit.

— Cred că s-ar putea să am o idee.

— Un festival cum nu s-a mai văzut, i-a anunţat Tezeu în ziua următoare pe sfetnicii săi, oarecum uluiţi, care se dezobişnuiseră să-l mai vadă la curte. Vom aduce toate aşezările de pe peninsulă la Atena, pentru ospeţe şi jocuri şi slavă adusă marii zeiţe care ne dă numele cetăţii şi îi acordă protecţie. Îi vom primi pe toţi sub privirea blândă a Atenei şi vom împărţi cu ei bunăvoinţa sa.

Pregătirile au fost uriaşe. Războiul meu de ţesut prăfuit şi nefolosit mi-a dat o idee pentru rolul pe care aveam să-l joc; am sugerat să chemăm ţesătoarele pricepute din toată regiunea, ca să se adune laolaltă. Sub îndrumarea mea, urmau să ţească un *peplos*[2] uriaş, care să fie aşezat pe statuia Atenei la începerea festivităţilor. Au venit de departe, din Cithaeron şi Parnes, de la hotarele cetăţii Oropos şi de pe malurile râului Asopus, o adunare veselă de femei tinere. Când le-am strâns pe toate în sala cea mare pe care o confiscasem în acest scop, în faţa marelui război de ţesut pe care avea să fie confecţionat veşmântul sacru, am simţit cum mi se strânge inima la vederea chipurilor lor proaspete şi fericite şi a părului lor lucios.

Înainte să mă pot abţine, mi-am amintit de mine şi Ariadna, ţesând împreună. Senzaţia firelor de lână printre degetele mele, soarele care încălzea încăperea, vocea catifelată şi liniştitoare a surorii mele. Ameninţarea lacrimilor mi-a ars pentru o clipă ochii, după care am înghiţit în sec şi am vorbit.

— Fetelor, v-am încredinţat cea mai importantă sarcină a festivalului.

Atunci au tăcut. Ochii lor serioşi şi expresiile lor sincere m-au emoţionat.

— Vom ţese un *peplos* mai mare decât s-a văzut vreodată, suficient de mare pentru statuia Atenei din inima cetăţii şi suficient de magnific cât să-i fie pe plac zeiţei. Toate aţi fost alese pentru priceperea voastră la ţesut; acum e şansa voastră să vă arătaţi talentele în faţa întregii Attice.

Însă pentru mine, adevăratul dar era să le privesc cum lucrează şi vorbesc fără rezerve. Aici nu le însoţea niciun bărbat, în spaţiul acesta sacru al femeilor şi al zeiţei. Vedeam cum însufleţirea le lumina chipurile tinere şi auzeam în conversaţiile lor încântate, cu răsuflarea tăiată, ecoul celor două surori care se

[2] Veşmânt tradiţional grecesc sub forma unui dreptunghi drapat în jurul corpului, prins pe umeri cu ace şi cu centură în talie.

iubiseră nespus, cu atâţia ani în urmă, în Creta.

A fost nevoie de luni de pregătiri, dar, în cele din urmă, ne-am trezit în zorii unei zile de la începutul primăverii. Aerul era răcoros în jurul meu şi cerurile măreţe de la apus erau încă întunecate şi smălţate cu stele palide. Fetele au urcat dealul cel abrupt care ducea spre acropolă, iar fuiorul subţire al cântecului lor plutea pe aripile vântului, către locul de unde priveam, de pe zidurile palatului, o melodie dulce şi nepământeană, ce părea să bântuie aerul încă întunecos al dimineţii.

Purtau *peplos-ul* înaintea lor; o tapiserie cu adevărat fină, ţesută cu galben-şofran, tivită cu albastru-zambilă, care zugrăvea povestea marii bătălii dintre zei şi titani, de la începutul veacurilor. Atena, zeiţă războinică, stătea falnică în centrul ţesăturii. Lângă Tezeu, am simţit cum pe faţă mi se întinde zâmbetul victoriei.

După procesiune, a urmat sacrificiul; *kanephoroi* conduceau boii. Aceste preotese fecioare au prins a boci prelung şi jalnic în clipa în care le-au înmânat bărbaţilor cuţitele sacre, cu care să taie gâtlejurile jivinelor împodobite cu panglici. Pe când soarele a ajuns sus pe cer, fuioare de fum de la altare purtau aroma cărnii fripte, până pe vârful muntelui Olimp.

Iar apoi au început serios concursurile. Acasă, în Creta, mai văzusem jocuri, dar niciodată o asemenea varietate bogată ca aici. Din toate colţurile Atticei, se adunaseră o mulţime de concurenţi. Centrul Atenei mugea de zgomot, agitaţie şi culoare. Mă bucuram că îl aveam alături pe Tezeu, care îşi ţinea mâna puternică încleştată în jurul palmei mele, în timp ce mă conducea prin mulţimi. Tinerii se provocau unii pe alţii la curse la picior, în uralele spectatorilor. Bărbaţi cu muşchi umflaţi se ungeau cu ulei, măsurându-şi din priviri adversarii, gata de box şi de lupte. Simţeam căldura admiraţiei lui Tezeu răsfrângându-se asupra mea, iar în exaltarea succesului festivalului, între noi s-a aşternut o armonie neobişnuită, pe măsură ce ziua trecea. Melodiile splendide ale lirei şi cântecele se amestecau în căldura şi pâcla de deasupra tuturor. La sfârşit de tot, când Tezeu a împărţit premiile, un mare strigăt s-a înălţat în aer în cinstea sa: Tezeu, care a adus laolaltă întreaga Attică la această sărbătoare minunată. L-am văzut cum rânjeşte, desfătându-se cu adoraţia poporului şi succesul său. Cu toate că ştiam că ideea venise de la mine, nu-i purtam pică fiindcă îşi asuma meritele. Pentru mine era suficient de mulţumitor să văd ce izbândisem.

A crescut astfel admiraţia pe care ne-o purtau popoarele din cele patru zări – nu doar din regiunea Attica – şi cetatea noastră era pe cale să devină cea mai puternică din Grecia. Numai neliniştea persistentă legată de întoarcerea lui Minos îmi acrea uneori gândurile. Trecuseră ani de zile de când se auziseră ultimele veşti despre el, dar nu îndrăzneam să sper că a murit singur, pe vreun ţărm îndepărtat.

Ori de câte ori soţul meu se întorcea din călătoriile sale, îi găseam tovărăşia

mult mai suportabilă fiindcă era atât de scurtă, deşi numai una dintre poveştile sale mă interesa cu adevărat. Poate la vreun an sau doi după nuntă, a venit în sfârşit acasă cu veşti despre Minos. Măcar o dată, am ciulit urechile, dornică să aud ce are de spus.

Tezeu mi-a povestit că în timp ce tatăl meu căuta din cetate în cetate, pe ţărmurile îndepărtate ale lumii, avea cu el o scoică spiralată şi lansa o provocare la fiecare curte la care ajungea, să găsească omul în stare să treacă un fir de aţă prin toate cotloanele scoicii.

— Ceva ce numai Dedal putea face, am bănuit eu.

— Desigur! a aprobat Tezeu cu entuziasm.

Ochii îi licăreau în lumina torţei. Stătea întins pe canapea, cu o cupă cu vin înclinată leneş în mână. Nu puteam tăgădui că era încă o privelişte magnifică, oricât de plictisitoare i-ar fi fost conversaţiile.

— Când a sosit la curtea regelui Cocalus din Sicilia, bătrânul rege a susţinut că ştie omul potrivit care să rezolve o asemenea ghicitoare şi l-a adus pe Dedal în persoană. Minos a rămas înveşmântat în pelerină, cu chipul ascuns, în timp ce Dedal găsea o cale să lege un fir – atât de subţire, că abia îl vedeai – de piciorul unei furnici pe care a îndemnat-o apoi să meargă prin scoică, trăgând firul după ea, până ce a ajuns la capăt. Minos s-a ridicat atunci, aruncându-şi gluga de pe cap, şi a declarat că el e măreţul şi temutul rege al Cretei.

Aici, Tezeu a râs puţin şi a băut o înghiţitură lungă de vin. Ştergându-şi gura cu palma, a continuat.

— A cerut întoarcerea prizonierului său de la regele cel blând, care s-a arătat îngrozit la dezvăluirea trucului lui Minos. Nevrând să renunţe la oaspetele său isteţ, care îi îmbogăţise deja atât de mult palatul cu invenţiile sale ingenioase, regele Cocalus a promis că îi va satisface cerinţele lui Minos, dar l-a convins să se odihnească la curte înainte să înceapă lunga călătorie înapoi spre casă, împreună cu trofeul său. I-a spus lui Minos că frumoasele sale fiice i-au pregătit deja o baie cu cele mai fine uleiuri parfumate şi apă caldă, care să cureţe mizeria şi osteneala lungii călătorii de pe corpul său obosit şi dureros. Desigur, Minos a acceptat această primire luxoasă ca pe ceva binemeritat. A urcat în vană, bucurându-se de frumoasele prinţese care îl linguşeau şi se gudurau pe lângă el, până când acestea au deschis o valvă a vanei, creată de Dedal special pentru această ocazie. Am auzit că valva a eliberat un torent grozav de apă clocotită care, într-o clipită, l-a fiert de viu pe tatăl tău.

Stăteam deja dreaptă ca o vergea când a ajuns la sfârşitul poveştii, strângând cu putere marginea curbată a canapelei. Tezeu mă privea cu atenţie, să vadă cum voi reacţiona. Când adevărul faptelor s-a prăvălit asupra mea, din gâtlej mi s-a smuls un hohot straniu de râs. M-am mirat de sunetul acela.

Tezeu a zâmbit.

— M-am gândit că ţi-ar plăcea să auzi asta.

Poate că mă cunoştea mai bine decât credeam. Îl considerasem atât de absorbit de propria-i legendă, încât n-ar mai fi putut vedea pe nimeni altcineva decât ca pe o parte minoră a poveştii sale măreţe. Dar era limpede că ascultase destul cât să ştie ce ură profundă simţeam faţă de Minos.

— Îţi mulţumesc, i-am spus.

Şi de data asta, când ochii săi i-au întâlnit pe ai mei, nu am întors privirea.

Îl detestam pentru tainele pe care le ţinea ascunse în ţeasta aceea solidă. Însă îmi oferise o viaţă mai bună decât orice aş fi putut spera în Creta. Nu îi păsa cum îmi petrec zilele, iar interesul meu faţă de curte nu-l ameninţa niciodată. Tot ce îl preocupa era ca Atena să rămână prosperă şi influentă, să nu fie nevoit să suporte cu adevărat responsabilităţile unui conducător şi să fie liber să plece în călătoriile sale nesfârşite.

Însă când mă atingea, mă cutremuram. Mâinile sale... fuseseră ele oare ultimele care o îmbrăţişaseră pe sora mea? Oare chiar îi aşezase rămăşiţele în pământ, cu toate ritualurile cuvenite, aşa cum susţinea, sau i-o fi aruncat aiurea trupul neînsufleţit, fără să se gândească de două ori? Oare spiritul ei mai hălăduia şi acum pe insula Naxos, răzbunător şi tulburat, incapabil să-şi câştige intrarea în lumea de dincolo?

În Creta, fusesem orbită de înfăţişarea lui Tezeu şi de poveştile lui impresionante. Acum îmi vedeam infatuarea copilărească aşa cum era – lipsită de substanţă, topită de soarele dimineţii, ca spoiala de zăpadă care se aduna uneori pentru scurtă vreme pe dealuri. Însă nu puteam lăsa niciodată să iasă la iveală nici cel mai mic semn al frustrării mele faţă de el, fiindcă ştiam că, deşi mă bucuram din plin de iluzia puterii, era întotdeauna la cheremul său să o facă să dispară. Poate că eu eram un bun de preţ, care îi fermeca pe demnitarii veniţi în vizită, care îi liniştea pe locuitorii agitaţi când veneau să se plângă – cu un tact şi o delicateţe pe care ajunsesem să le deprind şi să le rafinez –, însă nu-mi permiteam niciodată să uit că Tezeu era regele. Dacă trebuia să farmec pe cineva, atunci el trebuia să fie primul.

A funcţionat. Era mulţumit de regina sa, de expediţiile sale şi de promisiunea gloriei eterne pentru isprăvile sale nesfârşite. Uneori îmi era un tovarăş tolerabil, dacă alungam bănuiala care îmi rodea minţile, dacă uitam de sora mea. Aceasta era cheia supravieţuirii mele în Atena. Trebuia să nu mă gândesc la sora mea. Odată cu trecerea anilor, mi-a intrat în obicei.

În pofida vizitelor haotice şi tot mai rare ale lui Tezeu, la scurt timp după unul dintre sejururile sale acasă, pântecul a început să mi se umfle: dintr-odată, aveam altceva cu care să-mi ocup mintea. Mi-am înăbuşit durerea, doliul şi furia. Mă învăţasem bine să mă gândesc doar rareori la Ariadna.

21 ARIADNA

După coşmarul cu Hera, mi-a fost greu toată ziua să mă scutur de senzaţia de claustrofobie ce mă cuprinsese. În timp ce îmi îngrijeam legumele în lumina caldă a soarelui, încă simţeam prigoana sufocantă a ochilor săi, care mă sfredeleau cu privirea. Fără să vreau, mă uitam tot timpul în sus, spre munţi, ca să mă asigur că sunt tot pustii.

În ziua aceea, gândurile la Dionysos mi s-au furişat din nou în minte, răsucindu-se în jurul meu precum viţele care îmi aminteau de el ori de câte ori le priveam. Poate că eu le chemasem, gândindu-mă din nou la mama lui şi la cruzimea cu care Hera îşi abătuse răzbunarea asupra sa. M-am gândit că Dionysos nu s-a purtat cu mine aşa cum o făcuseră alţii. Nu mi-a cântărit valoarea; ce aş putea face pentru el şi cum aş putea fi folosită. În schimb, mi-a oferit bunătatea şi ospitalitatea sa. Mi-am dat seama cât de mult îmi lipsea. Vocea mea era ca un fir subţire, răsunând în sălile goale când cântam. Trăind mândria strălucitoare de a aduna fructele pe care le-am îngrijit în grădini, am simţit un gol în stomac la gândul că nu era şi el acolo să le vadă.

M-am simţit vinovată pentru modul cum reacţionasem la povestea lui Ampelos. Dionysos îmi mărturisise durerea sa, iar eu răspunsesem cu furie. Pe măsură ce zilele treceau, iar eu aveam atât de mult timp la dispoziţie să stau cu propriile gânduri, am început să-mi cercetez cu luare-aminte furia. Eram furioasă pe zeii care ţineau cu atâta neglijenţă în palme vieţile muritoare, însă trebuia să recunosc că nu asta făcuse Dionysos cu Ampelos. Simţisem că mă lăsam prinsă în vraja sa şi eram furioasă că n-am învăţat nimic din încrederea nesăbuită pe care o avusesem în Tezeu, deşi ştiam că Dionysos nu era vreun erou lăudăros, lipsit de conştiinţă sau grijă. Şi poate, am recunoscut în sinea mea, undeva în adâncul inimii eram furioasă că, în lipsa acelei mişcări greşite pe o ramură putredă, Dionysos s-ar fi putut afla încă departe, peste oceane, alături de muritorul pe care îl iubise primul.

Îmi doream atât de mult să-l văd din nou, să alin durerea despărţirii noastre. Aşadar, după ce au trecut zile întregi, poate chiar săptămâni, când se apropia de sfârşit încă o zi, l-am văzut din nou pe plajă şi am simţit un val imens de uşurare. Nu m-am putut abţine să nu alerg înspre el.

Zâmbetul lui – cald, deschis şi nerăbdător – era o rază aurie de linişte. M-a prins în braţe; senzaţia îmbrăţişării sale după atâta singurătate era ireală şi, totuşi, indiscutabil de solidă şi de autentică.

Toate lucrurile pe care i le-aş fi putut spune mi se învălmăşeau în minte. Cuvintele care au ieşit de pe buzele mele au fost simple şi sincere.

— Mă bucur atât de mult că te-ai întors.

— Mereu am să mă întorc, a spus el, uitându-se la mine.

Voiam să cred că e adevărat.

— Îmi pare rău, pentru tot. Şi îmi pare rău şi pentru Ampelos. Ştiu că ceea ce aţi împărtăşit voi doi nu a fost ca în cazul altor zei şi muritori.

— Nu a fost, a zis el, înclinând capul. Dar de unde să ştii că nu a fost, după tot ce ai văzut? Eu vreau să-ţi spun de ce a fost diferit, astfel încât să înţelegi.

Luată de valul bucuriei, fricile şi îndoielile mele au devenit un curent care încerca să mă tragă în jos, dar pe care am reuşit să-l împing la fund. Deocamdată, cel puţin, nu mă voi gândi la ele. Îl voi lăsa să vorbească – şi voi spera, de data asta, că vorbele lui mă vor convinge. I-am luat mâna într-a mea, trăgându-l spre vilă.

— Vino atunci, hai să bei nişte vin cu mine şi să-mi povesteşti cum a fost, de fapt.

Curtea era luminată de torţe, care îi anunţau întoarcerea. Cu toate că Naxos îi aparţinea, mă obişnuisem atât de mult ca insula să fie a mea, încât simţeam că el e oaspetele, aşa că eu am fost cea care a scos pernele pentru canapele şi pocalele pentru vin. Când ne-am aşezat, am luat o înghiţitură din licoarea densă, cu sclipiri mierii, şi l-am invitat să vorbească.

— Spune-mi, ce ai făcut după moartea lui Ampelos? am întrebat.

A privit cum vinul i se roteşte în pahar şi a oftat.

— După ce l-am pierdut, am fost îndurerat şi rănit şi am tot întors gândul ăsta pe toate părţile în minte – că oamenii pot fi atât de plini de viaţă, atât de vioi şi de pătimaşi, pentru ca, în clipa următoare, firul vieţii să li se frângă. M-am luptat cu gândul ăsta în timp ce călătoream. Cum de poate fi adevărat şi cărui scop îi poate servi? Fugisem în ţări străine cu sminteala chinuitoare a Herei ţiuindu-mi în urechi. Acum mă întorceam cu sminteala întrebărilor la care nu puteam răspunde, iar aceasta, de asemenea, mă ducea în pragul disperării şi al nebuniei.

Dionysos a făcut din nou o pauză. A privit dincolo de mine, spre un loc pe care nu-l puteam vedea, pierdut în apele trecutului.

— Acestea sunt întrebările care chinuie omenirea, desigur. Dar spre deosebire de muritori, eu aveam puterea să găsesc răspunsurile. Am hotărât să găsesc Infernul, de care păzisem spiritul lui Ampelos. Cred că nu aş fi putut s-o fac dacă asta ar fi însemnat să-i văd chipul acolo, fantomatic şi cu ochii goi. Însă am sperat că voi putea să privesc măcar o dată chipul mamei mele, chipul pe care nu l-am văzut niciodată. Fiindcă eram un prunc neajutorat când a murit şi nu aş fi fost destul de puternic nici măcar să supravieţuiesc în afara pântecului său, nu aş fi putut face pentru ea ce am făcut pentru Ampelos, aşa că trebuia să hălăduiască pe veci prin sălile fantomatice ale lui Hades. Însă poate dacă aş fi putut s-o văd, aş fi putut repara într-o oarecare măsură marea nedreptate care ni s-a făcut amândurora.

— Infernul? am zis eu, cu un icnet. Dar cum...?

El a zâmbit sumbru.

— Călătoria a fost lungă. Locul e bine ascuns, chiar şi de ochii nemuritorilor. Zeii răsfăţaţi de pe muntele Olimp fug de întunecimea tărâmului lui Hades. În scurtele lui şederi în împărăţia lor, se tem de chipul lui cenuşiu şi mohorât. Niciunul dintre ei, obişnuiţi cum sunt să bea nectar şi să se desfete cu ambrozie întinşi pe canapele, învăluiţi în aur pur şi în tot luxul lumii lor, nu s-ar gândi să umble prin tunelurile acelea întunecate şi umede, care coboară tot mai adânc sub pământ, pline de insecte târâtoare, viermi şerpuitori şi creaturi scormonitoare. Însă eu nu eram asemenea lor şi nu m-am temut de întuneric.

A luat o înghiţitură lungă de vin. Am privit cum mâna i se încolăceşte pe piciorul pocalului, iar gâtlejul i se curbează lin când înghite.

— Cum a fost? am întrebat, fascinată.

— Nu semăna cu nimic din tot ce am văzut vreodată în toate călătoriile mele. Când am ajuns la malurile mlăştinoase ale râului Styx, am văzut silueta tăcută a lui Charon, cu capul acoperit. El m-a salutat impasibil, cu un simplu gest de recunoaştere din cap. Spectrele neguroase şi demne de milă care roiau pe maluri încercau să mi se agaţe de robe, să urce în barca lui prăpădită, însă erau sufletele celor neîngropaţi, condamnate să bântuie pe veci mlaştinile dezolante. Nu mă puteau opri în loc şi nici nu mă puteau însoţi.

M-am cutremurat. O asemenea soartă m-ar fi putut aştepta şi pe mine, dacă Dionysos nu ar fi venit aici la momentul potrivit.

— Cum pot să-ţi descriu, Ariadna, călătoria pe râul acela negru şi liniştit? Tânguielile sufletelor pierdute s-au risipit în depărtare, până au devenit un biet cor de gemete slabe, pe măsură ce noi traversam caverna întinsă. Apa era cleioasă, şi înaintam lent din pricina mâlului, iar în timp ce pluteam din ce în ce mai departe, singurul sunet care se auzea era plescăitul vâslei lui Charon lovind suprafaţa vâscoasă şi uleioasă a râului. O asemenea călătorie toţi oamenii trebuie să o facă o singură dată şi niciunul nu poate traversa vreodată înapoi. Însă eu ştiam că voi ieşi din nou la lumină, că voi simţi din nou căldura soarelui pe piele, iar asta mi-a întărit spiritul şi speranţa, în timpul acelei traversări cumplite.

După o vreme, am ajuns pe malul celălalt. Aici, în adevărata inimă a Infernului, nu mai era atât de sinistru sau tăcut ca în lunga călătorie. Tărâmul morţilor e o cetate măreaţă şi agitată, şi deşi e toată numai în nuanţe de negru şi gri, există mişcare şi zgomote – sporovăială tuturor sufletelor care au trăit şi au murit vreodată pe Pământ. În centru se înălţa un palat impunător, iar în faţa sa era marea Câmpie a Judecăţii, unde Hades cântăreşte viaţa fiecărui suflet care vine tremurând şi sfios în faţa sa.

Sarcina judecăţii va deveni, în timp, prea apăsătoare pentru ca Hades să se descurce singur. Văd o zi, Ariadna, când însuşi tatăl tău, regele Minos al Cretei, va domni peste Câmpia Judecăţii lui Hades şi va pronunţa sentinţele tuturor morţilor.

— Tatăl meu? am bolborosit eu. Cum aşa?

Dionysos a ridicat din umeri.

— Văd că se va întâmpla, dar semnificaţia acestui lucru şi intenţiile minţii lui Hades îmi sunt de nepătruns.

De când Dionysos venise pe Naxos, nu mă mai temeam că aş putea vedea drapelele stacojii ale lui Minos la orizont. Începusem să sper că voi trăi eliberată de sub jugul tatălui meu. Însă acum eram frapată de imaginea cumplită în care el stătea pe tron, în tărâmul morţilor, şi îmi judeca sufletul înfiorat. Ştiam că privirea sa neiertătoare nu va arăta niciun strop de milă, niciun strop de îndurare de dragul sângelui pe care-l împărţeam. Mi-am închipuit satisfacţia cu care îmi va da sentinţa veşnică. Gândul acesta m-a împovărat teribil.

— Nu ştiam unde aveam s-o găsesc pe mama mea în toată această mulţime numeroasă, a continuat Dionysos.

Privirea lui se odihnea asupra mea; ştia că m-a cuprins frica, dar a mers mai departe cu povestea.

— Însă Hades cunoaşte fiece suflet care păşeşte acolo, iar într-o clipă, unul dintre mesagerii săi cu capul acoperit mi-a făcut semn să înaintez, să mă apropii de grandiosul palat. Câmpia care se întindea în faţa acelui edificiu măreţ era plină de spirite nelinişte, ale căror gemete şi strigăte se înălţau în întunericul cavernos, deasupra unei cacofonii a disperării. După ce soarta le era hotărâtă, beau din apele râului Lethe, iar cunoaşterea crudă şi dureroasă a morţii îi era ştearsă fiecăruia din amintire. Am străbătut acea câmpie, spre colonada vastă de stâlpi de marmură din faţa palatului, în centru de tot se înălţa tronul uriaş al lui Hades; o construcţie întunecată, din lemnul noduros al unui monstruos copac, care se aflase acolo, în măruntaiele pământului, încă din zorii timpului. Rădăcinile i le credeam încolăcite adânc în pământul de sub noi, ţinând tronul în loc pe vecie. Când stelele se vor prăbuşi asupra tuturor şi lumea va fi cuprinsă de foc, când totul va fi prefăcut într-o pulbere albă, Hades va sta tot acolo şi va domni peste regatul său învolburat. Când a vorbit, glasul i-a răsunat ca o hodorogeală adâncă şi lentă, încleiată de pământ umed şi fumul rece al cenuşii. „Dionysos, văd că ai făcut călătoria în Infernul meu. Niciunul dintre zei nu a mai încercat o asemenea ispravă, deşi toţi au puterea să o facă. De ce ai venit?” Pe tărâmul lui Hades, nimeni nu îşi poate ascunde scopurile de el. Hades cunoaşte mintea fiecărei făpturi care se perindă pe acolo. Mi-am dres glasul, un sunet firav în locul acela cavernos, plin de ecouri, şi am vorbit. „Nu am văzut-o niciodată pe mama mea. A fost smulsă prea devreme de lângă mine, de tertipurile crude ale geloasei Hera. Îmi doresc doar să o văd o dată.” Nu am vorbit despre întrebările mele arzătoare, despre chinul care mă ţinea în gheare de la moartea lui Ampelos şi nevoia de a întreba *de ce*. De ce muritorii se deschid precum florile, iar apoi se fărâmiţează până nu mai rămâne nimic din ei? De ce absenţa lor lasă în urmă o durere muşcătoare, un gol cumplit, care nu poate fi umplut niciodată? Şi cum tot

ce au fost vreodată, acea scânteie dinlăuntrul lor, poate fi stinsă pe veci, însă lumea nu se prăbuşeşte sub greutatea atâtor dureri şi suferinţe.

Dionysos a râs amar.

— Nu am rostit întrebările cu voce tare, dar nici nu a fost nevoie. Hades ştia. „Mama ta şi-a împlinit menirea", mi-a spus. Şi-a aşezat cuvintele ca pe nişte pietre grele pe pământul din faţa mea, însă nu era nici urmă de răutate în tonul lui. „A lăsat un prunc destinat măreţiei. Viaţa ei nu a fost neîncheiată. Te-a făcut zeu, şi nu om. De ce ţi-ai dori să fie altfel?" Adevărul este că nu îmi doream aşa ceva. Nu am tânjit niciodată să fiu muritor sau să renunţ la condiţia mea divină. Voiam doar să înţeleg preţul care a fost pretins. Hades stătea înalt şi drept pe tronul său din lemn. Chipul lui nu trăda niciun interes faţă de gândurile sau motivele mele. Nu părea să-l intereseze vreun răspuns. „Semele se apropie", mi-a spus. „Poţi vorbi cu ea, o poţi privi după bunul-plac. Însă acum aparţine regatului meu şi nu te va cunoaşte şi nici nu va înţelege ceea ce spui. Amintirea lumii nu i-ar putea fi redată decât de întoarcerea în lume, iar un asemenea lucru e interzis." Am ridicat capul, uluit. Ochii aceia reci şi negri încă îi fixau pe ai mei. Însă până să mai pot spune ceva, am văzut-o pe mama că vine spre noi, parcă plutind.

Cum a chemat-o Hades pe nerostite, nu aş putea spune. Cum am ştiut de îndată că ea trebuie să fie, nu pot explica. Pur şi simplu am recunoscut-o, fără să o fi văzut vreodată sau fără să fi auzit nimic despre înfăţişarea ei, în afara faptului că era destul de frumoasă cât să atragă interesul fatal al lui Zeus. Oasele mele, tendoanele mele, sângele meu, toate o cunoşteau. Am simţit adevărul, neîndoielnic şi solid până în miezul său.

Nu m-a recunoscut. Ochii ei goi priveau dincolo de mine. Nu a întors capul când am vorbit. Iar când am încercat s-o iau de braţ, degetele mele au trecut unduios prin nimic altceva decât fum. „Te va urma", a zis Hades, iar răsuflarea sa era o ceaţă umedă şi lipicioasă în urechea mea. Nu îl auzisem şi nu îl văzusem să se ridice, însă dintr-odată era aproape, în spatele meu. „Te poţi plimba cu mama ta în cetatea mea, tinere zeu, dar când vei termina de vorbit cu ea, luntraşul meu te aşteaptă să te ducă înapoi pe celălalt mal al râului Styx. Nu uita, te va duce numai şi numai pe tine." Avertizarea sa mi-a picurat gheaţă pe şira spinării.

Am început să merg în grabă, smucit, neştiind încotro mă duc, doar că trebuie să scap de acest zeu al groazei. Iar mama m-a urmat, doar o umbră abia însufleţită, mişcându-se fără scop sau direcţie, nevăzătoare, dar mereu lângă mine. Chiar şi aşa, absentă cum era, totuşi era prima dată când mă plimbam cu mama.

Uşoara frângere a vocii lui Dionysos când a spus asta m-a făcut să-l privesc cu mai multă atenţie. Chipul îi era încordat de emoţie; o tristeţe care îi făcea chipul fără vârstă să pară copilăros în vulnerabilitatea sa şi, dincolo de asta, tulburarea

unei furii mocnite. Dionysos era un zeu, iar zeii nu trebuiau să sufere umilirea durerii sufleteşti. Ştiam destul de bine din toate poveştile că atunci când un zeu e îndoliat, altcineva urmează să sufere.

— Planul mi-a venit într-o clipită. Nu ştiusem – nu îmi îngăduisem să ştiu – care îmi sunt intenţiile, însă cunoaşterea s-a încolăcit în mine precum rădăcinile unui copac străvechi, inconfundabil şi răsucit în măruntaiele mele. Nu puteam să păşesc sfios înapoi în luntrea lui Charon şi nu puteam să o părăsesc în întuneric. Am fost cuprins de convingerea incontestabilă că intangibilitatea distantă a mamei mele se va topi dacă ar mai putea vedea o dată lumina soarelui, aşa că am jurat că o voi lua cu mine.

— Dar cum...? am întrebat eu, şovăielnic. Cum puteai s-o strecori pe lângă Hades, fie şi cu puterea ta? Chiar tu ai spus că aşa ceva nu se poate.

Privirea lui s-a întors iute spre chipul meu, iar expresia lui rigidă s-a mai îmblânzit puţin.

— Ai dreptate că nimeni nu poate fura de pe tărâmul lui Hades, nici măcar Zeus însuşi. Mai cu seamă Zeus, cu lăudăroşenia şi tunetele sale! Şi nici măcar zeul şarlatanilor, Hermes, cu picioarele sale de argint viu, care conduce sufletele tremurânde ale morţilor la acele porţi – singurul olimpian care se apropie atât de mult de tărâmul groazei –, nici măcar el nu a fost vreodată suficient de îndrăzneţ cât să răpească vreunul din acele spectre reci şi să-l ia cu el. Nu avea de gând să-şi abată răzbunarea lui Hades asupra capului. Dar ţi-am spus, Ariadna, că ceilalţi zei nu sunt ca mine. Eu am umblat mulţi ani printre muritori şi cunosc bucuriile ameţitoare ale omenirii: puterea fragilă, dar totodată fioroasă a iubirii omeneşti şi forţa sălbatică a suferinţei. Când împart vinul cu muritorii, sărbătorim împreună şi simt ciorchinele de speranţe şi doruri, durerea şi fricile pe care le împărtăşiţi cu toţii. În cadrul acelor rituri sacre, simple şi străvechi de când lumea, ridicăm cupa şi bem împreună, iar sufletele noastre sunt eliberate de constrângerile de zi cu zi. Găsim ceea ce ne aduce laolaltă, ce avem în comun unii cu alţii. Eu am simţit rana căscată şi muchiile învineţite şi zdrenţuite ale durerii sufleteşti. Ştiu că viaţa omenească străluceşte mai puternic fiindcă e doar o lumânare scânteietoare într-o veşnicie a întunericului şi că poate fi stinsă de cea mai firavă adiere.

S-a aplecat spre mine, mi-a prins mâna într-a lui. Ochii lui erau pironiţi într-ai mei, iar eu nu puteam întoarce privirea.

Glasul îi era plin de patimă când a vorbit.

— Zeii nu cunosc iubirea fiindcă nu-şi pot imagina sfârşitul vreunui lucru de care se bucură. Pasiunile lor nu ard atât de luminos ca ale muritorilor, fiindcă ei pot avea orice îşi doresc pentru tot restul veşniciei. Cum să aprecieze sau să preţuiască ceva? Pentru ei, nimic nu e altceva decât o distracţie trecătoare, iar când au terminat cu ea, se va găsi alta şi alta şi alta, până la sfârşitul veacurilor. Eroii lor nu cunosc iubirea fiindcă preţuiesc doar ceea ce pot măsura – munţii pe

care-i ridică din oasele duşmanilor, mormanele uriaşe de comori pe care le câştigă şi versurile nemuritoare care sunt cântate în cinstea lor. Văd numai faima şi sunt orbi faţă de recompensele pe care numai viaţa omenească le poate oferi, pe care le aruncă pur şi simplu deoparte ca pe nişte gunoaie. Sunt nişte nesăbuiţi cu toţii.

Cuvintele lui mi-au încălzit golul din stomac, alungând durerea rece care mă rodea când mă gândeam cum am pierdut iubirea lui Tezeu. Cuvintele lui Dionysos mi-au potolit întrebările care îmi forfoteau încă în minte. Tezeu nu mă părăsise fiindcă ar fi fost vina mea sau fiindcă nu aş fi contat. A plecat fiindcă, pentru el, nimic altceva nu conta dincolo de ţelul rece al faimei. Nu aveam de gând să las un bărbat care nu cunoştea valoarea nici unui lucru să mă facă să mă îndoiesc de propria-mi valoare.

— Şi Hades nu te-a bănuit? am întrebat.

Dionysos a zâmbit din nou.

— S-a întâmplat că în ziua aceea lipsea un gardian din Infern, a zis el. Infernul este încercuit de marele fluviu Oceanus, şi încă cinci râuri curg înspre şi dinspre acest tărâm. Charon păzeşte Styxul, dar celelalte ape oferă o posibilă ieşire, aşa trădătoare cum pot fi. Una dintre aceste porţi e blocată de monstruosul Cerber, câinele uriaş cu trei capete, care îl depăşeşte în înălţime şi pe cel mai înalt bărbat şi care face spume la fiecare din cele trei guri ale sale. Am să recunosc, nu mi-aş fi dorit să dau piept cu Cerber, fiindcă eu nu sunt la fel de priceput ca Orfeu cu lira, aşa încât s-o cufund pe fiara cea cumplită într-un somn liniştit. Însă, din fericire pentru mine, în ziua în care am coborât în Infern, fusesem precedat de acel erou slăvit, Heracle în persoană.

Munca sa pe tărâmul lui Hades era dublă: trebuia şi să-l subjuge pe câinele de pază cel temut, dar şi să-l salveze pe protejatul şi adoratorul său. Da, iubitul tău, Tezeu, se împotmolise în noroiul Infernului, într-o misiune nesăbuită şi năpăstuită de a o răpi pe regina Infernului, Persefona, de pe tronul său aflat chiar lângă Hades.

A râs, văzând uimirea de pe chipul meu.

— Nobilul Tezeu a neglijat să-ţi spună şi povestea asta când ţi-a vorbit despre faptele sale de vitejie? Ha! Fără îndoială. Tovarăşul său nesăbuit, Pirithous, fusese sfâşiat de Cerber, iar Tezeu se ascunsese de frică, până l-a salvat Heracle.

Spunând acestea, Dionysos şi-a dat capul pe spate, şi încă un hohot de râs s-a înălţat în înaltul cerului care se întuneca. Cât despre mine, eu eram prinsă între râs şi groază. Imaginea ridicolă pe care o zugrăvea Dionysos despre Tezeu – lăcomia, iluzia şi laşitatea sa timidă la final – nu putea fi mai îndepărtată de poveştile pe care Tezeu le spunea despre isprăvile sale. Şi totuşi, părea adevărată şi nu mă puteam îndoi de ea.

Am ridicat privirea din pământ. Ruşinea arzătoare de a fi fost părăsită de către Tezeu se stinsese în cele din urmă. Ochii lui Dionysos, fixaţi asupra mea, erau

calzi şi blânzi. Am simţit aerul dintre noi ca pe o prezenţă solidă, puternică şi încărcată de energie.

— Deci, ai putut-o lua pe Semele fiindcă Heracle l-a capturat pe Cerber? am întrebat.

Dionysos a ridicat din umeri.

— Poate. Cu siguranţă, a fost mâna norocului. Când am călăuzit-o într-acolo şi am văzut intrarea nepăzită, cu lanţul lui Cerber pe jos, cu grozavele zale din fier făcute bucăţi, am ştiut că nu pot pierde o asemenea ocazie. Am condus-o în grabă pe poartă, fără să ezit vreo clipă, însă pe tot parcursul acelei călătorii lungi şi întortocheate înapoi la suprafaţă, trebuie să recunosc că am simţit atingerea rece a fricii, pe care un zeu o cunoaşte atât de rar.

— De ce spui „poate”? am întrebat, nedumerită.

— Mintea lui Hades îmi este impenetrabilă, aşa cum a mea este pentru el o carte deschisă. Mă întreb de nu putea şti, fie şi pentru o secundă, că Cerber nu mai era şi ce dorinţă îmi călăuzise paşii în regatul lui. Ştia că o vreau înapoi pe mama.

— Dar de ce s-o lase să plece?

Ce ştiam eu despre Hades nu prea lăsa loc de compasiune.

— Nu judeca greşit capacitatea de răzbunare a oricărui zeu, a spus Dionysos, ridicând o sprânceană. Hades ştie că gelozia îi pârjoleşte Herei sufletul. Şi ştia că odată ce aş fi condus-o pe mama afară din Infern, nu i-aş mai fi dat drumul. Nu pot spune cu siguranţă ce crede sau simte, dar îmi închipui că perspectiva de a o vedea pe Hera mistuindu-se de frustrare şi ură la vederea rivalei sale înălţate pe muntele Olimp, să împartă cu ea canapelele de aur şi să soarbă din nectar şi ambrozie împreună cu toţi zeii, era una la fel de plăcută pentru el, pe cât era pentru mine. Poate că asta i-a adus puţină căldură în sălile lui friguroase şi a ridicat, preţ o clipă, o parte din negura care-l împresura. Fiindcă sunt sigur că altfel nu mi-ar fi îngăduit să-l nesocotesc şi nu pot crede că am fost în stare să-l întrec în isteţime.

Am rămas nedumerită pentru o clipă.

— Aşadar, mama ta...?

— A devenit o zeiţă de aur, pe muntele Olimp, da, a spus Dionysos, iar chipul i se luminase de mândria triumfului. Tatăl meu mi-a făcut acest hatâr când am urcat cu sufletul ei, restaurat pe deplin în clipa în care am părăsit Infernul, şi când a văzut ce am reuşit. Nu mi-a putut refuza cererea. Acum ea îmi conduce riturile sub numele de zeiţa Thyone. Iar Hera nu se poate atinge de ea, dar trebuie s-o privească în fiecare zi.

Povestea lui Dionysos era atât de fermecătoare, că nu mi-am putut reţine un zâmbet. Eram captivată de bunăvoinţa lui Dionysos de a vorbi atât de liber şi de sincer despre ce a simţit, dar şi de bucuria sa nevinovată de a o vedea pe Hera cum scrâşneşte din dinţi din pricina succesului său, când uneltise atâta ca să-l

vadă doborât la pământ. Mai mult, dispreţul său palpabil faţă de Tezeu îmi potolea durerea, ca o poţiune tămăduitoare pe carnea vie a unei arsuri.

Fusesem nesăbuită să mă încred într-un erou: un bărbat care nu putea iubi decât ecoul măreţ al propriului său nume peste secole. Ar fi putut să-mi aducă pieirea. Aş fi putut să mă usuc şi să mor chiar pe plaja asta. Aş fi putut să plâng un ocean de lacrimi pustii până când ciorile ar fi venit după ochii mei, iar spiritul meu orbit ar fi putut urla pe veci în mlaştinile sumbre de pe malurile Styxului. În schimb, acest zeu vesel şi-a aruncat lumina asupra destinului meu.

În cele din urmă, Tezeu avea să fie cel care nu va mai rămâne cu nimic. Nimic decât vălul unduitor şi iluzoriu al istoriei, care putea, într-adevăr, să-l acopere într-un mod plăcut, astfel încât ascultătorii din jurul unui foc sau de la banchete să se minuneze şi să rămână uluiţi de curajul şi îndrăzneala sa. Însă căldura flăcărilor lor nu avea să arunce lumină sau alinare prin ceaţa întunecată unde el avea să sălăşluiască pe atunci. Spiritul său fără de formă va fi nevoit să primească orice biete firimituri de bucurie va putea, din şoaptele poveştilor sale, ce vor pluti precum cenuşa în adierea apatică a vântului.

Şi eu? Prima sa victimă, cu oasele ciugulite şi albite deja, din câte ştia el. Oare se gândea vreodată la mine? Când povestea cum a zdrobit ţeasta Minotaurului cu ghioaga sa de fier şi a făcut fărâme oasele fiarei în pumnii săi puternici, oare îi licăream vreodată prin minte? Firul roşu şi gros pe care i-l înfăşurasem în jurul încheieturii. Arma monstruoasă pe care o lăsasem în Labirint, cu care mi-a snopit fratele până ce din el n-au mai rămas decât zgârciuri şi carne terciuită, apoi a mânjit nisipul din Creta cu carnea lui aburindă, sclipind sub lumina lunii. Promisiunile care şi-au luat zborul de pe buzele mele, dornice şi sincere, când le-am apropiat de buzele lui.

Tezeu imita cele mai rele trăsături ale nemuritorilor: lăcomia lor, lipsa lor de scrupule şi nesfârşitele dorinţe egoiste care întorceau lumea cu susul în jos, de parcă ar fi fost o casetă cu mărunţişuri, din care luau ce pofteau după bunul lor plac, fiindcă erau de părere că oricum totul le aparţine. Era ca oricare dintre zeităţile meschine şi lacome de toate rangurile şi soiurile, care puneau mâna pe ce îşi doreau şi aruncau ce nu le plăcea, fără măcar vreun gând pentru ceea ce lăsau în urmă.

Însă Dionysos îmi spusese că el nu era la fel ca alţi zei şi ştiam că nu era nici la fel ca alţi bărbaţi. L-am strâns mai tare de mână.

Se întorsese din nou. Poate că acum aş fi putut începe să cred că avea să rămână cu adevărat.

22

Insula se transforma din zi în zi. Cumva, vestea întoarcerii lui Dionysos trebuie să se fi răspândit, fiindcă în fiecare după-amiază soseau alte şi alte persoane. Un grup de tinere, care râdeau şi cântau şi îl urmau oriunde se ducea, sosise acum pe Naxos şi, dintr-odată, plaja solitară şi pădurile pustii s-au umplut de sunete de flaut şi liră şi de trilurile glasurilor femeieşti. Eram fascinată de ele; „menade" mi-a spus că se numesc, iar chipurile lor radioase păreau să mă întâmpine pretutindeni. Sporovăială lor binevoitoare aducea la viaţă insula neclintită. La fel ca Dionysos, adeptele sale păreau curioase, nevinovate şi dulci. Le priveam cum urcă şerpuind printre copaci, pe coastele abrupte ale munţilor, lăsându-şi părul să fluture liber în adierea vântului care purta până la mine fragmente din cântecele lor. Noaptea, făceau libaţii în cinstea lui Dionysos, cu râuri întregi de vin dulce şi dens, în timp ce el le privea cu un zâmbet aprobator, şi beau împreună înainte să-şi înceapă dansurile leneşe, cu mişcări rotitoare. Păreau însufleţiţi de simpla bucurie de a trăi; licărul lunii peste valuri sau parfumul florilor care creşteau peste tot dădeau naştere la şi mai multe cântece şi râsete. În timpul zilei, îşi îngrijeau propriile straturi de legume, ţeseau la războiul uriaş, care strălucea acum precum onixul lustruit, mulgeau caprele care împestriţau peisajul şi lucrau cu o sârguinţă domestică veselă şi tăcută, la care nu mă aşteptasem.

Nu mai văzusem niciodată asemenea grupuri de femei. Nu înfăşurate în văluri, nu tăcute, nu supuse. Conversaţiile lor erau libere, sincere şi deschise. M-am întrebat ce părere ar avea taţii, fraţii şi soţii pe care probabil că-i lăsaseră în urmă, dacă şi-ar putea vedea femeile cum umblă slobode pe insulă.

Cumva, nu-mi găseam locul printre ele, dar mă simţeam în largul meu când umblam alături de ele. Am găsit o linişte extraordinară sub lumina soarelui, tunzând, udând şi culegând simplele miracole ale recoltelor noastre. Şi în tot acest timp, Dionysos se afla pe fundal. Luam masa împreună, iar când el prezida peste închinăciunile menadelor, mă trezeam că stau lângă el, şi nu îngenunchez împreună cu ele. Zilele se înşiruiau laolaltă ca mărgelele pe aţă – un colier superb, un dar la care nu mă aşteptasem niciodată.

Eram împreună cu Dionysos zi de zi, fiindcă acum nu părea să mai plece deloc. Îmi arăta că era cu adevărat cel mai bun dintre toţi bărbaţii, dintre toţi zeii. Şi nu doar datorită poveştilor sale; mă mai îndrăgostisem de istorisiri ţesute la lumina lunii şi ştiam că nu e cazul să mă încred în felul în care un bărbat povesteşte despre el însuşi. Însă o vedeam în râsul său lejer, pe când umbla printre menadele sale, în ospitalitatea sa generoasă şi grija faţă de noi toate, şi o vedeam în felul blând în care îmi atrăgea prietenia şi felul în care căuta să-mi obţină aprobarea. Pe Naxos, a creat un paradis pentru noi toţi; o comunitate fericită şi

prosperă, care exista dincolo de legile şi constrângerile lumii pe care o lăsaserăm în urmă. Când dansam pe Naxos, abia dacă îmi mai era dor de cercul din lemn făurit de Dedal la Knossos. Aici nu ajungeau la mine nici şoapte răutăcioase, nici mugete îndepărtate sau forfota unor copite cuprinse de frenezie, în subteranele palatului. Nu exista nici ruşinea arzătoare, în timp ce priveam silueta cocârjată a mamei, plutind oarbă pe lângă tapiseriile bogate şi statuile lustruite. Prin aer nu răsufla fiorul răutăţii, duhoarea miasmelor nu se agăţa de coloanele de marmură şi de plăcile elaborate ale fiecărui mozaic. Eram recunoscătoare că duc o viaţă la care nici măcar nu ştiusem vreodată să visez. Nu-mi era deloc dor de Creta.

Mă îndrăgostisem fulgerător de Tezeu, în clipa în care privirile ni s-au întâlnit deasupra unui ospăţ macabru, când el stătea în lanţuri şi mi-a promis cu privirea-i limpede şi verde că mă va elibera. Nu ştiam nimic despre el când am jurat să-i fiu nevastă, nimic altceva decât minciunile pe care mi le spusese el. Cu Dionysos, totul era altfel. Simţeam că am clădit între noi încredere, ceva real şi tangibil, şi nu puteam tăgădui cât de mult tânjeam după el. Însă nu puteam ignora evidenţa.

— Vei mai vizita insula asta şi peste câţiva ani? l-am întrebat într-o seară, în timp ce ne plimbam împreună pe plajă.

S-a arătat surprins, uşor amuzat.

— N-am mai plecat de săptămâni întregi, a răspuns. Cred, mai degrabă, că ar trebui să pui întrebarea opusă.

— În anii ce vor urma, poate că insula se va schimba. Eu mă voi schimba, am spus, apropiindu-mă mai mult de ceea ce voiam să spun de fapt. Dar tu vei arăta la fel, nu-i aşa?

S-a gândit ce să răspundă. Ştia la ce mă refer.

— Zeii nu îmbătrânesc, a spus în cele din urmă.

— Însă eu, da. Poate că atunci nu vei mai vrea să vii aici, să vezi cum îţi îngrijesc căminul. Sau poate că vei aduce cu tine alte frumuseţi, iar eu îţi voi mătura podelele şi îţi voi fierbe apă când voi avea părul cărunt şi chipul zbârcit de vreme.

Nu puteam să-mi reţin amărăciunea din glas în timp ce îmi închipuiam cum aveau să se petreacă lucrurile.

— Te voi iubi şi când vei fi o bătrână zbârcită, a spus el, cu o intensitate în glas pe care nu o mai auzisem niciodată.

Mă uitam hotărâtă în depărtare, la stelele care începeau să licărească pe cerul nopţii, însă la auzul acestui lucru, m-am întors cu faţa către el. Nu îmi mai vorbise niciodată aşa, şi inima îmi tresălta dureros, fără voia mea.

— Poate fi adevărat? am şoptit.

Mi-a luat mâna într-a lui.

— Aş putea să mă duc oriunde aleg în lume, a zis el. Libertatea unui zeu nu are limite. Însă eu nu vreau decât să fiu aici, să mulg caprele şi să stau de vorbă cu

tine... A făcut o pauză. Nu pot iubi o nemuritoare. Le văd înfumurate şi stupide, gonflate de propria importanţă şi de cruzimile lor meschine. Poate că muritorii îmbătrânesc, dar zeii sunt prizonierii capriciilor lor infantile, nu sunt în stare niciodată să se schimbe şi nu ştiu niciodată ce înseamnă să iubească, fiindcă nu îndrăznesc să rişte suferinţa unei pierderi.

Avea chipul atât de sincer, atât de pustiit de durere şi sinceritate. Niciodată nu arătase mai uman. Un zeu sigur nu putea fi atât de vulnerabil, nu-i aşa?

— L-am iubit pe Ampelos. Ştiu cum e să pierzi pe cineva. Dar asta m-a învăţat că fiecare secundă poate fi preţioasă, chiar şi în eternitatea unui zeu. Nu vreau să risipesc niciuna. Nu pot suferi să te văd măritată cu vreun bărbat care nu te merită sau să-ţi privesc viaţa cum se risipeşte în neant, fără să laşi după tine prunci sau vreo urmă că ai trecut vreodată pe acest pământ. Poate că nu avem decât o viaţă de muritor la dispoziţie, dar ne va aparţine nouă şi nimănui altcuiva.

Poate că viaţa mea chiar îi aparţinea – doar el mă smulsese din ghearele morţii, la urma urmei. Nu exista bărbat muritor în care să am mai multă încredere decât în el. Voiam să descopăr cum ar fi viaţa cu acest nemuritor straniu şi tinerel, a cărui putere putea despica pământul în două, dar a cărui fire era mai blândă decât a oricărui om pe care l-am cunoscut vreodată. Mi-am aşezat cealaltă mână deasupra degetelor noastre întrepătrunse, i-am ţinut palma între palmele mele.

Un fuior de nor a plutit peste chipul lunii, precum vălul care flutură peste chipul unei mirese. Dionysos m-a tras aproape, într-o îmbrăţişare mută. Am simţit cum îi bate inima în piept, la fel ca unui muritor. Mi-era mult prea uşor să uit că nu e aşa.

Cum vă închipuiţi că arată nunta unui zeu din Olimp? Mirii coboară într-o trăsură făurită din nori, trasă de cai de argint? Robe fine, incrustate cu rubine şi smaralde, căptuşite cu purpură bogată, prinse la brâu cu lanţuri delicate de aur? Un banchet servit pe farfurii din bronz bătut, umplute până la ceruri cu cărnuri fripte, şi râuri de ambrozie? O mulţime de divinităţi impunătoare, împodobite cu halouri înflăcărate, răspândind o putere şi o frumuseţe incandescentă, dincolo de orice închipuire?

Dionysos şi cu mine ne-am cununat pe plaja noastră, la asfinţit, înconjuraţi de menade cu flori împletite în păr. După aceea, în locul nectarului de ambrozie, ni s-a turnat vin roşu, bogat, şi ceremonia a fost luminată de razele blânde ale soarelui ce scăpăta, şi nu de fulgere orbitoare. În seara aceea, am prăjit peşte din mările îmbelşugate din jurul insulei Naxos, sub strălucirea argintie a lunii, şi nu ne-am gândit la nimeni sau nimic din afara micului nostru paradis.

Singura splendoare de care am avut parte a fost coroana magnifică pe care Dionysos mi-a aşezat-o pe cap, în timp ce stăteam împreună. Ce făurar priceput a făcut-o, nu aş putea spune. Vârfurile sale delicate se înălţau din banda subţire de argint într-un arc strălucitor, iar baza fiecăruia era incrustată cu nestemate splendide, care prindeau viaţă la atingerea razelor amurgului, cuprinse de flăcări.

Chiar şi ca prinţesă a Cretei, nu mai văzusem niciodată ceva atât de frumos. Aşa că m-a cuprins groaza mai târziu în seara aceea, când ne plimbam pe lângă apă, iar Dionysos mi-a smuls-o dintr-odată de pe cap şi a aruncat-o în întunericul de cerneală de deasupra noastră.

Am icnit de şoc, incapabilă să mai articulez vreun cuvânt. Când m-am întors spre el, nu m-a mirat să văd că râdea şi, deşi mi-era proaspăt soţ, m-am înfuriat grozav.

— Ce vrea să însemne asta? am întrebat.

— O podoabă poate fi pierdută, a răspuns el.

Mi-am înăbuşit răspunsul mânios pe care voiam să i-l dau.

— Poate fi furată, poate fi strivită sau mânjită şi poate să-şi piardă strălucirea, a continuat el. Eu nu vreau ca niciun dar pe care ţi-l ofer să fie atât de trecător. Aşa că ţi-am luat-o de pe cap, unde nu poate decât să arate ştearsă pe lângă chipul tău radios, şi am aşezat-o într-un loc unde va străluci pentru totdeauna.

Mi-a luat obrazul în palmă şi mi-a ridicat bărbia spre bolta neagră a cerului nopţii.

— Vezi constelaţia aceea nouă de acolo?

În eternitatea nopţii, am văzut bumbii noi-nouţi de lumină care străluceau sub forma unui arc minunat. Scânteierea coroanei mele, acum o lumină înflăcărată pe cerul întunecat.

— Aşa cum pe mine nu mă vei pierde niciodată, nu îţi vei pierde nici coroana, a murmurat el, cuprinzându-mă strâns în braţe. Cununa ta va îndruma marinarii spre locuri sigure, prin labirintul mărilor trădătoare. Femeile o vor privi în semn de alinare, o lumină în întuneric. Copiii îşi vor şopti dorinţele uitându-se la ea înainte să închidă ochii şi să viseze. Va rămâne acolo, la locul ei, pentru tot restul timpurilor.

Şi aşa ne-am cununat, iar idilica noastră viaţă împreună a purces a continua.

Duceam o viaţă de rodnicie visătoare sub soarele de aur. Grădinile înfloreau, caprele dădeau lapte cremos şi spumos pentru brânză, viţa-de-vie se încolăcea tot mai groasă pretutindeni unde ne uitam şi presam fructele suculente pentru a face vinul strălucitor ca nestematele, pe care-l beam împreună sub stele, în fiecare noapte.

Lunile s-au rostogolit unele într-altele, iar şi iar, până în ziua când jetul cremos de lapte pe care l-am muls de la capra mea preferată m-a făcut să strâmb din nas din pricina duhorii sale acre, pe care am simţit-o brusc. Iar căldura părea să mă apese cu o greutate insuportabilă, care mă făcea să vreau să las totul şi să mă afund într-un morman de frunze, la umbră, ca să dorm până îmi va trece oboseala, care mă lovea în valuri grele. Iar vinul mi s-a acrit în cupă şi mi-a întors stomacul pe dos, cu un val alarmant de greaţă măcinându-mi trupul, făcându-mă să mă simt de parcă aş fi fost mereu la bordul unei corăbii gata să se răstoarne.

Eu credeam că sunt pe moarte, însă menadele aveau o fire mai practică decât mine şi au stabilit corect care era starea mea. Rămăsesem grea, şi vestea asta fericită m-a luminat pentru o clipă prin negura istovirii şi greţii care se agăţa de mine. Nu am înflorit, radioasă şi strălucitoare, însă această mică informaţie preţioasă m-a alinat câtă vreme eram năpăstuită de starea aceea de rău. Ştiam că atunci când îmi voi ţine copilul în braţe, toate astea nu vor mai fi altceva decât o amintire.

Asta, desigur, dacă aveam să-mi ţin copilul în braţe, în cele din urmă. Chiar dinaintea naşterii înspăimântătoare a Minotaurului, mama mea nu a găsit în niciuna dintre sarcinile ei o cale simplă de a aduce pe lume un nou-născut, înfăşat şi plin de speranţă, cu lumina viitorului strălucindu-i pe faţa mică şi mototolită. Fiecare femeie ştie că acea traversare a naşterii este o călătorie între viaţă şi moarte, pentru ea şi pentru prunc deopotrivă. Pe măsură ce se apropia timpul ca pruncul meu să se nască, nu îmi mai puteam înăbuşi gândurile la acea cale primejdioasă. Mi-am amintit că Dionysos a spus despre îndrăgitul său Ampelos că soarta tuturor muritorilor e decisă o dată pentru totdeauna de către Parce, în clipa în care li se deapănă firul vieţii, şi nu este de căderea lui să schimbe ce au hotărât ele. Bucuria sa faţă de vestea sarcinii părea desăvârşită şi autentică, iar eu nu am intuit la el niciun semn că ar fi prevăzut o tragedie în locul unui nou început. Însă ştiam că până şi cu puterea lui divină, viitorul nu i se arăta în întregime. Misterele naşterii ne erau ascunse tuturor şi nici măcar zeiţele din Olimp nu erau imune la durerile sale amare.

Am turnat libaţii în cinstea Illythiei, zeiţa naşterilor. I-am mulţumit din suflet Demetrei fiindcă mi-a binecuvântat pântecul. Am adunat în juru-mi cele mai apropiate dintre menade, care mai ajutaseră şi alte femei să parcurgă drumul acesta periculos şi unele care îl parcurseseră chiar ele. Am făcut toate pregătirile la care ne-am putut gândi. Dar chiar şi aşa, când durerea ascuţită m-a înţepat prima dată, răpindu-mi suflul, am ştiut pe dată că nu sunt câtuşi de puţin pregătită.

Auzisem poveşti, în rândul slujnicelor mele din Creta, despre chinurile şi suferinţa care mă aşteptau. Nici unei fete nu-i venea a crede că, într-o zi, s-ar putea să fie rândul ei să stea întinsă, ţintuită de groază şi agonie, temându-se că va fi sfâşiată în bucăţi în încercarea de a-şi aduce pruncul pe lume. Fricile acelea m-au cuprins şi pe mine la început, odată cu durerile. Mi-am încleştat corpul şi m-am luptat cu valurile care mă scuturau în miezul fiinţei mele, până ce moaşele menade m-au convins să nu mai lupt. Mi-au aşezat cârpe răcoroase pe frunte, mi-au ţinut mâinile într-ale lor şi au respirat în acelaşi ritm chinuitor cu mine.

Şi în timp ce făceau asta, a început să mă cuprindă o senzaţie de calm. Cine ştie câte femei, chiar în clipa asta, nu se căzneau la fel ca mine? Noi, toate, chinuindu-ne şi gemând să ne aducem copiii pe lume în siguranţă. Le-am văzut în minte, în timp ce fiecare val de durere îmi storcea pântecul. În loc să mă

poticnesc, am încercat să traversez fiecare val până la capăt şi să-mi trag răsuflarea în clipele de linişte dintre ele. Am văzut femeile lumii – pe canapele late şi moi din palatele aurii, în corturile umbrite de pe nisipurile deşertului, în colibele făcute din humă sau piatră, în ţinuturi care ajungeau până la capătul pământului – şi în vreme ce mă propteam în palme şi genunchi, am simţit că ne dezlănţuim toate în acelaşi timp. Ca o vastă constelaţie care împunge cerul nopţii, am simţit cum toate ne străduim împreună să aducem noi scântei de lumină în univers. Mi s-a părut că le simt sprijinul, palmele lor pe spatele meu şi vorbele lor de încurajare revărsându-mi-se în urechi pe când, cu un ultim efort grozav, l-am născut pe fiul meu.

În agitaţia clipelor care au urmat, cineva mi l-a încredinţat, iar eu l-am luat în braţe, mic, umed şi scandalizat. Nu aveam cuvinte să descriu ceea ce simţeam. Treptat, încăperea s-a liniştit şi a fost cuprinsă de tăcere, iar eu am simţit o adiere proaspătă care pătrundea pe fereastră. Zorii de un gri perlat luminau cerul de afară, iar pântecele norilor erau infuzate cu un roz trandafiriu. Unghiuţele desăvârşite ale pruncului străluceau ca nişte scoici minuscule în primele raze ale luminii matinale, când şi-a încleştat pumnişorul în jurul degetului meu.

Nicio cometă nu a străbătut în flăcări orizontul, proclamând naşterea fiului lui Dionysos. Niciun cutremur nu a zdruncinat pământul şi niciun fulger nu a zgâlţâit cerurile. Fiul meu nu s-a născut să doboare munţii sau să lupte cu uriaşii. Nu a trebuit niciodată să-i privesc chipul mititel şi adormit şi să văd un destin măreţ pândind dincolo de fruntea sa micuţă şi încruntată, în timp ce dormea, ameţit de lapte şi lipit de pielea mea. Când trupşorul lui se trezea speriat, cu braţele răsfirate ca o stea de mare, surprins că nu mai e în leagănul strâns al pântecului, nu am văzut niciodată umbrele unui viitor măreţ cum se adună în jurul lui să-l cuprindă în întunericul lor greu. Pumnii lui de bebeluş nu au trebuit niciodată să sugrume un şarpe în leagăn şi nu-l aştepta niciun secret cumplit sub un bolovan greoi, pe care să-l dea la o parte şi să-l revendice.

I-am dat numele de Enopion, băutorul de vin. Nu am vrut să simtă niciodată povara sângelui divin al tatălui său. Am vrut să aibă doar firea lui veselă şi să crească mare lângă presa de struguri, cu zdrobirea strugurilor rodnici şi bucuriile conviviale pe care le putea duce cu el oriunde călătorea. Nu avea să fie o ameninţare pentru răzbunătoarea Hera; nu avea să aducă discordia în sălile Olimpului, cu vreo pretenţie la gloria zeilor.

Am făcut tot posibilul să-mi învălui extazul într-o stare de calm, blândă şi zâmbitoare. Nu exultam cu voce tare, mândră de norocul meu, şi nici nu mă lăudam în faţa cerurilor cu încântarea mea. Am mers mai departe cu existenţa noastră măruntă şi liniştită şi aveam grijă să nu aplaud prea tare când fiul meu îşi înfăptuia micile triumfuri: dunga strâmbă a primului său zâmbet, primii săi paşi clătinaţi, melodia primelor sale cuvinte. Am ţinut în mine bucuria şi mândria şi mi-am lipit chipul radios de căpşorul lui desăvârşit, cu păr moale, sperând că

cerurile nu vor observa cum îi inspir parfumul. Eram hotărâtă să nu atragem deloc atenţia divină asupra noastră.

Îmi ţineam răsuflarea când Dionysos îl strângea la piept şi îl ducea pe plajă, când îi susţinea privirea şi îi vorbea aiureli pe un ton atât de serios, de parcă ar fi fost cufundaţi în conversaţie, când îşi schimonosea chipul într-o serie de expresii ridicole, care stârneau chicotelile neajutorate şi încântate ale lui Enopion. *Nu-i lăsa să vadă cât de mult îl iubeşti,* îl îndemnam eu în tăcere. Dar dacă vreo privire nemuritoare s-o fi abătut spre Naxos, probabil că ne-a găsit viaţa domestică prea plictisitoare ca să inspire fie şi capriciul distrugerii neglijente. Pe măsură ce anotimpurile se succedau, fiecare aducând o nouă încântare de care să ne minunăm, pe măsură ce pântecul mi s-a umflat din nou, şi apoi încă o dată, şi părea că fericirea noastră se revarsă precum un râu cu ape veşnic curgătoare, am început să cred că scăpaserăm cu adevărat de ochii lumii, pentru totdeauna.

Desigur, doar eu eram cea care voia să scape de ochii aceia iscoditori. Dionysos căuta încă adepte – şi mai multe menade pe ţărmurile noastre, şi mai multe altare ridicate în lumea întreagă în cinstea sa. Eu m-am cufundat în viaţa de mamă, absorbită de fiecare nouă descoperire pe care mi-o aduceau copiii mei, hotărâtă ca ei să nu se uite niciodată la mine şi să vadă pustiul pe care îmi aminteam că-l zăream în ochii lui Pasifae.

Nu îl mai însoţeam pe Dionysos în pădure, la ritualurile vinului. El îşi conducea menadele pe munţi, în procesiunea lor liberă şi legănată, în timp ce eu îi duceam pe copii la culcare în fiecare noapte. Ştiam ce presupun riturile: imnuri închinate pentru gloria sa, vinul turnat şi dansul de sărbătoare. Poate că un zeu are nevoie de această adulaţie din partea celor care i se închină; îmi spuneam că eu mă mulţumesc cu braţele grăsuţe ale pruncilor, încleştate în jurul gâtului meu, şi cu sărutările neîndemânatice pe care mi le depuneau pe obraz.

Nu credeam că s-a schimbat nimic la aceste ritualuri, până în dimineaţa când mă plimbam cu cel mai mic dintre prunci, Tauropolis, încercând să-l liniştesc să adoarmă, umblând de colo-colo, fiindcă nici nu se gândea să se odihnească în leagăn. În timp ce mă plimbam şi pleoapele lui deveneau grele, am văzut un grup de menade care băteau ţesături albe pe pietrele de la râu – o privelişte destul de obişnuită –, dar în ziua aceea m-am uitat şi apoi m-am uitat din nou. Acolo unde apa curgea peste pietre, de obicei se revărsa limpede precum cristalul într-un torent scânteietor şi translucid. În schimb, acum curgea un şuvoi roşu-închis, iar la baza pietrelor, unde se întorcea în râu, în apă se învolbura un nor ostil de culoare rubinie. M-am oprit, nedumerită, iar când am tras aer în piept, am simţit mirosul înţepător de fier şi sare.

Sacrificarea animalelor nu făcuse niciodată parte din ritualuri pe vremea când participam şi eu la ele. Văzusem aşa ceva de multe ori în Creta, dar niciodată aici, şi fusesem recunoscătoare că Dionysos nu le ceruse niciodată acest lucru adeptelor sale. M-am cutremurat la gândul că acest lucru s-ar fi schimbat.

Întotdeauna detestasem să văd acele sacrificii: sclipirea tăişului, râurile înfricoşătoare care se prelingeau pe şănţuleţele altarului şi prăbuşirea creaturii neînsufleţite. Ceilalţi zei se desfătau cu asemenea cruzimi. Dionysos, nu, cu siguranţă. Dar cum altfel să-mi explic că menadele spălau atât de mult sânge de pe robele lor?

Dionysos plecase pe mare în zori şi nu ştiam când se va întoarce, ca să-l întreb ce semnificaţie avea această privelişte. Să vorbesc acum cu femeile sau să-l aştept să se întoarcă? Mi-am ţinut răsuflarea. Puteam avea încredere că îmi va răspunde sincer dacă îl voi întreba direct? Am şovăit pentru o clipă, dar când eram gata să fac un pas înainte, am aruncat o privire spre mare şi, pentru a doua oară în dimineaţa aceea, o privelişte surprinzătoare m-a făcut să mă opresc pe loc.

O corabie se apropia de ţărmurile noastre, purtând pânzele albe ale Atenei.

PARTEA A TREIA

23 FEDRA

Mă întreb acum doar cum de a durat atât până ca povestea să ajungă la curtea noastră. Naxos era atât de aproape; în toţi aceşti ani, aş fi putut ajunge acolo după o călătorie de numai o zi. Însă cu toate că nu mă puteam încrede în relatarea lui Tezeu despre ce s-a întâmplat cu adevărat între ei doi acolo, nu mă îndoisem niciodată că ea chiar a murit.

Festivalul pe care îl creasem devenise un eveniment anual, care atrăgea zeci şi zeci de vizitatori. Acum întreţineam o mulţime de oaspeţi pe tot parcursul anului; negustori bogaţi şi neamuri regeşti, din multe regiuni ale Greciei şi nu numai, veneau la Atena într-un şuvoi continuu. Îmi plăcea să le fiu gazdă, să stau în mijlocul tuturor ca regină, iar seara aceea nu a făcut excepţie. Fusese atât de înăbuşitor toată ziua; soarele bătea nemilos şi orbitor, atât de aspru încât aveam impresia că pietrele de afară o să-mi ardă de tot sandalele subţiri. Rămăsesem iar grea, şi toată vara aceea, căldura îmi înteţea durerea din oasele istovite. Tânjeam după vânturi reci, ceaţă, ploaie, zăpadă pe vârfurile munţilor îndepărtaţi. Acum, lumina blândă a lunii şi briza uşoară care făcea să freamăte aerul serii păreau atât de binevenite în timp ce stăteam afară sub stele, în curtea deschisă, sorbind vin după o masă rafinată.

Căpitanul unei flote care acostase mai devreme, cu un transport imens de mărfuri de schimb pentru argintul nostru, a ridicat paharul, iar eu i-am zâmbit.

— Complimente pentru vinul Măriei Tale, regină Fedra, a spus el. Atât de bun că trebuie să întreb de nu vine de la însuşi Dionysos?

Eu am râs.

— Nu ne putem lăuda chiar cu aşa ceva, bunule căpitan, dar avem podgorii excelente în Atena.

Am crezut că glumeşte.

— Ah, mă întrebam dacă nu a fost un dar de la puternicul cumnat al Măriei Tale, a spus.

— Poftim? am făcut eu, mijind ochii la el.

Căpitanul era nedumerit de zăpăceala mea.

— Dionysos, soţul surorii Măriei Tale, zeul vinului... a explicat el, dar s-a oprit văzându-mi expresia de pe chip.

— Cred că vorbim despre lucruri diferite, căpitane, am zis. Sora mea nu mai este în viaţă.

I-am surprins privirea lui Tezeu; i-am remarcat paloarea neobişnuită. M-am îndreptat mai bine pe scaun.

Fruntea sinceră a căpitanului s-a încruntat.

— Atunci... condoleanţe pentru pierderea suferită, Măria Ta. Trebuie că s-a întâmplat foarte de curând.

Atunci am simţit cum neliniştea mocnită a lui Tezeu ameninţă să dea în clocot. A dat să se ridice, dar eu am ridicat mâna, ţinându-l pe loc, iar expresia chipului meu l-a făcut să asculte. Nu îşi dorea nimic mai mult decât un moştenitor, aşa că, în ultima vreme, balanţa puterii se înclinase puţin mai mult în favoarea mea.

— În ultimii şapte ani, am crezut-o moartă pe sora mea, am spus eu încet. Vorbeşti despre Ariadna, înţeleg? Căci, din câte ştiu, altă soră nu am pe lume.

Căpitanul se împleticea în cuvinte, extrem de tulburat de felul în care eu şi Tezeu îl pironeam cu privirile; era prins în mijlocul furiei noastre, pe care nu putea spera s-o înţeleagă. Îmi dădeam seama că îşi dorea să nu fi vorbit deloc.

— Ariadna, da, a răspuns el. Însă departe de a fi fost moartă în toţi aceşti şapte ani, regină, s-a măritat cu Dionysos pe insula Naxos. Nu ştiam... Nu puteam... Nu mi-a dat prin minte că nu ştiaţi.

— Cum se poate aşa ceva? am şoptit eu.

Pruncul s-a răsucit înlăuntrul meu, împingând cu picioarele în pântec. Era atât de strâns închis de-acum, în ultimele săptămâni, încât abia dacă mai avea vreun pic de loc să se mişte.

Căpitanul a înghiţit în sec.

— Constelaţia de deasupra noastră, Măria Ta, a îndrăznit. Coroana de stele de pe cer, chiar acolo.

A arătat cu degetul, iar eu am privit în sus, ca prin vis. Arcul de stele de pe cerul de la miazănoapte chiar arăta ca o coroană.

— Aceasta a fost cununa pe care zeul i-a oferit-o în dar la nuntă, a zis căpitanul.

Am simţit cum mă străbate o undă puternică de şoc. M-am ridicat cu greu în picioare, detestându-mi corpul umflat şi dizgraţios şi felul în care mă încetinea acum, când nu îmi doream nimic mai mult decât să fug.

— Soţia mea, a zis Tezeu iute. Nu se simte bine, trebuie să ne scuzaţi.

Mă ţinea de cot, o dovadă de susţinere, dar simţeam apăsarea strânsă a degetelor sale. Un val de ameţeală mă cuprindea. Mă conducea departe de curte acum, departe de public. Un zumzet de îngrijorare plutea în urma noastră, dar Tezeu nu s-a oprit, ci m-a tras după el în interiorul palatului, spre camera mea.

Odată ajunşi înăuntru, a închis uşa în urma noastră. Chipul îi era sfidător. Rece. M-am aşezat pe pat, cu palmele lipite de pântec, încercând să mă concentrez asupra cuvintelor pe care trebuia să le spun, ca să-l fac să mărturisească, în sfârşit, adevărul.

El mi-a luat-o înainte.

— Nu am minţit.

Era de râs, dar îmi simţeam încă răsuflarea şuierătoare şi întretăiată.

— Nu la început, a continuat. Am văzut-o acolo, moartă.

Şi-a dat seama că vreau să zic ceva şi a ridicat mâna să mă întrerupă.

— Ştiu, ştiu ce o să spui. Cred... cred că Artemis mi-a trimis vedenia aceea.

Cuprinsă de şoc, tot mă minunam de felul cum se agăţa de minciuna pe care mi-o spusese cu atâţia ani în urmă. Am simţit în mine un tumult, ca un pumn care se încleşta încet în jurul pântecului meu. Am tras adânc aer în piept.

— Asta trebuie să fie, a continuat el, începând să umble de colo-colo prin încăpere, trăgându-se de barbă, fără să mă privească. Probabil că Dionysos şi-a dorit-o pe Ariadna pentru el. Aşa că Artemis m-a făcut să o văd de parcă ar fi fost moartă, ca să i-o las acolo zeului.

— Mi-ai spus că te-ai luptat cu şarpele. Că i-ai îngropat trupul neînsufleţit, am rostit eu, silindu-mi cuvintele să iasă la lumină.

— Un vis, a răspuns. Trebuie că a fost un vis.

— Ai visat. Şi ai lăsat-o pe sora mea acolo, singură, am zis eu, cu o voce plată.

Tezeu se ferea să-mi întâlnească privirea.

— Chiar tu mi-ai spus că nu putem cunoaşte ce-i în mintea zeilor, a spus Tezeu. Puterea lor... iluziile lor. Sunt mai puternici decât oricare dintre noi.

Iluzia era viaţa mea. Am suspinat când, din nou, o durere ascuţită mi-a săgetat măruntaiele, jos de tot.

— Dar tu ai ştiut, am şuierat printre dinţii încleştaţi.

Credea că furia mă face să urlu. Nu ştia că strălucirea de argint a agoniei se zvârcolea acum în mine.

— Am auzit... mai târziu. Mult mai târziu. Abia de curând am aflat.

Mi-a aruncat o privire, uitându-se la silueta mea umflată.

— Nu am vrut să-ţi provoc nicio îngrijorare; ştiam că te va tulbura să afli.

Pe frunte au început să-mi apară broboane de sudoare. Gâfâiam în timp ce pântecul umflat şi încordat mi se relaxa în valuri de durere puţin mai slabă.

— Am fost mult mai tulburată când am crezut că din trupul surorii mele nu au mai rămas decât oase putrezite pe o insulă îndepărtată. Iar acum să aflu că e mireasa unui olimpian!

În cele din urmă, mi-a întâlnit privirea şi a răspuns la întrebarea mea nerostită.

— Sora ta era o trădătoare, a spus. Cum aş fi putut s-o aduc încoace, la palatul din Atena? Poporul meu abia fusese eliberat de sub jugul otrăvit al Medeei, altă prinţesă străină care a lăsat în urmă sângele propriei sale familii.

— Tu eşti eroul lor; ai fi putut să vii înapoi cu orice mireasă ai fi ales! am strigat. În plus, Atena îi datora surorii mele numai recunoştinţă pentru ceea ce a făcut; ea i-a salvat pe copiii cetăţii!

A dat să mă contrazică din nou, dar acum era rândul meu să-l reduc la tăcere. Ştiam acum în ce se preschimbaseră durerile care mă asaltaseră de atâtea ori în ziua aceea. Când spasmul a început să se înteţească din nou, am vorbit înainte să-mi taie încă o dată răsuflarea.

— Tezeu, am icnit eu. Cheamă femeile. A început.

24

Auzisem multe lucruri despre chinurile facerii, dar nimeni nu mi-a vorbit despre nefericirea care urmează. Când mi-au dat pruncul în braţe, m-am simţit zăpăcită. Moaşele s-au adunat în jurul meu, privindu-mă cu nerăbdare. Nu înţelegeam ce aşteaptă. Eram epuizată şi mă durea tot corpul. Tânjeam să dorm mai mult decât tânjisem după orice altceva în viaţa asta. Şi totuşi mi-au întins făptura asta urlătoare, cu chipul mic şi roşu schimonosit de violenţa ţipetelor sale. Am crezut că o să mi se despice capul în două de cât de tare zbiera.

Nu s-a liniştit când l-am legănat cu gesturi nepricepute. Am plâns de frustrare când a întors capul de la sân şi a urlat. Mi-am amintit că propria mea mamă a găsit în ea forţa de a iubi un monstru şi m-am întrebat de ce eu nu simţeam altceva decât disperare amestecată cu un vag sentiment de milă faţă de pruncul acesta mic şi furios, care părea atât de dezamăgit să se afle alături de mine.

— Luaţi-l, aproape le-am implorat.

Când femeia de lângă mine m-a ascultat, privindu-mă cu o oarecare nesiguranţă, am simţit doar uşurare, în braţele ei dibace, am auzit cum ţipetele pruncului încep să se liniştească, potolindu-se până când, în cele din urmă, n-a mai rămas decât un fonfăit. Am întors privirea.

Lipsa mea de sentiment matern m-a umplut de ruşine. Lacrimile care îmi ardeau ochii nu erau de uşurare, iubire sau bucurie. Plângeam de mila mea şi din pricina înţelegerii teribile care mi se pogora în minte; hăul negru şi adânc care se căsca acum în sufletul meu.

Adevărul e că detestam să fiu mamă. Din acea primă clipă de uluire, de după naştere, şi în fiece oră care a urmat. Toată ziua, pruncul mi-era agăţat de sân, lacom şi disperat. Toată noaptea, părea să ţipe, iar urletele sale pătrunzătoare îmi distrugeau liniştea, iar şi iar, până când am început să cred că îmi voi pierde minţile. Fiindcă mă temeam să nu-mi remarce careva lipsa îngrozitoare de iubire, anomalia stranie care supura putredă şi crudă înlăuntrul meu, am insistat ca eu să fiu cea care se îngrijeşte de toate nevoile pruncului. Le alungam pe slujnice; îmi feream privirea de femeile mai în vârstă, îngrijorate, care păreau să se ivească în fiece clipă în faţa mea, oferindu-mi ajutor şi sfaturi nesfârşite. Nu le puteam lăsa să vadă ce sunt. Cine a mai auzit vreodată de o mamă cu un hău atât de nefiresc în suflet faţă de propriul copil?

Când Tezeu venea să îşi vadă fiul, îl priveam curioasă. Părea destul de mulţumit, chiar dacă nu deosebit de interesat. Îl invidiam pentru acea indiferenţă netulburată.

— Cum se numeşte? a întrebat Tezeu.

Am ridicat din umeri. Nu aveam încredere în mine să vorbesc. Dacă aş fi

deschis gura, oboseala zdrobitoare care mă sfâşia putea lăsa orice cuvânt să-mi scape de pe buze.

Părea atât de nepotrivit, aproape uşor ridicol, cum legăna un prunc micuţ în braţele lui groase şi musculoase. Nu ar fi ezitat nicio clipă să pătrundă într-un abis întunecat şi întortocheat şi să lupte, cu ghioaga lui de fier, împotriva ororilor aflate acolo, însă nu avea nici cea mai mică idee ce să facă cu un copil. Am lăsat capul pe spate, pe pernele moi adunate sub mine, şi am simţit cum lacrimile îmi înţeapă din nou pleoapele. Pentru mine nu va exista salvare, nici răgaz. Voi fi singură în povestea asta, nu că mi-aş fi închipuit vreodată că va fi altfel. O mândrie încăpăţânată pâlpâia undeva în epava trupului meu. Nu voi lăsa niciodată pe altcineva să cunoască singurătatea pe care o simţeam privindu-l pe soţul meu cum îmi ţine în braţe fiul.

— Acamas? Linos? Demofon?

Am încuviinţat din cap, fără să deschid ochii.

— Demofon, am zis.

Nu-mi păsa. Dar măcar pruncul avea acum un nume.

Am dezvoltat un fel de pricepere sinistră. El plângea şi eu îl alăptam. Mă plimbam cu el în braţe, ba chiar îi şi cântam. Când nu mergea aşa, furia mi se aduna în gât; noapte de noapte, o înghiţeam la loc şi perseveram. Speram că dacă îmi voi vedea de treabă de parcă aş fi fost o mamă normală, în cele din urmă ar fi devenit adevărat.

Într-o dimineaţă, am privit soarele cum răsare, odihnindu-mi coatele pe pervazul lat al ferestrei şi simţind pe faţă căldura îndepărtată a acelui disc de aur. Eram trează de atâta timp şi corpul îmi era sleit de oboseală, dar creierul îmi era cuprins de frenezie, prea haotic pentru ca odihna să fie o posibilitate. În spatele meu, pruncul răsufla uşor şi egal. Era bucuros să scape din braţele mele, unde se foise şi se perpelise şi plânsese toată noaptea. Nu mă dorea nici el pe mine. Îl simţeam cum se încordează când îl lipeam de mine, cum îşi arcuieşte spatele şi dă din picioare ori de câte ori îl ridicam. Ar fi fost mai bine pentru amândoi, am reflectat cu o senzaţie neobişnuită de calm, dacă aş fi ieşit din palatul adormit în zorii înflăcăraţi şi nu m-aş mai fi întors niciodată.

Mă străduiam din răsputeri să găsesc sursa acestei răceli. Singurul prunc pe care îl mai văzusem de aproape era monstruozitatea aceea căreia îi dăduse naştere mama mea. Numai Ariadna fusese destul de curajoasă cât să se întoarcă în camerele lui Pasifae, iar şi iar, înăbuşindu-şi dezgustul şi tratându-l de parcă ar fi fost un prunc ca oricare altul. Ariadna, sora mea blândă, vie şi deloc moartă la urma urmei, dar care tot nu îmi era alături. Dacă ar fi fost aici, dacă m-ar fi putut vedea, şi-ar fi dat seama într-o clipită de ce simt şi ar fi fost îngrozită de mine. Mai bine că nu era aici, mi-am spus, mai bine că nu cunoaşte golul din inima surioarei sale.

Însă Minotaurul fusese o aberaţie, mi-am spus. M-am silit să mă uit la chipul

fiului meu şi am încercat să simt, în adâncul sufletului, acea legătură care trebuie să existe între mamă şi copil. Era sânge din sângele meu, totuşi. De ce mă uitam la el şi vedeam un străin? Nu era rodul vreunei fapte de nerostit. Nu era o jumătate de fiinţă hâdă; măcar pruncul meu era om. Atunci, de ce mi se părea atât de greu să-l iubesc? Nu ştiam.

M-am simţit de parcă aş fi străbătut înot primele luni din viaţa fiului meu, scufundată într-o mare de oboseală. Mă simţeam neîndemânatică şi extrem de singură. Îmi întărisem hotărârea de pe corabia care mă adusese aici cu ani în urmă – crezând că sora mea era moartă oferită la schimbul păcii de către fratele meu, ca o stivă de lingouri de aur sau o turmă de vite de soi. Ştiam că e o nesăbuinţă să am încredere, aşa că îmi preţuisem independenţa spiritului. Înflorisem în compania celorlalţi, schimbând glume spirituale şi purtând discuţii vesele, însă fără să cultiv vreodată apropierea unei prietenii. Până acum, savurasem prilejurile de a fi singură, momentele liniştite pe care le aveam departe de curte şi de oaspeţi, când îmi puteam aduna gândurile. Însă pe vremea aceea, gândurile mele nu mă înspăimântaseră niciodată. Acum, clipele goale erau înfiorătoare. Când puteam scăpa de corvoada de a sta cu copilul meu şi îmi găseam câte un răgaz, făceam o plimbare pe lângă zidurile cetăţii, întrebându-mă dacă mi-aş putea aduna energia să mă arunc de pe crenelurile lor înalte pe versanţii stâncoşi de dedesubt.

Mă aplecam peste unul dintre ziduri, gândindu-mă exact la asta, când am simţit cum mâinile lui Tezeu mi se încleştează în jurul umerilor. M-am întors, speriată, recunoscându-i pe dată atingerea. Fusese plecat din cetate o vreme – nu ştiam cât de mult, fiindcă săptămânile se succedau într-o negură incoloră – şi m-a surprins să simt un fior în piept la vederea chipului său cunoscut. Era bronzat, luminat de vitalitate, îmbujorat de strălucirea cuiva care fusese în aventuri pe mare, şi părea fericit.

Mi-am aruncat braţele în jurul gâtului său. I-am simţit mirarea; nu fusesem niciodată atât de năvalnică. Simţeam mirosul sării pe pielea lui şi am închis ochii, inspirând. În clipa aceea, el avea tot ce îmi doream – libertate, entuziasm, evadare. L-am simţit cum încearcă să se retragă, dar m-am lipit şi mai tare de el.

A râs, mulţumit de spectacolul acesta al afecţiunii, crezând că îi este dedicat. Am inspirat şi mai adânc, simţind parfumul mării şi toate posibilităţile care se întindeau dincolo de valuri.

— Ce mai face fiul nostru? a întrebat.

Era jovial, vesel, dornic să audă veşti de acasă.

De data asta, chiar îmi doream poveştile din călătoriile sale şi am simţit cum mă desprind de el, dezamăgită.

— Creşte, am răspuns, arţăgoasă şi obosită din nou.

— Aproape un an, a spus Tezeu.

I-am remarcat nota de mândrie din glas, faţă de copilul lui care creştea în

continuare sănătos.

— S-ar putea să se teamă de tine şi să plângă când te vede, l-am avertizat.

Plângea destul şi când mă vedea pe mine, cu toate că făceam tot ce trebuie să facă o mamă bună. Nu rosteam niciodată vreo vorbă nefericită în urechile sale de bebeluş. Chiar şi aşa, probabil că melancolia mea îl afectase cumva.

— O să se obişnuiască cu mine, a declarat Tezeu. Unde e? Vreau să-l văd chiar acum.

Când l-am dus la copil, Demofon a chiţăit de bucurie şi i-a aruncat un zâmbet rar tatălui său. Pe când îi priveam împreună, am simţit cum o mână rece îmi strânge măruntaiele. Băieţelul zâmbea la fel ca Tezeu; era chipul lui Tezeu reflectat în miniatură.

Mă agăţasem de Tezeu lângă zidurile cetăţii, în pofida resentimentelor pe care le simţeam faţă de el, în pofida neîncrederii mele sincere faţă de povestea vedeniei sale, a viziunii divine care îl făcuse să o părăsească pe sora mea, lăsând-o să moară pe Naxos – ceea ce-l făcea un ucigaş, chiar dacă nu îşi atinsese ţelul. Acum mă dădeam iar înapoi, scârbită. Mă văzusem ca pe un monstru, incapabil să iubească un copil nevinovat. Dar iată-l pe Demofon, o versiune miniaturală a tatălui său. Poate că acum era doar un bebeluş, dar era fiul tatălui său, şi cine putea spune ce minciuni îi vor ieşi de pe buze într-o bună zi, fără niciun efort, şi cât de uşor ar putea să ţină în pumn viaţa unei femei şi s-o facă praf şi pulbere? M-am cutremurat şi m-am întors cu spatele la amândoi. Preţ de o clipă trecătoare, crezusem că aş putea găsi un strop de alinare în prezenţa lui Tezeu, dar ştiam cu o certitudine adâncă şi rece că orice afecţiune aş fi simţit vreodată pentru el fusese sugrumată de mult.

Eram pur şi simplu atât de obosită. Simţeam că nu mai ştiu cine sunt. Regina competentă care jonglase atât de dibaci cu nevoile cetăţii era acum sclava urletelor neabătute ce răzbăteau din leagăn. Singura mea alinare era gândul că pe măsură ce va creşte, fiul meu va avea nevoie de mine din ce în ce mai puţin şi poate că voi fi în stare să-mi readun laolaltă frânturile vieţii.

A început să meargă, iar eu m-am bucurat de fiecare pas pe care-l făcea mai departe de mine. Amorţeala care îmi sufoca inima a început să se risipească în cele din urmă şi am simţit primii fiori ai unui sentiment care aproape că putea fi iubire – sau măcar interes. Nu mai părea atât de mânios pe lumea întreagă şi în locul urletelor imperioase care mă trezeau în cele mai multe dimineţi, uneori îl găseam mulţumit şi gângurind. Într-o dimineaţă, când mi-a văzut chipul deasupra sa, mi-a zâmbit, şi un ciob mărunt de gheaţă din mine s-a topit când el a întins braţele mici şi grăsuţe ca să-mi înconjoare cu ele gâtul.

Primul an îngrozitor a trecut şi am îndrăznit să cred că începeam să ies la liman din ceţurile sumbre. Am simţit cum speranţa mi se furişează în suflet, disipând, puţin câte puţin, suferinţa. Tezeu a plecat şi au trecut câteva săptămâni, în care am crezut că aş putea cunoaşte din nou fericirea. Iar apoi a venit şi dimineaţa în

care un servitor mi-a adus o farfurie încărcată cu pâine, brânză şi miere pentru micul-dejun, iar stomacul mi s-a întors pe dos la vederea lor. Greaţa mi-a covăsit foamea şi, spre groaza mea, până să pot face ceva ca s-o împiedic, un fir subţire de vomă a stropit podeaua. M-am uitat lung la băltoaca fetidă, iar în minte a început să mi se contureze un gând îngrozitor.

Voiam cu disperare să cred că e o boală, orice fel de boală, numai nu cea care ştiam că e de fapt. Însă a continuat prea multă vreme, însoţită de o oboseală, odios de cunoscută, în oase. Oricât de mult mi-aş fi dorit, nu mi-a venit niciun strop de sânge odată cu luna nouă. Spre oroarea mea, mi-am dat seama că am rămas din nou grea, iar disperarea ameninţa să mă tragă din nou la fund.

Sarcina a trecut ca un coşmar. Mă simţeam captivă sub povara sufocantă a obligaţiilor, corvezilor şi epuizării. Mi s-a născut al doilea fiu. Naşterea a fost mai uşoară decât prima, însă din nou, când mi-au dat copilul, nu am simţit nimic. Atracţia aceea magnetică pe care o simţisem faţă de mare, când îl îmbrăţişasem pe Tezeu lângă zidurile cetăţii, acea explozie a posibilităţilor era o amintire îndepărtată. Naxos se afla nu foarte departe pe mare, dar mi se părea de neatins, la fel ca stelele fixate pe cerul nopţii.

Ariadna nu venise niciodată după mine. La urma urmei, nu se gândise niciodată să-mi trimită vorbă că trăieşte. Acum, că era măritată cu un nemuritor, oare se ruşina de familia ei omenească? Oare se înălţase deasupra putorii blestemului nostru, deasupra fiarei rânjite care ne ţinuse pe toţi la pământ? Oare acum zburda liberă, eliberată de povara neamului nostru?

Îmi doream să o găsesc pe sora mea, însă nevoile urlate din toţi rărunchii de cei doi copii ai mei m-au ţinut ancorată, înrădăcinată în locul acela în primii ani. Şi încă nu descoperisem celelalte secrete pe care mi le ascunsese Tezeu; un secret, în mod deosebit, care avea să mă lege şi mai tare de Atena, înainte să pot să mă duc la Ariadna şi să văd din nou chipul surorii mele.

25 ARIADNA

Trecuseră ani de zile de când nu mai văzusem o asemenea corabie. Menadele veneau să se alăture grupului nostru pe bărci cu vâsle sau plute, la care tinere puternice trăgeau la rame: fecioare care căutau să fugă de căsătoria cu bărbaţi bătrâni şi scofâlciţi; neveste obosite de natura cruntă a vieţii lor de zi cu zi, în care se îngrijeau de orice nevoie, mai puţin de ale lor; femei isteţe şi pătimaşe care frecau podelele şi aveau grijă de foc, ţeseau pânzeturi şi băteau rufăria murdară pe malurile râurilor, în vreme ce bărbaţii jucau zaruri în pieţe şi discutau îndelung despre filosofie, bând vin în soarele după-amiezii şi aranjând lumea aşa încât să le fie lor pe plac. Aceste femei porneau pe marea întinsă şi albastră în vasele lor prăpădite, căutând un trai mai bun, un trai pe care auziseră că-l vor găsi la noi.

Dionysos nu era deloc un conducător sever. Cu un gest leneş, le invita pe femei să bea din vin şi să se desfete. Le vedeam procesiunile cum urcă şerpuind în munţi, iar femeile îşi ţineau părul liber, fluturând în urma lor, în timp ce râdeau. Altarele în cinstea soţului meu fumegau de tămâie, iar parfumul dulce al florilor adunate în mormane deasupra lor plutea deasupra insulei într-o ceaţă densă. Îmi făcea plăcere că Dionysos nu le cerea mari sacrificii. Nu îl interesau năpastele şi pântecele sterpe şi morţile timpurii pe care ceilalţi zei le abăteau atât de neglijent asupra idolatrilor lor, întrepătrunse când şi când cu vreun miracol mărunt, dar preţios – o ploaie, un prunc dintr-o duzină care trăia, un câmp care dădea rod –, astfel încât să continue să le aducă grămezi de daruri nemuritorilor mândri şi nevrednici, de parcă speranţele lor zadarnice ar fi ajuns cumva până în vârful muntelui Olimp. Asemenea jocuri nu erau în firea lui Dionysos. El le permitea adeptelor sale să-l sărbătorească aşa cum doreau. Atâta vreme cât vinul curgea, cultul său nu îl interesa cine ştie ce.

Ar fi trebuit să mă întreb ce se petrecea în nopţile acelea în care le conducea pe femei prin pădure, dincolo de privirile mele? întotdeauna avusesem încredere în el. Îmi păstrasem credinţa că eu îi eram îndeajuns acestui zeu care nu era precum ceilalţi zei. Acum însă s-a furişat în mine o clipă de nesiguranţă când am văzut sângele care curgea din robele menadelor în pârâu şi chipurile lor proaspete brăzdate de riduri de oboseală. Se întâmpla ceva de care nu aveam cunoştinţă? Am şovăit o clipă, iar o senzaţie stranie şi necunoscută de ameţeală a ameninţat să mă cuprindă cu totul, de parcă m-aş fi aflat dintr-odată pe buza unei prăpăstii, când credeam că umblasem pe o cărare sigură şi familiară.

Ştiam că Dionysos avea şi adepţi bărbaţi; satiri îşi spuneau. Auzisem poveşti despre paradele lor la beţie şi exhibiţiile lor lascive, însă nu ne tulburau insula liniştită cu festivităţile lor gălăgioase şi nu credeam că Dionysos ar fi ca ei. Şi cu

siguranţă nu ei veneau pe corabia asta măreaţă, al cărei catarg principal acoperea până şi soarele, în timp ce se apropia de plaja noastră.

M-am smuls de lângă menade şi spălatul lor înspăimântător şi m-am dus în grabă la stânca mea; acelaşi bolovan de care mă agăţasem pe când am urmărit vasul piraţilor, care mi l-a adus întâia oară pe Dionysos. Tauropolis s-a foit în braţele mele când m-am aplecat mai tare, nesăbuită în nerăbdarea mea de a vedea mai mult. L-am liniştit – un prunc zbuciumat în lunile de când s-a născut – şi am făcut un pas în spate, paralizată o clipă de nehotărâre.

Dionysos era plecat în călătoriile sale. Pleca mai des acum, ceea ce mă tulbura puţin, însă niciodată nu rămânea plecat prea multă vreme. Cutreiera lumea pentru a răspândi cunoaşterea vinului şi înţelepciunea voioasă împărtăşită de cei care-l urmau, însă tălpile lui divine îl aduceau iute înapoi peste valuri, ca să ne vadă şi să-şi legene copiii iubiţi în braţe. Pe adepţii săi îi alegea dintre cei care căutau plăcerile simple ale vinului şi cântecului, inundându-le venele cu beţia savuroasă pe care o putea aduce o asemenea tovărăşie fericită. Ei erau cei care-i aduceau gloria lui Dionysos.

Nu părea probabil ca această corabie mare să aducă menade agere şi sprintene în căutarea libertăţii, nici nu era condusă de beţivii plăcuţi, dar libidinoşi care îl sărbătoreau pe alte meleaguri. Aşadar, cine putea fi la cârma acestei corăbii şi ce avea de gând cu o asemenea abordare? Trebuia să hotărăsc ce să fac, şi asta iute. Tradiţia spunea să-i primim pe toţi, fără excepţie, fiindcă ospitalitatea domnea asupra tuturor. Oricare dintre noi ar fi putut ajunge cândva pe vreun ţărm îndepărtat, în căutarea unei mese copioase şi a unui pat cald pentru o noapte. Străinul de la poartă putea fi un prinţ în zdrenţe sau chiar un zeu deghizat într-un muritor umil, ca să-ţi pună la încercare bunătatea.

Menadele văzuseră şi ele corabia care se apropia, iar vila şi câmpurile din jur au fost cuprinse de valuri de nelinişte, în timp ce ele se întrebau murmurând cine poate fi. Primii dintr-o armată furioasă de bărbaţi, veniţi să-şi ia înapoi femeile rătăcitoare? De asta se temeau, iar frica lor pe mine m-a liniştit într-un fel straniu.

— Nu vă îngrijoraţi, le-am instruit, apoi le-am dat de lucru, împărţindu-le tot soiul de treburi şi sarcini: să toarne vin de-a gata în cupe de aur, să mătură podeaua, astfel încât robele oaspeţilor noştri să nu se târască prin praf, să scuture paturile umplute cu pene, spre confortul călătorilor osteniţi.

Făcând toate acestea, m-am calmat destul cât să cobor pe plajă, liniştită şi stăpână pe mine.

O corabie din Atena. De mulţi ani nu mă mai gândisem la Tezeu nici măcar o clipă, dar acum gândul m-a dus la el. Putea fi aceasta un fel de întoarcere întârziată – extrem de întârziată? Ce să mai vrea acum de la mine? Oare auzise că am supravieţuit, auzise cum mi s-a schimbat norocul, într-un mod atât de neaşteptat şi de triumfător? Oare străbătea valurile, rece şi arogant ca

întotdeauna, aşteptându-se că voi accepta orice cereri poruncitoare mi-ar fi făcut acum? Sau venea fricos, plin de scuze, sperând să câştige favorurile soţului meu nemuritor?

Nu puteam să mă hotărăsc cum aş răspunde la niciuna dintre aceste versiuni ale lui Tezeu. Am căutat în suflet vreo vorbă de reproş sau mânie, dar spre surprinderea mea, nu am găsit niciuna. Mângâiam părul moale al pruncului adormit la pieptul meu, deocamdată uimitor de liniştit. Cum aş fi putut să mă mai sinchisesc de ce îmi făcuse Tezeu cu atâţia ani în urmă?

Am stat pe nisip şi am privit cum corabia cea mare aruncă ancora. Nu după mult timp, o barcă mai mică s-a desprins din corpul impunător de lemn şi cineva a vâslit în ea spre mine, traversând valurile. Pe măsură ce se apropia, nu reuşeam să discern statura solidă a lui Tezeu. Chiar dacă timpul i-ar fi înmuiat musculatura robustă, nu l-ar fi făcut atât de firav ca pe silueta care venea din ce în ce mai aproape. Mi-am dus mâna streaşină la ochi, ca să văd mai bine. Mi s-a părut că văd valuri de bucle aurii, foarte asemănătoare cu cele care-mi cădeau pe umeri. Inima mi-a luat-o la goană-n piept. Am simţit cum mi se taie răsuflarea şi, în timp ce duceam mâna la gură, am simţit că mă podidesc lacrimile.

A sosit în faţa mea după câteva clipe. Fără să-i pese de valurile care i se spărgeau în jurul tălpilor, a sărit imediat din barcă, cu acea agilitate sprintenă pe care mi-o aminteam din vremurile acelea de demult de la Knossos.

— Ariadna! m-a strigat, tocmai când i-am rostit şi eu numele, şi, până să mă dezmeticesc, o ţineam din nou în braţe pe sora mea.

— Fedra! am exclamat eu. Cum se poate... de unde... ce...?

Ea a râs şi s-a dat puţin în spate, iar expresia i s-a schimbat când l-a remarcat pe micul Tauropolis, care dormea înfăşat într-o pânză lungă, legată în jurul meu.

— Nu-mi vine să cred... a spus ea, iar eu am încuviinţat din cap.

În ochi îi sclipeau lacrimi, ca şi mie, când a întins o mână şovăitoare şi a mângâiat degetele pruncului. Băiatul s-a foit, s-a încruntat şi s-a liniştit din nou.

— Nu credeam că o să te mai văd vreodată, a spus ea încet.

Îi simţeam în glas bucuria faţă de revederea noastră, dar mai era şi altceva, ceva ce nu puteam identifica. Oare ce o aducea aici după atâta vreme?

Pe când mă privea drept în faţă, am simţit şocul reverberant al familiarităţii. Vedeam aceleaşi trăsături ca ultima dată când am fost faţă în faţă, sub lumina lunii din Creta, unde am complotat pentru distrugerea propriei noastre familii. Vedeam şi acum acea sfidare cunoscută, care ardea constant pe chipul ei. Felul în care Fedra a privit mereu lumea, vrând parcă să spună că oricât ar încerca, în trupul ei firav va găsi un adversar mult mai redutabil decât ar bănui. M-am întrebat ce vedea ea când se uita la mine.

Dădeam pe dinafară de întrebări, dar am coborât privirea. Ospitalitatea dicta că trebuie mai întâi să-i fac pe oaspeţi să se simtă bineveniţi.

— Vino, lasă echipajul să debarce, am îndemnat-o. Avem peşte proaspăt prins

şi cât de mult vin puteţi să beţi, desigur.

Am râs stânjenită, fiindcă dintr-odată mă simţeam îngrozitor de nesigură cum s-o primesc, cum să discut cu femeia în care se preschimbase copila pe care o iubisem atât de uşor şi pe care o părăsisem atât de brusc. Din fericire, menadele mele erau mai bine pregătite decât mine să se ridice la înălţimea ocaziei şi i-au călăuzit pe vizitatorii noştri cu zâmbete primitoare şi sincere.

Am observat uşurinţa cu care Fedra le dădea ordine bărbaţilor cu care venise pe corabie. Când i-a îndemnat să se bucure de ospitalitatea menadelor mele, am văzut preţ de o clipă gestul autoritar pe care-l făcea Minos cu bărbia şi felul în care cuvintele sale sacadate inspiraseră întotdeauna o ascultare imediată.

Micul Tauropolis s-a foit, a întins o gleznă grăsuţă şi şi-a prins-o în faldurile şalului în care era înfăşat. O îmbujorare enervată i-a cuprins obrajii, întinzându-i-se până la tâmple, când şi-a arcuit spinarea micuţă şi a deschis gura să se tânguiască. L-am scuturat neajutorată, murmurându-i zadarnice vorbe de alinare, care nu făceau decât să-l înfurie şi mai tare, după care am urmat procesiunea care se îndrepta spre vilă.

Fedra mi-a făcut un semn din cap, sugerându-mi să ieşim din sala aglomerată în care oamenii ei stăteau acum la masa noastră lungă şi mâncau cu poftă. Eram bucuroasă să ies în curte, la umbră, departe de zornăitul tacâmurilor şi de vacarmul discordant al vocilor bărbăteşti, atât de diferite de corul obişnuit al sporovăielilor feminine.

Unele dintre întrebările care luptaseră pentru supremaţie în mintea mea se detaşau acum, în pofida scâncetelor tot mai vocale ale lui Tauropolis.

— Pânzele corăbiei tale... pelerinele pe care le poartă oamenii tăi, Fedra... am început, umblând fără astâmpăr pe dalele de gresie de afară, ştiind că dacă m-aş gândi măcar să mă aşez o clipă pe una dintre canapelele pline de perne, urletele copilului s-ar înălţa într-un crescendo care ne-ar sparge urechile.

Fedra a făcut un gest brusc cu mâna prin aer, retezând cu uşurinţă şuvoiul confuz de cuvinte.

— Sunt din Atena, da, a răspuns ea. Acum stau pe tronul Atenei, e adevărat. Văd că am să-ţi spun o grămadă de lucruri pe care nu le ştii.

Privirea ei s-a îndreptat pentru o clipă spre pruncul care îmi zbiera la piept. Am simţit cum începe să-mi mocnească-n pântec o senzaţie de stânjeneală. De ce nu ştiam nimic? De ce nu căutasem să aflu nimic, dincolo de grijile faţă de copiii mei care îmi ocupau viaţa de zi cu zi: cât de repede părea să crească Enopion, aflat acum la graniţa stângace între un băiat şi un tânăr bărbat; firea serioasă a lui Latromis, al doilea născut, care trebuia mereu convins să zâmbească; cum lui Staphylus i se iţeau mereu gleznele osoase de sub robe, oricât de repede i-aş fi ţesut altele noi; cum putea fi împiedicat frăţiorul lor cel curios, Thoas, să nu se apropie de marginile abrupte ale stâncilor şi cum îl puteai face să înţeleagă că nu

trebuie să împungă scorpionii pe care încerca cu disperare să-i urmărească în peşteri; cum putea fi convins Tauropolis să doarmă mai mult de o oră o dată. Lumea mea, care păruse atât de bogată şi de plină pe când stăteam pe plajă în dimineaţa aceea, privind valurile sclipitoare şi minunându-mă de norocul meu, mi se părea acum, dintr-odată, atât de mică atunci când o priveam din exterior.

— Hai să ne plimbăm, am zis iute. Copilul o să adoarmă... nu-i place să stea pe loc.

Chipul Fedrei s-a îmblânzit.

— Ştiu cum e, a murmurat ea.

Am răsuflat uşurată. Nici nu-mi dădusem seama că-mi ţineam respiraţia. Am simţit un val de... Nu ştiu ce emoţie. În ochi mi se strângeau lacrimile şi am încercat să le alung iute.

— Şi tu ai un copil? am întrebat, iar în mine se amestecau dulce-amărui, prinzându-mă ca într-un cleşte, bucuria şi regretul.

A fluturat din nou din mână, de parcă ar fi fost ceva complet nesemnificativ.

— Doi, a răspuns, dar fără să intre în detalii. Însă nu de aici vreau să încep – de la sfârşit, din harababura asta.

A oftat adânc, cu un aer de exasperare sau de nesiguranţă, nu-mi dădeam seama cu siguranţă.

— Atunci povesteşte-mi de la început, i-am sugerat.

— De la început, a zis ea încet.

Străbătuserăm curtea, trecuserăm pe lângă bolovanul de unde priveam marea, pentru a coborî apoi pe cărarea care mergea pe lângă marginea prăpastiei. Cu toate că nu mai păşise niciodată pe insula asta, şi-a potrivit pasul după al meu, în loc să mă lase s-o conduc. Păşea şi acum cu încrederea fetiţei care sărise de pe pietre în întuneric, fluturând o ghioagă aproape cât ea de mare, gata să atace orice i-ar fi ieşit în cale.

Colţurile buzelor i s-au ridicat într-un zâmbet ce sugera o glumă pe care nu o înţelegea decât ea. Nu una care să-i ofere o plăcere simplă; expresia aceea avea ceva dintr-o grimasă. Bebeluşul era încă agitat, iar vântul îmi zbura părul peste ochi într-un fel care mă irita, însă nu îndrăzneam să-mi mişc mâinile încleştate pe trupşorul lui, de teamă să nu înceapă să ţipe din nou.

— Ariadna, ştii că Minos a murit?

Chipul meu probabil că mi-a trădat destul de limpede mirarea.

— E mort de mulţi ani deja, de când... a zis ea, oftând lung şi măsurat printre buzele strânse. Dar nici ăsta nu e începutul. Nu ştiu...

Acum am simţit cum adevărata întrebare prinde contur pe buzele mele, întrebarea pe care tânjisem să o rostesc din clipa în care o văzusem pe sora mea în barcă, peste valuri.

— A fost îngrozitor? A doua zi, când a aflat?

Fedra a izbucnit în râs, un hohot ascuţit, ca un lătrat, care m-a făcut să tresar.

Tauropolis a scâncit de furie şi s-a răsucit, iar eu am văzut cum în ochii Fedrei apare o strălucire nervoasă, în timp ce încercam să liniştesc la loc copilul. Îmi închipuisem de atâtea ori reuniunea noastră, dar niciodată aşa. Mă aşteptasem la învinuiri, da, şi la durere şi la tristeţe, dar crezusem că întâlnirea noastră se va desfăşura cu uşurinţă. Nu mă aşteptasem să fiu nevoită să ocolesc muchiile astea ascuţite, iritările astea neaşteptate. M-am întrebat, prevestitor, ce orori lăsasem cu adevărat în urmă în noaptea aceea.

— A sărit şi a ţipat şi a blestemat, da, a răspuns ea, dând indiferentă din mână. Arăta ca un neghiob, de vreme ce nu mai avea un monstru care să se înfrupte cu carnea duşmanilor lui. Mulţumită ţie, a adăugat ea.

— Dar chiar şi fără Minotaur, sigur că... am îndrăznit.

Mi se părea ciudat să o aud râzând de furia lui Minos. Imaginea pe care o zugrăvea despre el, sufocându-se cu ameninţări goale, nu semăna deloc cu purtarea de gheaţă a tiranului, aşa cum mi-o aminteam eu.

— În noaptea aceea, nu l-a pierdut doar pe Minotaur, a zis.

O clipă am presupus că se referă la mine, dar Fedra a continuat.

— Pierderea lui Dedal l-a îndurerat cel mai mult, cred.

Mi-a tresărit inima.

— Am auzit că Dedal a scăpat. Spune-mi cum a reuşit, că m-am întrebat de atâtea ori!

Briza puternică mi-a lipit o şuviţă lată de păr drept peste ochi, aşa încât nu-i vedeam chipul Fedrei în timp ce vorbea, cu toate că glasul ei rămânea calm şi măsurat, de parcă mi-ar fi povestit despre vreme, când de fapt îmi spunea ce s-a întâmplat cu bunul artizan al eliberării mele şi cu preaiubitul lui fiu. Am strâns în mână pandantivul pe care îl purtam şi acum – la fel de strălucitor ca în ziua în care mi l-a făcut cadou, deoarece niciuna dintre creaţiile lui Dedal nu putea suferi vreodată ravagiile vremii. Am văzut că Fedra mi-a remarcat gestul; buzele i-au tresărit uşor, când şi-a amintit, şi ea, de zilele copilăriei noastre.

Dintr-un reflex, l-am strâns în braţe pe Tauropolis. M-am gândit la chipurile inocente şi zâmbitoare ale băieţilor mei când erau antrenaţi în micile lor plăceri simple, alergând cu braţele desfăcute pe întinderea aurie a plajei, şi la felul în care vântul le purta chicotelile până la mine, oriunde m-aş fi aflat. Am închis ochii, încercând să-mi alung din minte imaginea chipurilor lor, tăcute şi nemişcate, înghiţite de apa nemiloasă.

— O fiară înfometată care mugeşte după sânge e o sursă sigură de teroare, ştiu asta, a reflectat Fedra. Dar, ca rege, dacă ai mintea lui Dedal la dispoziţie, asta te face mai puternic decât orice monstru fără minte, întemniţat în beznă.

A continuat, descriindu-mi cum a pornit Minos de îndată la drum, pe urmele lui Dedal.

— La început, m-am uitat în fiecare zi după pânzele lui Minos la orizont, am recunoscut, tresărind din pricina amintirii. Am crezut că o să răscolească mările

în lung şi în lat după mine.

Fedra a râs din nou.

— Ariadna, Minos abia dacă a zis ceva despre tine! îşi pierduse legendara creaţie abominabilă şi inventatorul genial. Cum să-i mai pese de pierderea unei fiice? Tu nu îi aduceai niciun prestigiu, nu stârneai frica în numele lui.

Nu a făcut nicio încercare de a-şi îmblânzi cuvintele de dragul meu, iar eu m-am bucurat să simt briza înţepătoare pe obrajii care mă ardeau.

— Şi moartea lui? am întrebat.

Mi-a povestit cum şi-a găsit sfârşitul, opărit de viu în baie la o curte din Sicilia, atât de departe de casă.

Mâna mea, care mângâiase ritmic spinarea lui Tauropolis pe durata poveştii Fedrei – deşi nu puteam spune pe cine trebuia să liniştească asta, pe mine sau pe el –, s-a oprit. Nu puteam pretinde că sunt îndurerată din pricina lui Minos, cu toate că nu mă lăsa inima nici să mă bucur de imaginea sfârşitului său. În glasul Fedrei auzeam însă o notă extrem de tăioasă. M-am gândit la Minos, care se afla deja în Infern; tărâmurile acelea întunecate şi cufundate în umbre, pe care mi le descrisese Dionysos. Aştepta acolo, să cobor şi eu într-o bună zi, urcat deja pe tron în faţa marelui palat al lui Hades, judecând fiecare suflet care i se înfăţişa, aşa cum prevăzuse Dionysos? Am simţit cum îmi urcă un fior rece pe şira spinării, când m-am gândit la privirea aceea impasibilă, care s-ar fi oprit într-o bună zi asupra spiritului meu.

— Cu Minos plecat în căutările lui zadarnice, a continuat Fedra pe un ton egal, Deucalion a trebuit să preia stăpânirea. El cunoştea ura răzvrătită care supura în pieptul fiecărui om din Creta, şi mai mult, ura faţă de familia noastră. Ştia că poate ţine acea ură sub control prin frică, aşa cum o făcuse mereu Minos, sau că poate alege o altă cale şi poate căuta să facă pace cu duşmanii noştri. Fratele nostru are un suflet blând, Ariadna. Ştii ce ar fi ales.

Ştiam. Acum începeam să pun piesele cap la cap, cu un fel de finalitate îngrozitoare.

— Corabia ta ateniană, am spus. Prinţul căruia Dionysos mi-a spus că i-ai fost făgăduită...

Ea a încuviinţat din cap.

— Deşi Tezeu era deja rege. Şi s-a convenit ca eu să-i fiu regină.

Ştiusem, în sinea mea, că nu putea exista altă explicaţie, dar confirmarea m-a umplut, chiar şi aşa, de dezgust.

— Păi, şi eu? am întrebat, enervată de cât de tremurătoare şi firavă îmi suna vocea, chiar şi în urechile mele.

Am văzut cum îşi încleştează maxilarul şi cum scutură poruncitor din cap, gesturi pe care mi le aminteam.

— Evident că nu ştiam ce s-a întâmplat de fapt cu tine, Ariadna!

Părea iritată, de parcă aş fi fost o muscă pe care nu o putea alunga.

— Tezeu era pregătit cu minciunile care îi zboară atât de uşor de pe buze.

Tonul îi era sarcastic când mi-a spus ce a povestit el despre timpul petrecut pe Naxos.

Bineînţeles că Tezeu avea o poveste pregătită. Doar n-avea să spună lumii despre trădarea sa obişnuită.

— Deci, în tot timpul ăsta, tu ai crezut că sunt moartă? m-am minunat eu.

— O vreme, da, a răspuns ea, gânditoare.

De-acum parcurseserăm o porţiune destul de mare din cărarea şerpuită de pe stânci, iar Fedra s-a oprit la o bancă din piatră aşezată la locul potrivit ca să poţi privi de acolo golful şi întinderea vastă a mării netede şi scânteietoare.

— Pe atunci nu ştiam că un bărbat minte cu la fel de multă uşurinţă cum respiră sau merge sau bea vin.

M-a surprins amărăciunea searbădă din tonul ei, dar nu şi evaluarea ei perspicace a caracterului lui Tezeu. M-am întrebat cum a fost pentru ea să scape din temniţa din Knossos doar ca să ajungă la curtea unui om precum Tezeu.

Îmi închipuisem atât de multă fericire pentru Fedra, atunci când Dionysos mi-a spus că s-a măritat cu un mare prinţ. Aş fi simţit cu totul altceva dacă aş fi ştiut că prinţul e Tezeu. Oare de-asta nu mi-a spus Dionysos întregul adevăr? Oare l-a ascuns de mine ca să-mi păstreze liniştea sufletească? Ce aş fi făcut, m-am întrebat, dacă el ar fi fost sincer cu mine? Aş fi vrut să traversez marea până la Atena, ca să o iau pe sus pe surioara mea şi s-o scap de un asemenea bărbat?

O mai vedeam şi acum, cu ochii vrăjiţi pironiţi asupra lui în cercul acela de stânci unde ne spusese poveştile sale. Pe mine mă tratase cu o indiferenţă rece când nu mai avusese nevoie de ajutorul meu, cu o asprime care mă lăsa cu răsuflarea tăiată dacă mă gândeam din nou la ea, dar asta nu însemna că o tratase şi pe sora mea la fel. Poate că firea ei mai rebelă îi fusese de ajutor; poate că el nu îi dispreţuise adoraţia pasivă, aşa cum o dispreţuise pe a mea. Fedra îi adusese cu siguranţă mai multe provocări şi fusese mai puţin dispusă să creadă fiecare minciună sinuoasă ce-i ieşea de pe buze, decât nesăbuita de mine cu atâţia ani în urmă. Însă tonul ei când îi rostea numele sugera altceva. Nu sugera o căsnicie fericită şi m-am întrebat cu câtă durere descoperise adevărata fire a bărbatului pe care-l iubea, aşa cum mi se întâmplase şi mie.

— Nu am avut de ales şi a trebuit să mă mărit cu el, dar cel puţin nu ştiam cum te-a părăsit de fapt, mi-a spus.

Am crezut nota aceea de sinceritate din vocea ei. Preţ de o clipă, spaţiul anevoios dintre noi, pe care nu reuşisem să-l traversez, parcă s-a micşorat puţin.

— Am avut bănuielile mele, dar nu mi-am îngăduit să mă gândesc la ele. Nu ştiam nimic sigur şi nu-mi făcea bine să stărui prea mult asupra lor. În plus, mi s-au născut copiii şi ştii şi tu cum îţi ocupă mintea.

Tonul i s-a schimbat puţin, iar în el s-a strecurat ceva de neidentificat.

— Sperasem să-l cunosc pe cumnatul meu nemuritor şi sunt dezamăgită că nu

l-am găsit acasă, deşi auzisem că în cea mai mare parte din timp e plecat în călătorii îndepărtate.

M-am străduit să-mi găsesc cuvintele care ar fi trebuit să-mi vină cu uşurinţă când le chemam, însă cumva îmi scăpau. Micul Tauropolis se foia din nou, acum, că ne opriserăm, şi scotea o serie de scâncete care semnalau o furtună iminentă de lacrimi. L-am săltat în sus şi în jos, dansul maternităţii, care îmi legăna şoldurile dintr-o parte în alta, ca să liniştesc un prunc, în loc să mă trimită în spirale furtunoase pe ringul de dans.

— Nu contează, a zis ea, fără să mai aştepte răspunsul meu. Nu am venit pentru o reuniune de familie, oricât de fascinant mi s-ar părea măreţul olimpian care îţi este soţ.

Auzind acestea, am fost surprinsă din nou. Atunci pentru ce venise, dacă nu ca să mă vadă?

— Tezeu nu a putut păstra la nesfârşit secretul sorţii tale. Faima lui Dionysos s-a răspândit pe meleagurile noastre şi am auzit despre prinţesa cretană pe care a luat-o de nevastă, despre grozava cunună de stele de pe cer pe care se spune că a aşezat-o acolo pentru tine. Povestea spunea că Dionysos a convins-o pe Artemis să creeze iluzia morţii tale, astfel încât Tezeu să te părăsească fără luptă, iar zeul să te poată lua pentru el. Însă eu am ştiut din prima că asta-i o minciună şi am simţit-o ca pe o săgeată înfiptă în inimă.

Furia îi era palpabilă. Mă înduioşa faptul că se simţea atât de indignată de dragul meu; că sângele care ne curgea amândurora prin vine şi copilăria pe care o petrecuserăm împreună încă o puteau face să simtă aşa ceva.

— Eu ştiam cât de uşor poate lăsa în urmă o femeie, a pufnit disprețuitor Fedra, scuturându-şi din nou părul.

Am văzut-o, cu ochii minţii, cum ne-a aşteptat în noaptea aceea: mică şi curajoasă şi răbdătoare, pe măsură ce noaptea se risipea. Mi-am dorit atât de tare să fi putut să-i iau trupşorul în braţe, să ne fi putut împărtăşi furia şi suferinţa, în zorii aceia cețoşi, când fiecare era singură pe alt ţărm pustiu.

— Mi-au căzut numaidecât solzii de pe ochi. M-am bucurat că eşti în viaţă, dar am înţeles că viaţa mea e o mare amăgire...

Aici a făcut o pauză, iar eu m-am întrebat ce vedea în timp ce privea cu ochi goi peste mare, uitându-se la pescăruşii care se roteau pe cerul îndepărtat.

— ... şi apoi a venit Hipolit.

26 FEDRA

După ce am aflat că Ariadna trăieşte şi am început să pun singură cap la cap ce s-a întâmplat, de fapt, pe Naxos, alte minciuni de-ale lui Tezeu au prins a se destrăma, de parcă aş fi tras de un singur fir dintr-o tapiserie şi aş fi văzut cum apar deodată, pe întreaga-i suprafaţă, găuri mari şi zdrenţuite.

Când eram în Creta, Tezeu ne povestise cum scăpase el de monştri şi ucigaşi pe drumul dintre Trezena şi Atena, însă nu ne-a spus unde s-a mai dus în călătoria asta eroică. Acum îmi deschideam urechile la bârfe, fiindcă nu mă mai temeam că s-ar putea să fie despre mine. Ascultam cu atenţie marinarii şi călătorii şi negustorii şi neamurile regeşti care veneau în vizită la curtea noastră. Pândeam în vreme ce slujnicele sporovăiau, îmi târşâiam picioarele prin mulţimi şi ciuleam urechile când auzeam orice vorbă despre rege. Un avantaj al maternităţii pe care l-am descoperit a doua oară a fost că un prunc ţinut la piept era metoda perfectă de a distrage atenţia. Am învăţat cu reticenţă să fiu recunoscătoare pentru micul meu sugar, când mi-am dat seama că femeile lasă garda jos când vorbesc cu o mamă care îşi alăptează pruncul, iar inimile le sunt la fel de deschise precum gurile. La fel s-a întâmplat şi când băieţii mei au mai crescut; îi priveam cum se joacă în timp ce ciuleam urechile ca să aud ce vorbesc alte mame din jurul meu. Încetul cu încetul, am aflat din ce în ce mai multe despre bărbatul cu care mă măritasem.

Mai întâi de toate, mi-am făcut o idee despre locurile în care a călătorit, de fapt, Tezeu cu atât de mult timp în urmă. Nu alesese câtuşi de puţin traseul direct înapoi spre casă de la Trezena. Am descoperit că, de fapt, căuta un trofeu rar pe meleagurile temutelor amazoane. Am pus piesele cap la cap: ar fi vrut să intre pe porţile palatului lui Egeu urmat nu doar de dâra de răufăcători şi fiare zdrobite, ci şi cu o mireasă la braţ care să-i arate tatălui său ce fel de bărbat devenise fiul lui.

Auzisem şi eu când eram copilă că, dincolo de ţărmurile cunoscute pe care le ştiam, undeva departe, pe lângă coasta Liciei, se afla o insulă misterioasă. Legenda spunea că era populată de o rasă sălbatică de femei, mai înalte decât cei mai voinici bărbaţi ai noştri şi călărind în galop ca să alunge orice intruşi, abătând asupra lor o ploaie de săgeţi mortale. Aceste războinice băgau frica, dar şi curiozitatea, în sufletul multor aventurieri, care tânjeau deopotrivă să le privească şi să le conteste existenţa. Tânărul Tezeu trebuie să fi văzut aici prilejul de a cuceri un trofeu de poveste, cu care s-ar fi putut lăuda în sălile din Atena. Şi-a pus în minte s-o răpească chiar pe Hipolita, regina amazoanelor.

Conform poveştii, şoptită de gurile unor clevetitoare de temut şi ale unor marinari lascivi, Tezeu s-a prezentat în faţa înfricoşătorului trib singur şi aparent neînarmat, un biet matelot care căuta adăpost. Amazoanelor le-a fost milă de el

şi l-au primit cu bunăvoinţă, oferindu-i mâncare, băutură şi un loc unde să se odihnească. Eu ştiu prea bine ce poveşti trebuie să le fi spus. Drept răsplată, s-a furişat în noaptea aceea în odaia Hipolitei şi a răpit-o în timp ce dormea. Amazoana se afla în mrejele vinului şi, în confuzia momentului, Tezeu a reuşit s-o ducă până la corabia sa, înainte ca surorile ei să fie trezite din somn de ţipetele Hipolitei şi să pornească după ea. Tezeu era iute însă. Şi-a lăsat baltă planul de a o aduce acasă, însă a profitat de ocazie cât a ţinut-o captivă singură la bordul corăbiei. Până ce Hipolita a reuşit să se elibereze din strânsoarea sa şi să se întoarcă clătinându-se prin valuri, la amazoanele răzbunătoare care îi veneau, galopând, în ajutor, Tezeu luase deja ceea ce-şi dorea. Ea nu ar fi avut cum să ştie, pe când femeile o purtau înapoi spre casă, iar corabia lui Tezeu era deja doar un punct la orizont, însă el o lăsase deja grea – cu un fiu, Hipolit.

Anii au trecut. Tezeu şi-a revendicat dreptul dobândit prin naştere la tronul Atenei şi a venit să jefuiască Creta. A lăsat-o pe Ariadna să moară pe insula Naxos; apoi s-a însurat cu mine. Şi în tot acest timp, tânărul Hipolit a crescut, fiind singurul bărbat din tribul amazoanelor.

Tezeu, desigur, nu mi-a pomenit niciodată despre fiul său. Toate aceste informaţii preţioase a trebuit să le strâng din frânturile auzite de la cei suficient de indiscreţi cât să le lase să scape acolo unde le puteam auzi şi eu. Unele dintre ele le-am adunat chiar de la Hipolit.

Nu cred că voi uita vreodată ziua când a sosit în palatul nostru. Se întâmpla rar ca Tezeu să fie acasă, iar eu să-i stau alături în sala tronului; amândoi cocoţaţi pe jilţuri bogat ornamentate, scânteind de aur şi găteli. Şi atunci a intrat Hipolit. Îmbrăcat simplu, într-o tunică strânsă la brâu cu o sfoară legată lejer, părea puţin nesigur pe sine. Dintr-odată, am simţit că veşmintele mele erau mult prea festive; lanţurile grele de aur atârnate la gâtul meu, nestematele care îmi sclipeau la încheietură şi pe degete, turnul elaborat de bucle adunate în vârful capului. Totul mi se păruse atât de elegant în dimineaţa aceea; acum mă simţeam uşor ridicolă, ca un păun care îşi răsfiră mândru coada în faţa făpturilor simple şi sincere ale pădurii.

Hipolit nu avea nimic din tatăl său; pielea sa avea, în schimb, strălucirea de bronz a mamei sale războinice. Era mult mai înalt decât Tezeu, cu toate că încă nu îşi încheiase creşterea. Nimic din înfăţişarea sa nu ar fi putut să ne avertizeze cu privire la identitate. Aşadar, când a început să vorbească şi ne-a spus motivul pentru care ne cerea o audienţă, ne-a luat pe amândoi prin surprindere.

— Numele meu este Hipolit, a zis el.

Vorbea încet, simţindu-se stânjenit în sala noastră impunătoare, mi-am dat seama, dar tot avea un sentiment calm al certitudinii.

— Regina amazoanelor, Hipolita, este mama mea, iar dumneata, Tezeu, regele Atenei, îmi eşti tată.

Am icnit puternic. Ştiam deja povestea siluirii Hipolitei de către Tezeu. Era un

motiv în plus ca să-l dispreţuiesc. Însă până în momentul acela, nu ştiusem că exista şi un copil. În tăcerea care a urmat, l-am văzut pe Hipolit că trage adânc aer în piept, după care vorbeşte din nou.

— Nu ridic vreo pretenţie la tron. Nu contest dreptul fiilor dumitale, a spus şi a făcut un semn respectuos din cap către mine, în timp ce vorbea. Vin doar ca să cer să locuiesc cu tatăl meu, fiindcă nu mai pot trăi cu amazoanele.

Şi aşa am înţeles pe dată că Hipolit nu a venit la Atena aşa cum venise Tezeu, cu toţi acei ani în urmă, să-l revendice pe Egeu drept tată. Pentru Hipolit, nu exista nici vreo văpaie a gloriei, nici poveşti despre cuceriri sau dezvăluiri şocante, ci doar o sinceritate simplă, care îl punea în opoziţie totală cu mincinosul de tată-său.

— Şi asta de ce? a întrebat Tezeu.

Ostilitatea tonului său m-a luat prin surprindere. Fusesem atât de captivată la vederea acestui tânăr curajos, încât nu-i aruncasem nici măcar o privire soţului meu, ca să văd cum primeşte vestea.

Hipolit a şovăit, dar numai puţin. Ridicând privirea spre tatăl său, a explicat că totul a fost bine cât era copil, crescând în cercul iubitor al mamei, mătuşilor, surorilor şi verişoarelor lui, care îl scăldau într-o minunată afecţiune şi îl învăţau lucrurile la care erau atât de iscusite: cum să-i îmblânzească pe caii cei mai nărăvaşi şi cum să tragă cu săgeţi ucigătoare.

— Dar pe măsură ce am crescut... a continuat el, iar chipul parcă i-a fost străbătut de durere, de suferinţa singurătăţii.

Vedeam cu ochii mei ce spune. Pe măsură ce a crescut, trăsăturile delicate ale băiatului au lăsat loc staturii impozante a bărbatului ce avea să devină şi nu i se putea permite să rămână pe o insulă locuită de femei.

Ne-a spus că mama lui, Hipolita, l-a trimis la Atena ca să ceară acest lucru ca preţ pentru ruşinea pe care i-o adusese Tezeu.

Vorbea cu o convingere fermă, cu toate că era un tânăr liniştit şi reţinut din fire. Lângă mine, pe tronul său, 1-am simţit pe Tezeu cum se foieşte, aşteptând spinul ascuns în teaca-i de mătase. I-am văzut degetele cum se strecoară spre ghioaga aceea infernală, pe care o ţinea mereu aproape. Ştiam că anticipa întoarcerea unui fiu răzbunător.

Aşa că Tezeu l-a pironit cu privirea pe Hipolit în timp ce vorbea, până ce acesta a terminat ce avea de spus. Îşi formulase cererea, iar acum stătea în puterea lui Tezeu – şi numai a lui – să-i îndeplinească dorinţa.

Tezeu a rămas tăcut.

În cele din urmă, s-a ridicat în picioare. S-a dus la fiul lui, măsurându-l făţiş, din cap până-n picioare. Cântărindu-i din priviri fizicul, muşchii uşor umflaţi sub tunică, înălţimea, pe care vedeam că o ia ca pe o provocare. Am simţit un gol în stomac. Nu avea să-i îngăduie niciodată acestui tânăr să rămână. Nu ştiam de ce mi se părea atât de important să o facă. Poate că tânjeam ca soţul meu să-şi

îndrepte măcar una dintre vechile sale greşeli, să repare în sfârşit una dintre fărădelegile trecutului său.

— Nu tăgăduiesc că îţi sunt dator, a mârâit Tezeu în cele din urmă.

Am ridicat privirea, surprinsă. Tonul grosolan al vocii sale nu se potrivea cu vorbele pe care le rostea.

— Ai dreptul la ospitalitatea noastră ca oaspete, a zis, apoi a scos printre dinţi a doua parte a propoziţiei, fără niciun chef. Şi ca fiu al meu.

Odată lansată această invitaţie deloc elegantă, s-a întors pe călcâie şi a părăsit încăperea.

Am simţit cum îmi ard obrajii de cât de necioplit fusese soţul meu şi cât de aspru îl tratase pe tânărul acela atât de blând. Am dat roată cu privirea întregii curţi, înţelepţilor care mormăiau ca răspuns la irascibilitatea regelui lor. Era din nou treaba mea să liniştesc apele tulburate de Tezeu.

M-am ridicat. Spre nedumerirea mea, am simţit un uşor tremur în picioare când am păşit spre Hipolit, însă de-acum ştiam foarte bine cum să ascund ce simt.

— Vino, i-am zâmbit. Să te conduc la camerele de oaspeţi, unde slujnicele îţi vor pregăti o baie şi bucate după călătoria ta cea lungă.

S-a foit puţin.

— Mulţumesc, regină, a răspuns. Dar pot să fiu condus la grajduri mai întâi? Aş vrea să mă îngrijesc în primul rând de cai.

Am râs.

— Avem grăjdari pricepuţi care se vor îngriji de animalele tale, l-am asigurat.

El a scuturat din cap.

— Nu, mulţumesc, a zis. Nu voi lăsa pe nimeni să se ocupe de ei.

Nu eram sigură dacă răspunsul lui e obraznic sau nu, însă privirea lui a susţinut-o pe a mea cu o expresie caldă şi statornică, din care am înţeles că nu voia să mă jignească. Încă nu ştiam cât de mult îşi iubea caii, mai presus de orice altceva, dar în clipa aceea am simţit că i-aş îndeplini orice dorinţă. Am făcut semn din cap către un slujitor, care a dat fuga degrabă să-l conducă pe oaspetele nostru la grajduri, aşa cum dorea.

L-am urmărit cum pleacă. Era atât de diferit de toţi cei care veniseră vreodată la curte. Şi nu semăna deloc cu tatăl său.

La început, Tezeu nu a avut încredere în fiul său pierdut. Nu ştia cum să înţeleagă un caracter atât de diferit de al său. Nu putea crede în virtutea simplă a acestui tânăr; Tezeu îi confunda caracterul rezervat şi timid cu aroganţa, firea ursuză, resentimentele ascunse şi o mie de alte nebunii care nu atinseseră niciodată sufletul lui Hipolit. Asta spunea mai degrabă cât de întinată era inima lui Tezeu, de nu putea recunoaşte una atât de pură. Însă în următoarele săptămâni, în vreme ce Tezeu îl urmărea, neîncrezător şi veşnic cu garda sus, iar Hipolit continua să-şi îngrijească liniştit caii – hrănindu-i cu iarba pe care o aduna cu drag, periindu-le coamele până ce prindeau forma unor valuri dese şi

lucioase, scoţând orice spin ce îndrăznea să le străpungă carnea şi alungând muştele care îi iritau –, regele a prins a vedea că fiul său nu ascundea nicio răutate şi că nu avea nicio dorinţă tainică de a-l da jos de pe tron şi a prelua frâiele regatului.

L-am urmărit într-o zi împreună, Tezeu şi cu mine, în timp ce îşi călărea armăsarul cel mai de seamă peste câmpii. Era un animal enorm, de un alb imaculat, cu muşchi zdraveni, care i se unduiau sub coaste. Am văzut cum Hipolit mână această creatură imensă şi puternică doar cu cea mai blândă atingere – nu plesnea din bici şi nu-i zbiera în ureche, cum îl văzusem de atâtea ori pe Tezeu că face cu caii lui, reducându-i la nişte umbre sperioase, ce făceau spume la gură de frică şi epuizare. Hipolit şi-a apropiat capul de grumazul lucios al armăsarului şi i-a murmurat ceva la ureche, iar acesta s-a mişcat precum apa sub atingerea degetelor sale pricepute. A început cu un trap liniştit, crescând ritmul până ce calul a prins a zbura ca un vultur sub coapsele sale, cuprins de simpla bucurie a exerciţiului şi pentru a-i face plăcere stăpânului iubit.

Îl puteam privi ore în şir, cu mult după ce Tezeu se plictisea şi se îndepărta în căutarea unui pocal cu vin sau a unui grăjdar cu care să joace arşice. Eu rămâneam aproape de grajduri, privindu-l pe Hipolit cum se întoarce de la galop, remarcând cum umple cu apă o troacă şi îşi odihneşte mâna atent pe spinarea calului, în timp ce acesta bea pe săturate. Priveam cum caii îşi înclinau gâturile lungi spre el şi aplecau capetele sub palmele sale, ca să le poată mângâia urechile; felul în care îşi aşezau boturile lungi pe umărul lui, încântaţi că îi sunt aproape.

Cu toate astea, el şi Tezeu se înţelegeau foarte bine. Surprinzător de bine, pentru doi oameni atât de diferiţi.

Nu înţelegeam despre ce puteau vorbi unul cu altul, însă îi găseam deseori cufundaţi într-o discuţie. Mă deranja că eu abia dacă schimbam două vorbe cu Hipolit. Tânjeam să aud mai multe despre zilele petrecute cu mama lui amazoană şi ce învăţase de la ea, fiindcă părea mai matur decât vârsta lui. Dar ori de câte ori încercam să-l scot din carapacea timidităţii şi să descopăr mai multe despre el, poate chiar să străpung învelişul serios şi uneori grav pe care îl prezenta lumii, ca să găsesc căldura despre care eram sigură că se găseşte în adâncul său, venea imediat şi Tezeu – povestind lăudăros despre vreo expediţie grozavă pe care o mai făcuse, convins că Hipolit voia să audă totul despre ea. Cum îndura Hipolit, nu îmi pot imagina.

În cele din urmă, m-am furişat până la grajduri într-o dimineaţă devreme, înainte ca Tezeu să se trezească. Zorii abia începeau să lumineze cerul la răsărit, pătându-l cu o strălucire trandafirie, delicată. Aşa cum mă aşteptasem, Hipolit era acolo printre animale. În tăcerea adormită a orei, se auzeau numai tonul său liniştit şi nechezaturile mulţumite ale cailor, în semn de răspuns.

Am rămas acolo o clipă, privindu-l. Niciodată nu mi-a venit să cred cât de

blând se purta cu caii. M-am gândit că, poate, dacă se credea neobservat, aveam să aud vreo notă aspră sau o ameninţare – vreo brutalitate tainică la orele dimineţii, care să explice supunerea tăcută a cailor pe tot parcursul zilei. Însă nici pomeneală. Le vorbea liber, fără noimă de cele mai multe ori, o rapsodie a devotamentului, iar drept răspuns, caii scuturau din capetele lor mari şi închideau ochii încântaţi, în timp ce el le mângâia boturile şi îi gâdila după urechi, de parcă ar fi fost nişte mânji tineri şi paşnici.

Părea, într-adevăr, că Hipolit nu ascunde nimic. Era acel lucru imposibil de rar – un bărbat care era întocmai aşa cum se prezenta. Nu mă puteam abţine să nu mă las vrăjită de acea minune.

Mă furişasem lângă el şi am crezut că eu voi fi cea care îl va speria, însă probabil că mă pierdusem într-un fel de reverie, fiindcă atunci când şi-a dres glasul, m-a trezit brusc la realitate şi mi-am dat seama că ochii lui sunt pironiţi asupra mea.

— Regină, a spus el cu respect. Ce vă aduce la grajduri atât de devreme în dimineaţa asta?

Am fost luată prin surprindere, iar preţ de o clipă n-am ştiut cum să răspund.

— Nu puteam să dorm, am răspuns în cele din urmă, ceea ce era adevărat.

Zăcusem trează ore în şir, aşteptând să văd primele dâre de lumină care preziceau zorii.

Hipolit a ridicat din umeri. Era evident că răspunsul l-a mulţumit şi nu avea nevoie să ştie mai mult. Era o asemenea simplitate în firea lui, m-am gândit. Nu simţea nevoia să facă conversaţie inutil, să se gudure, să linguşească sau să caute orice fel de câştig. Adresa o întrebare numai dacă îşi dorea cu adevărat să afle răspunsul.

— Dar cu tine ce-i? am întrebat. Ai fost tulburat peste noapte? Ţi-e patul incomod sau ceva nu ţi-e pe plac? Spune numai şi voi pune pe cineva să se ocupe de orice îţi trebuie.

— Nu, mulţumesc, a zis el, râzând uşor. Nu am nevoie de un pat.

— Ce vrei să spui? am întrebat. Ai parte de cele mai bune camere de oaspeţi; dormi cumva pe podelele reci de marmură? Sau amazoanele şi fiii lor nu au nevoie de somn?

— De ce n-am dormi şi noi? a întrebat el, nedumerit.

I-am zâmbit, fermecată de confuzia sa sinceră.

— Glumesc doar, Hipolit, am spus. Deşi mă întreb uneori dacă eşti om la fel ca noi. Poveştile tale despre amazoane îmi par atât de magice şi de minunate, încât poate că eşti cu totul altceva.

— Suntem muritori, a răspuns el, şi un nor subţire parcă i-a traversat chipul. Eu aleg să nu dorm în palat, atâta tot. Prefer să fiu aproape de caii mei.

Am aruncat o privire prin grajd. Era o cocioabă simplă, cu pereţi goi şi o podea de piatră; deloc precum marmura pictată din palat, împodobită cu fresce şi

mozaicuri şi covoare ţesute cu pricepere.

— Dar unde...? am început, iar apoi am văzut o saltea de paie adunată într-un colţ. Serios? am întrebat, iar în gât mi-a înmugurit un hohot de râs, cu toate că nu mi se părea neapărat amuzant – ci, mai degrabă, atât de neobişnuit, încât nu ştiam exact ce să cred.

— Pentru mine e mai comod decât orice pat înţesat de perne, a spus, iar acum stătea cu spatele la mine.

M-am întrebat dacă nu cumva e stânjenit şi m-am grăbit să-l liniştesc.

— Desigur, poţi face cum doreşti, am spus. Asta e şi casa ta şi nu-mi doresc altceva decât să te simţi în largul tău. Dacă eşti fericit în grajd... am zis şi am lăsat glasul să mi se stingă.

— Nu vreau să vă jignesc, nici pe dumneata şi nici pe tatăl meu, a spus el. Doar că prefer să stau afară.

A început să ţesale coama calului de lângă el, iar animalul a fornăit uşor, fericit de atingerea sa.

— Stai liniştit, nu e nicio jignire, am spus. Tatălui tău nu i-ar păsa nici dacă ţi s-ar năzări să dormi pe acoperiş. Nu pune preţ pe etichetă, te asigur.

— Mă bucur, a spus. E unul dintre lucrurile care îmi plac cel mai mult la el.

Am şovăit, apoi am schimbat abordarea. Nu voiam să-l invoc şi mai mult pe soţul meu, în grajdul acesta tăcut, în care Hipolit şi cu mine stăteam de vorbă singuri.

— Dar soţia ta s-ar putea să protesteze într-o bună zi dacă ai să preferi să dormi printre cai mai degrabă decât lângă ea, am spus.

Am sperat că o tachinare blândă l-ar mai ajuta să se destindă puţin. Părea încă atât de încordat, atât de rezervat în compania mea. Îmi doream nespus să-l ajut pe tânărul acesta serios să se relaxeze, să văd un zâmbet răsărindu-i pe chip sau să-l aud râzând.

— Nu-mi voi lua soţie, a zis el scurt.

A început să-l conducă pe marele armăsar alb spre porţile grajdului. A trebuit să mă dau iute la o parte ca să-i fac loc.

— Sigur e prea devreme ca să spui aşa ceva! am protestat, nevrând ca discuţia noastră să se sfârşească atât de brusc. Abia ţi-ai părăsit insula, încă nu ai văzut ce are de oferit lumea.

A scuturat din cap, iar părul îi strălucea în lumina slabă. Cu siguranţă ar fi atât de moale la atingere, m-am gândit.

— Mi-am dedicat viaţa lui Artemis, mi-a spus el. În cinstea zeiţei fecioare, îmi voi păstra castitatea. Acum, trebuie să plec cu armăsarul acesta, regină Fedra, fiindcă e nerăbdător să alerge.

Am bolborosit ceva, căutând un răspuns, dar într-o clipă era deja pe spinarea calului şi a pornit a se îndepărta de mine, lăsându-mă să cuprind cu mintea această dezvăluire stranie. Hipolit, fiul desfrânatului Tezeu, jurase să-şi păstreze

castitatea? Ştiam că nu seamănă deloc cu tatăl său în toate celelalte privinţe, dar asta, recunosc, m-a uluit de-a dreptul. Ce tânăr puternic şi chipeş, cu bogăţii şi privilegii la picioare, ar alege o viaţă singuratică pe dealuri, doar în cinstea lui Artemis cea rece şi fără inimă? Nu puteam înţelege aşa ceva.

Respingea gloria şi cuceririle, ştiam asta. Hipolit nu fusese crescut cu poveştile care le sunt hrană şi băutură bărbaţilor ca Tezeu. Niciun Heracle musculos nu stătuse tolănit pe canapelele din sălile amazoanelor, lăudându-se cu ce a mai cucerit, ce a mai ucis şi că şi-a scris numele în istorie, ca să stârnească un foc neostoit înlăuntrul tânărului Hipolit sau ca să-i trezească un apetit uriaş ce nu avea să fie potolit vreodată. Hipolit a fost crescut de femei – femei puternice, fioroase, da, însă care ucideau numai ca mijloc de apărare.

Amazoanele nu tânjeau să invadeze meleaguri îndepărtate sau să conducă regate de dincolo de zări, şi nu l-au învăţat pe tânărul lor fiu purtarea dezlănţuită a tatălui său. Însă nu m-aş fi gândit că o viaţă marcată de singurătate ar fi o urmare a acestui lucru. Nu puteam înţelege de ce ar alege să rămână holtei – asta dacă nu exista o femeie pe care o iubea deja şi pe care nu o putea avea? M-am oprit brusc. Asta i-ar explica alegerea stranie, nu-i aşa? Dacă s-ar fi îndrăgostit şi ar fi ştiut că iubirea nu e reciprocă, atunci ar fi ales să-şi scufunde patima în apele îngheţate în care adepţii lui Artemis se scaldă singuri şi ar fi încercat să-i potolească flăcările pârjolitoare.

O femeie pe care credea că nu o poate avea. Asta da idee. M-am dus la porţile pe care Hipolit ieşise atât de brusc, fără să vrea să mai rostească vreun cuvânt, dintr-odată dornic să-mi părăsească tovărăşia. Înainte să spună prea mult? M-am gândit la asta în timp ce privirea îmi zburda către linia orizontului. Deja era doar o siluetă măruntă, departe de tot, galopând în jos, spre valea de la poalele muntelui. Nu fusesem niciodată deosebit de interesată de cai, însă acum, pe când îl urmăream cum dispare, mă întrebam ce senzaţie îţi oferă felul acela de libertate. În sinea mea, am simţit ecourile copilei care am fost odată – o fetiţă cu foc şi hotărâre în vine, o fetiţă care a mânuit ghioaga lui Tezeu în noaptea aceea de rău augur din Knossos, ale cărei repercusiuni s-au răspândit în toate ungherele vieţii mele. O fetiţă al cărei spirit crezusem că l-am înăbuşit cu totul în căsnicie şi maternitate.

Nu îl mai suportam pe Tezeu lângă mine încă dinainte să aflu întreaga amploare a trădării sale. Îl detestam fiindcă a părăsit-o pe sora mea, fiindcă m-a părăsit pe mine, îl detestam pentru minciuni, pentru tot şi toate, însă acum, fiecare obicei al lui mi se părea iritant; vorbele lui plictisitoare mi se păreau atât de monotone şi de nesfârşite. Şi când mă gândesc că m-am agăţat cândva de vorbele lui şi am privit în ochii lui verzi şi 1-am văzut chipeş sau încântător sau nobil! Mi-era ruşine de nesăbuinţa mea. Mă uitam la băieţii mei şi mă cutremuram când vedeam linia maxilarului lui Tezeu sau profilul lui pe chipurile lor.

Cu cât îl cunoşteam mai mult pe Hipolit – deşi conversaţiile noastre nu au fost decât foarte scurte, tot simţeam că îl cunosc, că pot vedea ce se află în sufletul lui –, cu atât mai mult vedeam ce poate fi cu adevărat un bărbat. Şi toate resentimentele mele faţă de Tezeu bolboroseau şi fierbeau într-un torent de ură. Nu-mi găseam liniştea în suflet, nu-mi găseam somnul în pat, nici alinarea în râsul copiilor mei.

Nu puteam îndrepta relele – atât de multe rele – pe care le săvârşise în toţi anii care trecuseră de la nunta noastră şi dinainte. Însă puteam să acţionez în funcţie de lucrurile pe care le aflasem cu mult timp în urmă şi în privinţa cărora mă temusem să fac ceva. Puteam porni în sfârşit spre Naxos, să o văd pe sora mea.

27 ARIADNA

Vântul s-a preschimbat într-o adiere proaspătă ce sufla acum spre mare, în vreme ce Eol dirija curenţii de aer după bunul-plac. Dens şi ameţitor, aducea cu el parfumurile amestecate de liliac şi cimbrişor. Tauropolis se foia şi ţipa cât îl ţineau rărunchii, împungându-mi pieptul cu fruntea lui mică. Mi-am desfăcut rochia ca să-l pot alăpta, iar după o clipă am avut din nou parte de linişte.

Ce era în glasul Fedrei? Dulceaţa cu care i-a rostit numele lui Hipolit. Expresia ei visătoare, când s-a întors să privească spre orizont, în direcţia Atenei. Avea chipul radios şi nu se uita la mine, atât de pătrunsă era de viziunea pe care şi-o ţesea singură în faţa ochilor, îmi dădeam seama că nu se mai află pe o cărare de lângă stânci, împreună cu sora ei, ci pierdută şi neputincioasă într-un loc de unde nu puteam spera să o aduc înapoi.

Cuvintele ei m-au alarmat, însă şi mai îngrijorătoare era schimbarea din tonul ei. Când vorbise despre Minos şi Tezeu, vorbele îi fuseseră mânjite de o zeflemea amară, iar tăişul dur al dispreţului îi infuza fiecare cuvânt. Acum, în timp ce îmi povestea despre sosirea fiului ei vitreg la Atena, glasul îi era precum mierea cea mai fină. Dulci şi vâscoase, cuvintele curgeau unul după altul, inevitabile şi de neoprit.

— Fedra, am exclamat în cele din urmă, căutându-mi cuvintele.

Tauropolis şi-a dat brusc capul pe spate, cu laptele scurgându-i-se pe piept, iar eu am încercat stângaci să-l şterg cu un colţ de eşarfa şi să-l fac să se simtă mai comod, însă îmi simţeam degetele greoaie, neîndemânatice şi confuze. Trebuia să mă gândesc bine cum să rostesc mai exact următoarele cuvinte, însă am şovăit, distrasă de pruncul de la piept, iar înţelepciunea de soră pe care o căutam nu a prins a curge.

— Vorbeşti despre Hipolit cu atâta... parcă ai zice că te simţi mai mult decât o mamă...

Glasul mi s-a stins, lăsând ultima parte nerostită, deşi simţeam cuvintele răsunând clar şi răspicat în aerul dintre noi.

— Oh, Ariadna!

Părea că nu mai are răbdare cu stupiditatea şi încetineala mea.

— Ce am ştiut eu vreodată despre iubire? Când Tezeu a venit în Creta, eram doar o copilă. Am fost orbită de iluzia pe care a ţesut-o, însă foarte curând am înţeles cum e cu adevărat, aşa că inima mi-a rămas curată şi neatinsă. Până să vină Hipolit, nu am ştiut cât de plină şi bogată poate să-mi fie inima. El e tot ce nu e Tezeu. E serios acolo unde Tezeu e neglijent, tandru acolo unde Tezeu e rece. Şi e atât de puternic în puritatea sa... spre deosebire de degeneratul şi scârbosul de taică-său!

Nota inflamată a vocii ei mi-a stârpit orice răspuns aş fi putut da, înainte să concep în minte măcar jumătate din acesta. Fedra credea că e atât de diferită de fetiţa pe care o lăsasem în urmă, dar am recunoscut acea hotărâre de oţel, acea încăpăţânare dintotdeauna. Şi-a dat la o parte părul de pe faţă, răsucindu-şi buclele în pumn, şi preţ de o clipă a părut nesigură ce să spună.

— Îi este devotat lui Artemis, a continuat după un moment. Vânează cu suliţa şi arcul şi închină gloriei zeiţei tot ceea ce ucide. La fel ca ea, jură să-şi păstreze castitatea. În privinţa asta, suntem asemenea, fiindcă eu nu am cunoscut niciodată iubirea, aşa că în inimă şi în suflet sunt la fel de curată ca el. Ne-am descoperi unul pe celălalt din nou; ne-am apropia unul de celălalt la fel de proaspeţi ca primul boboc al tinereţii.

Arăta la fel ca întotdeauna; zvâcnirea încăpăţânată şi sfidătoare a maxilarului ei era aceeaşi, într-atât încât inima mi-a tresăltat dureros la vederea gestului ei. Însă lumina crudă a soarelui îi expunea pielea uşor căzută şi urmele fine, dar inconfundabile ale ridurilor care începeau să i se ţească la colţurile ochilor. Era încă frumoasă, dar anii lungi ai căsniciei sale nefericite – căsnicia cu însuşi tatăl acestui tânăr nobil – i se citeau pe chip. M-am întrebat cum de nu vede că sorţii îi sunt potrivnici. Cum putea fi atât de oarbă la povestea pe care chiar ea o spunea?

A râs, un scheunat scurt şi lipsit de voioşie, apoi a scuturat uşor din cap.

— Sau cel puţin asta am încercat să-i spun; o dată, de două, de trei ori am încercat! Cuvintele mi-au împietrit pe buze, s-au prefăcut în bolovani duri şi n-am mai putut vorbi deloc. În schimb, l-am rugat să mă lase să vânez cu el – eu, care n-am mânuit în viaţa mea o suliţă! Pentru Hipolit, aş fi în stare să înfrunt pădurile şi să fug în munţi, cu o ceată de câini la picioare. Mă simt ca una dintre menadele tale, pierdută în plăcerea vânătorii, fără griji care să mă împovăreze şi fără vreun gând la buna-cuviinţă sau la demnitatea pe care trebuie s-o aibă mereu o regină. Dacă Hipolit m-ar fi luat cu el, undeva în natură, m-am gândit că am găsi un loc, departe de orice ochi iscoditori, unde să-mi deschid inima în faţa lui. Precum Afrodita cu chipeşul ei Adonis, am visat că vom găsi împreună un loc izolat, unde să ne odihnim după vânătoare. Ştiam că Eos, zeiţa zorilor, a plecat de multe ori de lângă bărbatul ei bătrân ca veacurile, ca să-l întâlnească pe tânărul şi frumosul Cephalus în pădure.

Am rămas cu gura căscată. Fedra a fost întotdeauna directă, dar să vorbească despre asemenea lucruri atât de făţiş...

A strâmbat uşor din buze când mi-a văzut expresia.

— Te uiţi la mine cu un fel de groază, dragă surioară, însă eu nu mă uit decât la zei şi la ce au făcut ei. Nu propun nimic atât de josnic, atât de murdar, atât de depravat ca lucrurile pe care le-a făcut Tezeu de o mie de ori, şi totuşi pretutindeni e sărbătorit ca un erou! Până şi tu – oricât de şocată te arăţi de visurile mele de iubire – te-ai dus de bunăvoie în patul lui Tezeu, chiar aici, pe insula asta, cu toate că nu-i erai nevastă. Nu ştiu cum îndrăzneşti să mă judeci.

Eu sunt condusă numai de devotamentul meu profund şi autentic faţă de un bărbat mult mai nobil şi mai virtuos decât oricare altul pe care l-ai cunoscut vreodată; tu, care te-ai măritat cu un zeu cunoscut pentru beţie şi dezmăţ, ale cărui adepte îşi părăsesc bărbaţii şi fiii şi-şi sfidează taţii ca să se rătăcească în riturile frenetice ale lui Dionysos, ascunse în munţi, unde nimeni nu le vede perversităţile vulgare.

Am primit cuvintele ei ca pe o căldare de apă rece ca gheaţa aruncată peste mine.

— Nu e aşa cum spui! am protestat.

M-am silit să-mi alung din minte imaginea menadelor care spălau pânza însângerată a robelor lor. Nu voiam să mă gândesc la asta; nu putea fi adevărat ce dădea de înţeles Fedra.

— Riturile sunt private şi sacre, e adevărat, dar nu aşa cum insinuezi. Orice vulgaritate de care sunt acuzate vine din întunecimea minţilor acuzatorilor, nu... nu ştiu...

Cuvintele îmi erau amestecate, defensive, confuze.

— Fedra, gândeşte-te la ce spui! Băiatul e doar un tânăr, care s-a legat să respecte jurământul de castitate al lui Artemis şi care-i e loial tatălui său. Cu siguranţă nu se va lăsa sedus de propria-i mamă vitregă ca să părăsească tot ce-i e mai drag. Înţelegi, nu-i aşa, că e absurd?

Alesesem cuvântul nepotrivit. Mi-am dat seama de cum l-am rostit. Obrajii surorii mele au prins imediat culoare, aprinzându-se într-un roşu-stacojiu. Nu avusesem de gând s-o iau în derâdere, dar mi-am dat seama imediat că aşa a înţeles vorbele mele.

A scuturat din cap, apoi s-a dezlănţuit:

— Absurd? a scuipat ea. Absurd e să vin aici, la tine, să caut orice fel de ajutor. Tu, care eşti atât de mulţumită de tine în exilul tău aici, că nici măcar nu ştii ce e bărbatul tău cu adevărat! Un zeu! Tu şi cu mine ştim prea bine cum sunt zeii, Ariadna. Ce poate fi absurd la iubirea mea, la speranţele mele? Eu mi-am păstrat tinereţea. Mijlocul nu mi s-a îngroşat, chipul abia dacă mi-e atins de trecerea anilor. Nu mai am ţânci urlători care să mi se foiască la piept – iar aici mi-a aruncat o privire usturătoare, măsurându-mi corpul din cap până-n picioare –, care să-mi ocupe mintea cu chestiuni mărunte şi domestice. Da, poate că e fiul meu vitreg, dar uită-te din nou la zeii noştri, la Zeus care stă pe tronul de pe muntele Olimp cu propria-i soră, Hera, drept nevastă...

S-a oprit o clipă şi şi-a luat seama. Pentru un moment, tăcerea a căzut asurzitoare între noi, iar apoi Fedra a continuat, mai încet.

— Preocupările tale sunt unele simple, a zis. Înţeleg asta. Ai stat aici, trăind ca o soţie casnică în toţi anii ăştia. Lumea merge mai departe dincolo de Naxos; nu înţelegi cât de mult s-a schimbat. Ai uitat cum arată o cetate. Adu-ţi aminte că în Creta, chiar mama noastră a sedus un taur sălbatic. Niciun bărbat muritor nu-mi

va rezista mie, nepoata soarelui!

Am scuturat din cap, exasperată.

— La mama mă gândesc când îţi spun să nu faci asta! N-o să uit niciodată persiflările, şuşotelile care se înălţau ca un val mizerabil în jurul nostru. Îmi amintesc că am fost cu toţii prefăcuţi în nişte fiinţe groteşti pentru ce a făcut ea; rânjetele şi râsetele înăbuşite şi mai rău de-atât. Asta îţi doreşti şi pentru tine? N-ai învăţat nimic din copilăria noastră?

Însă mi-am dat seama că nu a ascultat niciun cuvânt.

— Am venit aici să cer protecţia soţului tău, a zis. Nu am crezut că el ne va face judecată morală. Am auzit destule despre dansul pe care-l conduce prin lume, ca să ştiu că ceea ce sugerez eu nu e ceva ce l-ar putea jigni tocmai pe *el*, dintre toţi zeii. Speram să găsesc aici, pe Naxos, un refugiu pentru mine şi Hipolit, departe de răzbunarea lui Tezeu. Însă văd că aici nu vom avea tihnă.

— Nu face asta, Fedra, am implorat-o, iar de data asta nu am încercat să-mi îndulcesc vorbele ca să n-o jignesc. Hipolit n-o să vină cu tine. Da, eşti frumoasă, dar eşti nevasta tatălui său, şi nimic din ce ai spus nu oferă vreun crâmpei de speranţă că l-ai putea abate de la calea castităţii, pe care şi-a ales-o deja. Nu te doreşte, Fedra, şi nu îşi doreşte nici ruşinea pe care i-ar aduce-o o asemenea legătură. Şi-a găsit tatăl; n-o să vrea să-l piardă într-un fel atât de ruşinos. Dacă nu te gândeşti la el, atunci gândeşte-te la copiii tăi! Cum o să suporte ruşinea dacă tu...

Am văzut cum chipul i se schimonoseşte de o emoţie pe care n-am putut s-o desluşesc. I-au ţâşnit lacrimi în ochi şi s-a întors brusc cu spatele la mine. Cuvintele aspre pe care le rostiserăm pluteau între noi şi mi-am dorit cu disperare să pot relua conversaţia de la început, însă bâjbâiam neajutorată să găsesc cuvintele potrivite şi nu mi-a venit nimic în minte până când ea s-a întors, cu chipul neted şi lipsit din nou de expresie.

— Sunt copiii lui Tezeu, a spus.

Amărăciunea i se scursese din glas şi arăta extrem de obosită.

— Nu văd nimic din mine în ei... nu îi înţeleg. Nu ar fi trebuit să mă mărit cu el, iar dacă n-aş fi făcut-o, atunci nici ei n-ar fi trăit.

M-am tras în spate.

— Dar sigur nu asta îţi doreşti, am zis.

Îmi vâjâia capul numai la gândul acesta. Îmi închipuiam că pruncii îi erau o mare alinare, că îi iubea cu atât mai mult, de vreme ce erau tot ce avea, că putea să-i privească şi să vadă că măcar ceva bun ieşise din căsnicia ei nefericită.

Atunci a oftat. În ochi avea un pustiu care m-a înspăimântat. Fedra fusese atât de plină de viaţă şi vigoare pe când crescuserăm împreună. Disperarea ei era ceva ce n-am crezut niciodată că voi vedea.

— Cine ar fi ştiut? a zis. Am crezut că ai fost atât de norocoasă să fii aleasă de Tezeu, însă până la urmă norocul tău a fost că te-a părăsit.

A încercat să zâmbească, iar eu m-am cutremurat când am văzut cât de fals era surâsul ei.

— Tu ai o viaţă care te face fericită, a continuat. Nu cred că îţi poţi închipui alta. Trăieşti aici de când aveai optsprezece ani. Eu am condus cea mai măreaţă cetate din Grecia. Experienţele noastre sunt mai diferite decât mi-am dat seama.

Tonul ei a redevenit mai abrupt, mai tăios.

— Îţi mulţumesc pentru ospitalitatea pe care ai oferit-o echipajului meu, dar ne vom întoarce imediat la Atena.

Am scuturat vehement din cap.

— Rămâi o noapte, am rugat-o. Dacă nu pentru mine, atunci măcar din consideraţie faţă de oamenii tăi. Lasă-i să se odihnească, avem destule paturi. Curând se lasă întunericul; nu risca vreo nenorocire pe mare.

Şi-a ţuguiat buzele, uitându-se să traseze drumul soarelui, evaluând adevărul spuselor mele. Mi-am dat seama că ardea de nerăbdare să se întoarcă la Atena, hotărâtă să-şi ducă până la capăt aventura nesăbuită şi distrugătoare. Însă cu toate că putea ignora tot ce-i spusesem, nici măcar ea nu putea tăgădui că noaptea va cădea cu mult înainte să ajungă pe ţărmurile Atenei.

Nu s-a lăsat atrasă din nou într-o conversaţie despre Hipolit, iar eu nu am mai încercat. Ea şi oamenii ei s-au odihnit în scurtele ore de întuneric, apoi au pornit din nou, chiar când primii lujeri ai zorilor au început să se desfacă pe cerul nopţii. În ceaţa palidă, pe plajă, am îmbrăţişat-o şi am implorat-o încă o dată să se răzgândească.

— Tezeu e plecat din nou, într-o altă misiune nesăbuită de-ale lui, a zis ea. Acum am prilejul şi nu am de gând să-l pierd.

Chiar şi în semiobscuritatea dimineţii, nu am putut să nu remarc încleştarea hotărâtă a maxilarului ei. M-am desprins din îmbrăţişare şi am făcut un pas înapoi.

— Atunci îţi urez noroc bun, am zis.

Vorbeam serios, chiar dacă nu aveam nici speranţă, nici încredere.

— Şi să ştii că aici, pe Naxos, vei găsi mereu un loc sigur, un cămin.

Nu vedeam cum s-ar putea sfârşi toată povestea asta altfel decât în dezastru, umilinţă şi disperare. Toate greşelile din copilăria noastră, făcute încă o dată din dorinţa asta monstruos de perversă. Însă ea nu vedea asta şi ştiam că nu pot s-o conving. Am urmărit-o cum se îndepărtează cu corabia, şi am rămas cu ochii pironiţi la orizont, multă vreme după ce s-a făcut nevăzută. M-am întrebat dacă o voi mai vedea vreodată pe sora mea.

28 FEDRA

Le-am mulţumit tuturor zeilor că vânturile au fost puternice. Abia când talazurile au prins a se undui în jurul nostru, iar insula Naxos, ca o nestemată strălucitoare, s-a micşorat şi s-a prefăcut într-un punct la orizont, am simţit cum valul clocotitor al umilinţei începe să se retragă puţin.

Ariadna se putea preface – cocoloşită în mângâierea pe care era limpede că o găseşte în maternitate şi în faţada idilică a insulei sale preţioase, atât de îndepărtată de restul lumii –, da, se putea preface că a uitat adevărurile pe care le-am învăţat amândouă la Knossos, dar eu ştiam că se minte singură. Am văzut că a făcut o înţelegere: se va purta de parcă are o viaţă perfectă şi va întoarce privirea, ferindu-se de tot ceea ce ar putea dovedi că nu e aşa, numai ca să poată dormi liniştită noaptea.

De parcă n-am fi învăţat din traiul cu mama noastră, cu minţile-i rătăcite, şi odrasla ei monstruoasă că tot ce poate face o femeie pe lumea asta e să ia ce îşi doreşte din ea şi să-i strivească pe cei care i-ar sta în cale, înainte ca ei s-o poată nimici, cum făcuseră cu Pasifae. Eu îmi îngăduisem să port atâţia ani povara vinovăţiei; vinovăţie că eram sora care a supravieţuit, care s-a măritat cu eroul şi şi-a croit o viaţă suportabilă, în vreme ce-o credeam pe Ariadna moartă. În tot acest timp, ea zburda voioasă pe Naxos, mână în mână cu iubitul ei divin.

Am scrâşnit din dinţi de frustrare, vrând să ajung mai repede acasă cu corabia. Acum mă puteam despovăra cu siguranţă de vinovăţia aceea. Eram obosită să tot plătesc eu preţul: copiii care au murit ca noi să ne păstrăm puterea în Creta, soţul pe care-l înduram ca să mă pot îmbrăca în veşminte scumpe şi să beau vin din pocale bătute cu nestemate, dorinţa pe care încercam s-o sting ca să-mi pot păstra cinstea şi părerea bună a oamenilor, de care de altfel nu-mi păsa deloc.

Hipolit îmi provocase un puseu de claritate – darul de a-mi vedea viaţa aşa cum e de fapt. Că Ariadna nu o putea vedea pe a ei era un motiv să o compătimesc. Oamenii ştiau ce se petrece în timpul acelor ritualuri de pe Naxos, la lumina lunii, şi se cutremurau – cuprinşi de aceeaşi damnare pe care o simţeam că ne arde de ruşine pe Creta. Poate i se pare a fi un preţ corect pentru viaţa ei încântătoare. Dar atunci cum îndrăzneşte să mă judece pe mine?

Îmi venea să bat din picioare şi să urlu la cerul înnorat, cu toate că ştiam că m-ar face să par ridicolă. Şi eu mă minţisem singură; şi eu îmi spusesem că Tezeu e un bărbat ca oricare altul, aşa că aş putea la fel de bine să profit de circumstanţe. Hipolit mi-a arătat că există şi un alt fel de viaţă. Posibilitatea unei lumi în care domneşte bunătatea, nu brutalitatea, lăcomia sau rapacitatea.

Cât despre cruzimea surorii mele de a nu accepta ideea că şi el simte la fel... inima a început să-mi bată nebuneşte-n piept. Nu putea fi adevărat. Pur şi simplu

nu se putea ca o asemenea pasiune, o iubire atât de pură şi de puternică precum aceasta, să curgă doar într-o direcţie. Poate că lui Hipolit nu îi trecuse prin minte fiindcă era atât de curat şi de modest. Însă când voi vorbi cu el – când mă voi întoarce la Atena şi-i voi oferi un viitor alături de mine şi de caii lui, departe de lumea politicii şi a regulilor sufocante, o lume precum cea din care venise, o lume pe care va trebui s-o făurim chiar noi –, ştiam, ştiam în sufletul meu că şi el va simţi la fel.

Deci insula Naxos ne era închisă – nu-mi păsa. Oricum nu voiam să iau parte la ceea ce se petrecea în pădurile lor. Nu mă interesa unde mergeam, atâta vreme cât era departe de Atena şi de Tezeu, şi de viaţa la care nu puteam suporta să mă întorc vreodată. Nu puteam să mă întorc la situaţia mea şi să mai încerc să găsesc un echilibru între datorie şi furie.

Pe măsură ce ţărmul Atenei începea să prindă formă în depărtare, m-a cuprins din nou o senzaţie de calm. Nu aveam nevoie de ajutorul Ariadnei. Niciodată nu avusesem nevoie de el. Departe de a mă descuraja, nu reuşise decât să mă facă mai hotărâtă ca oricând.

În seara aceea, aveam de gând să mă îmbăiez în cele mai fine uleiuri parfumate, să profit cât pot de luxul pe care îl voi lăsa curând în urmă, de bunăvoie. Dacă Hipolit era plecat la vânătoare, ceea ce se întâmpla atât de des, îl voi aştepta să se întoarcă şi nu voi lăsa vorbele să-mi mai moară pe buze. Îmi redescoperisem curajul. Acum nu aveam de gând să-l las să-mi mai scape.

29 ARIADNA

Vizita Fedrei pe Naxos, aşa scurtă şi dureroasă cum a fost, mi-a înfipt în inimă un spin de care nu mai scăpăm. Nu puteam uita ce-mi spusese, oricât aş fi încercat. Venise la mine în căutarea unui refugiu pentru ea şi Hipolit, dar nu se gândise la Naxos din pricina mea. După cum chiar ea a recunoscut, căuta căminul lui Dionysos, crezând că aici adăpostim nelegiuiţi şi că nu am alunga niciodată o asemenea pereche de păcătoşi. Ceea ce sugera Fedra – legătura dintre o femeie şi fiul ei vitreg – mi se părea înfiorător şi nu credeam că restul lumii ar fi acceptat un asemenea aranjament, aşa cum susţinea ea. De ce ar fi avut nevoie să vină aici, în cazul ăsta? însă de ce îmi spusese cuvintele acelea despre Dionysos? *Nici măcar nu ştii ce e bărbatul tău cu adevărat.*

Sigur, femeile veneau aici cârduri-cârduri ca să scape de lanţurile unor căsnicii nefericite, asta nu puteam tăgădui. Însă nu-şi aduceau aici amanţii; veneau să trăiască în pace şi armonie printre alte femei tânjind după o libertate pe care nu o puteau avea altundeva. Ce insinuase Fedra despre riturile de pe dealuri? Le priveam pe menade urcând pe cărările şerpuite din munţi, la asfinţitul soarelui, cu flori împletite în părul despletit şi cu ulcele de vin înălţate spre cer. Întotdeauna fusesem atât de încrezătoare în inocenţa dulce şi în puritatea ritualurilor lor, crezând că beau vin şi îşi descătuşează sufletele în faţa bucuriilor sale intense şi ameţitoare, întărind legăturile de iubire şi prietenie dintre ele. Când Fedra mi-a vorbit despre asta, a făcut o sumedenie de insinuări scandaloase. L-a descris pe Dionysos conducând un dans în jurul lumii, de parcă în urma lui ar fi desfăşurat un ghem al viciilor şi depravării. Eu ştiam că nu e aşa. Eram sigură că bărbaţii furioşi şi cuprinşi de amărăciune, pe care îi lăsau în urmă menadele, vorbeau astfel despre petrecerile lor, dar m-a surprins cât de mult credea în vorbele lor nedrepte, când ştia şi ea cât de crude şi de false pot fi asemenea poveşti. Când şi ea putea deveni victima unor bârfe atât de neruşinate dacă şi-ar duce planul până la capăt.

Ştiam că nu poate fi adevărat. Dar nici nu puteam uita cum mi-a descris viaţa pe Naxos, micşorarea lumii mele. Avea dreptate că nu ştiam cum s-or fi schimbat lucrurile în lume, şi era adevărat că habar nu aveam, de fapt, unde se ducea Dionysos şi de ce. De la vizita Fedrei pe Naxos, pacea mea desăvârşită începuse să se fisureze şi micile îndoieli pe care le lăsase în urmă mă sâcâiau ca un cor în surdină, iar pe fundal le revedeam mereu pe menade lângă râul însângerat, o imagine pe care nu o puteam uita.

Când s-a întors Dionysos, m-am trezit că îl privesc cu mai multă atenţie. Băiatul-zeu neastâmpărat şi poznaş care îmi sărise în ajutor cu atâţia ani în urmă se schimbase puţin în tot acest timp. Zeii nu îmbătrânesc; frumuseţea lui de aur

rămânea nealterată, dar în ochii lui am remarcat o transformare. Nu mai scânteiau de încântare aşa de mult ca înainte. Rareori vorbiserăm despre lumea exterioară, dincolo de povestioarele lui amuzante şi lămuritoare despre meleaguri exotice şi obiceiuri străine. Însă acum vorbea mai mult despre locurile pe care le vizita, iar în voce i se furişa o notă de iritare când îmi povestea despre acelea unde cultul său nu era venerat. Locuri în care oamenii nu presau struguri, în care nu ridicau cupele în cinstea lui Dionysos, cel ce aducea vinul. Locuri în care consumul vinului era chiar dezaprobat şi se vorbea cu suspiciune despre efectele sale îmbătătoare.

Mă uitam la el să găsesc semne ale zeităţii impulsive care îi îndeplinise dorinţa nesăbuită lui Midas şi apoi o luase înapoi într-o clipă. Acum vorbea despre muntele Olimp, de unde tocmai se întorsese, iar eu îi aşteptam ironia muşcătoare; descrierile pe care avea să le facă celorlalţi zei şi cât de sarcastic avea să râdă de decadenţa lor, de încetineala minţii lor şi de preocupările lor mărunte. Povestea o conversaţie pe care o avusese cu Zeus şi anticipam că, dintr-o clipă în alta, avea să batjocorească demnitatea severă a măreţului său tată şi să râdă de aerul său pompos.

— M-am plâns la el, de vreme ce e şi tatăl lui Perseu, şi cu siguranţă ar fi în stare să-şi controleze propriul fiu...

Tonul irascibil al vocii lui Dionysos m-a luat pe nepregătite. Nu-l mai auzisem niciodată să vorbească aşa.

— Ce vrei să spui? am întrebat.

S-a încruntat, cu o expresie sumbră.

— N-ai ascultat niciun cuvânt din ce am spus. Acum vrei s-o iau de la capăt? a zis, oftând din greu. Vino, a spus, luându-l pe micul Tauropolis din braţele mele, unde stătea adormit, ca de obicei, fiindcă niciodată nu-l puteam lăsa jos fără să urmeze acele urlete îngrozitoare – iar de când Fedra sosise şi plecase într-un fel atât de tulburător, nu îmi găsisem tăria să înfrunt o asemenea perspectivă.

Dionysos îl legăna în braţe pe fiul său. Dacă oricine altcineva ar fi încercat să mişte pruncul în timp ce dormea, ar fi simţit întreaga forţă a furiei sale mititele, însă toţi copiii mei erau nişte îngeraşi în faţa tatălui lor nemuritor. Tauropolis s-a cuibărit în scobitura cotului lui Dionysos, a întins o mână grăsuţă dintre feşe şi a lăsat-o să-i cadă pe piept tatălui său. Degetele sale mici, răsfirate pe tunica lui albă, mi-au atras atenţia şi a trebuit să mă forţez să-mi întorc atenţia la ceea ce spunea Dionysos.

— Fratele meu vitreg muritor, Perseu, a spus el. Ucigaşul Gorgonei, cu caii lui zburători, care se crede prea măreţ şi extraordinar de puternic. Nu îngăduie să mi se ridice altare în cetatea sa, Argos. Interzice cultul meu între zidurile cetăţii şi le interzice femeilor din Argos să pornească spre munţi, ca să-mi desfăşoare riturile. Amândoi avem acelaşi tată nemuritor; ar trebui să îngenuncheze în faţa fratelui său mai mare, în schimb el mă ia în zeflemea, în timp ce Zeus îngăduie

ca toate astea să continue!

Perseu. Fiul lui Danae, pe care tatăl ei a închis-o într-un turn înalt, fără acoperiş, ca să nu ajungă la ea niciun pretendent. Singură în toate zilele, putând să privească doar un cerc de văzduh albastru, sus, deasupra capului. Numai un tată nesăbuit ar lăsa un trofeu atât de ispititor la vederea celor din ceruri. Zeus nu a avut a se întrece cu nimeni când a coborât lunecând pe pereţii curbaţi ai temniţei ei circulare, prefăcut într-o mie de stropi de ploaie de aur. Perseu. Ucigaş al monştrilor şi conducător al cetăţii Argos. Stătea pe tron, necontestat, cu scutul său monstruos împodobit cu capul Meduzei, ca să prefacă orice posibil rival în stană de piatră, dintr-o singură privire.

— Ce a spus Zeus când te-ai plâns? am întrebat.

Nu mă interesa cultul lui Perseu. Putea să-l umilească pe Dionysos cât voia, din punctul meu de vedere. Nu-l voiam aici, căutând să-i intre în graţii fratelui său.

— Că nu va interveni.

Felul posomorât în care Dionysos strângea din buze mă avertiza să nu întreb mai multe.

— Atât timp cât altarele lui sunt pline cu mormane de ofrande, nu se va preocupa de ale altcuiva. Îmi spune să-mi caut adepţi altundeva, că lumea e largă şi plină de idolatri dornici, trebuie numai să îi caut.

— Întotdeauna ai fost fericit să călătoreşti în căutarea lor, am spus eu blând.

Licărul întunecat din ochii săi, necunoscut mie, a ţâşnit ca un şarpe dintre frunze.

— Am obosit să călătoresc, s-a răstit el. Şi dacă propriul meu frate mă respinge, atunci de ce ar cădea în genunchi străinii de pe meleaguri barbare, care nici n-au auzit vreodată de mine?

Când ceruse vreodată soţul meu cuiva să îngenuncheze? întotdeauna îşi invitase adepţii să danseze. Nu ştiu ce am spus după aceea, fiindcă au sosit Staphylus şi Thoas, făcând o zarvă de nedescris.

Chirăind de încântare că s-a întors în sfârşit tatăl lor, s-au aruncat în braţele lui, căţărându-se pe el. Tauropolis a scâncit în semn de protest, dar fraţii lui nu l-au luat în seamă, orbiţi de bucuria ce-o simţeau. Chipul lui Dionysos era din nou zâmbitor şi auriu şi am văzut cum feţele copiilor mei se deschid precum florile în faţa soarelui. Preţ de câteva minute zgomotoase, toată scena s-a transformat într-un talmeş-balmeş de braţe şi picioare şi păr şi sărutări, iar inima mi-a tresăltat de o tandreţe aproape dureroasă, văzând toate acestea.

Odată ce şi-au găsit locurile lângă el – Staphylus cu picioarele lui deşirate de copil de opt ani, încercând să se vâre sub braţul tatălui său, Thoas înfipt sub celălalt şi Tauropolis cuibărit încă la pieptul lui, toţi trei privindu-l transfiguraţi – , au cerut să audă poveşti din locurile pe unde umblase. Ca întotdeauna, le-a făcut pe plac, povestindu-le despre balaurii înfricoşători din îndepărtatul Colchis, unde până şi taurii scoteau flăcări pe nas, despre şerpi de mare care se înălţau din

peşterile lor stâncoase, despre meleaguri sălbatice pe unde cutreierau canibalii, iar Ciclopii păstoreau turme numeroase de oi gigantice. Băieţii se agăţau de fiecare cuvinţel pe care-l rostea şi abia am reuşit să strecor şi eu o veste de-a noastră.

— Şi noi am avut pe cineva în vizită cât ai fost plecat, i-am spus, când începea o altă poveste despre un loc îndepărtat. Sora mea, Fedra, a venit pe ţărmurile noastre ca să-mi ceară ajutorul.

În ochi i-a apărut un licăr efemer de interes, însă mi-am dat seama că, pentru el, vizita aceea nu conta cine ştie ce.

— Fedra, căsătorită de mulţi ani cu prinţul acela despre care mi-ai spus, am continuat, pe un ton caustic.

Acum îşi amintea.

— Oh, a spus, stânjenit preţ de o clipă. Da, Fedra. Cum se bucură de viaţa alături de eroicul Tezeu? E aşa cum a visat?

Eram atentă la copii. Nu puteam să dau glas tuturor simţămintelor care începeau să-mi clocotească în piept.

— Poate că nu, am răspuns. Copii, acum daţi fuga în casă şi spuneţi că s-a întors tatăl vostru, pentru ca menadele să pregătească ospăţul.

Le-am întrerupt protestele şi i-am îmboldit pe cei mari să plece. Când m-am întors la Dionysos, pe chip avea acea nouă expresie sfidătoare pe care n-o mai văzusem niciodată, iar eu am simţit că îmi pierd cumpătul.

— De ce m-ai minţit? am întrebat. De ce nu mi-ai spus că Tezeu era cel căruia i-a fost promisă?

Acea ridicare din umeri languroasă. Nepăsarea aceea pe care o îndrăgisem întotdeauna mă irita acum într-un fel insuportabil.

— Te-ar fi tulburat, a răspuns el. Şi nu ai fi putut face nimic ca s-o ajuţi. Ţi-am spus adevărul: Fedra era fericită. Mai mult decât fericită. Avea tot ce-şi dorea; tot ce visase când era în Creta, când îi asculta poveştile, alături de tine.

— Nu ştia cum e Tezeu! am ţipat. Nu ştia ce a făcut de fapt.

Dionysos l-a scuturat uşor pe Tauropolis în braţe. Nu mă îndoisem niciodată de el. Înainte ca Fedra să vină aici sub steagul Atenei şi să sădească seminţele neîncrederii. Dionysos m-a privit drept în ochi.

— Nu ar fi schimbat nimic, a spus el încet. Fedra era topită după Tezeu, poate chiar mai mult decât tine. Şi era în siguranţă la Atena, mult mai mult decât ar fi fost dacă rămânea în Creta. Minos era plecat în căutarea nesăbuită a lui Dedal, iar pacea a revenit în cetate. Am crezut că totul s-a rezolvat considerabil mai bine decât s-ar fi putut întâmpla. Nu ţi-am spus toate astea fiindcă n-am vrut niciodată să-ţi provoc măcar o clipă de nelinişte. Dar judecând după expresia de pe chipul tău, îmi dau seama că Fedrei i-au căzut solzii de pe ochi. Cum a dezamăgit-o?

Am ezitat. Mi-am amintit-o pe Fedra când era mică, în sala de banchete din

Knossos, cu strălucirea blândă din ochii ei pironită asupra unui ostatic legat în lanţuri, cu o privire verde de gheaţă. Oare ar fi fost dezgustată dacă ar fi ştiut cum m-a abandonat? Sau el ar fi găsit o cale să o convingă, să o înduplece, să o farmece oricum? Femeia mândră, năvalnică, pătimaşă, care luase locul fetiţei hotărâte, nu fusese dispusă să asculte acum niciuna din vorbele mele raţionale. Oare ar fi ascultat atunci? Mă foiam neliniştită de pe un picior pe altul. Mi-am dat seama că acum îl cunoşteam pe soţul meu de mai multă vreme decât o cunoscusem pe sora mea.

— Fiul său, Hipolit, a venit să locuiască cu ei la Atena, am început.

Nu îmi doream să povestesc despre pasiunea nechibzuită a surorii mele, dar nu ştiam cum să evit acest lucru.

— Hipolit, a spus Dionysos. Artemis se laudă cu el. Unul dintre adepţii ei devotaţi, într-adevăr. A jurat să-şi păstreze castitatea, nu seamănă deloc cu tatăl lui. Are în el mai mult dintr-o amazoană decât dintr-un erou, trebuie să spun. Un tânăr grozav. Un fiu mult mai bun decât merită Tezeu.

— Cred că Fedra ar fi de acord, am zis.

Nu a fost nevoie să spun mai mult. Dionysos îmi putea citi destul de bine tonul vocii. A făcut ochii mari. Cred că am deslușit pe chipul lui o undă de amuzament. Nu l-aș fi iertat dacă ar fi arătat-o fățiș, am decis.

— Înţeleg că ţine morţiș să facă o nouă încercare sortită eşecului, a spus el.

M-am simţit învinsă şi cu siguranţă că mi se citea pe chip, chiar şi fără darul percepţiei divine. Dionysos m-a cuprins cu braţul. Preţ de câteva minute, l-am privit în tăcere pe Tauropolis cum doarme mulţumit.

— Muritorii, a zis el cu un oftat, lipindu-şi obrazul de părul meu. Sunt deseori atât de încăpăţânaţi, atât de hotărâţi să nu asculte de glasul raţiunii. Toată lumea ar trebui să trăiască atât de lejer cum o facem noi pe Naxos, în loc să-şi pregătească aceste capcane nesfârşite în care se prind singuri. Ei înşişi sunt cauza suferinţei pe care o au, şi totuşi nu înţeleg niciodată acest lucru. Se mânie pe zei cât e ziua de lungă, se roagă la ei şi-i imploră să le arate milă, în întunecimea nopţii, însă niciodată nu înţeleg cât de simplu şi-ar putea făuri singuri o viaţă mai bună.

Nu eram obişnuită să aud vorbe atât de melancolice din partea lui Dionysos, cel mereu optimist şi neobosit. Şi în tot acest timp, ca o bătaie de tobe necruţătoare ascunsă undeva în minte, auzeam vorbele Fedrei: *Nici măcar nu ştii ce e bărbatul tău cu adevărat.*

Fusesem încrezătoare şi ascultătoare. Crezusem că asta era calea potrivită în viaţă; calea spre pace şi fericire. Mulţumirea domestică pogorâtă asupra insulei noastre ca o ceaţă de aur făcuse din ea un mic paradis al nostru, iar eu chiar credeam că Dionysos preferă să fie cu noi aici decât tolănit pe un tron de pe muntele Olimp. Credeam că iubirea noastră îi e mai de preţ decât o mie de adepte frenetice care să-l adore. Încă mai credeam că lucrurile aşa stau. Însă

pentru prima dată m-am întrebat dacă e, într-adevăr, destul pentru a mulţumi un zeu.

Când Dionysos m-a găsit pe Naxos, eram gata să-mi accept moartea. Cercetasem balanţa vieţii şi găsisem că vieţile ateniene pe care le-am salvat pentru anii ce vor veni depăşeau valoarea existenţei mele şi ştiam că schimbul e corect. Acum aveam cinci copii, băieţii mei, strălucind de curiozitate şi inocenţă. Cinci raze de lumină care îmi umpleau lumea cu o bucurie orbitoare. Nu exista niciun preţ care să poată fi plătit pentru ei, niciun schimb nobil care să poată fi făcut, nicio răsplată care să justifice, nici pe de departe, gândul de a sacrifica o fărâmă din confortul lor. Dacă Dionysos începuse să devină neliniştit, am jurat că asta nu le va tulbura fericirea copiilor mei.

Am privit asfinţitul împreună, aşa cum o mai făcuserăm de o mie de ori înainte, cu braţele lui împresurându-ne, pe mine şi pe copilul nostru, călduroase şi protectoare ca întotdeauna. Hotărâsem însă că voi afla mai multe. Le voi urmări pe menade şi voi privi ce fac; voi observa riturile sacre din munţi, închinate lui Dionysos, şi voi afla ce sunt cu adevărat el şi adeptele sale. Speram să-i dovedesc Fedrei că se înşală.

Ne-am ospătat, ca întotdeauna, pentru a-i sărbători întoarcerea. Platouri aburinde cu carne friptă de capră se găseau în centrul mesei lungi, măslinele sclipeau adunate mormane şi, desigur, vinul curgea fără oprelişti. Cei doi băieţi mai mari se agăţau de fiecare cuvânt al tatălui lor, pe când cei mai mici săreau de gâtul lui, i se căţărau în poală şi, după o vreme, îşi lipeau feţele somnoroase de gâtul lui şi căscau. Eu eram mai vigilentă ca de obicei, dar nimic nu părea în dezacord cu purtarea lui obişnuită. Îngăduisem ca vorbele Fedrei să capete mai multă importanţă decât meritau?

Ca întotdeauna, m-am dus să-i culc pe copii în paturile lor şi, cât timp eu am fost plecată, soţul meu şi menadele lui s-au furişat afară din casă. Ştiam că au apucat-o pe cărarea din pădure, cărarea pe care mi-o arătase Dionysos cu ani în urmă, când am ajuns pe Naxos, şi care ducea spre o poiană. Luna ca un ban greu avea să o lumineze în seara asta, însă ea era singura martoră la ceea ce se petrecea acolo.

Am umblat prin încăperile goale ale casei noastre. Ca mamă a unor copii mici, tăcerea serii fusese întotdeauna un lux, dar acum mă simţeam dureros de singură. M-am trezit în pragul uşii, cu aerul blând al nopţii mângâindu-mi pielea, scrutând panta ce ducea spre pădure. Mi-am dorit să pot vedea prin încrengătura aceea de copaci, până la locul unde menadele cântau, probabil, în vreme ce păşeau în urma soţului meu.

Am aruncat din nou o privire în camere, unde strălucirea aurie de la nenumărate lumânări se revărsa în întunericul ce se întindea în faţa mea. În spatele meu, se afla sanctuarul nostru, în care copiii dormeau atât de liniştiţi. În faţa mea, nu ştiam ce se găseşte. Naxos nu îmi aparţinea pe timp de noapte. Îi

aparţinea lui Dionysos, iar eu m-am simţit ca un oaspete nepoftit când am păşit pe pământul moale de dincolo de zidurile casei. Cum se ajunsese aici? Când se schimbaseră lucrurile şi de ce nu remarcasem mai din timp?

Am şovăit, nehotărâtă. Să mă duc acum, aşa cum jurasem? Cumva, acel jurământ păruse mult mai uşor de făcut la lumina zilei. Nu va fi nimic de văzut, mi-am spus. Pentru o clipă, am văzut din nou sângele care păta apele limpezi ale pârâului. Chipurile menadelor, goale şi lipsite de orice expresie, în timp ce îşi frecau rochiile, cu spuma stacojie învolburându-se în jurul mâinilor lor. Am scuturat din cap, încercând să-mi alung imaginea aceea din minte. Apoi am păşit înapoi pe pardoseala familiară a casei mele.

Hotărâsem. Nu în noaptea asta. Nu mă voi duce în noaptea asta.

Mi-am petrecut orele lungi şi agitate de dinaintea zorilor întrebându-mă când se va întoarce. Atunci când s-a strecurat în cele din urmă, atât de uşor, în încăperile noastre, cu tălpile-i de nemuritor păşind tăcut pe podelele din marmură, m-am străduit să disting o schimbare la el, prin lumina subţire. Am căutat cuvintele pe care să i le adresez, dar nu mi-au venit.

*

Somnul lui era netulburat, însă eu m-am dat jos din pat devreme, chiar înainte să se trezească băieţii. Am ieşit afară, unde frumuseţea proaspătă a insulei Naxos se trezea la viaţă odată cu primele frământări ale zilei. Simţeam umezeala pământului sub sandale, în timp ce urmam cărarea ce ducea spre pădurile întunecate şi tăcute.

Ce căutam? Nu ştiam. În sufletul meu, căutam să văd că totul e la fel, totul e aşa cum mă aşteptam. Că pădurile mele familiare nu ascund nicio taină, nicio întunecime furişă pe insula mea de lumină şi bucurie. Că agitaţia adusă de Fedra putea fi potolită, iar eu aveam să-mi recapăt convingerea că Dionysos e mulţumit cu traiul nostru.

Înainte să le văd, le-am auzit răsuflarea chinuită. O răguşeală bruscă şi tremurătoare care a părut la început să vină de la un animal, nu de la vreun om. Ca o pradă înspăimântată ce-şi găsea adăpost după o urmărire frenetică prin pădure. Nu m-au văzut în timp ce coborau împleticindu-se pe cărarea abruptă care venea spre mine. Menadele cunoşteau fiecare palmă din întinderea pădurii – pluteau printre copaci cu graţie şi uşurinţă –, dar acestea două păreau buimace, de parcă s-ar fi trezit dintr-odată pe un teren necunoscut. Se agăţau una de cealaltă, ca să se susţină, şi vedeam de aici tivurile rupte ale robelor lor şi cheagurile stacojii ce le mânjeau fustele.

Cu inima bubuindu-mi în urechi, m-am retras în spatele trunchiului noduros al unui cedru semeţ. Parfumul său familiar mi-a inundat gâtlejul; l-am înghiţit cu poftă, lăsându-mă ancorată de dimensiunile sigure ale copacului, pe când le urmăream pe cele două menade înaintând la nimereală.

Când au trecut pe lângă mine, am văzut că obrajii albi le erau mânjiţi de

pământ şi lacrimi. M-am gândit la răsuflarea egală a lui Dionysos, când îl lăsasem adormit, cu fruntea netedă şi relaxată. Oare le abandonase pe tinerele astea în pădure? Erau abia trecute de vârsta copilăriei; fete care fugiseră de cruzime şi suferinţă, ca să vină aici, la adăpost.

Ce preţ ceruse soţul meu pentru siguranţa lor? Ce se întâmplase aici înainte să se întoarcă la mine? îndrăzneam oare să le întreb ce le cerea zeul lor în pădurea pustie, sub lumina lunii?

Poate că se întâmplase ceva după plecarea lui Dionysos. Vreun atac al unui animal, vreo fiară care le luase prin surprindere, în timp ce ele rămăseseră în urma celorlalte. Ar trebui să le întreb, să mă duc după ele şi să le ajut. Scuturându-mă din perplexitatea împietrită care mă cuprinsese, am dat să pornesc după ele, dar chiar în clipa în care am făcut un pas înainte, am văzut alte menade fugind spre ele de pe aceeaşi cărare, cuprinzându-le cu braţele şi conducându-le departe de acest loc.

Le-am urmărit cum se îndepărtează. Dacă le-aş întreba ce s-a întâmplat, Dionysos ar afla. Singura cale de a mă dumiri era să fac ce ar fi trebuit să fac noaptea trecută. Ştiam că nu am de ales decât să le urmăresc şi să văd cu ochii mei.

30

în seara aceea, ne-am ospătat din nou, până s-a făcut atât de târziu, încât băieţii cei mai mici au aţipit în braţele tatălui lor. Genele li se răsfirau pe obrăjorii rotunzi şi netezi, cum stăteau talmeş-balmeş la el în braţe. Dionysos mă privea de peste masă şi, în felul acela tăcut şi amical pe care îl împărtăşeam, a înclinat uşor capul şi ne-am ridicat amândoi. Îi purta uşor în braţe. Arăta atât de uman în asemenea clipe, cu chipul uşor îmbujorat de vin şi râsete, încât puteam să uit că e zeu până nu-l vedeam cum merge fără grijă cu toţi cei trei copii în braţe. Păşea atât de uşor, încât niciunul dintre ei nu s-a mişcat vreun pic. L-am urmat în camera luminată slab, unde i-a aşezat blând împreună, pe saltele moi. Luna tăia o linie dură de argint pe gresia de pe podea. Am simţit cum aerul răcoros îmi mângâie uşor chipul. Dionysos a păşit în spatele meu, acoperind pentru o clipă lumina dată de torţele arzând, iar apoi a dispărut.

Pe fereastră, le-am văzut siluetele în razele argintii ale lunii. O lungă procesiune ce urca pe cărarea şerpuită de pe versant. Fustele lor subţiri şi albe le fluturau în urmă, părul le era despletit, iar zumzetul grav al cântecului lor plutea în frânturi spre mine, purtat de adierea vântului.

Casa era goală. Enopion şi Latromis se duseseră deja singuri la culcare. Singurul sunet era răsuflarea măruntă a copiilor adormiţi. Ştiam că Tauropolis se va trezi curând cu un ţipăt ascuţit de foame, care va face ţăndări liniştea. Dacă voiam să-i urmez, trebuia s-o fac acum.

Nimeni nu ar fi îndrăznit să încalce sanctitatea casei lui Dionysos. Nici măcar o fiară ce ar fi dat târcoale prin pădure, vreun mistreţ înnebunit sau un lup înfometat nu ne-ar fi trecut pragul. Protecţia lui divină învăluia fiecare treaptă, fiecare fereastră. Ne ţinea în siguranţă când el era departe, peste mări, sau când se furişa în noapte pe versanţii munţilor, împreună cu menadele. Chiar şi aşa, am ezitat să-i las pe copii singuri, în beznă, în depărtare, auzeam şuieratul mării când se izbea de stânci şi ţipătul grav şi plângăreţ al unei bufniţe ce protesta la stele.

Dacă ar fi fost doar ce spusese Fedra, aş fi putut să alung gândul, punându-l pe seama bârfelor răutăcioase. Fata luminoasă şi plină de speranţă cu care îmi împărţisem copilăria în Creta se făcuse scrum amar, iar vorbele ei nu erau decât fulgii pârjoliţi ai furiei sale, ce pluteau pe aripile vântului. Ea îi judeca pe toţi bărbaţii după cum era Tezeu. Şi cum să nu o facă? însă pârâul însângerat, menadele care plângeau în pădure... Şi cumva, amestecată cu toate astea, mi-am amintit de strălucirea din ochii lui Dionysos, în timp ce vorbea despre altarele celorlalţi zei, încărcate cu ofrande, în timp ce el era nesocotit. Imaginea aceea nu-mi dădea pace. Să fie mânie? Dispreţ? Sau focul invidiei, crud şi înnebunitor?

Nu aveam ce decizie să iau. M-am întors brusc pe călcâie. O să fiu iute;

Tauropolis nici n-o să ştie că am fost plecată. Mi-am înfăşurat un şal în jurul umerilor şi am ieşit în grabă din casă, tăcută ca o stafie. Menadele dispăruseră deja de mult, însă puteam urma cărarea întortocheată care urca pe versant, iar stejarii strâmbi care o străjuiau îmi vor oferi destul adăpost, în timp ce mă furişez tot mai aproape. Aerul nopţii era mai rece şi mai înţepător decât mă aşteptasem, iar inima îmi bătea iute, ţinând ritmul paşilor mei grăbiţi.

În zilele de la început, stăteam alături de Dionysos în luminişuri, în vreme ce menadele cântau şi închinau libaţiile. Nu ştiam exact când s-au schimbat lucrurile. Sigur, când s-a născut Enopion, am rămas la căpătâiul pruncului meu, iar apoi, la scurt timp, l-am avut pe Latromis. Când se lăsa noaptea, legănam un sugar în braţe, cu ochii împăienjeniţi de somn, în loc să urc pe munte ca să sorb vin dintr-un pocal de aur. Însă am simţit întotdeauna că l-aş fi putut însoţi pe bărbatul meu, că prezenţa mea ar fi fost binevenită.

Acum simţeam cum mă răscoleşte neliniştea că dacă aş fi văzută, i-aş invoca mânia, şi nu ştiam când sau de ce se întâmplase asta. Unde era Ariadna cea îndrăzneaţă, care sărise în barca lui Tezeu, lăsându-şi vechea viaţă în flăcări în urma ei, pentru a porni spre un viitor necunoscut? Fata care descuiase Labirintul, femeia care purtase cununa lui Dionysos, mama care îşi adunase ultimele forţe ca să-şi aducă pruncii pe lume? Cum se face că devenisem nesigură de dreptul meu de a cutreiera dealurile propriei insule, unde domneam alături de un zeu? De ce mă furişam atât de tainic printre copaci, în loc să păşesc cu încredere şi să-mi reiau locul lângă soţul meu?

Eram sfâşiată în două direcţii: dornică să ajung în poiană şi să aflu în sfârşit totul, dar şi tulburată la gândul că Tauropolis ar putea să se trezească şi să vadă că nu sunt acolo. Poate că de-asta am simţit cum mi se strânge pântecul de teamă. Poate că era pur şi simplu instinctul meu matern natural, care mă îndemna să mă întorc la pruncii adormiţi, atât şi nimic mai mult.

Cântecul menadelor răsuna limpede şi neîntrerupt acum, pe fundalul constant al unor bătăi de tobe, ce bubuiau grav şi necontenit; deschizătura dintre copaci se afla chiar în faţa mea, scăldată în lumina lunii. Dincolo de cântec şi de tobe, am auzit un alt zgomot, un behăit. Semăna atât de tare cu plânsetul unui copil, încât am tresărit, gândindu-mă că trebuie să fie Tauropolis cumva, însă sunetul a continuat şi mi-am dat seama că vine mai degrabă de la un animal decât de la un om. Un ied, cu blana linsă şi moale şi ciufuri abia crescute. Când m-am apropiat mai mult, cu palma lipită de trunchiul străvechi al unui stejar, ca să nu-mi pierd echilibrul, l-am văzut înălţat în aer, în mijlocul cercului de femei.

Sigur ar fi ştiut că sunt acolo, dacă nu ar fi fost atât de vrăjit şi absorbit de ceea ce făcea. Umerii îi erau acoperiţi cu o piele grea de animal; în mână ţinea un corn mare şi încovoiat, din os alb, pe care se vedeau dâre lungi de lichid roşu, vâscos. Aerul era încărcat de aroma dulce şi îmbătătoare a vinului. O cunună din lauri îi stătea strâmbă printre buclele aurii. Ochii lui, goi în lumina lunii, erau

pironiţi asupra iedului ale cărui ţipete cuprinse de panică deveneau tot mai zgomotoase şi mai stridente.

Nu l-am văzut niciodată aşa pe soţul meu, băiatul-zeu neastâmpărat şi poznaş. Nu-mi puteam desprinde ochii de la chipul lui. Cu coada ochiului, vedeam cercurile albe ale feţelor menadelor, hăurile căscate ale ochilor lor, cavernele vlăguite ale gurilor lor. Bătaia tobei, neregulată acum, pe măsură ce devenea tot mai frenetică, mai sălbatică. Acum nu un cântec li se revărsa de pe buze, ci mai degrabă un tânguit prelung şi unduios. Aceste femei, care îngrijeau grădinile alături de mine zi de zi, care îi strecurau struguri în palmă micului Thoas, când el le trăgea de fuste cu degetele mânjite deja de zeama violetă, ale căror hohote de râs răsunau pretutindeni pe insula mea, păreau acum nişte manechine fantomatice, făurite neîndemânatic din ceară, în aşa fel încât trăsăturile le erau distorsionate şi neobişnuit de goale.

M-am retras, cuprinsă de groază. Nu recunoşteam nimic în poiana aceasta, nimic din riturile săvârşite, nimic din silueta care stătea în mijloc, ridicând braţele la cer, de parcă el ar fi smuls această cacofonie discordantă de ţipete din gâtlejurile lor. Nu voiam să văd mai mult. Palmele îmi erau alunecoase pe scoarţa copacului, pielea mă furnica în disperare şi inima îmi bătea tot mai iute, mai iute decât tobele. Eram îngrozită că ar putea să mă vadă, deşi nu ştiu dacă ar fi reuşit să întrezărească ceva prin vălul nebuniei, care părea să fi coborât asupra adunării lor. Mai mult ca orice, ştiam că nu vreau să fiu atrasă în acel cerc, că nu vreau să-mi ocup locul printre ele şi să uit cine sunt.

M-am gândit la copiii mei adormiţi, cu trupurile calde, cuibăriţi laolaltă printre perne umplute cu fulgi, şi mi s-a făcut dor să-i cuprind din nou în braţe. Mi-am îndemnat picioarele tremurânde, ca de cauciuc, să se mişte, dar nu m-au ascultat.

Nu m-am putut împiedica să nu văd ce a urmat apoi.

Una dintre menade ţinea iedul în aer. Din cercul tânguitor a ieşit o mână albă şi i-a apucat unul dintre picioarele din care dădea cu disperare. Apoi alta şi alta, îl ţineau bine între ele, degete subţiri strângeau fiecare membru şi se cufundau adânc în blăniţa lui, răsucind cocoloaşe de lână. Iedul a ţipat; un sunet nesfârşit şi aspru, care am crezut că o să-mi facă ţăndări minţile.

Un zgomot înăbuşit în tăcerea bruscă, neaşteptată. O sfâşiere delicată, o desprindere lipicioasă.

Şi apoi, nimic.

Acum ţineam palmele peste ochi, însă, cu ochii minţii, revedeam scena care tocmai se petrecuse în faţa mea. Mi-a urcat fierea în gât, acră şi înţepătoare. Am înghiţit-o, rugându-mă să nu mă trădeze corpul. Nu am îndrăznit să mă mai uit încă o dată, dar nu aveam de gând să mă ascund în spatele propriilor mele braţe. Dacă era să mă vadă, aş fi stat dreaptă. Am tras aer în piept, adânc şi tăcut, şi m-am forţat să-mi las palmele tremurânde în jos, pe lângă corp.

M-am uitat.

Dionysos stătea deasupra rămăşiţelor sfâşiate şi însângerate ale iedului. Chipul parcă îi era săpat în marmură. Menadele care se zvârcoliseră şi ţipaseră în gura mare cu doar o clipă în urmă erau acum nemişcate şi tăcute. Singura mişcare din poiană era pârâiaşul lent de sânge care le curgea pe braţe şi pe obraji, atât de gros şi închis la culoare, că părea aproape negru. Acum chipurile lor începeau să prindă formă. Lângă Dionysos stătea Eufrosina, ultima sosită pe ţărmurile din Naxos. Îmi aminteam cum, cu numai o zi în urmă, păşise uşor din barca ei cu vâsle, cu părul strălucind ca lemnul lustruit şi obrajii cu gropiţe, atunci când zâmbea. Acum, părul îi atârna în şuviţe lungi şi încurcate. Singurul sunet pe care-l auzeam era gâfâitul uşor al răsuflării ei.

Atunci a vorbit Dionysos. Un sunet sălbatic, străvechi. Cuvinte pe care nu le mai auzisem niciodată, ciudate şi muşcătoare.

Am auzit un scâncet şi mi-am vârât mâna în gură, temându-mă că s-ar putea să vină de la mine şi că voi fi descoperită. Însă nu eu scosesem acel miorlăit slab. Era cu neputinţă aşa ceva, însă la picioarele lui Dionysos, cocoloaşele împrăştiate de blană şi tendoane se mişcau şi fojgăiau şi, în timp ce eu mă holbam neîncrezătoare, s-au adunat laolaltă în forma inconfundabilă a unui ied. Întreg şi nou şi proaspăt, a ţâşnit în picioare, cu copitele bocănind nesigur pe piatră. Blana lui era de albul cel mai curat, nepătată şi netedă precum zăpada necălcată.

Încordarea stranie a cercului s-a destrămat. Le-am văzut pe menade cum se destind, îşi mişcă umerii şi încep să se întoarcă una către alta. Spirale de râsete, căpătând o notă dementă, se înălţau unduitor în aerul liniştit al nopţii.

Era prilejul meu să fug înainte să plece din poiană. Voi fugi în tăcere înapoi pe versanţi şi nimeni nu va şti vreodată că am fost aici. Îmi voi îngropa faţa în carnea caldă şi grăsuţă a copiilor mei adormiţi şi voi încerca să uit ce am văzut. Dar am privit în urmă o dată, înainte să fug. El stătea încă acolo, nemişcat, în mijlocul cercului. Avea chipul neschimbat, în timp ce privea iedul cum îi zburdă la picioare. O gheară rece şi lipicioasă mi-a înşfăcat inima.

Am luat-o la fugă înapoi spre casă, cât de iute mă ţineau picioarele.

31

În noaptea aceea, i-am privit pe copiii mei dormind, până când linia trandafirie a răsăritului la orizont mi-a ars ochii grei de somn. Am privit cum piepturile lor mici urcă şi coboară şi cum pe pleoapele netede li se citesc visele, ca nişte aripi de fluture. Mi-am amintit de Minotaur, cum pândea şobolani în staul, pe când era doar un prunc. Mi-am amintit de chiţăitul lor ascuţit, când se năpustea asupra lor, şi de fojgăiala măruntaielor lor revărsate pe podeaua întunecată. M-am gândit la carnea frântă şi la oasele smulse din încheieturi şi la sângele îmbibat în rochiile albe şi subţiri pe care le purtau menadele. M-am gândit la tendoane şi zgârciuri şi la urâţenia mizeră şi fetidă a lumii. Mi-am trecut încheieturile degetelor peste pleoape, pe care le simţeam învineţite, întrebându-mă dacă voi mai închide vreodată ochii fără să văd chipul lui Dionysos, pustiu şi cu ochii privind fix în lumina aceea de argint rece.

Copiii s-au trezit, vociferând şi cerându-şi micul-dejun, dezmierdările, jucăriile favorite. În pofida poverii ca de plumb a oboselii, le-am primit cu drag sporovăielile şi pretenţiile. Mai mult ca orice, m-am agăţat de senzaţia braţelor lor încleştate în jurul gâtului meu şi am tras în piept aroma aceea aparte pe care o emana creştetul capetelor lor, dulcele miros al copiilor mei. După ce au mâncat, Staphylus s-a dus în crângul de măslini din spatele casei să se joace de-a vânătoarea, în timp ce Thoas a pornit să caute beţe cu care să izbească în trunchiurile copacilor, provocând un zgomot care numai lui îi plăcea. L-am legat pe Tauropolis la pieptul meu şi m-am dus să culeg struguri de pe crengile grele din podgorie. Era o sarcină pe care o făceam de obicei cu bucurie, însă azi, duhoarea lor dulce m-a făcut să tresar, amintindu-mi de aerul fermentat din poiană, de noaptea trecută. Nori grei şi ameninţători se adunau la orizont şi aerul părea gata să explodeze de căldură. Am smuls ciorchinii şi mi-am umplut coşul, până mi-am dat seama că sunt urmărită.

Nu rămăsese nicio urmă a chefurilor din noaptea trecută. Pielea îi era curată şi nepătată, părul nu-i mai era încâlcit şi mânjit de cheaguri închise la culoare. Azi nu avea gropiţe însă; chipul îi era serios şi nu zâmbea. Arăta atât de tânără – poate de-o seamă cu mine când m-am trezit prima dată pe Naxos. Părea să fi trecut o veşnicie de atunci.

— Eufrosina? am întrebat şovăielnic, deşi eram sigură că am nimerit.

Numele ei însemna bucurie sau veselie. Părea să i se potrivească atunci când am văzut-o că soseşte toată numai un zâmbet. Nu eram sigură ce nume ar căpăta masca netedă şi lipsită de orice expresie care îi transformase trăsăturile în noaptea precedentă.

A încuviinţat din cap. Părea nesigură, neştiind cum să mă abordeze. M-am

întrebat dacă ştie ce am văzut. M-am întrebat de ce a venit pe insula asta. Oare ispita sângelui şi a extazului din pădure din miez de noapte o adusese încoace, traversând apele de un albastru scânteietor?

M-am întrebat de ce se află acum aici, în podgorie, înlăuntrul meu se umfla un val de oboseală şi mi-am dus o mână la ochi, dorindu-mi să pot să mă întind şi să dorm. Nu aveam starea de spirit necesară ca să port o discuţie, iar şovăiala ei îmi irita dispoziţia deja inflamată.

— Mă întrebam... a început şi s-a oprit.

— Vorbeşte, te rog, am zis eu, şi cu siguranţă că glasul ciobit îmi trăda nerăbdarea.

Am văzut cum face ochii mari şi am oftat. Am arătat spre buturuga unui copac, lată, netedă şi tocită.

— Hai să ne aşezăm puţin. Ziua e toridă, iar eu am dormit prea puţin azi-noapte. Tu cum te-ai odihnit?

Între noi s-a lăsat tăcerea. Nu mi-a răspuns la întrebare, cu toate că s-a aşezat lângă mine. În pumn, mototolea un petic din fustă. Am înţeles că îi e teamă de mine. Eram nevasta lui Dionysos, desigur, şi se temea să nu mă mânie. Oare credea că furia mea îl va provoca pe Dionysos s-o prefacă în cenuşă? De parcă eu aş fi avut ciuda răzbunătoare a Herei, iar Dionysos, ferocitatea clocotitoare a lui Zeus. Noi nu eram ca ei; aşa ne spuseserăm mereu, iar eu mă învăluisem în alinarea acelei convingeri.

— Cred că te-am văzut azi-noapte... o străfulgerare a părului, printre copaci, a început ea, cu poticniri.

Am tras adânc aer în piept. Aşadar, fusesem zărită, chiar şi doar într-o clipă de frenezie, doar pe jumătate amintită. Iar acum biata fată nu ştia încotro să se întoarcă, de teamă să nu se trezească prinsă în cearta dintre un zeu şi soţia lui.

— Atunci de ce vii la mine şi nu la soţul meu? am întrebat-o.

— Nu participi la ritualuri, a răspuns ea, ridicând privirea.

— Nu sunt pe gustul meu. M-aş bucura însă dacă nu i-ai pomeni lui Dionysos despre asta.

— N-o să spun, a răspuns ea imediat.

Cu toate că fusesem enervată de prezenţa ei şi tot nu înţelegeam, de fapt, de ce a venit la mine, voiam să aflu ceva despre ea. Întrebările mă ardeau pe dinăuntru; trebuia să ştiu de ce unei făpturi cu un aer atât de dulce şi de nevinovat i-ar face plăcere să ia parte la ceea ce văzusem acolo, în poiană. Aşa că am rugat-o să-mi spună ce a adus-o pe Naxos, de ce şi-a lăsat viaţa dinainte ca să urmeze paşii de aur ai soţului meu divin.

— Locuiam în Atena, mi-a spus. Familia mea era săracă; abia câştigam destul cât să ne hrănim de pe o zi pe alta. Tata spunea mereu că o recoltă proastă, o iarnă grea ne-ar fi adus sfârşitul. Se ruga la Demetra să ne facă recoltele sărace să crească şi să ne ofere ce ne trebuia ca să supravieţuim. Când am împlinit

şaisprezece ani, mi-a spus că mă voi mărita şi nu voi mai fi o povară pentru el, deşi, pentru numele cerurilor, nu ştiu unde a putut găsi destule daruri cât să convingă vreun bărbat să mă ia de nevastă. Soţul pe care mi l-a ales avea ochii reci, precum cremenea. Nu-mi plăcea de el şi am plâns, dar mama era obosită şi stoarsă de puteri şi nu a avut vorbe de alinare pentru mine, fiindcă anii cei lungi şi grei i-au răpit orice urmă de bunătate. Nu îndrăzneam să arăt vreun semn de nesupunere faţă de tatăl meu, fiindcă ştiam care vor fi urmările. Aşa că neam căsătorit şi am sperat că atunci când o să am un copil al meu, va exista pe lume măcar o fiinţă pe care s-o iubesc. Pântecul mi s-a umflat şi, când puneam mâna pe el, simţeam cum pruncul dă din picioare. Ştiam că viaţa aceea micuţă comunică atunci cu mine, îmi spune că nu are răbdare să iasă şi să-mi stea în braţe. Nu am avut nicio teamă când au început chinurile facerii. A fost lung şi greu, dar n-am simţit altceva decât încântare. Când mi-au pus-o pe fetiţa mea în braţe... nu pot să descriu în cuvinte.

Ştiam fără să-mi spună. Îmi aminteam şi eu farmecul splendid de a-i ţine în braţe pentru prima oară pe pruncii mei nou-născuţi. Mă întrebam ce s-a întâmplat cu copila ei.

— Am dus-o pe fetiţă la soţul meu, să-i arăt ce miracol desăvârşit a creat împreunarea noastră lipsită de bucurie.

În ochi avea o căutătură care m-a făcut să las privirea în jos, de teamă să nu fiu martoră la ceva atât de crud.

— „O fată”, a spus el, „ce să fac eu cu o fată? Arunc-o de pe deal, nu-i decât o gură de prisos de hrănit.”

Chipul i s-a schimonosit de durere, apoi a continuat.

— Mi-au smuls-o din braţe chiar şi atunci când am urlat. Ea plângea şi eu urlam, dar mi-au luat-o şi eu am urlat şi mai mult, până ce lumea s-a întunecat în jurul meu. Nu m-am trezit zile întregi, iar atunci fetiţa mea era moartă de mult, pe un deal pustiu, dar eu încă o auzeam cum plânge, oriunde mă duceam, orice făceam. Plânsul nu s-a potolit decât atunci când am urcat pe corabie şi am venit la Naxos. Am tras singură la vâsle, fără niciun ajutor. Când am ajuns pe acest ţărm, a fost prima fericire pe care am cunoscut-o vreodată, în afara clipei aceleia desăvârşite când mi-am ţinut copila în braţe. Am zâmbit atât de mult, că am crezut că o să mi se frângă faţa în două.

Am scos un oftat adânc şi tremurat. I-am văzut din nou chipul gol în luminiş. Animalul acela mic, readus la viaţă în faţa ei. M-am gândit că ştiu în ce fel spera ca Dionysos s-o răsplătească pentru că îl slujea. Mi s-a făcut greaţă şi m-am simţit pustiită şi foarte, foarte obosită.

Lumina se scursese cu totul din cer, unde se adunau nori întunecaţi. Nu găseam niciun cuvânt pentru femeia asta disperată, plină de speranţă şi amăgire.

— Atunci mă bucur că ai venit aici, a fost tot ce am putut rosti.

Am luat-o de mână şi i-am strâns-o între palmele mele. Groaza simplă şi

obişnuită a poveştii ei mă sfâşiase pe dinăuntru. Nu puteam concepe că există vreo fiinţă umană care să se uite în ochii unei mame şi să facă ce i-au făcut oamenii aceia ei şi fetiţei sale. Însă ştiam că aşa ceva se întâmplă în fiecare zi. Iar zeii îşi continuă ospeţele, savurând fiecare fuior de fum care se înalţă din altarele hrănite cu o disperare ca a ei; atâtea rugăminţi fierbinţi şi chinuite înălţate la ceruri pentru ca suferinţa să înceteze. Muntele Olimp ar trebui să răsune până în vârful coloanelor din aur de tânguielile durerilor omeneşti. Însă Dionysos mi-a spus că singurul zgomot ce răsuna în sălile olimpiene erau pălăvrăgelilor vesele ale nemuritorilor.

— Şi eu mă bucur, a răspuns.

Mi-a strâns palmele la rândul ei şi apoi şi-a desprins degetele din mâinile mele.

În noaptea aceea, nu am mai urmărit procesiunea care urca pe munte. În schimb, m-am întins lângă copiii mei şi m-am gândit cât de norocoasă sunt că-i pot ţine pe toţi lipiţi la piept.

Când m-am trezit a doua zi, eram hotărâtă. Aveam să mă duc la Atena. Am mai părăsit-o o dată pe Fedra. Nu aveam de gând s-o abandonez şi de data asta.

32

De îndată ce am luat acea decizie, ardeam de nerăbdare să plec.

— Dar nu înţeleg de ce vrei să te duci după ea, a zis Dionysos, încruntând din sprâncene, tolănit pe patul meu, în vreme ce eu îmi căutam lucrurile pe care trebuia să le iau cu mine.

Când mă pregătisem să părăsesc Creta, călătorisem fără bagaje, purtată pe aripile iubirii. Nici copii nu aveam atunci. Nu-l puteam lăsa pe Tauropolis, era prea mic. Însă greutăţile unei călătorii pe mare împreună cu un bebeluş îmi făceau capul să-mi vâjâie de ameţeală.

— Şi-a exprimat suficient de clar sentimentele când a plecat de aici, a continuat Dionysos.

— Cu atât mai mult trebuie să mă grăbesc, m-am răstit la el. Nu vreau să las lucrurile aşa. Nu vreau ca sentimentele urâte să supureze, să stagneze şi să se închege.

— Speri să o faci să se răzgândească, dar nu poţi, mi-a spus el.

Am simţit că mă cuprinde iritarea.

— Cum poţi să fii atât de sigur? am zis, dar nu l-am lăsat să răspundă. În plus, important e să încerc, orice s-ar întâmpla.

A pufnit dispreţuitor.

— Ai face mai bine să rămâi aici, cu copiii.

— Cât de uşor ţi-e să spui! Dar nu te oboseşti să-ţi urmezi propriile sfaturi! i-am întors-o eu.

Ochii i s-au mărit de uimire, dar acum nu mă mai puteam opri.

— Mereu dai fuga de colo-colo. Te străduieşti să-ţi răspândeşti faima, deşi chiar tu spuneai că nu-ţi pasă de asemenea lucruri. Căutarea gloriei era pentru ceilalţi zei – sau mai rău, pentru eroii lor supuşi. Acum, dispari oricând te loveşte cheful şi mă laşi să mă întreb unde ai plecat, ce faci acolo, când te vei întoarce!

Răsuflăm acum iute şi toate lucrurile care mi se învolburaseră în minte de la vizita Fedrei, de la sacrificarea iedului, toate astea se revărsau acum, înainte să-mi pot tempera cuvintele.

— N-ai spus niciodată că te deranjează călătoriile mele, a remarcat el.

Avea privirea blândă, dar gura îi era strânsă într-o linie dură, ce nu semăna deloc cu surâsul lui mereu vesel.

— N-ai întrebat niciodată dacă mă deranjează, am ripostat. Nici dacă vreau să vin cu tine. Mă întreb de ce.

La auzul acestor cuvinte, s-a îndreptat mai bine de spate.

— N-ai vrut niciodată să vii!

— Putem să ne învârtim în cerc de o sută de ori, am mormăit. Dar acum e

rândul meu să plec. Şi chiar am să plec.

M-am răsucit pe călcâie, gata să ies din cameră, însă el m-a prins uşor de umăr.

— N-am să te opresc, a zis. Vreau doar să te protejez de durere. Iar Fedra... a pornit pe un drum pe care l-am mai văzut. Nu se va sfârşi bine.

Mi-am înăbuşit sentimentele, mi-am alungat din minte lucrurile pe care nu aveam timp să i le spun acum şi l-am luat de mână.

— Atunci cu siguranţă înţelegi că trebuie să fac tot ce pot ca s-o ajut, până nu e prea târziu.

Nu mi-a spus că este deja prea târziu. Pentru asta, măcar, i-am fost recunoscătoare.

A rămas pe ţărm cu cei patru băieţi mai mari, ca să ne facă cu mâna în semn de rămas-bun. În timp ce corabia uriaşă învolbura apele, îl strângeam pe Tauropolis la piept, speriată să nu-mi alunece din braţe, însă el a fluturat, pentru amândoi, din pumnişorul lui grăsuţ.

Corabia lui Dionysos era iute şi străbătea lin valurile. Nu a durat mult şi am ajuns la Atena, cu toate că mi s-a părut o veşnicie. Fedra trebuie să fi avut santinele excelente în posturi, fiindcă era în port şi mă aştepta înainte să acostăm măcar.

A zâmbit subţire, un zâmbet care nu i-a ajuns până la ochi.

— Ariadna, a spus când am coborât de pe corabia înaltă pe digul care scârţâia.

— Fedra! m-am grăbit să o salut.

— Ce te aduce aici atât de repede? a întrebat.

M-am apropiat mai mult de ea, am vorbit în şoaptă, departe de urechile slujitorilor ei, adunaţi în jurul nostru.

— Nu voiam să las lucrurile aşa cum au fost.

— În cazul ăsta, eşti binevenită la Atena, surioară, a spus ridicând din umeri, dar tonul vocii sale sugera tocmai opusul. Vino. E destul de abrupt urcuşul până la palat. Poate te-ai dezobişnuit de când locuiam la Knossos.

M-am trezit mai derutată de zgomotul şi priveliştea cheiurilor decât mă aşteptam. După atâţia ani petrecuţi în atmosfera calmă a insulei Naxos, mă dezobişnuisem nu doar să urc şiruri lungi de trepte, ci şi să străbat o gloată însufleţită şi vioaie. Ar fi trebuit să-l însoţesc pe Dionysos în unele din călătoriile sale. Îmi îngăduisem să plutesc aiurea într-un vis idilic, iar acum mă trezeam dintr-odată din nou în lume, respingând un val de oameni care părea că ameninţă să mă tragă după sine. Eram recunoscătoare că îl purtam pe Tauropolis legat strâns la pieptul meu.

Mulţimile îi făceau loc Fedrei, desigur. Eu rămâneam aproape în umbra ei, întrebându-mă cum de se ajunsese aici. Când am sosit în vârf, s-a întors brusc spre mine.

— Dacă ai venit cu alte predici... a început ea.

Eu am ridicat mâinile, ca s-o opresc.

— Te asigur, nu de-asta sunt aici.

Expresia i s-a îmblânzit uşor şi a continuat:

— Bine. Tezeu nu s-a întors încă şi am de gând să vorbesc cu Hipolit chiar în după-amiaza asta.

M-am simţit uşurată să aflu că Tezeu nu era încă la curte. Am aşteptat o clipă, apoi mi-am ales cu grijă cuvintele.

— Cum te aştepţi să răspundă?

Şi-a dat părul la o parte de pe faţă.

— Nu e cu putinţă să ai asemenea simţăminte... să ai legătura asta cu cineva, să o simţi aşa cum o simt eu în fiecare oscior din corp... şi să nu fie ceva reciproc. Şi el simte la fel, ştiu că trebuie să fie aşa.

Mă simţeam de parcă aş fi păşit pe un lac îngheţat, precum cel pe care mi-l descrisese Dionysos, aflat pe unul din meleagurile îndepărtate pe care le vizitase. Fiecare pas trebuia făcut extrem de delicat, ca să nu-mi crape gheaţa sub tălpi şi să mă tragă în adâncurile reci de dedesubt.

— Nu caut să te judec, Fedra, ţi-o jur. Vreau doar să-ţi spun că odinioară am simţit la fel în privinţa lui Tezeu, iar el m-a lăsat singură să mor.

— Hipolit nu e la fel ca tatăl lui, a zis, apoi s-a oprit. De-asta îl iubesc.

Era atât de greu de clintit, atât de încăpăţânată în refuzul ei de-a asculta. Însă mă bucuram că sunt aici chiar în ziua în care alesese să-şi declare pasiunea. Mai târziu, poate o să vrea să vină cu mine, când arsura umilinţei o să înceapă s-o frigă.

Ne-am adăpostit la umbra din curtea palatului. Fedra m-a invitat să mă întind pe o canapea şi a zis că îmi va aduce struguri şi apă ca să mă înviorez după călătorie. Am slăbit legăturile care-l ţineau pe Tauropolis la pieptul meu şi l-am lăsat să-mi şadă în poală, ţinându-l bine. Ochii lui mari şi negri au început să cuprindă împrejurimile necunoscute.

Mi-a atras atenţia o mişcare lângă una dintre coloanele ornamentate ce flancau curtea. Un tânăr a păşit în faţă. Era întocmai aşa cum l-a descris Fedra. Înalt, drept, puternic şi strălucind de vitalitate. S-a apropiat de mine timid, dar curtenitor. M-am întrebat cum de s-a ales Tezeu cu un fiu aparent atât de dulce.

— Tu trebuie să fii Hipolit, am zis. Eu sunt Ariadna, sora Fedrei.

— Desigur, a răspuns el. Atunci, de fapt, sunteţi mătuşa mea.

— Oh... presupun... am şovăit eu, nedumerită.

Zâmbetul i-a pierit pe dată. Mi-am dat seama că se îngrijora să nu fi încălcat vreo limită a familiarităţii, dar nu asta era problema. Dacă pe mine mă vedea ca pe o mătuşă, atunci pe Fedra trebuie că o privea ca pe o mamă. Am închis ochii pentru o clipă şi mi-am dorit cu ardoare ca ea să renunţe la visul acela lipsit de speranţă.

Fedra s-a întors, venind în grabă printre coloane, cu un platou plin cu struguri.

Când l-a văzut pe Hipolit stând în faţa mea, s-a retras o clipă.

— Oh... văd... văd că ai cunoscut-o pe sora mea, a zis ea.

Cum de el nu-şi dădea seama, nu puteam înţelege cu niciun chip. Ori era extraordinar de naiv, ori era un actor desăvârşit. În faţa ochilor mei, Fedra a redevenit fetiţa de treisprezece ani pe care mi-o aminteam privindu-l pe Tezeu triumfător în arena din Creta; avea ochii mari de admiraţie, iar degetele îi tremurau – da, îi tremurau! — pe marginea platoului de argint care se scutura acum ca o corabie zgâlţâită de valuri.

Poate că Hipolit nu observase nimic, dar puteam pune rămăşag că slujitorii, însoţitorii şi linguşitorii Fedrei îşi dăduseră seama. Aş fi fost surprinsă dacă nu era din nou subiectul bârfelor de la palat.

— Te duci la grajduri? l-a întrebat ea, nerăbdătoare.

El a încuviinţat din cap.

— Vin şi eu acolo, mai târziu, a răspuns ea, cu chipul înroşit până la rădăcinile părului ei de aur.

— Rămas-bun, a spus el, aparent fără să-şi dea seama de nimic, apoi mi-a făcut un semn din cap. Rămas-bun, mătuşă Ariadna.

În clipa în care a plecat, purtarea tandră a Fedrei s-a prefăcut imediat în răceala arţăgoasă pe care mi-o arătase înainte. Privirea ei ucigătoare mi-a poruncit să nu spun nimic.

Am mâncat strugurii. Poate că era mai bine să îi vorbească despre sentimentele ei acum, oricât de dureros ar fi fost. Speranţa mea era că, odată produsă ruptura, puteam părăsi amândouă Atena, împreună, înainte să se întoarcă Tezeu.

L-am luat pe Tauropolis, ca să-l pun la un somn de după-amiază. Încăperile palatului erau spaţioase şi luxoase şi aveau perne moi din abundenţă. Când, după o vreme, chipul i s-a relaxat sub bagheta somnului, iar eu am îndrăznit să mă îndepărtez în vârfurile picioarelor, am găsit curtea goală. Deci plecase, hotărâtă să-şi urmeze visurile nesăbuite.

După-amiaza s-a scurs cu greu, şi Fedra tot nu se întorcea. Am început să umblu prin curte, trăgând cu ochiul pe coridoare şi în jurul coloanelor de marmură. Nu-mi puteam reţine un licăr de curiozitate. Odinioară crezusem că locul acesta îmi va fi cămin. Ce fel de viaţă aş fi dus aici, măritată cu Tezeu? Am închis ochii, iar Naxos mi-a venit plutind în faţa ochilor, cu vastele sale golfuri de smarald, cu crestele gri-albăstrui ale munţilor, ce dispăreau în ceaţa văzduhului. Am auzit râsetele copiilor mei răsunând dintre stânci, l-am văzut pe soţul meu înaintând pe nisip spre mine.

Dintr-odată, un cor antrenant de goarne a răsunat cu putere din golful de dedesubt. O clipă mai târziu, m-a chemat urletul lui Tauropolis şi am dat fuga să-l ridic din cuibul confortabil, încântată să-i simt obrazul moale, ca un dovlecel, în scobitura gâtului, în timp ce el se scutura de urmele somnului.

L-am dus înapoi. Coridoarele păreau atât de tăcute, atât de goale pentru un

palat regal. M-am întrebat unde e toată lumea, ce înseamnă urletul goarnelor. Tauropolis a întins mâna să traseze contururile frescelor luminoase care împodobeau pereţii: Atena şi măslinul ei, Poseidon cu izvorul lui de apă sărată, naşterea unei mari cetăţi, etalată cu mândrie. I-am şoptit poveştile la ureche, în timp ce ne întorceam spre curte. Apoi m-am oprit brusc.

Era cineva acolo, dar nu Fedra.

33 FEDRA

Sosirea Ariadnei m-a dat peste cap. Sper că i-am părut stăpână pe mine; sper că nu vede tulburarea care mă ameţeşte cu disperare, de parcă m-ar fi luat pe sus un uragan.

M-am întors aici atât de plină de încredere şi hotărâre. Hipolit se dusese la vânătoare când am sosit, dar am aşteptat cu o răbdare sigură şi calmă să se întoarcă. Am jurat că voi profita de prilej, dar curajul mi s-a stins iarăşi. Iar acum Ariadna e aici, şi eu tot nu am vorbit. Orice ar spune ea, ştiu că va încerca să mă convingă din nou. Nu am încredere în mine să o ascult. Nu pot suporta să-i aud cuvintele.

Aşadar, mi-a forţat mâna. Trebuie să se întâmple azi.

Degetele îmi tremură prea tare ca să-mi iau în mână pieptenii de argint, să-mi aranjez părul. Nu contează. Hipolit va prefera să mi-l vadă despletit, curgându-mi pe umeri, sunt convinsă de asta.

Acum. Cât timp e distrasă de copil. Trebuie să se întâmple acum.

Nu simt că sunt picioarele mele cele care mă poartă afară din camere, din palat. Întregul meu viitor, destinul meu, atârnă în faţa mea şi tot ce trebuie să fac e să păşesc spre el.

E acolo, la grajduri. Bineînţeles. Zeii îmi sunt alături – îndrăzneaţă, frumoasa Afrodita trebuie că îmi zâmbeşte, fiindcă e singur şi nu se zăreşte nimeni altcineva. Îl am doar pentru mine şi într-o clipită voi avea totul. Îmi spun că poate vom pleca împreună cu corabia Ariadnei, la urma urmei; poate că sosirea ei e cu adevărat providenţială.

E surprins să mă vadă. Expresia serioasă de pe chipul lui nu se schimbă niciodată. Tânjesc atât de mult să-l fac să zâmbească, să-l văd cum se înmoaie în faţa mea, să-i simt căldura blândă cum mă readuce la viaţă ca pe o floare ce se înalţă către soare. Când se întoarce cu faţa la mine, încadrat în lumina slabă a grajdului din spate, îmi pierd reţinerea şi îl apuc de braţ. Îngrijorarea de pe chipul lui... îşi face griji pentru mine, se vede.

— Hipolit, icnesc eu, răsuflând iute, şi toate cuvintele pe care le am de spus se amestecă laolaltă. Hipolit, trebuie să vorbim... de îndată!

Se încruntă, se retrage într-o clipă de confuzie, însă eu mă ţin strâns de braţul lui. Pielea lui e caldă sub degetele mele şi acum mă silesc să-i privesc chipul.

Cu ochii lui aţintiţi asupra mea, simt că tumultul care m-a azvârlit în toate direcţiile se potoleşte deodată. În liniştea ce urmează, găsesc că, în sfârşit, pot deschide gura să vorbesc.

34 ARIADNA

S-a întors să mă vadă. Pe chipul lui se citea limpede şocul. A făcut un pas în spate, iar preţ de o clipă a părut că o să cadă.

Trecuseră cincisprezece ani de când ne priviserăm ultima oară. Adormisem în braţele lui şi mă trezisem înconjurată de cenuşă rece şi nişte zori pustii.

— Chiar mă întrebam când ai să vii, a spus, cu vocea pe jumătate gâtuită.

Cu toate cuvintele usturătoare ale Fedrei despre soţul ei, am văzut că timpul nu a fost prea crud cu el. Era încă puternic; muşchii îi erau încă sculptaţi neted în relief, părul, încă des. Iar verdele ochilor, desigur, era la fel de pătrunzător ca întotdeauna.

De câte ori, în primele zile pe Naxos, nu visasem la clipa asta? Atâtea lucruri pe care crezusem că o să i le spun, o să le zbier, o să i le cer. Însă acum, când am deschis gura, niciunul dintre ele nu părea să mai conteze deloc.

— Eşti bine? a întrebat. Am auzit... am auzit despre căsătoria ta.

Privirea i s-a îndreptat fugitiv spre copilul din braţele mele. Eu l-am privit fără ezitare.

— Şi eu despre a ta. Până la urmă, o prinţesă a Cretei a fost pe placul Atenei.

El a înghiţit în sec.

— Poate că poporul meu a fost mai iertător decât am crezut.

Oare chiar mă părăsise deoarece credea că Atena m-ar respinge? Mi-am dat seama că nu mă pot convinge să-mi pese. Am înaintat mai mult în curte.

— Sunt aici să o văd pe Fedra, i-am spus. Nu caut să discut despre trecut.

Părea vizibil uşurat.

— Şi unde e nevasta mea? Nu era nimeni în port când m-am întors.

Am ridicat din umeri.

— O fi ieşit la plimbare, poate? Nu sunt sigură. Se va întoarce la timp, fără îndoială.

Eram intenţionat vagă, sperând că nu mă va întreba mai multe. Ultimul lucru pe care-l voiam era să se ducă să o caute. Speram că nu va fi prea vădit devastată când seva întoarce.

O adiere rece a fremătat prin aer, făcându-mă să mă cutremur. Tezeu privea dincolo de mine, de parcă ar fi ascultat atent ceva. Într-o clipă, l-am auzit şi eu. Un sunet strident, tremurat, unduindu-se prin aer, din depărtare. Când adierea şi-a schimbat direcţia, zgomotul s-a stins, după care a revenit.

Tezeu a înlemnit.

— Ce e? am întrebat, dar el nu a răspuns.

Sunetul a devenit mai puternic. Era un tânguit. Poate o procesiune funerară? Jelania spinteca aerul, cu tăişul ascuţit al disperării feminine. Mi-a trimis

furnicături pe şira spinării. Nu era Fedra; nu era posibil ca o singură persoană să producă un asemenea vacarm.

— Vino, a zis Tezeu.

L-am urmat, ieşind pe arcada semeaţă, în grădinile întinse şi luxuriante ale palatului. Urletele au crescut în intensitate şi volum până am avut senzaţia că o să-mi crape capul.

Şi atunci le-am văzut. Slujnicele pe care le remarcasem prin absenţa lor, toate venind în şir prin grădini, ca un şarpe urlător al disperării. Cu gurile căscate, smulgându-şi părul şi robele cu mâinile, şi în tot acest timp, cacofonia sinistră devenea tot mai puternică. Tauropolis a scâncit.

Tezeu a sărit spre ele.

— Ce înseamnă asta?

La vederea lui, unele dintre ele au prins a urla şi mai tare. Altele s-au aruncat la pământ.

Mă furnica pielea de frică; tânjeam să se sfârşească totul. Am căutat printre chipurile femeilor tulburate s-o văd pe Fedra, dar n-am zărit-o nicăieri.

Tânăra din faţa procesiunii – mai degrabă o fată decât o femeie – i-a întins lui Tezeu o bucată de hârtie mototolită. O scrisoare? Trebuia să fie de la Fedra. Oare fugise deja? Era asta vestea plecării ei? Inima mi-a tresăltat dureros. Oare reuşise? Fugise cu Hipolit până la urmă? E posibil să-i fi învins rezervele şi reticenţa şi să fi părăsit deja împreună Atena? Mă durea că nu şi-a luat rămas-bun, că nu a mai căutat refugiul insulei Naxos, fiindcă asta nu putea fi decât din vina mea. Dar chiar şi aşa, dacă scăpase de Tezeu, nu putea fi decât spre binele ei.

Tezeu a pălit brusc când a citit ce scria pe hârtie. Cu un strigăt de durere, a mototolit-o în pumn şi a azvârlit-o pe jos, în direcţia de unde veniseră femeile care jeleau.

M-a cuprins panica. Dacă era să-i prindă, numai zeii ştiau ce avea să le facă. M-am străduit să-l dezleg pe Tauropolis de la pieptul meu, cu degete neîndemânatice şi tremurânde.

— Te rog, i-am spus tinerei care îi dăduse biletul lui Tezeu. Te rog, ai grijă de el.

I-am întins copilul. Tauropolis a ţipat când i-am dat drumul, iar zbieretele lui creşteau în intensitate odată cu ale femeilor, în vreme ce eu mi-am ridicat fustele şi am fugit, oprindu-mă doar să ridic scrisoarea pe care Tezeu o aruncase pe jos.

Cerul se făcea plumburiu, cu soarele la asfinţit pierdut după nori, dar vedeam silueta lui Tezeu, deja uluitor de departe. Am luat-o la goană peste pământul moale, urmărindu-l, nestânjenită măcar de data asta de vreun copil purtat în braţe. Răsuflarea îmi ardea în plămâni, picioarele îmi urlau după un răgaz, dar eu eram hotărâtă să-l prind din urmă.

Se oprise într-o dumbravă. Am încetinit, luând-o la pas, iar gâfâielile mele

chinuite străpungeau liniştea de aici. Nu-i vedeam chipul.

— Tezeu? l-am strigat.

Am sperat că dacă Fedra şi Hipolit se aflau pe undeva prin preajmă, mă vor auzi şi vor afla că e şi el aici.

S-a întors. Îl văzusem înflăcărat de câte un scop glorios, îl văzusem cuprins de valul victoriei, când ieşise din Labirint, îi văzusem chipul scăldat de o intimitate tandră, care nu îmi închipuisem vreodată că ar putea fi falsă. Însă niciodată nu-l mai văzusem distrus. Cu chipul veşted, prăbuşit.

— Nu te uita, m-a avertizat.

Nu l-am înţeles. Am crezut că nu vrea să-i văd slăbiciunea.

Nu am întors privirea.

În nopţile ce au urmat, imaginea pe care am văzut-o nu m-a părăsit nicidecum, oricât de mult m-am rugat şi am implorat să-mi dispară din gând.

35 FEDRA

La început, mi se pare că Hipolit nu înţelege. Cuvintele mele au fost destul de clare, însă bănuiesc că nu se aştepta la asta, aşa că îmi slăbesc strânsoarea în care-i ţin braţul şi fac un pas în spate, ca să-i acord o clipă să cuprindă cu gândul noua noastră libertate şi fericirea care ne e acum atât de la îndemână.

Chipul lui însă... Mă uit la chipul lui şi se schimonoseşte, nu de bucurie, ci de altceva. În mine prinde să se înalţe, precum o spiralã, frica.

— Ştiu că te preocupă tatăl tău, încep eu, încercând să-i liniştesc îngrijorările. E firesc...

— Nu mă preocupă tatăl meu, spune el în cele din urmă. Mă preocupi dumneata, regină Fedra. Mă tem că ţi-ai pierdut cu totul uzul raţiunii.

Împietresc. Nu aşa mă aşteptam să fie. Crezusem că va fi uimire, poate chiar şi agonia nehotărârii în timp ce se luptă cu trădarea, dar chiar şi asta nu anticipasem că va dura prea mult. La urma urmei, eu am avut nevoie doar de câteva clipe în Creta, în urmă cu atâţia ani, ca să aleg să-l urmez pe Tezeu şi să sfidez tot ce era sacru pentru tatăl meu. Abia dacă a fost, de fapt, o decizie. Hipolit de ce arată acum atât de trist, atât de furios, atât de... scârbit?

Începe să mă furnice pielea. Nu se poate. Ca prin vis, îmi silesc buzele uscate să se mişte şi vorbesc din nou.

— Ce treabă are iubirea cu raţiunea? îl întreb, cu un glas spart.

El scutură vehement din cap şi se îndepărtează de mine.

— Te-am privit ca pe o mamă aici, la Atena, şopteşte el.

Ruşinea, fierbinte şi stacojie, mă inundă. Am zburat încoace pe aripile iubirii, având încredere că ne vor purta pe amândoi departe. Imaginea de odinioară a lui Icar îmi licăreşte în minte. Mă simt bătrână, ridicolă, cum stau aici. Sunt o nechibzuită care ar fi trebuit să ştie mai bine de atât, iar dintr-odată nu-i mai pot suporta prezenţa, la fel cum nici el nu o mai suportă pe a mea.

Tresare de scârbă, de aversiune faţă de mine.

Iar acum văd atât de limpede lucrurile. Iubirea pentru el, pe care am preţuit-o într-atât, a fost întocmai cum a spus: o nebunie.

Trece brutal pe lângă mine, dar eu nu-l urmăresc cu privirea. Sunt înlemnită. Dacă mă mişc, atunci înseamnă că e adevărat ce se întâmplă. Dacă fac un singur pas, e un pas spre un viitor care a luat-o brusc la vale şi nu am nicio speranţă să mai recapăt vreodată controlul asupra lui.

În fiecare zi, de câteva luni întregi, am visat să fug împreună cu Hipolit. De ce mi-am pus eu, Fedra din Knossos şi Atena, speranţele într-un bărbat? Când ar fi trebuit să văd că ceea ce îmi doream, de fapt, cu adevărat era pur şi simplu să evadez.

Acum nu mai pot să păşesc înapoi în cealaltă viaţă. Las gândurile să-mi gonească prin minte – nevasta lui Tezeu, o regină singuratică, o mamă pentru nişte copii pe care abia dacă-i cunosc. Nu asta era viaţa pe care trebuia s-o am, ştiu lucrul acesta cu toată ferocitatea pe care am confundat-o cu iubirea.

Dar ce e de făcut acum? Hipolit e tânăr, iar tinerii sunt repeziţi şi impetuoşi. Ar trebui să ştiu. Panica din ochii lui... pun rămăşag că nimic din viaţa lui simplă nu l-a pregătit pentru un asemenea moment. Înţeleg acum că, desigur, nici măcar nu a bănuit ce sentimente îi port. Nici pentru o clipă. Sinceritatea nu i-ar îngădui să-şi închipuie că altcineva şi-ar putea ascunde adevărul din suflet în faţa lui.

Sinceritatea lui. Sinceritatea lui simplă şi virtuoasă, îmi duc mâna la gură, gura mea nesăbuită, care lăsase să se reverse un asemenea dezastru.

Hipolit nu va ţine ascunsă povestea asta nici măcar o clipă. De îndată ce-l va vedea pe tatăl său, îi va povesti – e la fel de sigur ca faptul că noaptea vine după ziuă.

Numai zeii ştiu ce a făcut Tezeu cât a cutreierat lumea, în anii căsniciei noastre. Însă dacă aude că am lăsat să-mi treacă prin minte fie şi cel mai mărunt licăr al atracţiei faţă de alt bărbat – şi nu orice bărbat, ci fiul lui... Deodată, mă cuprinde groaza. Văd negru în faţa ochilor, îmi pierd echilibrul, mă clatin şi mă agăţ de peretele aspru al grajdului, ca să rămân în picioare.

Trebuie să-l opresc. Trebuie să-l opresc pe Hipolit, să-l implor să mă protejeze. El nu înţelege nesinceritatea, ştiu asta, dar înţelege mila. E blând până în adâncul fiinţei sale. Dacă mă arunc la picioarele lui, născocesc o poveste cum că m-ar fi cotropit nebunia – că n-a fost decât o sminteală de moment. Sau că i-am jucat o festă ori că i-am pus la încercare loialitatea în vreun fel. Dacă ar şti ce-o să-mi facă tatăl lui – n-are cum să-şi închipuie singur, nu e capabil să-şi imagineze aşa ceva dacă îi spun, cu siguranţă nu mă va lăsa pradă furiei lui Tezeu. Dar dacă nu-i e milă de mine, cum rămâne cu copiii mei? îmi amintesc prea bine de ruşinea pe care o mamă adulteră a abătut-o asupra familiei noastre. Acum şi copiii mei vor suferi?

Îmi simt picioarele vlăguite sub mine, dar trebuie să fug. Să fug ca să-l prind din urmă. Mă împleticesc până la uşă, dar a dispărut – poate să fie oriunde pe dealuri. Dacă a luat unul dintre caii de pe păşune, poate să fie deja la leghe distanţă.

Mă uit în jurul meu, copleşită de confuzie şi teroare. Poate dacă fug înapoi la palat, la Ariadna, reuşim să plecăm împreună? Am pus-o şi pe sora mea în primejdie, înţeleg acum. Fiindcă dacă Tezeu se întoarce, iar ea se întâlneşte cu el înaintea mea... N-a avut nicio remuşcare s-o lase pe Ariadna să moară o dată, la urma urmei. Eu am adus-o în furtuna iminentă a mâniei lui, aici, departe de protectorul ei nemuritor; e singură şi vulnerabilă din pricina mea.

Smulg o bucată de papirus de pe o poliţă aflată pe peretele grajdului. Un inventar al cailor; nu mă interesează să-l citesc. Dar dacă Hipolit vine mai întâi

la grajduri, pot să-i las o scrisoare, prin care să-l implor să-mi cruţe viaţa.

Apuc doar să-i scrijelesc numele pe papirus, apoi mă opresc, îl mototolesc în pumn şi-l vâr sub cingătoare. O scrisoare, dacă va fi găsită, mă va condamna mai abitir decât ar putea s-o facă vreodată vorbele lui Hipolit. Mai bine am să ard papirusul.

Mă întorc afară, întorcând capul ba spre priveliştea palatului îndepărtat, ba spre cea a dealurilor din zare şi a pădurii ameninţătoare din apropiere. Unde să mă duc? Ce să fac? îmi vine să mă sfâşii în bucăţi, să-mi jupoi singură pielea – şi odată cu ea, umilinţa şi durerea care mă înnebunesc.

Mă gândesc pentru o clipă că am putea să fugim împreună, eu şi Ariadna, că aş putea s-o găsesc chiar acum. O să iau eu în mână vâslele corăbiei sale dacă e nevoie, orice ca să scăpăm de aici.

Însă e prea târziu. Deja e prea târziu pentru mine. Fiindcă aud sunetul care mi-a vârât groaza în suflet de fiecare dată când a răsunat peste câmpia netedă a Atenei, de la prima plecare a lui Tezeu.

Întâi, nota prelungă a unei singure goarne, căreia i se alătură apoi încă una şi încă una, până când un cor triumfător răsună între zidurile de piatră care ne prind aici în capcană. Anunţând sosirea în siguranţă a regelui.

Tezeu s-a întors. Am pierdut prilejul să scap.

Pe faţă îmi lunecă lacrimi şi un scâncet crud pe care nu-l recunosc îmi scapă din gâtlej. Hipolit nu-i de găsit. Ar putea fi deja la palat, gata să le spună tuturor.

Într-o direcţie se găsesc văile pustii şi munţii de dincolo de ele. Dacă fug într-acolo, o să fiu sfâşiată de fiarele sălbatice. Sau Tezeu şi Hipolit o să urce pe cai şi-o să vină după mine. N-o să mă las vânată ca o creatură neajutorată, pitindu-mă după vreun bolovan şi ascultând bocănitul copitelor. În cealaltă direcţie, palatul se înalţă din stâncă şi nu-mi pot îngădui să mă gândesc ce m-ar aştepta acolo. Speranţele mele intime, visurile nesăbuite pe care le-am lăsat să se dezlănţuie, expuse în faţa lumii, afişate spre dispreţul şi judecata tuturor celor peste care am domnit până acum. Vai, ce s-ar mai bucura de ruşinea mea. O femeie decăzută e cea mai dulce distracţie pe care o cunosc; am mai văzut asta şi în Creta. N-o să las să mi se întâmple aşa ceva.

N-am unde să mă duc. Preţ de o clipă, mă gândesc să mă ascund sub paiele din grajd, ca o fetiţă care se crede în siguranţă dacă strânge numai din pleoape suficient de tare. Însă eu ştiam de când eram copilă că nu există apărare împotriva unui monstru.

Un lucru din grajd îmi atrage atenţia. Trag aer în piept, adânc şi tremurând, şi încerc să-mi vin în fire destul cât să gândesc. Ce am văzut ar putea să fie singura mea speranţă de scăpare din coşmarul acesta pe care mi l-am adus singură pe cap...

Arunc o privire spre dumbrava deasă din faţa grajdului. Groaza care m-a mistuit începe treptat să se topească acum, înlocuită de ceva mai statornic. Ceva

mai sigur.

O cale de scăpare. E singurul lucru la care mai pot spera acum.

36 ARIADNA

Mai întâi am auzit pârâitul funiei. Copacii erau întunecaţi, iar un vânt liniştit le înfoia ramurile, făcându-le frunzele să fluture. Numai o formă se legăna în spatele lui, diferită de celelalte. El a întins braţul să mă oprească, dar eu am mers mai departe, de parcă ar fi fost un vis.

Faţa ei era umflată. Înnegrită. M-am răsucit pe călcâie de îndată ce mi-am dat seama ce privesc, însă imaginea surorii mele – dezolantă şi rigidă în laţul funiei ce atârna de ramura de deasupra – îmi era deja arsă pe retină.

— Hipolit, a gemut Tezeu. Biletul ei îl pomeneşte pe Hipolit.

— Dă-o jos, am şuierat.

Îi vedeam trupul greu, legănându-se dezgustător, şi nu puteam suporta.

— Fiul meu, a spus. El a făcut asta.

Cu coada ochiului, am văzut cum se apropie de noi alte siluete. Bărbaţi tineri, grăjdari probabil. Nu Hipolit.

— Dă-o jos, am spus din nou.

Am văzut cum li s-au schimonosit chipurile când au înţeles ce privesc, îngheţaţi o clipă de şocul descoperirii. Apoi unul dintre ei s-a căutat la brâu după un cuţit, s-a apropiat de copaci, cu ceilalţi în urma lui.

Nu i-am privit.

Tezeu se învârtea de colo-colo, smulgându-şi părul din cap.

— Ce vrei să spui? m-am silit să întreb, luptându-mă cu groaza neagră ce ameninţa să mă cuprindă cu totul. Hipolit i-a făcut asta? Cum aşa?

A scrâşnit din dinţi.

— Îl pomeneşte în scrisoare. Hipolit, asta scrie. Biata mea, nevinovata mea Fedra. N-a găsit tăria să scrie ce i-a făcut, însă eu ştiu.

În spatele meu, pârâitul funiei încetase. M-am îmboldit să mă uit din nou. Cu o blândeţe care m-a făcut să mă simt recunoscătoare în mijlocul acestui coşmar, grăjdarii i-au luat trupul în braţe, lăsând-o uşor pe pământ, în timp ce funia retezată flutura grotesc în adierea vântului.

— Ce ştii? am întrebat eu dintr-o suflare.

— Ştiu ce fac bărbaţii, a răspuns, cu o notă sumbră în glas.

M-am convins să despăturesc scrisoarea, mi-am convins mâna s-o ţină nemişcată şi ochii să se concentreze pe buclele elaborate ale scrisului ei copilăresc.

— Scrie... scrie doar numele lui, am zis. Nu că i-ar fi făcut ceva.

Tezeu a scuturat din cap. Am văzut cum îi mocneşte furia în ochi, pârjolind disperarea.

— Nu a putut să scrie, nu a putut să numească ce i-a făcut, dar sigur a făcut-o.

Altfel de ce... altfel de ce ar fi luat ea o funie din grajd, ca să facă una ca asta...?

Am lăsat capul în jos. Nu voiam s-o trădez, dar nu puteam să-l las să creadă că fiul lui e un monstru.

— Îl iubea, am şoptit. Şi cred că el nu simţea la fel. Şi probabil i-a spus. Asta e tot.

Am închis ochii, nevrând să-i văd reacţia.

— Ha! a scuipat el.

Am deschis ochii, uluită.

— Ariadna, tu nu cunoşti bărbaţii. Bineînţeles că a pângărit-o; Fedra n-ar fi făcut aşa ceva dacă n-ar fi scos-o din minţi. Ştiu asta.

Oare avea dreptate? Oare Fedra îi spusese că îl iubea, iar el înţelesese din asta că putea face tot ce poftea? Oare legământul lui de castitate fusese doar o faţadă, genul de minciună pe care ar fi spus-o tatăl lui ca să facă o femeie să-l creadă nevinovat, când de fapt era un animal cu sângele fierbinte? Oare Fedra se gândise mai bine la planul ei, oare încercase zadarnic să-l respingă?

Din câte îmi povestise Fedra despre Hipolit, nu credeam aşa ceva. Nu puteam să împac imaginea tânărului timid pe care-l întâlnisem pentru un scurt moment în curte cu ceea ce spunea Tezeu. M-am temut că îşi judecă fiul după propriile standarde.

— Tezeu, fiul tău nu îţi seamănă, am spus, şi nu-mi păsa dacă vorbele mele păreau brutale. Fedra nu a scris nimic care să sugereze ce zici tu. Îţi spun, îl iubea şi avea de gând să-i mărturisească astăzi.

— Atunci el a luat-o ca pe o invitaţie! a mugit Tezeu.

— De ce? am strigat şi eu. Când a răpit fiul tău vreo femeie, a luat-o cu el şi a lăsat-o făcută fărâme, fără să privească înapoi? A învăţat de la mama lui, nu de la tată!

Tezeu a scuturat din cap.

— Eşti la fel de naivă ca atunci când te-am lăsat pe Naxos.

Acum îmi clocotea mie furia în vene. Eram bucuroasă; orice, numai nu hăul care simţisem că se cască în mine când am văzut trupul spânzurat al surorii mele.

— Tu eşti cel naiv, i-am şuierat. Orb la tot ce se petrece în jurul tău. Fedra a petrecut atâţia ani nefericiţi alături de tine; mă bucur că ai fugit şi m-ai părăsit. Aş fi preferat să putrezesc pe plaja aia decât să mă mărit cu tine. Mi-aş dori doar să o fi putut salva şi pe ea.

A pornit spre mine. O clipă am crezut că mă va lovi, în schimb m-a împins la o parte din drumul lui, trecând valvârtej pe lângă trupul neînsufleţit al Fedrei şi plecând departe de noi toţi.

Grăjdarii se zgâiau la mine. Cel care o dăduse jos a dat să spună ceva, dar părea să nu-şi poată găsi cuvintele.

— O puteţi duce înapoi la palat? am întrebat.

Mă ustura faţa şi glasul mi-era firav.

Tânărul a încuviinţat din cap; a făcut un pas înainte, de parcă ar fi vrut să mă aline, apoi s-a răzgândit.

— O ducem, mi-a promis. Dar Tezeu...

— Trebuie să-l avertizaţi pe Hipolit, am spus eu, mecanic. Spuneţi-i ce crede tatăl lui despre el, ziceţi-i să fugă.

Pe chipul tânărului era întipărită groaza.

— Hipolit călăreşte pe plajă, a spus.

— Încotro e plaja? am întrebat.

Am ştiut dinainte să răspundă.

— E încotro a pornit Tezeu.

Băiatul îşi frângea mâinile. Nu putea fi cu mult mai mare decât era Fedra când am plecat eu din Creta.

— Luaţi-i trupul, i-am spus şi am luat-o din nou la fugă.

Ploaia a început să se prăvălească din cer, care căpătase acum o nuanţă înfiorătoare de galben. Sub tălpile mele care-l izbeau ca nişte ciocane, pământul părea să se cutremure, un huruit grozav ce răzbătea dinspre stânci, când am ajuns la plajă; o fâşie lungă şi pustie de nisip, sub cerurile monstruoase. Departe de tot, vedeam o siluetă tânără călare, iar făptură masivă gonea cuprinsă de panică, galopa dezlănţuită spre Tezeu, care stătea în mijlocul plajei, cu braţele întinse către mare.

— Măreţ tată, Poseidon, urla el peste mugetul valurilor. Răzbună-mi soţia nevinovată; pedepseşte-mi fiul demn de dispreţ pentru nelegiuirea sa depravată!

Marea clocotindă s-a umflat, de parcă i-ar fi auzit rugăciunea. Armăsarul necheza frenetic, disperat, izbind cu copitele în nisip, destul de aproape de-acum cât să văd spuma la botul animalului şi panica din ochii lui Hipolit în timp ce trăgea de hăţuri.

— Tezeu, opreşte-te! am urlat cât mă ţineau plămânii.

Simţeam gustul sângelui în fundul gâtlejului.

— Greşeşti, Tezeu, nu face asta!

Era prea târziu; era foarte departe de mine, pierdut în setea lui disperată de răzbunare.

Un val s-a înălţat în spatele tânărului călăreţ şi al calului său îngrozit; un perete uriaş de apă verde. I-a izbit pe amândoi, făcând calul să-şi frângă picioarele. S-au rostogolit în muntele agitat de apă, un amalgam de braţe şi picioare zdrobite. Acolo unde stăteam eu, apa îmi şuiera la glezne, un şoc rece pe piele. Forţa apei îl răsturnase pe Tezeu la pământ, dar în clipa când valul a fost supt înapoi în mare, s-a ridicat gâfâind în capul oaselor.

Hipolit zăcea frânt, prins fără speranţă în curelele de piele ale hăţurilor. Calul zăcea nemişcat, puţin mai departe. Sub amândoi se întindea o pată închisă la culoare.

Norii s-au împrăştiat, iar cutremurarea pământului s-a oprit; furia lui Poseidon

se mistuise.

Cu doar câteva ore în urmă, o îmbrăţişasem pe Fedra la piept. Fusese rigidă şi neclintită în braţele mele, însă totodată atât de plină de viaţă şi hotărâre. Ce s-o fi schimbat înlăuntrul ei? Pasiunea şi vitalitatea, scurse amândouă prin laţul unui ştreang pe care l-a legat chiar ea.

Care era adevărul? Oare Hipolit chiar făcuse ce presupunea Tezeu şi se dovedise a nu fi cu nimic mai bun decât tatăl lui cel hoinar, prăduitor şi amăgitor? Sau pur şi simplu o refuzase, aşa cum îi spusesem Fedrei că se va întâmpla? Orice s-ar fi petrecut între ei era pierdut acum, cunoscut doar de ei doi.

L-am lăsat pe Tezeu în locul unde stătea, nemişcat, uitându-se lung la băiatul stâlcit în ghearele morţii. Nu mai existau cuvinte; nu mai aveam nimic să ne punem.

La palat, o hărnicie tăcută era în toi. Femeile se apucaseră deja să spele trupul Fedrei, s-o ungă cu uleiuri şi s-o pregătească de îngropăciune. Ochii îmi ardeau de lacrimile ce nu voiau să cadă, iar gâtul mi-era prea uscat şi iritat ca să vorbesc, însă am reuşit să rostesc cu greu că şi Hipolit a murit. Am înclinat capul ca să nu fiu nevoită să le văd chipurile. Mi-am luat pruncul în braţe şi m-am lăsat cutremurată de suspinele pe care nu le puteam elibera. Voiam să plec înainte să se întoarcă Tezeu; nu mai voiam să rămân în Atena nici măcar o noapte.

Nu ştiu cum am petrecut călătoria înapoi, mută sub cerul înstelat. Îmi doream numai să fiu acasă, să nu fi venit niciodată aici. Când am acostat la Naxos, am ţinut capul jos, incapabilă să privesc în jur, în caz că aş fi văzut chipul lui Dionysos şi aş fi citit pe el reproşul – sau, mai rău, un memento al faptului că el îmi spusese adevărul, şi anume că din călătoria asta nu putea ieşi decât un dezastru.

Îi cunoşteam statura, forma umărului lângă umărul meu, senzaţia braţului său pe spinarea mea. Chiar şi aşa, nu am ridicat capul. Îmi doream ca lumea să revină la ceea ce fusese înainte ca Fedra să vină încoace, înainte să ştiu lucrurile acelea.

A păşit alături de mine, fără să spună nimic. Când Tauropolis s-a mişcat şi s-a foit şi a plâns, l-a luat în braţe şi l-a liniştit. A rămas cu braţul în jurul meu, dar nu a încercat să mă forţeze să vorbesc înainte ca, după multă vreme, să-l privesc în faţă.

Expresia lui era atât de familiară, atât de neschimbată. Nici urmă de zeul sălbatic al pădurii nu ardea în fundul ochilor săi. Nu era nimic acolo decât căldură, dragoste şi grijă. Abia atunci m-au podidit lacrimile şi am plâns – cu suspine prelungi şi dureroase, care îmi făceau oasele să se zgâlţâie şi îmi înăbuşeau aerul din plămâni.

PARTEA A PATRA

37

Soţul meu m-a lăsat să vorbesc fără să mă întrerupă, m-a lăsat să-i spun tot ce s-a întâmplat. S-a mulţumit să mă asculte. Apoi m-a lăsat să dorm, un somn lung şi greu, din fericire, lipsit de vise.

A doua zi, m-a condus înapoi pe plaja unde ne plimbam întotdeauna înainte, în vremuri mai vesele.

— Dacă aş fi ştiut ce o să se întâmple, nu te-aş fi lăsat să te duci, a spus.

— Nu contează, am răspuns eu, scuturând din cap.

M-a privit cu atenţie.

— Ai fost în poiană în noaptea aceea.

Oare ştiuse în tot acest timp? Am încuviinţat din cap.

— Te-a înfricoşat? a întrebat. Ţi-e teamă încă? De-asta te fereşti de mine acum?

Îmi înconjuram corpul cu braţele, parcă pentru a mă împiedica să mă prăbuşesc. Nu-mi dădusem seama că mă feream de el, dar acum am înţeles că asta făceam.

Nu a aşteptat un răspuns.

— Ştiu că poate părea... a început el, căutând cuvântul potrivit, un olimpian confuz pentru o clipă. Tulburător, a completat apoi. Pentru cineva din exterior, poate părea ceva barbar.

M-am întrebat cum de devenisem cineva din exterior. Credeam că formăm un cerc desăvârşit, el şi cu mine, cu copiii noştri strânşi în îmbrăţişarea noastră protectoare. Când se îndepărtase de noi? Şi cum de nu observasem?

— Riturile sângelui, a spus, iar vocea i-a zăbovit asupra cuvintelor, savurându-le ca pe un vin rafinat.

Mi-a aruncat o privire şi mi-a văzut repulsia din ochi.

— Nu e un dans al morţii ce facem noi, a spus.

Acum glasul i-a devenit mai sincer, iar degetele lui s-au încleştat în jurul braţului meu.

— Iedul... moare ca să poată trăi. Ca să-l pot readuce la viaţă. Mi-aş dori să-ţi pot explica, Ariadna, mi-aş dori să poţi vedea!

Arăta din nou ca un puştan – zeul tinerel care sărise de pe corabie cu ani în urmă, cu delfinii care se năpusteau sălbatic în valuri în urma lui –, atât de plin de veselie şi de o exultare ce părea nevinovată.

— Dintre toţi zeii, cu toate trucurile lor – tunete, sandale zburătoare, arcuri de argint şi tot restul –, care dintre ei poate ţine moartea în mâini şi o poate transforma la loc în viaţă? Care dintre ei poate reînnoi ceea ce se destramă în

fum rece în faţa ochilor şi poate să-i redea suflul vieţii, cald şi viguros? Numai eu, Ariadna, numai eu mă aflu la cumpăna aceea fragilă dintre viaţă şi moarte. Numai eu mă pot avânta chiar în clipa în care viaţa se scurge din trupul cald încă, pentru a o reda fiinţei sale întregi şi vioaie, de parcă nu s-ar fi stins niciodată.

Imaginea Fedrei, legănându-se încet şi greoi de o creangă, a pâlpâit între noi pentru o clipă.

— Nu pot s-o fac după ce trupul se răceşte, a recunoscut el. Când sufletul s-a dus de tot şi e pe drum spre Hades, nu pot să-l smulg înapoi. Abia în clipa finală, când ultima pulsaţie a vieţii continuă să curgă, abia atunci pot să-i abat cursul. Dacă aş putea să mai iau înapoi vreun suflet din regatul acela umed şi rece, crede-mă, Ariadna, că ţi-aş aduce-o înapoi pe sora ta. Asta nu se poate, altfel aş face asta pentru tine.

L-am crezut. Şi măcar pentru asta m-am bucurat.

— Dintre toţi olimpienii, numai eu am puterea asta, a zis din nou. Este o măreţie pe care ei nu o pot pretinde. Iar adeptele mele, menadele... pentru ele, e ceva dincolo de orice închipuire. Le aduce aici în cete mai numeroase ca oricând. Pe măsură ce se va răspândi vestea că Dionysos poate aduce morţii înapoi la viaţă, vor veni la mine cu miile...

S-a oprit. Ştiam că privea mai departe de mine, la altarele fumegânde, la sacrificii şi rugăciuni şi cântece, în fiecare cetate măreaţă care răsărea în lumea largă, dincolo de insula noastră. Era o ispită grozavă, într-adevăr. Nu aveam destulă putere cât să-i arăt că e pură înşelătorie. Se vor aduna toate să-l slăvească pe Dionysos, în speranţa că el le va aduce morţii înapoi, ştiam asta. Însă surorile şi fraţii lor iubiţi, scumpii lor fii şi fiice, dragii lor părinţi vor rămâne sub privirea neînduplecată a lui Hades. Tot ce le putea oferi soţul meu era un ied reînviat, îmbinat la loc la câteva clipe după ce îl sfâşiaseră cu mâinile goale.

Odinioară, poate, i-aş fi spus toate astea. Însă ceva mi-a spus că acum nu va voi să audă aceste lucruri de la mine. La fel ca Fedra, care rămăsese impasibilă, în vreme ce eu îi spuneam adevărul nedorit.

Nici nu ştiam de unde să încep.

— Nu mi-a plăcut, am zis cu glas subţire.

Moale. Fără rost.

— Atunci să nu ne mai urmăreşti şi altă dată, a răspuns, fără vreo notă de asprime în glas.

L-am lăsat să mă ajute să mă ridic în picioare. Ne-am întors împreună acasă, unde copiii noştri se jucau. Eram unul lângă altul, iar el poate credea că suntem la fel de apropiaţi ca întotdeauna. Însă eu ştiam că între noi s-a căscat un hău şi nu credeam că îl va mai putea traversa vreodată.

Nu eram sigură nici măcar că aş vrea să încerc.

Pe Naxos, viaţa mergea mai departe. Bucuria simplă a existenţei noastre era distrusă, dar am găsit că era surprinzător de uşor să continui ca înainte. Dionysos şi cu mine râdeam în continuare, stăteam de vorbă în continuare, deşi niciodată despre ceea ce văzusem sau despre zei. Copiii creşteau în continuare. Menadele cântau zi de zi sub razele soarelui şi urcau legănându-se în munţi, la adăpostul întunericului.

Dionysos venea şi pleca, aşa cum făcuse întotdeauna, dar eu nu-i mai ceream acum poveşti despre ce a văzut şi a auzit. Nu mai tânjeam după veşti de dincolo de mare. Nici nu mă mai oboseam să întreb de ce nu se gândea niciodată să mă ia cu el.

Dispoziţia i se luminase; măcar atât era limpede. Noua sa putere îi aducea adepte, aşa cum anticipase, şi nu mai părea să se întoarcă din călătorii îmbufnat şi cu toane. În schimb, se întorcea ca Dionysos cel de altădată – sprinten şi mereu vesel.

Uneori, în orele liniştite ale nopţii, deschideam ochii în întuneric şi vedeam chipurile acelea din poiană, contorsionate şi cu ochii goi, auzeam geamătul sinistru al cântecului lor. Pe fundal, Fedra se legăna în ştreang, cu mugetul mării în depărtare. Apoi mă trezeam şi ieşeam în ceaţa care se învolbura pe plajă înaintea zorilor şi mă plimbam încolo şi încoace, până când soarele răsărea şi stingea imaginea.

La lumina limpede a zilei, puteam găsi argumente raţionale. Ritualul lor nu făcea niciun rău – animalul trăia mai departe nevătămat, şi până dimineaţa totul era bine. Nu vedeam nicio urmă de cruzime la menade, în vreme ce cutreierau ziua pe câmpurile noastre. Mă întrebam dacă asta nu cumva contribuia la blândeţea lor. Ritualul dădea o formă înfricoşătoare furiei şi durerii care le conduseseră pe atâtea dintre ele încoace; noaptea urlau şi dansau în frenezia aceea însângerată, astfel încât la lumina zilei să poată trăi senine. Dionysos nu îi adusese înapoi pruncul Eufrosinei; oasele fiicei sale zăceau încă acolo unde murise, singură-singurică, fără să-i audă nimeni plânsetele. Când îmi imaginam lucrul acesta, înţelegeam că se poate găsi o oarecare satisfacţie în urletul acela comun de extaz visceral, în timp ce sfâşiau piele şi muşchi ca să ajungă la inima încă bătând a creaturii, pierdute împreună în nebunie, zbierându-şi durerea şi frustrarea. Cine eram eu, mamă a cinci copii sănătoşi, ca să judec suferinţa altei femei? Poate cultul soţului meu era un antidot la aceste pierderi, purtate altfel în tăcere.

Am găsit un fel de pace, eu, Dionysos şi menadele, întorceam hotărâţi privirea şi navigam spaţiile stânjenitoare într-o tăcere neîndemânatică, fără a recunoaşte ce evitam şi de ce. Mergea bine aşa. Însă eu respiram mai uşor când era plecat, când îmi puteam revendica plajele şi pădurile şi tăcerea calmă, sub lumina lunii mari şi argintii.

Însă problema celor din Argos îl tulbura încă pe Dionysos. Încă spumega de

ranchiună faţă de făţarnicul său frate vitreg, care îşi păstra poziţia împotriva cultului vinului.

— Nu mă surprinde însă, i-am spus într-o seară, când se plângea din nou de sfidarea neclintită a cetăţii Argos.

Parfumul iasomiei venea în valuri, dens şi senzual, dinspre inima insulei, plutind în aer peste valurile leneşe. Dionysos nu părea să observe frumuseţea locurilor în care ne aflam. Pe vremuri, se delecta cu ea când se întorcea de pe câmpii deşertice sau din oraşe împuţite. Lăsa capul pe spate şi inspira aerul proaspăt şi curat al insulei Naxos şi se declara sătul şi mulţumit, îmbătat de briza parfumată. Acum dădea şuturi în nisipul de la picioare, încercând să scoată o piatră înfiptă adânc în pământ. O încruntătură îi zbârcea fruntea perfectă.

— Ce nu te surprinde? Aroganţa sau nesupunerea lui? a bombănit el.

— Oricare. Amândouă. Oricare.

Am privit cum degetul lui mare loveşte piatra. Un muritor ar fi tresărit, şi-ar fi luat laba piciorului în mână, ar fi ţopăit într-o pantomimă a durerii. O vânătaie s-ar fi deschis ca o floare lividă, verde cu galben, pe pielea lui. Dionysos a ţintit iar şi a lovit. O crăpătură subţire, cât un fir de păr, a crescut în zigzag pe suprafaţa aspră a pietrei.

— Orice bărbat care etalează un asemenea scut nu poate înţelege ce înseamnă respectul.

Ori de câte ori Dionysos îl aducea în discuţie pe Perseu, eu mă gândeam la Meduza. Vedeam sabia grozavă a eroului cum sfârteca aerul, sclipind în lumina soarelui, în vreme ce el înclina privirea spre reflexia ei din scutul său ca o oglindă şi ţintea spre grumazul ei vulnerabil. Meduza, care avusese un singur păcat, şi anume mândria ridicolă faţă de părul ei minunat. Mă gândeam la chipul ei desfigurat, contorsionat şi monstruos, fixat acum într-un urlet nesfârşit şi mut pe acelaşi scut. Se spunea că statui îngheţate din piatră sunt înşirate de-a lungul zidurilor ce înconjoară Argos; toate surprinse pentru totdeauna în grimasa lor de teroare din clipa când Perseu i-a arătat acel disc teribil fiecărui nelegiuit sau păcătos sau duşman nefericit care-l jignea.

— Povestea Gorgonei te nemulţumeşte, a remarcat Dionysos. De ce te dezgustă atât de tare?

Când discutaserăm prima dată despre Pasifae şi Semele, îmi citise cu uşurinţă pe chip sentimentele. Ştiuse cum mă simt, fiindcă şi el simţea la fel. Acum de ce nu ştia?

— Meduza a fost prefăcută în monstru ca să plătească pentru fărădelegea lui Poseidon, i-am reamintit. Acum un bărbat se făleşte cu capul ei, înfiorător şi grotesc, ca să-şi pedepsească duşmanii. Toată lumea se fereşte de ea. Însă altarele lui Poseidon sunt încă pline de ofrande fumegânde.

— Perseu s-a folosit de Meduza, la fel cum tatăl tău s-a folosit de Minotaur, a spus Dionysos încet.

Am întors capul, surprinsă. Deci îşi amintea. M-a luat de mână, iar palma lui era caldă şi uscată. Am simţit cum spaţiul dintre noi se micşorează puţin.

— Minos şi-a primit pedeapsa la o curte îndepărtată, unde străinii au făcut dreptate. Nu ar fi trebuit să fie aşa. Eu ar fi trebuit să fac dreptate – să-i pedepsesc şi pe el şi pe Tezeu deopotrivă – pentru ceea ce au făcut.

Niciodată nu mai tânjisem după răzbunare; era suficient doar să fiu eliberată de amândoi. Mă întrebam dacă Meduza mai putea gândi şi simţi cu capul retezat, fixat pentru totdeauna pe scutul cuceritorului său, spre a-i aduce gloria şi victoria oriunde s-ar afla. Ce răzbunare i-ar potoli setea? Ce ar fi de ajuns ca să-i astâmpere furia încinsă, care trebuie că o consuma clipă de clipă, dacă vedea cum o afişează Perseu ca pe un trofeu şi cum face oamenii să se cutremure la picioarele lui, şi nu la ale ei?

— Ce gâlceavă ai avut tu cu regele Cretei sau cu prinţul Atenei? am întrebat. Nu ţi-au greşit cu nimic. Tezeu m-a adus aici şi aşa m-ai găsit tu, aşa că poate ar trebui să-i fim recunoscători, am zis eu râzând, cu un glas ce mi-era străin. Însă Perseu... Perseu e fratele tău mai mic. Ai dreptate; ar trebui să te respecte. Şi cine ar fi mai nimerit să-l pedepsească, dacă nu tu?

Era o minciună. Nu-mi păsa deloc că Perseu interzicea cultul lui Dionysos. Fie ca iezii din Argos să trăiască nestingheriţi, mă gândeam. Însă îmi plăcea ideea că Dionysos i-ar putea aduce puţină umilinţă lui Perseu. Dacă ar putea să-i ia scutul acela respingător, poate să-i aducă în cele din urmă liniştea fecioarei monstruoase...

Şi-a strecurat degetele printre ale mele. Când zâmbea, simţeam cum lucrurile se aşază uşor la locul lor.

— Dacă am merge într-o aventură în Argos? a sugerat el, iar în ochi i se citea o veselie veche. Spuneai că vrei să mă însoţeşti în călătoriile mele, iată că acum e momentul. Poate i-am arăta ce le refuză supuşilor săi prin interzicerea riturilor mele.

Nu l-am întrebat ce vrea să spună. Însă m-am învoit oricum pe loc. Aşadar, cum pot să nu-mi asum responsabilitatea pentru ceea ce a făcut?

În noaptea aceea, peste Naxos s-au năpustit furtunile. Cerurile s-au umplut de nori ameninţători, şi Eol a dat drumul vânturilor mânioase peste insulă, care au prins a lovi chiparoşii şi viţa-de-vie, încovoind până şi cei mai semeţi stejari de pe munte, prăvălindu-i cu un zgomot grozav şi făcându-i ţăndări. Fulgerele pulsau ca nişte perdele vii de un alb orbitor, iar tunetele mugeau ca o fiară flămândă.

I-am strâns pe băieţi aproape şi le-am spus poveşti, pe pernele moi pe care le strângeam în jurul nostru. Le-am povestit despre nimfele blânde de pe muntele Nysa, care îl crescuseră pe tatăl lor. Le-am povestit despre hoardele amazoanelor care goneau sălbatice şi libere, care puteau slobozi săgeţi cu o precizie mortală de pe spinarea cabrată a unui cal, şi a căror pricepere la aruncarea suliţei e

neegalată. După o vreme, în pofida ploii violente ce răpăia fără încetare pe zidurile din piatră, copiii au adormit. Când am îndrăznit să-mi eliberez braţele din jurul trupurilor lor mititele, m-am furişat până la fereastra de unde urmărisem de atâtea ori procesiunea lui Dionysos, în timp ce urca pe munte, în noaptea asta, pe Naxos nu se plimba nicio menadă. Poiana era, probabil, pustie. Erau acolo doar copacii şi furtuna.

Da, mă întrebam ce are de gând Dionysos să facă în Argos, dar recunosc că gândurile mele erau leneşe şi vagi. Urma să fie un fel de spectacol al puterii, bănuiam, ca să-şi dovedească superioritatea faţă de fratele lui cel încrâncenat şi încăpăţânat. Ce avea să se petreacă mai exact, nu îmi puteam închipui. Genul acesta de aventură era tipică mai degrabă celorlalţi olimpieni; zeilor pe care Dionysos îi dispreţuise întotdeauna. Nu eram sigură cum avea el de gând să procedeze.

Până în zori, furtuna s-a potolit. Când ne-am trezit, am mâncat smochine cu miere la micul-dejun, în lumina slabă a soarelui, apoi ne-am plimbat pe plajă, inspirând cu putere aerul proaspăt. O zi bună să pornim pe mare.

Copiii erau neliniştiţi că plec din nou – de data asta şi cu tatăl lor. Erau obişnuiţi să mă aibă întotdeauna prin preajmă. L-am lăsat până şi pe Tauropolis; acum era destul de mare cât să se descurce în lipsa mea, în grija menadelor atente.

Mă îndurera să plec. Nu ştiam la ce să mă aştept, dar nu îndrăzneam să-mi expun băieţii priveliştii aceleia de coşmar, cu iezi sfârtecaţi în bucăţi.

— Nu vă faceţi griji, sunteţi pe mâini bune, i-am liniştit eu.

Dionysos i-a legănat în braţe şi i-a sărutat, apoi i-a declarat a fi bravii păzitori ai insulei Naxos, câtă vreme noi eram plecaţi.

Ne-au privit cum ne îndepărtăm, împreună cu cele câteva menade care rămâneau pe insulă. Celelalte veneau cu noi. Blazoanele grozave de iederă atârnau grele pe catarg, iar valurile tivite cu alb scânteiau în soare. Dionysos şi-a strecurat mâna într-a mea. Pentru prima dată de la moartea Fedrei, am simţit un crâmpei de speranţă.

38

Prima clipă când am văzut peninsula Peloponez, mi-a stârnit un oarecare entuziasm. Deplasarea mea dezastruoasă la Atena îmi retezase gustul înfloritor pentru călătorii, însă acum mă bucuram să mă aflu într-un loc nou, într-un loc care nu adăpostea nicio urmă a istoriei mele. Într-un loc nepătat de familia mea şi de ghinionul pe care-l târâm după noi.

Nu am mers direct la cetate. Aici nu aveam să fim întâmpinaţi de rege; ştiam să nu mă aştept la aşa ceva, în schimb, am ancorat corabia într-un golf liniştit, străjuit doar de munţi.

— De aici mergem pe jos? l-am întrebat pe Dionysos, surprinsă.

El a zâmbit.

— Mergem smeriţi, a spus. Nu caut să-l orbesc pe fratele meu cu spectacolul divinităţii mele – nu încă. Pentru un rege, e un bărbat cu gusturi neaşteptat de simple.

Era plăcut să ne aflăm în aer liber, înconjuraţi de parfumul proaspăt al copacilor şi de sarea adusă de briza mării.

— Aşa e când pleci de acasă? l-am întrebat. Fără car, fără zboruri?

— Uneori, a zis el, ridicând din umeri. Dar cea mai bună cale de a vedea lumea este la pas. Zeii pierd atât de multe când trec cu viteza fulgerului prin ceruri sau o iau la galop pe pământ, prefăcuţi în animale. Mie îmi place să cunosc o ţară, să simt diferenţele. Dacă m-ai duce legat la ochi în douăsprezece locuri de pe pământ, ţi-aş spune unde mă aflu numai după cum se simte adierea vântului pe piele.

Destul de uşor când eşti zeu, m-am gândit. Însă deşi iubeam insula Naxos, m-am întrebat de ce nu făcusem asta mai devreme.

Mergeam, poate, de vreo oră când am văzut-o, ameninţătoare în depărtare. O statuie colosală, ce se profila pe cer. Vedeam aurul şi fildeşul sclipind în lumina soarelui. Pe măsură ce ne apropiam, distingeam mai multe detalii. Chipul dispreţuitor, inelul de bucle rigide de sub coroana strălucitoare. Ochii mari, care ne priveau de sus, severi şi reci. Undele vălului de mireasă, sculptate pe spinarea ei. Într-o mână ţinea o rodie imensă sculptată în piatră, cam de mărimea capului meu. Niciodată nu mai văzusem o statuie atât de mare, atât de detaliată şi de glorioasă. Stătea în faţa templului ei: Hera, regina olimpienilor. Persecutoarea soţului meu. I-am aruncat o privire lui Dionysos. Chipul lui era lipsit de orice expresie.

— O capodoperă, nu crezi? a întrebat.

Nu-mi puteam imagina nici cât a costat, nici câte luni de muncă trebuie să fi intrat în făurirea unui asemenea lucru. Numai un rege putea plăti pentru aşa ceva;

numai ocrotitoarea nemuritoare a unei mari cetăţi putea fi cinstită astfel. Bucuria simplă pe care o simţisem pe când mă plimbam prin locul acesta nou începea să se închege ca laptele prins.

Însă nu am avut timp să zăbovesc asupra statuii, fiindcă după ce am trecut de întinderea următorului golf, zidurile cetăţii se înălţau în faţa noastră. De-a lungul crenelurilor, vedeam gărzile cum patrulează. Mi-a tresărit puţin inima, întrebându-mă ce fel de confruntare ne aşteaptă.

Dionysos s-a oprit la poalele zidurilor. Şi-a făcut palmele căuş în jurul gurii şi a strigat: „Perseu!" Ştiam că zidurile nu înseamnă nimic pentru el, că juca un joc în care nu-i arăta fratelui său muritor ce atuuri are, de fapt. Poate că voia să-l tachineze: *Poftim, vin la zidurile tale ca unul dintre voi, însă tu ştii că eu nu sunt aşa. Ai grijă cum te porţi cu mine, fiindcă s-ar putea să ajungi să vezi cât de puternic sunt cu adevărat.*

S-a lăsat liniştea, prea scurtă, înainte ca uşile mari din bronz să se deschidă. L-am cunoscut pe Perseu după coroană şi scutul rotund uriaş, pe care-l purta la şold. Acum era acoperit cu o bucată mare, pătrăţoasă, de pânză purpurie. La fel ca Dionysos, şi el părea că îşi controlează puterea. Gărzile s-au răsfirat în jurul lui, izbind cu suliţele în pământ, la unison, când au luat poziţia de drepţi.

— Dionysos, a spus, iar mie mi s-a părut că simt o umbră de oboseală în glasul lui. Vii iarăşi în cetatea mea. De ce?

— Ce fel de primire îi oferi fratelui tău? a replicat Dionysos, zâmbitor. Eşti un fiu al lui Zeus; cu siguranţă ştii că nu se cade să dispreţuieşti *xenia,* obiceiul nostru sacru?

— Ai mai abuzat şi înainte de ospitalitatea mea, a zis Perseu pe un ton egal. Data trecută ţi-am spus că porţile cetăţii mele îţi rămân închise, şi totuşi iată-te din nou.

Ne-a măsurat pe amândoi cu privirea, oprindu-se când m-a văzut.

— Ţi-ai adus nevasta? a întrebat, surprins.

Dionysos m-a strâns uşor de braţ, ca să-mi dea de înţeles că trebuie să vorbesc. M-am întrebat ce căutăm, de fapt, aici.

— Într-adevăr, eu sunt Ariadna, soţia lui Dionysos, am răspuns.

Perseu a dat din cap curtenitor.

— Îmi cer iertare pentru neobrăzarea mea. Nu vreau să te jignesc, dragă doamnă.

— Atunci de ce ţii porţile închise pentru soţul meu, fratele tău? am întrebat.

Mă aşteptasem să-l dispreţuiesc pe Perseu. Încă un erou după modelul tuturor celorlalţi – fiul unui zeu puternic, învingător al monştrilor, nesăbuit când venea vorba de urmări. Oare se sinchisea vreun pic de soarta Meduzei? Sau doar se bucura de supremaţia pe care i-o acorda capul ei furat? Arăta atât de neaşteptat de blând; nu părea a fi câtuşi de puţin neghiobul lăudăros la care mă aşteptasem.

— Soţul tău ne aminteşte tuturor că sunt, într-adevăr, un fiu al lui Zeus, a

răspuns. Aidoma lui, şi eu m-am născut dintr-o împreunare de ocară, o insultă îngrozitoare adusă credincioasei Hera. Eu ştiu ce suferinţă îi provoacă să ne vadă, pe noi, dovada vie a ispitelor ce l-au convins pe bărbatul ei să calce strâmb.

I-a aruncat o privire rece lui Dionysos, apoi a continuat.

— Dar spre deosebire de tine, fratele meu, eu nu mă mândresc cu asta în faţa ei, ca să-i înteţesc agonia. Eu mă revanşez în faţa zeiţei. I-am construit o statuie semeaţă şi un templu unde aducem ofrande în cinstea ei. Pe mine mă priveşte cu blândeţe. Îmi iartă naşterea şi ne onorează cetatea cu ocrotirea ei.

Atunci am înţeles. Perseu era fiul lui Zeus, dar nu avea nicio fărâmă de divinitate care să-i ofere protecţie împotriva mâniei Herei. Nici măcar Dionysos nu putuse face faţă caznelor la care îl supusese ea odată. Ce speranţă să aibă Perseu împotriva ei? I-am înţeles frica. Zeiţa ar fi putut face cetatea asta fărâme între degete, ba chiar mai rău. Era suficient să-i privească pe ceilalţi nefericiţi născuţi în urma păcatelor lui Zeus. Sânge, suferinţă, pierdere şi moarte, toate se adunau în jurul lor. Într-adevăr, era suficient să privească cerul nopţii ca să-i vadă pe unii dintre ei îngheţaţi acolo pe vecie.

Aşa că Perseu trebuia să aleagă între a o jigni pe Hera şi a-l jigni pe Dionysos. O dilemă îngrozitoare pentru un muritor. Îi vedeam strădania în priviri, în timp ce încerca atât de implacabil să ne respingă. Probabil că pe Dionysos îl înfuria să vadă cât de multă putere avea Hera pe lângă el. Acum înţelegeam de ce Perseu îi fusese un asemenea spin în coastă; o iritare pe care n-o putea alunga. O luptă pe care nu suporta s-o piardă.

Dionysos a pufnit zgomotos.

— Hoaşca aia geloasă, a spus el. Credeam că eşti mai curajos, ucigaş al Gorgonei.

Perseu s-a retras de teamă.

— Vii cu blasfemii la zidurile cetăţii mele. Aşa ceva nu se cade.

— Dar blasfemia ta împotriva mea? i-a zis Dionysos, pe un ton batjocoritor. Împotriva fratelui tău, un zeu care deţine puterea asupra vieţii şi morţii.

Perseu a ridicat din sprâncene. Vedeam cum clocoteşte furia în el, dar părea în acelaşi timp extrem de obosit.

— Nu ai o asemenea putere, a spus el. Adepţii tăi sunt beţivi, oameni de ruşine, alungaţi din rândurile celor cumsecade. Oamenii decenţi nu-şi doresc vinul tău, decadenţa ta, viciile tale. Cultul tău e o pată asupra omenirii. Poporul din Argos nu ţi se va supune nicicând.

În ochii lui Dionysos se citea un dispreţ amuzat. Deasupra noastră, cerul a fulgerat o clipă, scăldat într-un alb orbitor.

— Vorbeşti sincer, a spus el, cu vocea gravă. Îngăduie-mi să-ţi răspund la fel. Ai să regreţi cuvintele astea, Perseu din Argos. Alungi un zeu din Olimp şi-i întorci spatele propriului frate. Dispreţuieşti vinul şi adevărul pe care îl aduce acesta. Insultele tale sunt meschine şi slabe, la fel ca tine, dar intenţia din spatele

lor taie adânc. Îţi făgăduiesc, va veni timpul când o să-ţi doreşti să nu fi vorbit deloc.

Gărzile se întorseseră pe călcâie, strânseseră rândurile în jurul lui Perseu şi se întorceau deja spre porţile uriaşe şi strălucitoare. Când au ajuns acolo, Perseu s-a întors, incapabil să-şi mai stăpânească frustrarea.

— Piei, Dionysos! a urlat peste spaţiul dintre noi.

Strigătul său a răsunat pretutindeni, între zidurile înalte şi munţi, repetându-se iar şi iar peste câmpie. Uşile s-au închis în urma lor, iar zăngănitul zgomotos al metalului m-a făcut să tresar.

Îmi ardea faţa. De ce venisem să iau parte la aşa ceva? Eu crezusem poveştile lui Dionysos despre aroganţa lui Perseu. Îl crezusem a fi un alt Tezeu. Nu mă pregătisem pentru calmul său demn, nici pentru suferinţa lui. Nu-i puteam ierta mândria nesăbuită datorată scutului, dar nu puteam să nu mă las înduioşată de situaţia în care-l adusese orgoliul lui Dionysos.

Drumul înapoi spre corabie mi s-a părut mai lung, iar tăcerea dintre noi, înţepătoare. Abia când am ajuns la adăpostul vasului nostru, departe de urechile menadelor, m-am întors să vorbesc cu el. Ştiam că nu va accepta niciodată ca reputaţia să-i fie ştirbită în faţa adeptelor sale, însă speram să-l conving între patru ochi.

— Hai să plecăm, l-am implorat, în clipa în care ne-am aflat în spatele unei uşi închise.

El s-a încruntat, a turnat vin într-un pocal şi a băut cu poftă.

— De ce să plec? Am zis că am venit aici să-i dăm o lecţie neghiobului pompos de frate-meu. Crezi că a învăţat-o deja?

— Cred că a învăţat destule despre zei, am răspuns eu. Chiar ai de gând să abaţi furia Herei asupra ta? Dacă rade Argos de pe faţa pământului, tu nu vei fi mai bogat în adepţi. Lasă-i în pace. Să mergem altundeva.

— Nicăieri altundeva nu-mi e de ajuns, a zis el, apoi a dat pe gât vinul şi şi-a mai turnat un pahar. Eu vreau Argosul. Am să capăt supunerea lui. Mi se cuvine!

Mi-am trecut mâna prin păr, plin de praful zburătăcit de pe câmpiile din jurul zidurilor cetăţii.

— Dar nouă ce ni se cuvine? am întrebat.

— Cum adică? a zis, ridicând privirea.

— Ai cinci băieţi şi o nevastă pe Naxos, am spus. Cu toţii îmbătrânim, zi de zi. Tu ştii asta şi totuşi ne părăseşti, iar şi iar. De ce urmăreşti dragostea lumii întregi, când pe noi ne ai alături doar atâta cât durează vieţile noastre scurte? De ce trebuie să cauţi să forţezi o cetate să ţi se supună, în timp ce copilăria băieţilor tăi se face praf şi pulbere, şi din ea nu mai rămân decât amintiri pe care le dai la o parte?

A tăcut o bună bucată de timp. Şi-a mai turnat vin şi 1-a băut cu o grabă tăcută, o hotărâre pe care n-o mai remarcasem niciodată.

— Tu nu înţelegi ce înseamnă să fii zeu, a spus după o vreme.

— Înseamnă că vei avea la dispoziţie veşnicia după ce noi nu vom mai fi. Poate ar trebui să te gândeşti la asta, am zis eu încet.

A întors capul spre mine, cu o tresărire.

— Nu mă gândesc la nimic altceva!

S-a ridicat, parcă prea înalt pentru spaţiul acela mic, agitat şi umblând de colo-colo, ca o fiară-n cuşcă.

— Să fii un zeu şi să iubeşti muritorii nu înseamnă altceva decât să-i priveşti cum mor. Ştiu asta mult prea bine. De fiecare dată când îi văd pe copiii mei că învaţă un lucru nou, că rostesc un cuvânt nou, că mai fac un pas departe de noi, le văd umbra peste ani, plutind prin sălile lui Hades, acolo unde nu o pot atinge. Şi cu ţine-i la fel, într-o bună zi nu vei fi nimic mai mult decât fum şi cenuşă.

Înflăcărarea din glas i s-a mai domolit, dar cuvintele îi rămâneau la fel de crude.

— Poţi să mă învinovăţeşti că prefer să adun, în schimb, iubirea a mii de muritori, să am parte de adoraţia unei cetăţi, în locul cărnii plăpânde şi muritoare a consoartei mele?

Mi-am întors faţa de la el. Nu voiam să-l las să vadă că mă podidesc lacrimile.

— Întotdeauna ai ştiut asta, i-am amintit. Mi-ai spus odinioară că o viaţă de iubire omenească merită pierderea.

— Am fost un neghiob, a spus.

În sfârşit, era sincer. Am auzit ropotul ploii şi plescăitul uşor al vinului în pocalul său. Ştiam dinainte că îl pierdusem, poate chiar dinainte de noaptea aceea în pădure. Însă nu ştiam că pierderea îl sfâşie şi pe el la fel de mult ca şi pe mine, dacă nu chiar mai mult.

Cu ani în urmă, mă îndrăgostisem de vulnerabilitatea sa. Crezusem că asta îl făcea diferit de toţi ceilalţi bărbaţi şi zei deopotrivă. Însă nefericirea lui mă făcea acum să mă simt atât de tulburată. Fiindcă dacă învăţasem un singur lucru, acela era că un zeu îndurerat e un zeu primejdios.

39

Când a ridicat din nou pânzele corăbiei, mi-am simţit inima uşoară. Pentru o clipă, am crezut că mergem acasă. Mă înşelam însă. A schimbat cursul spre golful principal din Argos, chiar în faţa cetăţii unde Perseu îl batjocorise. Apoi a dispărut, călcând peste valurile ce se spărgeau la ţărm, urlând la zidurile goale. Cu glasul răsunându-i peste golf, le-a chemat la el pe femeile din Argos. De pe puntea corăbiei, le-am privit cum se adună, ca un stol de păsări, în vârful zidurilor cetăţii.

— Femei din Argos! le-a strigat.

Vocea îi era pătrunzătoare, fină şi onctuoasă, în clipa când şi-a desfăcut braţele către ele.

— Vă cheamă zeul vostru! Ascultaţi-mi cuvintele, fiindcă am nevoie de voi toate.

Un zâmbet i s-a ivit fulgerător pe chip, cald şi expansiv, iar ochii îi sclipeau de acea ghiduşie glorioasă pe care mi-o aminteam din prima zi când sosise pe Naxos, după ce abia îi învinsese pe proprietarii de sclavi, ţopăind de veselie şi atât de irezistibil.

Precaute şi atente, femeile îl priveau de sus. Niciuna dintre ele nu s-a mişcat.

El a continuat, deşi mă întrebam dacă nu cumva percep o uşoară şovăială dincolo de purtarea sa exuberantă.

— Acum aveţi prilejul de a-i face pe plac unui zeu olimpian, a spus. Nu vă cer altceva decât să veniţi la mine acum şi să mă ascultaţi. Ce v-a spus regele vostru despre mine e greşit. Nu-i niciun păcat, nu-i nicio ruşine în a urma un zeu măreţ. Veniţi cu mine şi descoperiţi tainele lui Dionysos. Dacă nu vreţi să rămâneţi, nu vă voi ţine cu de-a sila. Nu vreau decât să împărtăşesc gloria mea cu voi toate – tinere şi vârstnice deopotrivă, nimănui nu-i sunt interzise minunile riturilor mele! Tainele pe care vi le pot împărtăşi...

Cheia vieţii şi a morţii înseşi... veniţi acum şi vă veţi bucura toate de protecţia mea.

Cu siguranţă, femeile nu erau surde la ameninţarea sugerată de cuvintele sale neobişnuit de încurcate.

M-am simţit cuprinsă de frig şi deznădejde, văzând cum roagă o sută de femei să vină cu el. Un spin al umilinţei se amesteca şi el cu dezolarea pe care o simţeam. Ce îmi mai rămânea de făcut acum, că soţul meu, zeul, tânjea după tovărăşia tuturor femeilor din lume, acum, că iubirea pe care o clădiserăm împreună părea să nu-i provoace decât durere?

Chiar şi aşa, femeile nu s-au apropiat de el, iar în pieptul meu s-a înfiripat spaima. Pe cât de mult îmi doream să rămână la locurile lor – în speranţa că

Dionysos va renunţa şi va face cale-ntoarsă, lăsându-le pe toate în pace –, pe atât am simţit cum în mine se înalţă o convingere sumbră. El nu avea să cedeze.

— Urmaţi-mă! le-a strigat. Eliberaţi-vă de taţii voştri, de bărbaţii voştri, de asupritorii voştri tiranici! Veniţi în pădure cu menadele mele; înţelegeţi ce aţi putea fi dacă sunteţi cu adevărat libere!

M-am temut că începea să pună stăpânire pe el vreo sminteală. Deasupra lui, femeile scuturau din capete, întorcându-i spatele. Am înţeles care-i era planul: să atragă femeile afară din cetate şi să le iniţieze în tainele lui. Credea că Perseu va fi silit astfel să-i accepte cultul, ca să recapete femeile.

Însă nu reuşea. Vedeam că femeile nu vor să plece. Au coborât în grupuri către adăpostul oferit de casele lor. Acum Dionysos răgea în gol.

A întors spatele cetăţii. I-am văzut chipul, neobişnuit de pustiit. Şi-a ridicat spre cer toiagul împodobit cu iederă în vârf şi apoi l-a izbit cu putere de pământ. Am tresărit. Buzele i-au dezvelit dinţii şi acum vorbea în limba străveche şi indescifrabilă.

Şerpii au venit primii, desfăşurându-se ca nişte panglici uriaşe din pădure. Se auzea un cor de şuierături, ca nişte valuri ce se izbeau de ţărm sau ca ploaia care răpăia din văzduh. Cerurile s-au întunecat deasupra noastră şi totul a fost scăldat într-o lumină lividă.

Acum femeile au ieşit la iveală, revărsându-se într-un şuvoi uriaş pe porţile din bronz. Le-am văzut rostogolindu-se la pământ, ţinându-se cu mâinile de cap, de parcă ţeasta le era gata să se zdrobească. Zbierau de durere, de chin, iar valuri de bolboroseli le ieşeau din gură. Erau înnebunite, ca nişte animale turbate.

M-am gândit la marinarii piraţi, cum s-au prăvălit pe punte în noile lor forme stranii de delfini. M-am întrebat înspăimântată dacă nu avea de gând să le transforme şi pe femei. Însă părea că numai minţile le erau atinse, nu şi corpurile. Scrâşneau din dinţi şi gemeau laolaltă, după care s-au ridicat de la pământ. Iar apoi le-am văzut cum se mişcă la unison, precum un val uriaş, înapoi spre cetate. Zgomotul monstruos al procesiunii lor tânguitoare îmi amintea de femeile care ţipau de durere în Atena, la moartea Fedrei. Am simţit cum mi se adună în stomac o greaţă găunoasă şi mi-a venit să vărs, în vreme ce lacrimi de panică îmi curgeau şiroaie pe faţă.

Avea de gând să abată nebunia asupra tuturor? Asta era lecţia pe care avea de gând să le-o dea? M-am uitat lung la el, înconjurat de şerpii tulburaţi pe care îi chemase şi de urletele nepământene ale femeilor, reverberând în ceruri. Nu mai puteam fi martoră la aşa ceva. Cu mâna la gură, am fugit sub punte, unde stăteau îngrămădite menadele, amuţite de spaimă. Chipurile lor mi-au spus că furia asta pe care o dezlănţuia acum Dionysos le era străină; suferise o transformare, iar speranţa mea plăpândă că ele ar putea şti cum s-o împiedice s-a stins pe dată.

— Ce putem face? le-am întrebat disperată.

Dincolo de urletele îngrozitoare ale femeilor, am auzit un zgomot nou. Un cor

de ţipete subţiri, ascuţite, ca nişte behăituri.

Mai văzusem un ied sfâşiat în frenezia ritualică. De fiecare dată când închideam ochii, vedeam din nou mâinile menadelor în jurul picioarelor sale fragile. Îi auzeam ţipetele neajutorate. Vedeam chipurile goale şi nesimţitoare ale femeilor, care se adunau mai aproape în jurul lui. Mi-am blestemat laşitatea, dar nu mi-am găsit forţa să părăsesc corabia, să văd sălbăticia aceea din nou, săvârşită iar şi iar.

Am rămas împreună cu menadele, ţinându-ne strâns de mâini.

Am aşteptat să se sfârşească.

40

Nu ştiu cât timp a trecut până când zgomotul s-a stins cu totul. Zbieretele înnebunite care îmi răsunau în cap aidoma unui coşmar au lăsat loc unui cântec sinistru, care îmi făcea carnea să mi se cutremure pe oase, până când, la rândul său, acela a lăsat loc unor urlete de bucurie dementă. În cele din urmă, plânsul. Delicat la început, apoi înteţindu-se ca ploaia.

Şi apoi tăcere.

M-am uitat la femeile înspăimântate adunate în jurul meu. Veniseră la Dionysos, pe Naxos, în căutarea unui refugiu. A unui trai liniştit, departe de cei care căutau să le facă vieţile numai chin şi suferinţă. Nu pentru asta veniseră la noi. În piept am simţit o furie mocnită faţă de soţul meu. Ne ţinuse aici să suspinăm de frica lui, în întunericul corăbiei, în vreme ce el îşi făcea jocurile cumplite cu femeile din Argos. Ele nu făcuseră nimic altceva decât să-l refuze.

Nu aveam de gând să las situaţia să se repete. M-am ridicat, m-am poticnit până pe puntea vasului, am tras în piept aerul binevenit de deasupra. M-am întors cu faţa la cetate.

Simţeam adierea uşoară şi proaspătă; norii de deasupra promiteau căderea purificatoare a ploii, care să spele lumea şi s-o reînnoiască. Fără şerpi, fără furtuni, fără vreun zeu înnebunit care să-şi ridice toiagul la cer, căutând o răzbunare teribilă. Fără femei. Porţile vaste din bronz ale cetăţii erau ferecate, iar tainele sale erau încuiate bine înăuntru.

Iar pe plajă, un tânăr cu părul de aur, care stătea în picioare pe nisip, fără nicio grijă, neschimbat din ziua în care am dat prima dată cu ochii de el. Aşa va fi până ce mările vor fierbe cu totul şi nu va mai rămâne nimic din ele, iar cupola cerului se va prăvăli peste pământ.

A ridicat ochii spre mine. Nu puteam citi în ei faptele pe care le săvârşisem.

Iar apoi s-a înfiinţat în faţa mea, pe corabie. Ca o statuie a lui însuşi, chipul lui nu trăda nimic. Nu-mi puteam lua inima-n dinţi să mă apropii de el.

Un urlet stingher şi monstruos a sfâşiat liniştea. Zidurile cetăţii rămăseseră în picioare, imperturbabile şi netede, însă acum s-a auzit alt urlet, şi încă unul; răcnete cumplite şi zăngănit de metale se revărsau afară.

— Ce se petrece acolo? l-am întrebat.

A zâmbit, cu gura într-o schimonosire stranie, aproape o grimasă.

— Presupun că se pregătesc de luptă.

— De ce?

Nu-mi venea să cred că purtăm o asemenea conversaţie liniştită. Îmi venea să-l apuc de tunică, să-l scutur până când aveam să primesc răspunsuri, dar nu ştiam dacă am să mai pot să-l ating vreodată.

Preţ de o clipă, masca impasibilă a chipului său s-a crăpat, s-a fărâmat într-o tristeţe care a dispărut aproape înainte să o văd. Apoi a oftat.

— Perseu trebuie că vrea să se răzbune.

Suna de parcă ar fi vorbit despre un mic inconvenient. M-am silit să fac un pas tremurând spre el.

— Pentru ce? am întrebat. Dionysos, ce-ai făcut?

S-a mişcat iute, m-a apucat de cot şi m-a condus înăuntrul corăbiei. Am tresărit la senzaţia degetelor sale în jurul braţului meu. Era ca un străin pentru mine, de parcă cineva ar fi turnat alt bărbat în forma soţului meu. Nu ştiam ce gândeşte.

Şi-a dat la o parte buclele aurii de pe frunte.

— Nu am vrut...

Inima îmi zvâcnea dureros.

— Vine o armată după noi? Spune-mi.

— Armata lui Perseu nu înseamnă nimic în faţa mea, a spus iute. Tu stai aici, o să-i ţin eu la distanţă.

Mi-am înăbuşit reţinerea de a-l atinge, instinctul de a mă retrage din faţa lui, şi i-am luat faţa în mâini. M-ar fi putut scutura ca pe o muscă, însă a ezitat. Arăta atât de tânăr, cu chipul între palmele mele, cu soarele revărsându-şi lumina în spatele lui. Era ca un băieţandru, surprins în timp ce făcea o şotie, iar în expresia lui se amestecau vinovăţia şi sfidarea.

— Perseu e furios şi se dă în spectacol. Ar fi trebuit să ştiu că aşa va fi. O să mă ocup de asta, n-o să ne facă niciun rău. Dar e mai bine să rămâi aici, unde nu te vede nimeni, cât timp îl potolesc eu.

Aş fi putut să râd de ridicolul situaţiei – deşi dacă era cineva care să poată linişti o armată de soldaţi dezlănţuiţi, presupun că Dionysos ar fi fost acela. Era cunoscut pentru că aducea darul relaxării, o beţie blândă a simţurilor, o bucurie liniştitoare şi o tovărăşie veselă. M-am întrebat cum de a avut tăria să-şi abată asupra capului furia unei cetăţi hotărâte acum să se răzbune pe noi. Iar dacă nu-i putea convinge cu vorba bună, atunci ce s-ar fi întâmplat? Cu ani în urmă, în Creta, l-am auzit pe Tezeu spunându-i Fedrei că nu şi-ar dori o armată la porţile cetăţii, dacă ar şti ce fac armatele.

— Dionysos, spune-mi de ce.

Îi adusesem pe lume băieţii, îi oferisem ani din viaţa mea. Meritam o explicaţie când aducea războiul pe capul meu, iar el ştia asta.

Mi-a dat drumul la mâini şi s-a îndepărtat de mine.

— Am chemat femeile, a spus, de parcă n-aş fi văzut cu ochii mei ce s-a întâmplat. Mi-au respins cuvintele, invitaţia mea la închinare. Au spus din nou ce spusese şi Perseu, şi-au întors capetele, au protestat că ele n-o să bea vin, fiindcă e spurcat şi nu le-ar aduce decât ruşine şi depravare. Nu îşi doresc riturile mele, au spus; au refuzat tot ce le-aş fi putut arăta. Vor rămâne să asculte de bărbaţi, au insistat... M-am înfuriat, a spus după o pauză.

— Aşa că ai abătut sminteala asupra lor, cum ţi-a făcut Hera când te-a alungat din Olimp, am zis eu, cu răsuflarea tăiată.

Pentru o clipă, a întors privirea către mine.

— Ai văzut că aşa am făcut. L-am invocat pe tatăl meu, Zeus, iar apoi femeile au venit la mine. Nu ştiau ce fac. Aveam să le arăt puterea mea, extazul. Aveam să le dovedesc...

S-a oprit.

— Iezii? am îndrăznit eu.

El a scuturat din cap.

— Femeile s-au întors între zidurile cetăţii şi, orbite de vălul nebuniei, nu au ştiut ce fac. Nu iezi au adus.

S-a întors cu spatele la mine. Mi-am înfipt adânc unghiile în palmă, în timp ce aşteptam.

— Întotdeauna i-am readus la viaţă. După frenezie, întotdeauna puteam să-i fac la loc, teferi şi nevătămaţi. Acesta e darul pe care îl aduc.

În stomac mi se învolbura greaţa.

— Ce ţi-au adus?

Între noi s-a căscat o prăpastie. A scuturat din cap, cu un aer exasperat, de parcă imaginea aceea ar fi fost o sursă tulburătoare de confuzie.

— Şi-au adus pruncii.

Nu putea fi soţul meu. Nu putea fi zeul tandru şi chinuit de care mă îndrăgostisem. Dionysos cunoştea dulceaţa trupşoarelor moi ale băieţilor săi, cuibărite în braţele sale. Cunoştea fragilitatea lor indescriptibilă şi preţioasă. Am scuturat violent din cap. Nu. Nu era cu putinţă.

— Să aduci înapoi o viaţă de om de pe marginea prăpastiei... a spus. Nu a fost la fel. Vreo diferenţă, poate, în incantaţie... Nu ştiu. Însă odată sfârşită frenezia, nu am mai putut să le aduc pruncii înapoi.

Pasifae. Semele. Meduza. Acum, o sută de mame îndurerate. Preţul pe care îl plăteam noi pentru resentimentele, poftele şi lăcomia bărbaţilor aroganţi era durerea noastră, strălucitoare şi orbitoare precum lama unui cuţit proaspăt ascuţit. Demult, Dionysos îmi păruse cel mai bun dintre toţi, dar acum îl vedeam aşa cum este, cu nimic diferit de cei mai mari dintre zei. Sau de cei mai josnici dintre bărbaţi.

În spatele meu, suspinau menadele. Nici nu băgasem de seamă când s-au adunat în jurul nostru. Sunetele liniştite ale disperării femeilor se pierdeau în mugetul înăbuşit al armatei, înălţându-se din cetate, hoarda răzbunătoare pe care Dionysos se aştepta s-o potolească. M-am gândit ce aş face dacă cineva ar smulge un singur fir de păr din capul unuia dintre copiii mei. El măcelărise toţi copiii cetăţii. Nici măcar gura aurită a unui olimpian nu putea găsi cuvintele care să liniştească indignarea faţă de o asemenea atrocitate.

Nu puteam plânge pentru mamele acelea. Enormitatea, hăul imens al agoniei

lor, era ceva ce nici nu puteam concepe în mintea mea. Lacrimile ar fi fost zadarnice, o insultă la adresa unei suferinţe mai adânci decât cel mai mare abis din ocean. Pacea fragilă de pe Naxos se păstrase fiindcă îmi spuneam că soţul meu le oferă femeilor chinuite ale lumii un refugiu şi o cale de a scăpa de durere. Însă până la urmă îşi întrecuse tatăl ce mânuia fulgerele şi unchiul ce cutremura pământul: nici măcar ei nu distruseseră atâtea femei dintr-o singură lovitură. În ce priveşte durerea sufletească, Dionysos putea spune acum că e cel mai măreţ dintre zei. Îşi putea măsura gloria după calvarul femeilor şi îşi putea scrie legenda în ceruri, cu litere de foc, drept cuceritor al pruncilor, distrugător al sufletelor nevinovate.

Stropi mari şi reci de ploaie au prins să cadă din cer, împroşcându-mi chipul înălţat spre văzduh. Am simţit cum îmi răcoresc pielea şi îmi limpezesc mintea. M-am gândit la Eufrosina. Pierderea ei era la fel de mare ca a oricărei mame îndoliate, însă ea îşi găsise alinarea pe Naxos, chiar dacă insula nu îi adusese pruncul înapoi. Chiar şi fără valul de durere pe care Dionysos l-a dezlănţuit asupra cetăţii Argos, atâtea alte femei vor avea nevoie disperată de un asemenea refugiu. Însă nu-l pot găsi acolo cât timp Dionysos ne conduce insula, şi nu-l vor găsi acolo dacă Naxos va fi arsă din temelii de armata lui Perseu, fiindcă ştiam că dacă Dionysos nu-i va putea ţine pe loc aici, aceştia vor căuta dreptatea cuvenită. Cei cinci copii ai mei erau pe Naxos. Băieţii lui Dionysos.

Am auzit zăngănitul bronzului. Porţile cetăţii s-au deschis larg. Soldaţii strigau şi înaintau spre noi.

Îmi simţeam mintea precum cristalul: limpede, dură şi strălucitoare.

— Du-te, i-am spus repede lui Dionysos. Ţine-i pe loc; fa tot ce poţi. Dar nu le face rău. Iar când termini aici, vei pleca. Răspândeşte-ţi cultul depravat oriunde vrei. Dar lasă-mi insula Naxos, mie şi femeilor.

S-a uitat la mine fără să răspundă, apoi a plecat.

M-am întors către menade, cu răsuflarea tăiată.

— Am de gând să cer pacea, le-am spus iute. Am să mă duc la Perseu şi am să-i cer să aibă milă. Noi suntem femei şi copii şi nu i-am făcut nimic. Vina este numai a lui Dionysos. Noi nu vom plăti preţul pentru ce a făcut el. Am să-i făgăduiesc lui Perseu că Naxos nu va mai adăposti rituri de sânge şi jertfa. Vom rămâne doar noi, femeile şi copiii, şi nu vom fi o ameninţare pentru nimeni.

Vedeam acceptarea în ochii lor, amestecată însă cu îndoiala că voi putea reuşi.

M-am întors şi am văzut soldaţii revărsându-se pe plajă, ca un val negru şi vâscos. Dionysos înainta către carapacele negre, ca de scarabei, ale luptătorilor, un zeu impunător de aur. Un adevărat olimpian, în sfârşit.

Deasupra mulţimii de bărbaţi, stând în picioare în vârful dealului din spate, Perseu era inconfundabil. Scutul lui strălucea argintiu prin ploaie, descoperit ca să scoată la iveală chipul monstruos al Meduzei, urlând din metalul în care era prinsă pe vecie. Trebuia să fac ceva acum, iute, până nu avea să dea ordinul de

atac. Trebuia să spun ce aveam de spus înainte ca soţul meu să poată face şi mai mult prăpăd, fără a binevoi să se gândească deloc că femeile vor fi cele care vor avea de suferit din pricina asta, încă şi încă o dată.

Mi-am încleştat maxilarul. Nu aveam nicio armură, niciun scut. Trebuia să mă duc acum sau ar fi fost prea târziu.

Am coborât de pe corabie, sărind în valurile îngheţate. M-am luptat să ajung la mal, cu ochii pironiţi asupra lui Perseu.

Dionysos a început să vorbească, iar glasul lui divin răsuna tunător în întregul golf.

— Oşteni, asta e singura voastră şansă! Aruncaţi armele şi nu vă ridicaţi împotriva zeului vostru. Am să mă îndur de voi toţi şi am să vă iau să-mi fiţi adepţi.

Şi-a continuat discursul măreţ, în timp ce eu fugeam, cât mă ţineau picioarele, uitându-mă doar la Perseu. Nu-mi puteam îngădui să mă gândesc că armata asta ar putea ajunge pe Naxos, nu mă puteam gândi la groaza întipărită pe chipurile băieţilor mei.

Eram la marginea trupelor, luptându-mă cu mulţimea de soldaţi din Argos, strecurându-mă printre platoşele grele de bronz, legate de fiecare piept zdravăn şi vânjos. Le auzeam nedumerirea, frazele trunchiate, în vreme ce greutatea lor mă apăsa, înăbuşindu-mi aerul din plămâni. Nu mai simţeam ploaia pe faţă, doar răsuflarea grea a bărbaţilor din jurul meu, care blocau lumina cerului cu feţele lor, până ce m-am poticnit, gâfâind, şi am ajuns într-un loc miraculos de liber.

La poalele dealului. Am început să mă caţăr. Tufele rare şi ţepoase îmi zgâriau carnea, în timp ce urcam. Îl vedeam în vârf pe Perseu, panta se netezea pe măsură ce mă apropiam tot mai mult, însă el nu mă vedea. Eram atât de aproape, că auzeam şuieratul şerpilor colcăind pe capul Gorgonei, expus pe scutul lui, însă, dincolo de asta, am auzit sunetul catifelat al unei voci femeieşti.

Alături de Perseu stătea o femeie, mai înaltă decât el. I-am văzut scânteierea coroanei când a înclinat capul, şoptindu-i ceva la ureche. Braţele ei goale erau de un alb strălucitor.

Am încetinit şi m-am zgâit la ei. Ochii lui Perseu erau sticloşi, goi, în timp ce o asculta.

Femeia a ridicat capul, s-a îndepărtat de el. Un zâmbet satisfăcut îi licărea pe chipul frumos. Am văzut-o cum întoarce capul spre Dionysos, iar din ochii mari îi radia ura. Şi apoi s-a uitat direct la mine, orbitoare şi mândră. Hera. Desigur că venise la bătălia asta dusă pentru cetatea ei. Vechiul coşmar s-a dezlănţuit în jurul meu, ameţindu-mă pentru o clipă, în timp ce simţeam, încă o dată, greutatea sufocantă a privirii sale.

Perseu a dat capul pe spate, a scos un urlet cumplit, un strigăt de luptă. Dionysos a ridicat şi el privirea şi i-am văzut chipul stupefiat, când m-a zărit stând acolo, sus. Dedesubtul nostru, se auzea zarva armurilor de bronz, iar urletul

bărbaţilor, drept răspuns, a răsunat în întregul golf, în clipa când au pornit la atac împotriva soţului meu.

Eram atât de aproape de Perseu. Îmi aminteam cum mă privise pe câmpie înainte, îmi aminteam licărul de înţelegere care trecuse între noi. Am deschis gura, gata să las cuvintele de tocmeală să mi se rostogolească de pe buze. Însă cu toate că ochii lui erau aţintiţi asupra mea, privirea îi rămânea nevăzătoare. Viziunea pe care i-o făurise Hera, oricare ar fi fost aceea, îi captiva privirea şi îl făcea orb faţă de mine. Am întins braţele spre el, sperând disperată să-l opresc, să-l scot brusc din transă, însă el a păşit înainte. Şi-a ridicat sabia cumplită, gata s-o împlânte în vâltoare, iar eu m-am ferit tocmai când a întors de la şold discul acela grozav de argint. M-am uitat direct la scut, înainte să pot întoarce capul, drept în chipul contorsionat din centru.

Ochii ei erau pironiţi într-ai mei. Crezusem că sunt verzi, precum carnea rece de reptilă care îi fojgăia în jurul capului. Însă erau albaştri: un cer fără nori, un ocean liniştit. Un puţ nesecat al suferinţei; o melancolie de safir, de o blândeţe surprinzătoare. Bubuitul luptei s-a prefăcut într-un zumzet liniştit, ce devenea tot mai îndepărtat de la o clipă la alta. M-am gândit că ar trebui să încerc să mă ridic din nou, însă picioarele îmi erau nespus de grele. Undeva, departe, ardea panglica unei flăcări de aur şi o zăream cu coada ochiului, însă nu reuşeam să întorc capul s-o privesc.

Pe măsură ce valul lent de piatră îmi cuprindea trupul, rigid şi rece, el s-a mişcat şi a ajuns în faţa mea. Acum nu mai auzeam niciun sunet, iar gura mea era îngheţată într-o formă uluită şi neghioabă. Nu-i puteam rosti numele, dar printre zvâcnetele încetinite ale creierului, l-am recunoscut.

Am observat, cu un fior abia perceptibil de uimire, că plângea.

— Ariadna, a zis el.

Degetele lui trasau contururile sculptate ale chipului meu, însă nu le mai puteam simţi atingerea.

Ştiam că în jurul nostru nu se duc lupte şi că m-a ridicat, cumva, departe de toate. Dincolo de chipul său nu era decât cerul gol. Vorbea din nou, însă eu nu auzeam nimic. Şi-a lipit chipul de al meu: piatră rece şi carne nemuritoare. Durerea lui. A străpuns paralizia ce-mi cuprindea treptat mintea. Am simţit-o, am simţit chinul durerii sale, pulsând istovit. Durerea unui zeu. Atunci am ştiut; am ştiut că nu poate face nimic. Undeva, în pâcla tot mai deasă a gândurilor mele, m-am agăţat de imaginea chipurilor copiilor mei; i-am adus în faţa ochilor din care-mi dispărea darul vederii şi ne-am văzut pe toţi laolaltă, din nou, aşa cum fuseserăm şi până atunci.

Douăsprezece bătăi de inimă în pragul morţii. Ultima noastră îmbrăţişare.

Apoi Dionysos s-a retras de lângă mine, cu trăsăturile potolite de o privire hotărâtă, care îi netezea expresia torturată şi îl făcea să-şi recapete chipul pe care ajunsesem să-l cunosc atât de bine.

A schiţat un gest pe care-l mai văzusem o singură dată înainte. Cu ani în urmă, mişcarea aceea îmi trimisese cununa de mireasă drept pe bolta cerească. Atunci crezusem că s-a pierdut în adâncurile mării, însă el îmi spusese să mă uit noaptea pe cer, unde o voi vedea arzând pentru totdeauna.

Acum nu auzeam ce spune, însă nu putea fi decât un singur lucru.

Adio.

Ochii mei îl priveau goi, dar speram că mă poate auzi cum spun şi eu acelaşi lucru, când sângele care-mi zvâcnea în vene s-a întărit şi a îngheţat, iar ultimul licăr al minţii mele a împietrit şi el.

EPILOG

Plutesc în bezna de cerneală. Un punctuleţ de lumină de unde mă priviţi, dar luminos ca o flacără. Prind viaţă într-o străfulgerare, când Helios îşi conduce carul în jos, dincolo de orizont, sunt nestemata scânteietoare din mijlocul cununii. Gândurile mele sunt lente şi împovărătoare acum, vuind în inima adâncă a veşniciei, însă acolo, jos, văd viaţa în întregimea ei.

Băieţii mei, crescuţi de blândele menade, la fel ca tatăl lor înainte. Ei nu sunt blestemaţi cu povara sângelui nemuritor, ci sunt nepăsători şi nu-i străbate nicio dorinţă de glorie. Au dus vieţi liniştite, deloc remarcabile – cel mai scump dar care le putea fi oferit. Când li se va împlini sorocul, Hermes îi va conduce cu blândeţe pe malurile acelea întunecate şi vor trece în tărâmul lui Hades, fără regrete sau visurile unui renume de legendă. Dionysos le-a lăsat insula Naxos lor şi menadelor, după ce a făcut pace cu Perseu şi le-a oferit despăgubiri uriaşe locuitorilor din Argos. Cei doi fraţi nu şi-au încetat rivalitatea, însă n-au mai făcut vărsare de sânge, iar lupta lor înflăcărată pentru întâietate s-a stins. Dionysos şi-a ocupat locul pe muntele Olimp, iar insula noastră le-a rămas femeilor.

Aici, sus, plutind în întunericul nesfârşit, le aud rugăciunile: femeile din Naxos, din Creta, din Atena, din Argos şi din toate colţurile îndepărtate ale lumii. Mă cheamă atunci când chinurile le cuprind, când se străduiesc să biruiască în cea mai grozavă luptă a omenirii, când îşi adună şi ultima fărâmă de hotărâre şi dârzenie pentru a aduce încă o lumină în univers; mă cheamă să le îndrum pruncii în siguranţă, călduţi şi umezi în braţele lor. Iar aici, pe bolta neagră a cerului nopţii, eu le aud. Îmi întorc lumina către ele şi le scald în strălucirea sa de nestins, adunându-le pe toate, să ne împărtăşim laolaltă forţa nesecată.

MULŢUMIRI

Mi se pare aproape imposibil să scriu aceste mulţumiri; nu ştiu de unde să încep pentru a le mulţumi atâtor oameni de care e nevoie pentru a aduce pe lume o carte. Voi începe prin a-mi cere scuze oricărei persoane de care am uitat! Se pare că, deşi mi-am scris mulţumirile pentru roman într-o mie de vise cu ochii deschişi, când vine vorba să le scriu cu adevărat, mi-e greu să-mi găsesc cuvintele care să exprime cu adevărat recunoştinţa mea.

În primul rând, trebuie să-i mulţumesc agentei mele incredibile, Juliet Mushens. Ea a văzut potenţialul celei dintâi schiţe a romanului, iar la prima noastră întâlnire, mi-a oferit viziunea şi instrumentele cu care să o transform. Nu este o exagerare să spun că mi-a transformat şi viaţa.

De asemenea, sunt profund recunoscătoare echipei minunate de la Wildfire Books. Mă simt extrem de privilegiată să lucrez cu oameni atât de devotaţi, a căror pasiune sunt cărţile. Redactoarea mea, Kate Stephenson, e iscusită şi mă inspiră şi sunt incredibil de norocoasă că şi-a pus talentul în slujba *Ariadnei*. Redactoarea mea din SUA, Caroline Bleeke de la Flatiron Books, este la fel de minunată şi mă simt foarte onorată ca romanul meu să fie promovat de asemenea femei talentate. Îi mulţumesc şi redactoarei mele stilistice, Shan Morley Jones, care are o meticulozitate uluitoare când vine vorba de detalii. De asemenea, vreau să mulţumesc echipei responsabile cu drepturile de autor, pentru că a dus-o pe *Ariadna* în jurul lumii.

Am vrut să scriu un mit grecesc care aduce femeile în prim-plan, aşa că trebuie să le mulţumesc numeroaselor femei din viaţa mea care mă impresionează şi mă inspiră. Femeile de la catedra de engleză de la Honley (Caroline, Rachel, Sarah, Suriana, Claire, Emma, Lucinda şi Nicole) au crezut în mine şi m-au susţinut ani de zile. Am învăţat atât de multe lucruri de la toate şi sunt extrem de fericită să le am în viaţa mea. De asemenea, sunt norocoasă să am aproape prietenii din copilărie, de la şcoală, de la muncă şi de când eram proaspătă mămică, căci ei m-au încurajat dintotdeauna să scriu.

Mulţumirile mele deosebite se îndreaptă către Bee, care mi-a fost alături de dincolo de Oceanul Atlantic, la fiecare pas al călătoriei Ariadnei, şi către Clare, Fiona, Johanna, Jo şi Sean, pentru toţi anii de prietenie.

Ariadna este o carte ce are la bază relaţia dintre surori. La baza vieţii mele se află relaţia cu surorile mele, Sally şi Catherine, care îmi sunt izvoare nesecate de alinare, înţelepciune, amuzament şi iubire.

De asemenea, am avut marele noroc de a mă căsători cu un bărbat cu o familie minunată şi gata să mă sprijine. Îi sunt recunoscătoare mai ales soacrei mele, Lynne, pentru atâtea lucruri – nu în ultimul rând pentru *la petite maison* din

Normandia, unde am scris finalul *Ariadnei*.

Părinţii mei, Tom şi Angela, au o încredere nestrămutată în mine, iar iubirea şi sprijinul lor m-au încurajat întotdeauna.

În sfârşit, îi mulţumesc lui Alex pentru că nu seamănă deloc cu bărbaţii din cartea de faţă, ci este tot ce îmi trebuie.